

Libro de Oro 2023

DAGBOEKEN VAN DE HOSPITALEROS

Voorwoord van de voorzitter

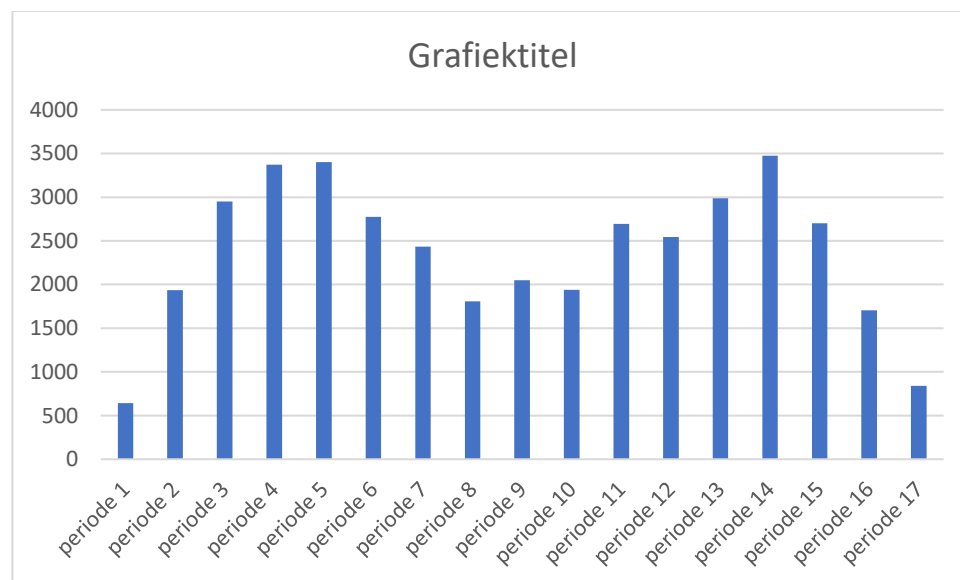
Het is toch steeds weer met enige weemoed terugkijken op het afgelopen hospitaleerseizoen. Gelukkig kunnen we terugkijken, we hebben de foto's nog. En we lezen in dit Libro de Oro de ervaringen van allen die in 2023 hun beste beentje hebben voorgezet in de Albergue de Roncesvalles. De één voor de eerste keer, anderen voor de zoveelste keer...
Dank jullie wel allemaal voor jullie enorme inzet!

Dit was het 21e seizoen. Steeds hebben we voldoende enthousiaste vrouwen en mannen kunnen werven die gingen hospitaleren en ook voor 2024 is de planning (bij het schrijven van dit voorwoord) bijna rond!)

Geniet van de terugblik en als ook jij vooraf aan het lezen van dit Libro een weemoedig gevoel hebt, dan zal dit gevoel waarschijnlijk na het lezen wel omgeslagen zijn naar voorpret. Op naar 2024!

Henk Trimbach

Aantal overnachtingen in 2023

Redactie : Noortje Spekman en Joke de Kler

Periode 1	Vrijdag 10 maart t/m Vrijdag 24 maart 2023
Hospitaleros	Martien van Diesen, Annemieke de Jongh, Joke de Bakker, Wim Tomassen, Berry Lammertink
Aantal pelgrims	643

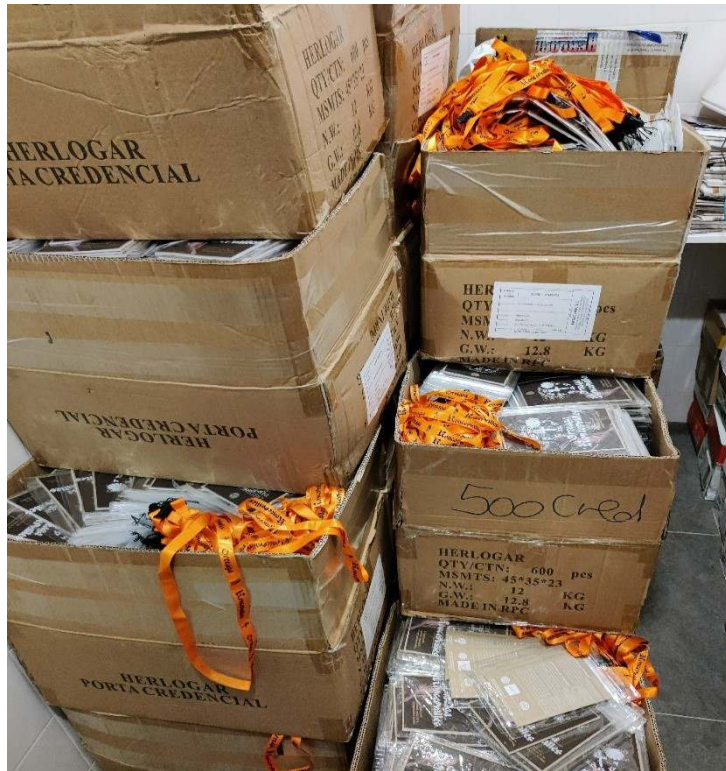

Vrijdag 10 maart

In november bespraken we als groep de heenreis per trein naar R. Lekker op een ontspannen manier onderweg naar het Zuiden. Totdat Macron vond, dat de pensioenleeftijd voor de Fransen in 2030 met twee jaar verhoogd moest worden tot 64. Frankrijk stond in brand. En wij ook toen we het bericht kregen dat onze treinreis gecancelld werd vanwege stakingen van 6 tot en met 10 maart. Op 10 maart zouden we beginnen. OK, twee heren zouden met de auto gaan, hopende dat niet te veel snelwegen gebarricadeerd zouden worden door heetgebakerde vakbondsleden van twijfelachtige leeftijd. De anderen zouden dan op zaterdag 11 maart zich in Roncesvalles melden. De autorit verliep voorspoedig, zelfs toen de heren het aanvankelijke plan loslieten om Parijs te mijden vanwege de opstootjes, rellen en opstoppen. Geruisloos werd de Périferique genomen. Na twee-en een halve dag rijden was de klus geklaard. Nauwelijks uitgestapt echter, rammelden de telefoons van appjes en woede: ook op 11 maart reden er geen treinen. De senaat had intussen de wet op de pensioenen aangenomen en de vakbonden verordonneerden nieuwe en heftigere acties. Daar stonden onze achterblijvers in Nederland met de handen in het schamele haar. Joke bleek haar boosheid zelfs op haar docente Spaans te hebben

botgevierd. En voor alle vloekende opmerkingen over de luiheid van de Fransen zou ze bij bekend worden daarvan zeker lijfstraffen hebben gekregen.

Goede raad was duur, nieuwe reisplannen ook. De rekeningen liepen steeds verder op. We hopen nu maar dat er geen verdere kink in de kabel komt en dat onze onmisbare hulpen morgenavond (11 maart) per vliegtuig en trein zullen arriveren in Pamplona. Maar ja, met de Fransen weet je het nooit en met de Spanjaarden nog minder.

Voorraad voor het seizoen.

Zaterdag 11 maart

Weekend. Vanwege het ook in Nederland bekende probleem van personeelstekort moeten we op zaterdag en zondag de werkzaamheden overnemen, die andere jaren door Jolande werden verricht. Toiletten en douches van de pelgrims schoonmaken, de benedenverdieping kuisen. Fluitend gaan we met zijn drie-en aan de slag. Wim en Martien draaien de gewone dienst; Annemiek vermomt zich als Jolande. Om tien uur zijn wij en ook Marisol heel tevreden. Berry en Joke melden intussen, dat ze op Schiphol staan. Een Engelse priester was gisteravond in de kerk met zijn e-book in de weer. Resultaat: 's morgens was ie zijn e-reader kwijt. Ook Gods dienaren worden door Hem persoonlijk gestraft. Maar zoals zelfs het meest verschrikkelijke in de kerk wordt uitgewist door de biecht, zo vond heerneef na de absolutie zijn gadget terug in de kerk.

Zondag 12 maart

Niets te melden. Alleen een uitgebreid ontbijt in Casa Sabina.

Maandag 13 maart

De eerste “lentedag”. Na weken van sneeuw en regen schijnt de zon volop. Op het terrein van het vroegere Campamento bloeien de narcissen. Precies zoals de motorrijders weer uit hun winterse hollen komen, zo is vandaag het pelgrimsaantal verdubbeld. Het is aangenaam te constateren, dat de afgelopen dagen er alleen maar vriendelijke pelgrims bij ons geslapen hebben. Zelfs de Italianen en Koreanen vertonen menselijke trekjes. Zou er een relatie zijn met het gegeven dat er ook geen bagagetransport is? Hoe zwaarder de weg, hoe vriendelijker de pelgrim.

Dinsdag 14 maart

Juich nooit te vroeg. Zeker niet over de Koreanen. Genietend van een welverdiende slaap, wordt des Jefes rust abrupt gestoord: de buitenbel gaat. De schemerlamp gaat om, de telefoon valt op de vloer. Het duurt even voordat hij zich realiseert wat er aan de hand is; tis verdomme kwart over vier. Jawel hoor vanuit het raam ziet hij vaag een Koreaanse. Roken zeker? Ja, klinkt het zonder schroom of berouw. Ik beloof haar binnen een half uur de deur te openen. En natuurlijk hou ik me aan mijn belofte. Een man een man, een woord een woord.

Na 934 schapjes ontfermt Morpheus zich weder over mij en mijn verlangens. Maar wreed word ik te 5.15 uur uit zijn armen gerukt. De bel. Shit, ben ik die Koreaanse rookster vergeten binnen te laten? Even een tekst verzinnen en naar het raam lopen. Nee hoor, beneden staat wel een Koreaans staatsburger. Maar het is een jonge vent met rugzak op. Ik slijp mijn messen. Op mijn “wat motte?” vraagt hij hoe laat het ontbijt is. “Acht uur, kloj”, mompel ik in mijn beste Koreaans. “Okay,” repliceert hij en hij draait zich om en wandelt weg. Ik heb nog een klein uur om me af te vragen of ik droom dan wel wakker ben. Rare kerels, die Romeinen.

Woensdag 15 maart

Een stralende dag. Met een sigaartje in de zon. Verkiezingen in Nederland, de dag van de burgerlijke ongehoorzaamheid in Roncesvalles. De eerste pelgrims negeren namelijk het verbod om over de pas te gaan en arriveren trots en blij in de herberg. Burgerlijke ongehoorzaamheid lijkt, zoals de eerste verliefdheid, een cadeau van de duivel. Het is geweldig de dingen zelf te onderzoeken, grenzen af te tasten, onder het lint door te kruipen en een nieuw gebied in te gaan. Maar burgerlijke ongehoorzaamheid in die zin vereist wel het nodige nadenken, het afwegen van de voors en de tegens, de kracht om risico's te nemen. In die zin zijn de BBB-stemmers, de PVV-stemmers, de PvdD-stemmers niet burgerlijk ongehoorzaam, alleen lui. Over verliefdheid gesproken. Waarom is Hospitalera Annemiek zo laaiend over Abdel, de ranke kelner met de olijfkleurige huid. Ze beschrijft hem als de David Bowie van de Arabische wereld. Zijn ogen zijn sterren in haar nachtelijke dromen.

Donderdag 16 maart

En ik ben nog niet uitgepraat over die aardige pelgrims of een bulimineuze Spanjaard, notabene uit Santiago de Compostela, maakt stennis tegenover onze nieuwe vervangster van Marisol, de jeugdige en opgewekte Zuriñe. Er is enige onduidelijkheid over zijn reservering en hij springt in de agri-houding (Van Dale: agressieve houding van agrariërs). Het is bewonderenswaardig hoe kalm ons nieuw Marisolleke voet bij stuk houdt, met op de achtergrond een beschermende Annemiek. Hij betaalt, weigert wel het bekende formulier in te vullen en hij negeert het verzoek van Joke om zijn schoenen in

de geurruimte te zetten. Later op de middag slaagt de Jefe erin hem zijn excuses aan Zuriñe te laten aanbieden. Moest Han door familieomstandigheden dit jaar het Hospitaleroschap eraan geven en ons met “slechts” vijf werkers achterlaten, vandaag vertrok ook Wim. Naar zijn zeggen voor een eenvoudige wandeling van 28 kilometer met een overnachting in de tent. Voor een buitenlander simpel: vandaag vertrekken, morgen terug. Maar het is al het derde jaar dat Wim zo’n onderneming entameert. En al twee keer is hij verweesd en verdwaald opgehaald moeten worden door de hulptroepen. Wij hebben er daarom op dit moment weinig vertrouwen in, dat we hem terugzien voor het einde van de Hospitaleerperiode.

Wim aan het woord:

Dus gewoontegetrouw gaan we weer naar Roncesvalles. Alles lijkt er nieuw en anders tot we erachter komen, dat de gewoontes van andere jaren weer de overhand nemen en we heel snel op elkaar ingespeeld zijn dankzij al die voorbije jaren. Voor mij wordt de keuken weer de vertrouwde haven, waar ik mijn koers kan uitzetten en bij de anderen zie ik dezelfde snelle aanpassing zoals ...

De pelgrims vertonen dezelfde trekjes bij hun aankomst en dat varieert van het uitwassen van een onderbroekje tot het uitwassen van de hele rugzak en van het geduldig luisteren naar de aanwijzingen, die de hospitalero’s geven tot het schaapachtig aankijken na de herhaalde vraag van “puedo ayudarte” en je aanstaren als een kip zonder ballen.

Zo ook de wandeling van anderhalve dag, al was ik wel degelijk gewaarschuwd door de ervaringen van andere jaren die nog als een trauma door de groep “geistern” (zie boven: weinig vertrouwen) Dus ik ga vol goede moed op stap, wandel in oostelijke richting, wil Burguete rechts laten liggen om in Garralda uit te komen. Maar dan zie ik een bunker en val in de zon en uit de wind prompt in slaap.

Maar de vraag komt op “waar dienen die bunkers in dit mooie landschap voor of beter, waar hebben ze voor gediend. Ik vermoed, dat Franco er iets mee te maken heeft. Een dictator, zie Poetin in zijn gepantserde trein, wordt heel sterk geleid door angst voor aanvallen, overvallen, aanslagen etc.

Daarna dwaal ik nogal eens van het rechte pad af, ondanks of dankzij allerlei apparatuur, die het laat afweten. Dat alles verhindert mij niet met volle teugen te genieten van het landschap, want ik loop steeds op een plateau, dat zich naar alle kanten uitstrekt. Na de nodige klimmen en dalen (“guuuuuuuut fuer die Lungen”) zoek ik een plek voor de nacht. Ja hoor, ik zie een ingang naar een wei en ik hoop dat de boer deze wei links zal laten liggen. Het is ongeveer 18.00u. en ik val in slaap, word om drie uur wakker van de honger, eet een koek en slaap tot zes uur. Gelukkig niet langer, want al buiten de tent neurie ik “dit is een hele mooie morgen, dit is een hele nieuwe dag...”. buiten de tent straalt de rozenvingerige dageraad in al haar homerische schoonheid; mijn eerste contact met de levende omgeving zijn de konijnenkeutels aan de kant van de weg; dan begint de klim, die al mijn organen wakker schudt. En wat zie ik: twee buitelandse rode vrouwen, een oogverblindende wolkenlucht, een boom in heel zijn lucide door de zon overgoten schoonheid en een landschap, dat in afwisselende kleuren grasgroen en aardgeel oplicht. Wat een morgen. Na enkele omzwervingen vooral klimmend en dalend (“guuuuuut fuer die Beine”) kom ik uitgewaaid en wel terug in Roncesvalles en dat precies op etenstijd om 12.45u. om mijn ploeggenoten mee te laten delen in mijn liefde voor de natuur in dit prachtig stukje Spanje.

(Tot zover Wim)

Vrijdag 17 maart

Gisteravond waren we wat te zelfgenoegzaam. Ik aarzel om het verhaal u kond te doen. Maar toch, luistert naar dit schaamtevol relaas. Zo rond achten belt er een pelgrim vanaf de route dat ze met z'n twee-en later zullen komen, want ze waren in het donker verdwaald. De volgende groep neemt om negen uur de wacht over in de kist en krijgt te horen dat er nog twee pelgrims op komst zijn. En inderdaad rond half tien komen twee opgewekte Franse meisjes binnen geslingerd. Een ticket, even een versnapering in de keuken en slapen maar. Eind goed, al goed. Dat had je gedacht. De volgende morgen tijdens het ontbijt worden we gestoord door de buitenbel. Met tegenzin sleept de Jefe zich achter zijn boerenuitsmijter vandaan en sjokt naar beneden. Een jongen en meisje staan ontdaan voor de deur. En

de lieve lezertjes snappen het al: dit zijn de verdwaalde pelgrims, waarvan de knaap de herberg gebeld heeft. Ze zijn ontredderd. De nacht hebben ze in het bos doorgebracht. Een flits: de eerste groep aan de balie vergat te vertellen dat het over een jongen en een meisje ging (twee pelgrims) en de tweede groep vergat aan de Franse meisjes te vragen of zij degenen waren die gebeld hadden. We hebben ons lesje geleerd. De Duitse knaap met zijn vriendin hebben we als penitentie in volledig schuldbesef verwend met drank en

voedsel (de resten van des Jefes uitsmijter).

Zoals Karel Sabbe, de Belgische tandarts en ultra-ultraloper er vannacht pas bij zijn derde poging in slaagde de Barkley Marathons te voltooien in 59 uur en 53 minuten, zo slaagde Wim er vandaag in bij zijn derde poging in drie jaar eindelijk in, om de Ruta de Dia succesvol te ronden. Andere jaren moesten we hem met de taxi van de berg laten plukken. Nu bereikte hij na 29 uur en 59 minuten (precies binnen de tijd) op eigen kracht het thuishonk. Hulde! De eerlijkheid gebiedt wel te vertellen, dat hij twaalf uur en 34 minuten slapend had doorgebracht in zijn tent.

Zaterdag 18 maart

Ok vanmiddag weer arriveerde een pelgrim die tussen Valcarlos en Roncesvalles de weg was kwijtgeraakt en derhalve de nacht ergens tussen de bomen had doorgebracht. Is er iets mis met de bewegwijzering of hebben we te doen met de straffe Gods voor alle door hen begane zonden? In het geval van de Amerikaan die vanmiddag uitgeput binnenkwam volkomen, zou een goddelijke kastijding volkomen onterecht zijn geweest. Hij was vriendelijk, contemplatief, zonder zelfbeklag. Bovendien is natuurlijk de welbekende straffende Heere allang overleden, zelfs op de Camino.

Zondag 19 maart

Sommige mensen die alles tegen hebben, schijnen het voornaamste mee te hebben. Een totaal uitgewoonde bicigrino, afkomstig uit Brazilië, was zo slim geweest het voetgangers pad te nemen voor zijn fietspelegrinage. Huilend van inspanning, verlatenheid en wanhoop viel hij in Annemiëks armen (beter dan in haar handen). De Jefe zeulde de fiets naar het hok, om daar te constateren dat het zadel verkeerd stond en het stuur los zat. Maar... zijn voornaam was Tiago. Wat een prachtige naam voor een pelgrim op weg naar Sint Jacob. Dat maakte alles goed. Samen met een dubbele boterham, een banaan, een appel en een blikje cola zette hem die naam weer op de fiets. Weliswaar pas de

volgende morgen, na een warme douche, een diepe slaap en een stevige knuffel van ons aller Berry. Maar die komt er wel. Die Tiago, in Santiago. (Lijkt wel een regel uit een oud pelgrimslied).

Maandag 20 maart

Durante el reinado perpetuo del rey bondadoso Enrique, dirigido por el planificador catolico twentiensis, afortunadamente este día no pasó nada en casa de Pedro de Roncesvalles como apunta Janine, la amable e incorrigible escritor.

Dinsdag 21 maart

Al dagen had ze ernaar uitgekeken , ons Jojanneke. Bijna gingen we ook, vorige week naar Arnegui. Echter de chauffeuse zeide: “Neen we gaan niet morgen , we gaan volgende week, dan wordt het rot weer en gaan we ons laven aan bier, friet en shoppen ! “ Het was even slikken voor haar, maar vrouwmoedig koesterde zij zich in het vooruitzicht.En ja hoor, vandaag is het dan zover. We stormen door de geringe taken , maken ons op en hop, op naar de poel des verderfs. Waar vrouwen op leeftijd al niet hun lol uit putten. Arnegui, here we come! Altijd lachen met Jojanneke, ze vergaapt zich aan het, inderdaad , welige natuurschoon van “onze” Pyreneeën .

Koffie , donut, alles om ons uitstapje te vieren. Heerlijk!!!! Dan kan ons shoppen eindelijk beginnen. Schoenen, altijd maar schoenen. We kunnen er geen genoeg van krijgen. Duur, goedkoop, het maakt ons niks uit. Gewoon meenemen, die schatten. En dan wijst Jojanneke me op de hoed. Mijn tweede zwak. Ik pas er één op . “Kopen”, gilt ze! Ik troggel haar het wonderschone ding of onder het mom van “voor mijn verjaardag alvast’. En de schat, ze tuint er in! Joepie!

Ter tafel nu, Friet en bier ! Jojanneke kan haar lol niet op. Ik ook niet, zij het dat ik de friet met cola wegspoel. De hoed houd ik op, trek zo nogal bekijks. We pretenderen pauze in de opnames. Jojanneke de producer, ik de protagoniste. Man met groen drankje (Jojanneke doopt hem gelijk om tot “el Verde”) loopt een stijve nek op!. Zijn maten ook.

Aan alles komt een end. Niet zonder slotkomedie echter. Het waterflesje? Verdomme waar ben ik dat nou kwijtgeraakt? Terug. Niet in de bar, niet daar of daar of daar. Jojanneke, de fitste van ons tweeën, holt de schoenverdieping op. Wachtend op haar, valt me in dat ik de toiletgroep nog niet heb onderzocht. En ja hoor, op de wastafel staat het zo beminde flesje! Ik grijp ‘t, ga ermee een wc in. Daarop hoor ik een bekende stem brullen “Wat krijgen we nou, waar is dat flesje nou ?”Vanachter mijn deur stel ik haar gerust, en kan daarmee nog net een psychose voorkomen. Ik begrijp de hysterie wel, want had zij niet met inspanning van al haar krachten en vernuft, nog licht beneveld van drank en friet , het zo begeerde en helaas vermiste ding boven water gehaald!

Naar het toneel terug. We bereiden onze binnenkomst in het restaurant degelijk voor: in vol ornaat gelast Jojanneke me mijn intrede te maken. Het effect is zoals verwacht, ze tuimelen bijkans met stoel en al achter over. De bediening doet niet voor hen onder.

Dat we op de heenweg zowel als op de terugweg, al giebelend als pubermeisjes, tot twee keer toe door Policia werden aangehouden en weer rap doorgestuurd, heeft geen enkele afbreuk gedaan aan deze prima dag!

Woensdag 22 maart

EN TOEN HIELD HET VERSLAG OP!

Periode 2	Vrijdag 24 maart t/m Vrijdag 7 april 2023
Hospitaleros:	Peter Stoks, Catherine Michot, Cor Baay, Nico van der Steen, Huub van Alem, Thera van den Hurk
Aantal pelgrims	1.935

Dinsdag 21 maart

Er is tussentijds veel onderling contact. Spannend, omdat er opnieuw een staking in Frankrijk dreigt waardoor het hele treinverkeer geblokkeerd is. Er worden geplande reizen verzet, boekingen geannuleerd, en nog veel meer geregeld om maar op tijd in Saint-Jean-Pied-de-Port te zijn. En dat lukt gelukkig allemaal. Één dag eerder en wel op 23 maart komt iedereen aan in Saint-Jean-Pied-de-Port.

Woensdag 22 maart

Catherine haalt Peter op uit Roncesvalles en samen wachten zij op de drie reizigers met de trein en op Thera die lopend uit Bayonne naar Saint-Jean komt. Zij kwam al om 16.00 uur binnen en om 18.18 uur werden de heren Cor, Huub en Nico door Thera, Catherine en Peter van het station gehaald. Het is gelukt. Ondanks de staking is het team nu toch compleet. Na een drankje op het terras en nadat ieder zijn slaapplek in Saint-Jean-Pied-de-Port heeft weten te vinden, hebben we heel gezellig met elkaar getafeld. Het is een mooi team. Kleurrijke en interessante personen die allen de eerstkomende twee weken er keihard tegenaan willen gaan.

Donderdag 23 maart

De lopers Nico en Thera besluiten vanaf Saint-Jean-Pied-de-Port naar Roncesvalles te lopen. Het weer zit mee, nu de spieren nog. Na een gezamenlijk ontbijt van de achterblijvers werden die in de auto van Catherine gepropt en al slingerend bereikten zij Roncesvalles. Voor allen wederom een thuiskomgevoel. Heerlijk om weer hier op deze historische plek te gaan klussen. De derde etage van de herberg wordt hun onderkomen. Om de leden van team 1 niet te willen storen met hun dagelijkse klussen, brengen zij de middag door met lezen, wandelen of alvast een tukkie doen. Het wachten is op de twee wandelende nieuwelingen. Eentje wordt door Catherine vanuit Val Carlos opgehaald en de andere kwam om 17.00 uur voldaan en ietsje vermoeid aan. Echt een topper die dit er maar gewoon tussendoor doet. Peter heeft ondertussen de overdracht met Martien geregeld en de meest belangrijke punten doorgenomen. Deze worden met het team besproken en meteen wordt een planning voor de eerste dag gemaakt. Na een heel gezellig diner aan de ronde tafel in het hotel, ging ieder naar hun slaapplek.

Vrijdag 24 maart

De een heeft lekker geslapen de ander minder, omdat het toch wennen is om met elkaar op een zaal te slapen. Vandaag gaan we voor het eggie. De planning wordt nog even doorgenomen, er wordt met team 1 koffiegedronken en daarna gaat eenieder naar zijn kamer om de spullen in te delen. Na een gezamenlijk lunch met het vorige team, gaan we nu echt aan de bak. Nico wordt wegwijs gemaakt door Catherine, Huub gaat naar de wasserij, en Cor staat samen met Thera de pelgrims in de hal op te vangen. Mooi te zien is hoe snel de werkzaamheden door de nieuwkomers wordt opgepikt. Er komt een Belgische pelgrim binnen die al een paar dagen niet heeft gegeten. Hij leeft van de aardstralen. En van de lucht, een zgn. luchteter/ aerophaag. Een vreemde snuiter die wij met een korreltje zout nemen. De dag verloopt heel ontspannen. s'Ochtends een lichte regen en in de middag zo met een koude wind. We ontvangen op deze dag 47 pelgrims van wie er een aantal laat binnenkomen. Gegeven hun reserveringen levert dat geen problemen op. Eenieder heeft een bed. Een klein aantal mensen laat zijn/haar kleding wassen en drogen. Een dergelijke dag geeft optimaal gelegenheid tot het voeren van goede gesprekken. Een dame loopt de Camino "to escape her husband ". Whatever that may be.

Anderen geven duidelijk blijk van veel spirituele betrokkenheid of zijn op weg om een verlies te verwerken.

Al met al een aangename dag zowel voor pelgrims als verzorgers. Eenieder onzer weet nu de weg in zijn/haar domein. En legt moe, maar voldaan het hoofd te rusten.

Zaterdag 25 maart

Geholpen door mooi, stabiel zonnig weer met een licht windje stroomden in de loop van zaterdag 55 pelgrims toe. Vergezeld van even zovelen die op de fiets, de motor of wandelend toekwamen voor een stempel of een lekker biertje in La Posada. De relaxte sfeer van zo'n dag had ook zijn positieve uitwerking op de Hospitaleros. Hospitalero Hubertus Fredericus Petrus Maria heeft zich tijdens de avondmis dan ook maar tot de Maagd van Roncesvalles gericht om voortzetting van dit soort weer te bepleiten. Zijn dag kon niet meer stuk nadat hij de dagprijs voor het goed inschatten van het aantal aankomende pelgrims had gewonnen. De trofee, een Roncesvalles kleinood met sneeuw effect, zal hij thuis naast zijn Lourdes paraferalia uitstallen. Als ploeg en als persoon beginnen we goed in te draaien. Eenieder kent zo langzamerhand de geheimen van de Hospitaleroskeuken, hun eigen slaap- en douche vertrekken. De Miele wasmachines en drogers onthullen langzaam maar zeker hun geheimen. En ook zonder vertaal app kom je een heel eind met Koreanen en hun specifieke was- en droogwensen.

Vannacht wordt de klok een uur vooruit gezet, zodat toen, omstreeks 10 uur eenieder moe maar voldaan zijn/haar mandje opzocht, hij/zij zich rekenschap dient te geven van een kortere nachtrust. Maar vooruitziend als hij is heeft onze zorgzame Jefe daar in het werkschema voor zondag 26 maart al rekening mee gehouden. Als oud personeelsmanager heeft hij in zijn werkschema de zwaarste lasten aan de sterkste schouders toebedeeld. Op naar een schone lange zondag.

Zondag 26 maart

De pelgrims stappen vandaag, na het verzetten van de klok, in het schemer donker de deur uit. Het regent heel zachtjes. Gelukkig trekt de regen al vrij snel op. Een korte anekdote. Een lastige pelgrim zat in la Posada en vertelde dat hij had betaald voor het diner en voor een picknick. De Jefe werd opgetrommeld om aldaar het verbale tumultueuze gebeuren te dempen. Een vreemd persoon die zich alles toegeëigend waarop hij in de verste verte geen recht heeft. Nadat gecheckt werd of hij zich überhaupt in de herberg had ingeschreven en dat geen had betaald waarop hij meende recht te hebben, werd duidelijk dat dit een schobbedebonk nep pelgrim was. In niet misverstande woorden

werd hem door de Jefe duidelijk gemaakt dat hij de boel aan het bedriegen was. Hoewel de toonzetting luider en onvriendelijker werd droop hij, onder luid applaus van de la Posada-gangers, die de luide discussie hebben kunnen volgen, alsnog af. Even later kwam diezelfde persoon richting de herberg lopen. Bij het zien van de Jefe draaide hij zich meteen om en hebben we geen last meer van deze vreemde vogel gehad.

Maandag 27 maart

Een koude regenachtige dag. Toch is er een regelmatige toevoer en aankomst van pelgrims. Weinig personen die door het slechte weer lopend via Val Carlos in de problemen zijn gekomen. Hooguit te

veel spullen meegenomen, zodat e.e.a. uitgezocht dient te worden. Schoonmaken en samenwerken lukt steeds beter zodat we ver voor de koffie van 10.30 uur klaar zijn. Het aantal aankomende pelgrims kan op een etage worden gestationeerd, zodat de hoeveelheid werk zeer goed te overzien is. Wasjes draaien en drogen, op de hand, mechanisch, met de droogzwierder of eolisch. Het blijft een onuitputtelijke bron van discussie. De te uitgebreide was- en droogprogramma's van de Miele apparatuur, het blijft een divide of the sexes. De dames controleren nauwkeurig "op de hand" of alles droog is. De heren proberen alle programma's at random uit. Moe maar voldaan ging eenieder vroeg naar bed. En nu maar duimen voor beter weer.

Dinsdag 28 maart

Mooi pelgrimswandelweer. Mensen komen goed geluimd binnen. Zowel voor wandelaar als Hospitalero la dolce vita

Een enkeling heeft lichamelijke klachten omdat hij/zij erg veel in de rugzak had meegenomen. Gelukkig zijn mensen ook in staat op grond van lichamelijke klachten goede beslissingen te nemen, zoals: Bagage fors minderen of laten versturen, een extra rustdag of de bus nemen. De dag ontrolt zich verder zonder problemen. Alles loopt op rolletjes. Zodat alle Hospitaleros, die maaltijd dienst hebben, zich storten op het bereiden van goed gevulde ontbijten en avond-broodmaaltijden. Tel dat op bij de maaltijden in La Posada. En iedere Hospitalero dient bij thuiskomst een crashcourse afvallen te volgen

s ' Avonds komen Herman Velvis, die hospitaleren in zijn portefeuille heeft in het Genootschap en Umberto Gallo, vertegenwoordiger van de Italiaanse Hospitaleren organisaties langs de Via Francigena, zoals afgesproken aan. Ze overnachten in het hotel Roncesvalles, en draaien morgen een dag mee. Ze spreken samen met Peter ook met de abt.

s ' Nachts werd Peter nog tweemaal uit bed gehaald voor rokers buiten de voordeur. En was er op de slaapzaal enige onmin omtrent een man die zijn muziek niet wilde afzetten

,

Woensdag 29 maart

Een heerlijke dag vandaag. Lekker zomerweer en een beetje wind. Rokjes dag met andere woorden. De eerste Hospitaleros stapten over de dam en exposeerden hun knieën aan zon en buitenlucht. Dat geeft een gevoel van geluk en extra inspiratie. Dat leidt dan weer onmiddellijk tot een gevoel van vreugde bij de mannelijke Hospitaleros, die Gods feminiene schepping met open armen ontvingen.

“ Daar gaat ze

Een zoveel schoonheid heb ik nooit verdiend

Daar staat ze

Een zoveel gratie heb ik nooit gezien “

Met andere woorden. Onze dag kan niet meer stuk. Herman en Umberto hebben voluit meegedraaid vandaag. Aan hun opgewekte gezichten te zien hebben ze vreugdevol werk achter de rug. Zelfs Catherine leefde helemaal op, hoewel nog steeds gehuld in nauwsluitend terlenka. Het “was” gebeuren, blijkt haar roeping te worden. Ze overziet en regelt alles m.b.t. wassen en drogen. Ze stuurt de jongens naar boven en heeft alles onder controle. Pelgrims die welgemoed binnen komen. Hospitaleros die veel lachten. En in de meantime een man die overvraagt even beslist maar duidelijk op de “ does and don’ts alhier “ wijzen. Een Engelsman zonder bagage, maar toch goed gesoigneerd, vertelde ons dat hij via Quimper, Camino del Norte en Primitivo naar Santiago is gelopen. Terug over de Frances, via Roncesvalles, te voet op weg naar Rome. Hooguit maakte zijn verhaal een wat incoherente indruk

Donderdag 30 maart

We hebben een geweldige dag gehad vandaag. Mooi weer. De toestroom van pelgrims verliep zonder enig probleem. De bagage afhandeling verliep vlot en soepel. Iedereen blij en op voor een praatje of een langdurig gesprek. Uitgebreid gesproken met een Duitse moeder en zoon, Ma had nergens last van, de zoon had zichzelf gedurende de dag geforceerd. Herman en Umberto tijdens de maaltijd uitgezwaaid met een klein cadeautje. Begeleid door een speech van Huub bolstaand van de eigenschappen belangrijk voor Hospitaleros “ Liefde, betrokkenheid en samenwerking “ . Het heeft veel weg van huwelijkse voorwaarden waaronder een Hospitalero zijn/haar dienstverband aangaat. Er bleek wel een tekort aan maaltijd bonnen. Onze Jefe zal daar achter aan gaan. Hetzelfde geldt voor de douchekop en Wc-bril problemen, dat zal met Pablo besproken worden.

Vrijdag 31 maart

Met een bezorgde blik werd er vanochtend naar het weerbericht voor Roncesvalles gekeken. Gelukkig bleef het de gehele dag droog zodat er gewandeld, buiten gezeten en was aan de lijn gedroogd kon worden. Tussen nog tijd gehad om de serveersters van La Posada te bedanken voor hun bediening, glimlach en warme conversaties met handen en voeten. De schoonmaak en intake van nieuwe pelgrims verliep, zoals te verwachten zonder, problemen. Eenieder kon buiten wachten met een kleurplak en de zekerheid op een bed/douche/maaltijd. Het wasjes draaien en drogen is inmiddels door eenieder zo geïnternaliseerd, dat de dienst in de kelder regelmatig wordt afgelost, zodat eenieder bij het kijken naar draaiende trommels zijn toekomst als Hospitalero kan contempleren. Een compleet Spaans gezin met twee kleine dochters paste zich goed aan aan alle Camino mores. Konden alles met inbegrip van de was etc. vinden. Ik hoop dat ze vannacht goed slapen

Zaterdag 1 april

Een druilerige ochtend. Uiteindelijk eindigend in natte sneeuw zo omstreeks 18.00 uur. Drie verdiepingen schoongemaakt, waarmee alles klaar was voor een grote verwachte intocht van pelgrims. Thera, Catherine, Peter en Huub brachten een bezoek aan Espinal. De middag verliep zonder problemen. Een rustige inloop pelgrims, ondanks de natte en verkleumde wandelaars. Eenieder werd snel verder geholpen. Een bus uit Pamplona vol met Spanjaarden werd probleemloos geïnterneerd. Aantal pelgrims: 229. Alle drie verdiepingen in huis, de kelder en de winterherberg zijn in gebruik. Omstreeks 19 uur meldde zich een vrouwelijke Koreaanse pelgrim na een val uit een bovenbed. Na overleg, werd ze met een taxi naar Espinal en Pamplona verwezen omdat ze haar rechter pols heeft gebroken. Haar wandelkompas ging met haar mee.

Zondag 2 april

Bij het opstaan regende het. Dat is gehele dag niet veranderd. Uiteindelijk toch nog 215 overnachtingen in o.a. Sótano en Winterherberg. Als gevolg van het natte weer een record aantal wasjes en drogergebruik. Al met al verliep de dag zonder problemen. Allen die aankwamen werden in een recordtempo ingeschreven en van een bed(nummer) en maaltijden voorzien. Veel vraag naar de restaurants voor koffie/broodjes en warme drank. Ondanks het matige weer, de kou en de regen geen onderkoelde wandelaars.

Maandag 3 april

Mooi weer. Zonnig en winderig. Peter naar Saint-Jean-Pied-de-Port om zijn echtgenote op te halen. Thera, Cor, Nico en Huub zijn door Don Valentin rondgeleid in kerk, museum en klooster. Rustige aanloop gedurende het grootste deel van de middag. De wachtrijen werden vlot weggewerkt. Deur koffierdepot uit de hengers. Dient gerepareerd te worden door Pablo. Catherine heeft een opschrift voor de voordeur gemaakt, om te beletten dat er s 'nachts buiten gerookt wordt.

Dinsdag 4 april

Een fantastische dag. De ochtendmist werd snel door de zon verdreven. Door de wind bleef het nog lang koud in open terrein. Maar in de zon en uit de wind de wind, was het in de middag zeker aangenaam. Peter kwam met echtgenoot aan uit Saint-Jean-Pied-de-Port. Pelgrims kwamen welgemoed aanlopen, ondanks het feit dat ze een forse inspanning achter de rug hadden. Huub, in korte broek, loodste hen met veel taalgebruik en grootse gebaren de goede richting uit. Cor was vandaag zo gefocust op het invullen van de toeristenformulieren, dat hij zowel de pelgrim als de taxichauffeur, die hem afleverde een formulier liet invullen. Hetgeen beiden keurig uitvoerden. Wasjes en droogjes werden er nauwelijks gedraaid vanwege het mooie weer

Woensdag 5 april

Wederom een fantastische zonnige dag. Begon fris, maar na 11 uur aangenaam toeven in de zon. Vloeren gedweild en geplegged. Kamers van hospitaleros worden op orde gebracht i.v.m. het aflopen van deze shift op vrijdag 07 april a.s. Huub trotseerde het koele weer in de ochtend in korte broek. De middag verliep rustig. Alles liep gestaag binnen, zonder grote problemen en vragen. s ' Avonds nog een oude Amerikaanse dame geholpen die zonder telefoon in Spanje is aangekomen, zodat reserveren enige hick ups gaf

Donderdag 6 april

Zuid-Afrikaanse met diabetes medicatie onwel en slecht aanspreekbaar. Ging per ambulance naar Pamplona. Het wordt vandaag een mooie dag met veel reserveringen. Alle bedden zijn aan het eind van de dag bezet. Veertig mensen zijn per taxi naar elders verwezen. Dat betekende ook veel wachtende en rondlopende Koreanen, op zoek naar hun groepsleider

Vrijdag 7 april

Een goed begin van de dag. Alle bedden/zalen liepen vlot leeg, m.u.v. twee Koreanen die in de bibliotheek sliepen. Bedden afhaken, soppen, vloeren vegen. Na veertien dagen routine verloopt e.e.a. soepeltjes. En zo komt er een einde aan ons aangename verblijf alhier. Resteert de overdracht en elkaar vaarwel zeggen.

Huub van Alem, *poète maudit*, a l'annee prochaine

Periode 3**Vrijdag 7 april t/m Vrijdag 21 april 2023****Hospitaleros:** Jos Spekman, Noortje Spekman, Janine Verhaaf, Isaura Bautista Alfonso, John Fox, Jan Groot, Peter van der Heijden, Wiebe Schouwstra.**Aantal pelgrims:** 2.951**Donderdag 6 april en vrijdag 7 april**

Aangekomen uit verschillende windrichtingen kwamen John en Jan al op donderdagmiddag aan, gebracht door de broer van Jan vanuit Pau in Frankrijk. Jos en Noortje kwamen rond 4 uur aan, 2 lange dagen gereden vanuit Nederland, met een overnachting in een B en B. Maar de diehards waren Wiebe, Peter en Isaura. Zij vertrokken woensdagnacht rond half 3 vanuit Delft en met de file in Parijs van anderhalf uur, kwamen zij donderdagmiddag rond 6 uur aan. Lekker met elkaar kennis gemaakt en gegeten in het hotel, in afwachting wat de dag van morgen ons zou brengen. Rest mij nog te vermelden, dat Peter Stoks en Margreet, Catherine en Nico ons nog 2 dagen blijven ondersteunen, wat heel erg nodig is gebleken. Het was loeidruk, iedereen weer even wennen en de 4 nieuwkomers werden direct voor de leeuwen gegooid. Maar wonder boven wonder liep alles gesmeerd, geen problemen in de wasserij, de Mostrador verliep goed, mede dankzij Isaura, die SPAANS SPREEKT. Jos in de wolken bij de ingang en zelfs het rugzakvervoer verliep prima. Helaas was er weinig voedsel gebracht, dus geen boter, eieren, yoghurt en fruit. Ook onduidelijkheid over schoonmaak morgen. Marisol zegt morgen geen Pablo, en over de vervanging weet ze niets. We zullen wel zien. Een Franse dame zonder paspoort werd door ons teruggestuurd naar St. Jean Pied-

de-Port. Twee Spaanse meisjes zonder paspoort werden uiteindelijk door de 2 Spaanse politieagenten (die bijna de hele middag naast Marisol in de Mostrador stonden) doorgelaten. Toen we lekker nog even aan de borrel zaten ging om kwart voor 11 toch weer de bel. 4 boze arrogante Spanjaarden wilden erin, boos omdat de deur dicht was en het licht uit. Nico heeft ze stilte gewenst en ze toch maar binnen gelaten.

Zaterdag 8 april

4 man al rond 6 uur beneden. Dat was ook heel erg nodig. De rugzakken transport is ook een dingetje. Nieuw : Het rode papieren slipje wat de pelgrim heeft in een wit zakje doen en dan zonder geld, in het hok van Correos. De schoonmaak verliep prima, 3 Spaanse dames, die wel hun rugzak leegden op de vloer. Zo van : dat ruimen de Hospitaleros wel op. Om kwart voor 11 zaten we al aan de koffie in de volle zon bij Casa Sabina. Verder was het heel druk.

Zondag 9 april

Wekker op half zes , opstaan en 5 voor zes op de 1 e verdieping klaar voor de gregoriaanse ochtendmuziek, op standje 2 . Daarna verlichting aan en geluidsterkte op 4, en vervolgens aan de deur en alle slaapwandelaars die zonder rugzak naar het restaurant willen voor ontbijt terugsturen, rugzakken aannemen voor vervoer naar elders, geld wisselen, allerlei vragen beantwoorden zoals: waar lig Holland, veel handen schudden als afscheid en complimenten ontvangen voor de gastvrijheid en het luxe verblijf, Een Taiwanese mevrouw die € 500 wilde wisselen omdat de bank dat haar had verstrekt. Zij dacht dat dat heel normaal was. Zij was zeer verbaasd dat alle vrijwilligers kwamen kijken waar van de meeste nog nooit een briefje van € 500 hadden gezien. Helaas konden we haar niet helpen. Er kwam ook nog een Japanse dame van 80 jaar , ongeveer 1.30 meter hoog, maar bijzonder vriendelijk. Zij deelde mee dat zij vandaag niet kon lopen en wilde nog een nachtje blijven. Dat werd natuurlijk niet toegestaan. Wij hebben haar toen naar het hotel verwezen. Een kwartier later kwam zij terug met de heugelijke mededeling dat zij in het hotel kon overnachten. Zij had totaal geen haast uiteraard en in gesprek met Jos bleek dat zij 2 maanden gepland had naar Santiago. Zij ging over de tocht een boek ging schrijven. Dus moesten Jos en Noortje met haar op de foto, en Jos nog een keer met alpinopet voor een afdruk in het boek.

Uiteraard gegevens en emailadressen uitgewisseld en zij beloofde Jos een boek op te sturen. Hierna zagen wij haar niet meer, maar wel lagen haar spullen er nog en dachten wij dat ze naar het hotel was vertrokken. Dus besloot Wiebe de spullen naar het hotel te brengen. Tot zijn verbazing kwam hij haar op de terugweg weer tegen en had zij waarschijnlijk op het toilet gezeten. Na weer geknuffeld te zijn en enige uitleg nam Wiebe afscheid van haar. Inmiddels was iedereen weg en volgde weer een gezellig ontbijt, met uiteraard een ei als beleg, het was immers Pasen. Vervolgens de

schoonmaakwerkzaamheden op de slaapzalen, en ook de toiletten, douches en wastafels, want de Spaanse schoonmaak was nog niet gearriveerd. Dit was wel even extra ochtend gymnastiek, en volledig tegen onze zin, maar na een paar uur glom alles weer als een spiegel. Op naar de koffie en overleg voor taken van de dag.

Wiebe ging met Jan als instructeur naar de Wasruimte, aangezien ik (Wiebe) van mijn levensdagen nog nooit een was gedraaid had, kon ik na een uurtje toch alle handelingen zelfstandig uitvoeren. Ook kwam er een journalist langs die rondgeleid werd door Jos en filmde. Jan en Wiebe in actie. Het was mooi weer buiten, dus het was niet zo druk met de wasjes, maar al met al heel leerzaam.

Na 2 uur terug naar de voordeur, het druppelde constant door met pelgrims o.a. 2 Franse pelgrims waarvan een haar paspoort op de telefoon had en de ander haar paspoort verloren was in Frankrijk. Uiteindelijk werden ze wel toegelaten. Ook een Duits jong stel met een lief kind van 13 maanden oud. Zij mochten op de derde verdieping slapen als uitzonderlijk, geregeld door Noortje. Iets meer rustig, ook voor de andere pelgrims. En alle vragen, te veel om op te noemen, maar ook heel leuke reacties. Van mensen die het vonden dat de ontvangst zo vriendelijk en gastvrij was. En zelfs vroegen of we een Donatie pot hadden. Ze stellen het ook zeer op prijs als je een stukje meeloopt naar de lift, of als je zegt dat ze ook met de lift naar boven mochten, want dan kon je niet meer stuk. In de avond nog een rondje closetrollen controleren, ramen open zetten in de natte ruimte en een paar op de slaapzalen. 10.00 uur lichten uit en dan de dag besluiten met een wijntje. Welterusten.

Maandag 10 april

Noortje haalde 's middags om 4 uur Janine in Saint-Jean-Pied-de-Port van het treinstation. Janine had tijdens de rit in de Flixbus een 79-jarige Australiër ontmoet die slecht liep. Hij ging de Camino lopen tot Logroño, zo was de bedoeling. Janine heeft hem wel 10 keer gevraagd of hij dat wel kon maar hij was ervan overtuigd dat hij fit genoeg was voor de Camino. Hij ging de lage route nemen, die was makkelijker zo had hij gelezen ... En hoe Janine hem er ook van probeerde te overtuigen dat het wel eens zwaarder kon zijn dan hij dacht, hij moest en zou de Camino lopen dat stond nog op zijn bucketlist. Bij aankomst was de groep compleet. Even kennismaken met elkaar, maar het ijs was al snel gebroken. Er waren twee grotere groepen, waarvan een groep Koreanen met ongelooflijk veel bagage, het hele hok zat vol. Even later overviel diezelfde groep de wasserij; veel was, ze wilden alles bij elkaar voor 7 euro, maar dat ging niet gebeuren. Twee wasjes bij elkaar, dat doen we wel, maar verder gaan we niet. De avond verliep verder rustig; halverwege de avond ontdekte iemand dat de verlichting op de derde nog niet was ingeschakeld; dat verzuim werd snel gecorrigeerd, lichten aan. Komt er een pelgrim naar de Mostrador met de vraag waarom het licht opeens aanging: iedereen lag te slapen, willen jullie alsjeblieft het licht uitdoen?

Als we naar bed gaan ziet Janine twee Bomberos auto's voor de deur staan en de auto van Marisol. Het halletje beneden staat vol met Bomberos, Marisol is erbij. Zij vertelt dat er een noodoproep was gekomen van de berg, vijf pelgrims waren in het donker verdwaald.

Dinsdag 11 april

Janine moet even wennen aan de mannen in de groep met allemaal zware stemmen, die ook 's morgens vroeg al meteen 'aan' staan. Niks rustig opstarten en rustig ontbijten, de grappen en grollen vliegen al vroeg over de tafel. De leider van de Koreaanse groep met de enorme hoeveelheid bagage was toch slimmer dan wij dachten: hij had telefonisch contact opgenomen met het bagagetransport, en ze hebben afgesproken dat alle bagage voor de herberg zou worden neergezet in plaats van in het bagagehok; dat scheelde iedereen enorm veel gesjouw. Er is veel minder schoonmaakwerk vandaag, omdat Maribel er weer is voor de algemene ruimtes, en maar een paar bedden in de Sótano. Dus ruim op tijd klaar voor de brandalarm instructie en daarna heerlijk

koffiedrinken op het terras van Casa Sabina; wat kan het leven van een Hospitalero toch mooi zijn ...Bijna iedere dag is er altijd wel zo'n pelgrim waarvan iedere Hospitalero weet: oh ja die! Deze keer was het een vage Duitse vrouw; het inchecken duurde al een eeuwigheid omdat ze maar niet kon besluiten of ze een eetbonnetje wilde, en hoe laat ze dan wilde eten, en toen volgde de loodzware beslissing of ze nu wel of niet wilde ontbijten. Daarna wist de ene na de andere Hospitalero te bestoken met de voor de hand liggende vragen, zoals: 'waar kan ik mijn flesje vullen' terwijl ze bijna naast de buitenkraan staat.

Bij de nazit na 10 uur, onder het genot van de laatste restjes wijn, wordt de stemming jolig, ook is er enige daling van het peil te constateren. Wanneer ter sprake komt dat het gaat regenen- we krijgen natte dagen – volgt er al een uitbundige schaterlach. Wanneer dan ook nog wordt verteld dat de pelgrims op natte dagen vroeg komen (omdat ze allemaal haast hebben om binnen te zijn) is het lachen niet meer te stoppen.

Woensdag 12 april

Jos adviseert de wazige Duitse dame om met de bus te gaan. Ze wilde een stukje gaan lopen en vroeg of ze dan een taxi kan nemen. Ze loopt slecht en ze is erg verbrand door de zon. Vervolgens is een half uur bezig om haar ontbijtbonnetje uit haar rugzak op te diepen. We hopen van harte dat we vandaag de bestelde boodschappen geleverd krijgen. Bijna alles is op; wijn, kaas, sinaasappelen, chips, pinda's. We hebben nog een groot krat paprika's waar Jan iedere dag een voedzaam en gezond soepje van maakt, maar enige afwisseling zou fijn zijn ... Het regent, en als we om 13.45 uur terugkomen in de herberg staat de hele hal al vol met kleumende pelgrims. We laten ze meteen naar boven gaan, en de drijfnapte pelgrims blijven binnenstromen. Als we de kleurenbordjes willen gaan gebruiken blijken er alleen maar bordjes zonder koordje te zijn. De chaos in de hal wordt totaal wanneer een groep van 32 Koreanen arriveert. Iedereen staat te kleumen in de gang, de rij wordt steeds langer. Uiteindelijk lukt het ons de wachtende pelgrims in de eetzaal te krijgen met de reservebordjes; als het iets rustiger wordt gaan we op zoek naar de kleurenbordjes en de bijbehorende pannenkoeken. De Koreanen hebben gigantische rolkoffers bij zich, maar ze zijn gedisciplineerd en wanneer wij ze 's avonds vertellen dat de rolkoffers onder hun bed moeten worden de gang langs de bedden keurig leeggemaakt. De verkoop van sweaters en poncho's loopt weer lekker, iedereen heeft het koud.

Donderdag 13 april

We worden wakker in een witte wereld, en ook gedurende de ochtend sneeuwt het lekker door. De Koreanen doen nog met de hele groep warming-up oefeningen op de binnenplaats, Jos doet gezellig mee onder luid gelach van de Koreanen. Hun bagage wordt afgehaald met een busje.

's Middags is het meteen volle bak; er staan al veel pelgrims te wachten als we terugkomen van het eten, we zijn meteen met het kleurtjessysteem begonnen, want de mensen stonden te kleumen in de hal. Al gauw was de eetzaal vol met wachtende mensen, de wachttijd liep op tot twee uur. Heel triest dat mensen doordat het inchecken zo traag gaat, zo lang moeten wachten. We proberen alles om het inchecken heen zo goed mogelijk te stroomlijnen. We vragen de mensen voordat ze naar binnengaan of ze paspoort, Credential en eventuele reserveringsbevestiging of anders contant geld bij de hand hebben, binnen worden ze opgewacht door een Hospitalero die hun Credential stempelt, Zuriñe weet dat als mensen vragen hebben ze hen moet verwijzen naar ons, want zodra ze ingecheckt zijn leggen we ze uit op welke etage, waar de trappen zijn, en beantwoorden we hun vragen, zodat de afhandeling in de Mostrador zo snel mogelijk kan gebeuren. Maar toch, maar toch .... Met een aantal Italianen met van die roze ID-papiertjes die handmatig moeten worden ingevoerd, een af en toe haperende scanner zodat

je een paspoort soms wel zes keer door de scanner moet halen schiet het nog steeds niet op, helaas. Noortje en Janine haken al vroeg in de avond af; het was een hectische dag ...

Vrijdag 14 april

Een regendag; als we terugkomen van het eten staat de hele hal vol met kleumende pelgrims. Het is even een grote chaos, totdat we ingrijpen en de verschillende stromen splitsen. Daarna gaan we meteen aan de kleurenbordjes, die zijn al snel op. Dan wordt het weer even chaotisch, maar uiteindelijk kunnen we 's avonds

met voldoening op deze dag terugkijken: we hebben het toch maar mooi geklaard met elkaar.

Over de Australische 'vriend' van Janine komt bericht: Marisol vraagt of we een verwarde Australiër hebben gezien in de Albergue. Hij is niet aangekomen in zijn hotel in Valcarlos, men maakt zich ongerust. Later horen we dat hij – op weg naar Valcarlos – wel drie keer is gevallen en uiteindelijk is door iemand het pelgrimsbureau in Saint-Jean-Pied-de-Port gebeld, die hebben hem opgehaald en met de ambulance naar het ziekenhuis in Saint-Palais laten brengen; hij maakte een verwarde indruk. Omdat we steeds niets hoorden over de weekendschoonmaakster heeft Henk donderdagavond een dringende e-mail naar Edurne gestuurd, Jos komt Edurne 's morgens in La Posada tegen en zij vertelt dat er zaterdag wel, maar zondag niet wordt schoongemaakt. Jos vraagt haar dit om 13.00 uur als wij eten in La Posada aan ons te komen vertellen, en zowaar, als we aan tafel zitten komt Edurne met verontschuldiging en vertellen dat Maribel zaterdag extra komt, maar helaas: zondag niet. Volgend weekend komt er wel een schoonmaakster, zo belooft ze.

Zaterdag 15 april

Alweer een drukke dag, maar doordat we de stromen nu nog beter onder controle hebben is het prima te doen. Er is een reservering van een groep van 26 Koreanen. Als ze in de stromende regen aankomen leggen we de leider uit dat ze allemaal in de eetzaal moeten gaan zitten wachten, dat er veel mensen voor zijn en dat ook hij op zijn beurt moet wachten. Hij wordt witheet; iemand had hem beloofd dat hij direct zou kunnen inchecken, hij schreeuwt en scheldt, maar we zijn onvermurwbaar: gewoon wachten totdat zijn kleur aan de beurt is. En niet de hele groep in de Mostrador, maar hij moet alle paspoort, Credentials en ingevulde briefjes verzamelen, als hij aan de beurt is mag alleen hij in de Mostrador. Als hij dan eindelijk aan de beurt is en wij meelopen met de wegwerplakentjes naar de etage, is hij mak als een lammetje ... Eind van de middag zitten we vol; een aantal pelgrims kunnen we nog doorsturen naar de hotels, andere pelgrims moeten bedenken of ze een taxi nemen of doorlopen. Jos heeft vanmorgen al zijn charmes in de strijd gegooid en aan Marisol gevraagd of de achterdeur dicht mag blijven, en ja hoor, wat niemand lukt, lukt Jos: Marisol zwicht, de deur mag dicht blijven. Zo zijn de stromen pelgrims veel beter te managen, en het is niet zo ijskoud in de hal; niet leuk voor de pelgrims, maar ook niet leuk voor de Hospitaleros, die langzamerhand allemaal beginnen te sniffen en snotteren.

Zondag 16 april

Na al die dagen regen schijnt de zon! Wat is de wereld dan heel anders; iedereen is vrolijker, zelfs de uitgebreide schoonmaakwerkzaamheden (naast het normale werk ook de winterherberg en de begane grond en het sanitair op de eerste en tweede etage omdat er nog steeds geen schoonmaakster beschikbaar is) zijn in een rap tempo gedaan. Weliswaar 'Schipholschoon' zoals onze voorzitter Henk dat altijd noemt, maar we zijn weer klaar voor de nieuwe pelgrims die vandaag ongetwijfeld in een veel beter humeur en niet meer bibberend van de berg af komen. 's Middags is het een

gezellige drukte op de binnenplaats met pelgrims die – voorzien van een kleurenbordje – braaf zitten te wachten in de zon.

Een Italiaans stel met hond wil hier slapen, en zijn stomverbaasd dat de hond niet binnen mag. Gelukkig hebben ze een tentje bij zich, Jan ziet dat ze maar heel dunne slaapmatjes bij zich hebben en maakt ze helemaal blij met dikkere slaapmatjes uit het 'Oekraïne' hok op de derde etage. Raymond, de Australische man die gestrand was, heeft vannacht in Saint-Jean-Pied-de-Port geslapen maar het was erg moeilijk voor hem een kamer te boeken. Catherine heeft hem geholpen zijn hele Camino te annuleren en hem ondergebracht in een hotel. Hij gaat

morgen naar Bayonne en uitrusten aan de kust. Jan is al een week in afwachting van zijn paspoort; op reis naar Roncesvalles heeft hij gelogeed bij zijn broer in Pau, en hij heeft zijn paspoort daar laten liggen. Zijn broer heeft het meteen opgestuurd, en totdat dat pakje de grens met Spanje passeerde kon hij via track & trace zijn pakje traceren, maar na het passeren van de Frans-Spaanse grens was het pakje spoorloos. Jan vroeg iedere dag aan Marisol en aan Zuriñe of zijn paspoort er al was, maar helaas, dat was niet zo. Nadat Marisol naar huis was gegaan en wij de Mostrador weer bemensten, bleek dat zijn paspoort daar tussen een stapel papieren ach. Wie weet hoe lang dat er al lag ...

Maandag 17 april

Alweer zo'n stralende dag; er staat weliswaar nog een koude wind, maar in de loop van de dag zal het waarschijnlijk een lekkere temperatuur worden. Noortje loopt al een week met keelpijn, ze heeft geen stem en ze hoest veel. Samen met Jos gingen ze vanmorgen naar het Centro de Salud, daar kon al wel de administratie worden afgehandeld maar ze moet om 12 uur terugkomen, dan is de dokter er. Dan blijkt dat ze een virusje heeft opgelopen, het kan wel een of twee weken duren voordat ze haar stem weer terug heeft. Ook krijgt ze een hoesdrankje mee, omdat ze 's nachts voortdurend ligt te hoesten. Langzamerhand bereikt iedereen het moment dat-ie er even doorheen zit; vier mannen staan 's morgens bij de deur om alle stromen pelgrims in goede banen te leiden, en dat eist zijn tol. De een na de ander duikt 's avonds vroeg zijn of haar bed in. Zo houden we onze batterij een beetje opgeladen voor de volgende dag. De sfeer in de groep is goed; er wordt veel gelachen, gepraat en iedereen neemt werk van een ander over. Bij de grote extra klussen in het weekend pakt iedereen flink aan, de herberg blijft Spic & span.

Dinsdag 18 april

Weer een stralende dag. Don Valentin houdt zijn tweede ronde met de nieuwe Hospitaleros, die weer flink onder de indruk zijn van alles wat ze gezien hebben. Het letterlijke en figuurlijke hoogtepunt is natuurlijk de klokkentoren, waarbij Don Valentin ervoor zorgt dat iedereen klokslag 12 uur boven is .

Daarna volgt nog het glaasje Patxarán met een koekje in de huiskamer van de Donnen.

De toeloop is weer enorm, we hebben op vier bedden na volle bak, maar met het kleurtjessysteem is alles prima te managen. Het grote verschil met de regenachtige dagen van een paar dagen geleden is natuurlijk dat de pelgrims heerlijk ontspannen op de binnenplaats kunnen wachten totdat hun kleurtje aan de beurt is.

Voor de tweede maal zakt bij

de Mostrador een pelgrim in elkaar; er wordt snel een stoel aangereikt en met een banaantje en een glas water met suiker erin wordt ook deze pelgrim weer snel opgelapt. De mensen vertrekken met te weinig voedsel en/of water, ze onderschatten de wandeling over de berg. Marisol geeft aan dat zij bepaalde zaken anders wil; wij moeten ervoor zorgen dat de doorstroom bij de Mostrador continu is, Marisol vindt het niet erg als de Mostrador zowat volstaat met wachtende pelgrims, beter dan dat zij moet wachten op pelgrims omdat wij net iets te laat de volgende kleur hebben opgeroepen. Ook de actie om alvast de Credentials van de wachtende pelgrims te stempelen keurt zij af: zij doet alles zelf, ook het stempelen, zij wil geen Hospitaleros rondom de Mostrador. Vanzelfsprekend houden wij ons aan haar regels, en bij navraag 's avonds of het vanmiddag goed ging krijgen wij twee dikke duimen; gelukkig maar!

Woensdag 19 april

Na de ochtend schoonmaak gaan Noortje en Jos naar het taxfree winkelcentrum in Arneguy om daar eens flink lekkere luchtjes in te slaan; Wiebe, Isaura en Peter waren daar al eerder deze week en hadden flink ingeslagen, dus Jos en Noortje gaan ook eens kijken of er iets van hun gading te koop is. Zo zitten wij maar met zes Hospitaleros op het terras van Casa Sabina te genieten van de zon en de koffie. 's Avonds om 22.30 uur gaat de bel: Don Valentin komt een Duitse vrouw brengen die rond liep te zoeken. Zij had 14 uur gelopen. De herberg was natuurlijk al dicht, alle bedden waren vol, maar we hebben haar een bed gegeven van een reservering die niet was komen opdagen. Dit leverde wel een mooie bijdrage aan onze Donativo op: ze moest € 14,00 betalen, gaf een briefje van twintig en het wisselgeld mochten we houden. De dames zitten de hele avond in de herrie, de mannen kijken naar voetbal en geven luidruchtig commentaar. De dames zoeken na een glaasje wijn al vroeg hun bed op

Donderdag 20 april

De ochtend verloopt zeer vlot, alle pelgrims zijn om 7.50 uur vertrokken, we zitten voor 8 uur al aan het ontbijt. Helaas zonder yoghurtje, die zijn niet geleverd, maar vandaag gaat er weer een bestelling richting Marisol dus we hopen dat de nieuwe ploeg die vandaag arriveert goed voorzien is van alles. Zeven Hospitaleros van de nieuwe groep arriveren al in de loop van de ochtend, en gezamenlijk drinken we koffie op het terras bij Casa Sabina. Er worden al wat ditjes en datjes uitgewisseld, Donald krijgt de loper en zal met zijn groep voor 14.00 uur rondgaan om de nieuwelingen wegwijst te maken in de herberg. Zij hebben een bed in de winterherberg, ook de twee die later op de

dag aankomen. De middag is weer zoals de laatste dagen, hectisch. Veel pelgrims, telkens weer uitleggen hoe het kleurtjessysteem werkt, maar als ze het dan snappen zit/licht iedereen te relaxen op de binnenplaats. In de loop van de middag komen Hans en Elly binnen; zij hebben de Camino gelopen, zijn gisteren met de trein van Santiago naar Pamplona gereden en kwamen nu met de bus uit Pamplona. Het busje van Hans staat hier op het parkeerterrein trouw op hen te wachten. Zij hebben een kamer geboekt in La Posada en vertrekken morgen naar Nederland. Helaas is het te druk om uitgebreid te luisteren naar hun verhalen, de pelgrims wachten. Marisol maakt lange dagen, we maken ons zorgen of ze dit nog lang gaat volhouden.

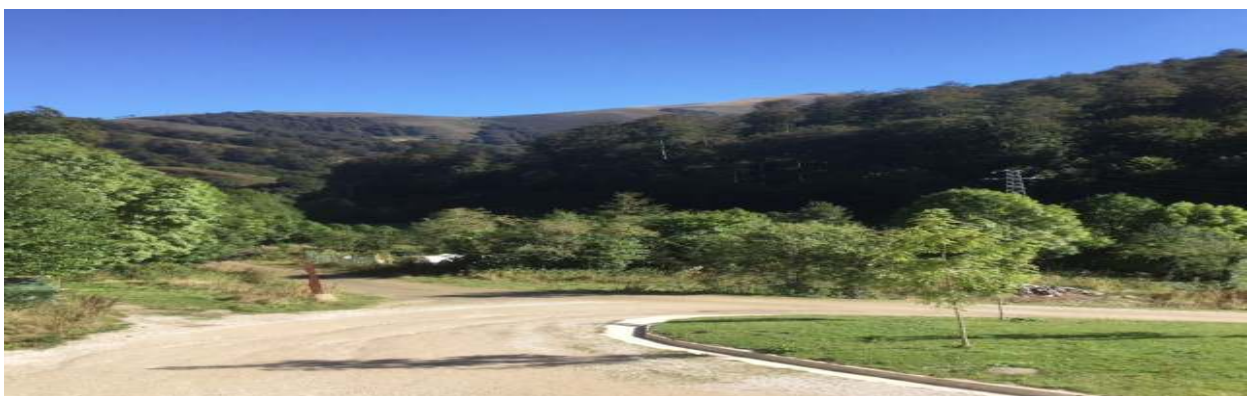

Wij hebben ook lange dagen gemaakt, maar voor ons zit het er morgenochtend op. John en Jan gaan morgenmiddag met de bus naar Saint-Jean-Pied-de-Port, dan met het boemeltje naar Bayonne, vandaar naar Hendaye om zaterdag te beginnen aan hun Camino del Norte. Peter, Wiebe en Isaura blijven hier

morgenavond nog slapen, zij vertrekken zaterdagochtend vroeg om met de auto in een ruk door naar Nederland te rijden.

Jos en Noortje vertrekken na de overdracht, Janine rijdt met hen mee.

Zo is dan een einde gekomen aan een onverwacht drukke Hospitaleerperiode, waarin vlak voordat de periode zou beginnen drie afmeldingen waren, en waar Jos, Noortje en Janine zijn ingesprongen. We hebben het met elkaar tot een goed einde gebracht, het was een team waarin hard werd gewerkt, waarin we het zeker niet altijd met elkaar eens waren, maar dat mag. Iedereen was van goede wil en pakte aan waar nodig, en dat is het belangrijkste.

Periode 4   **Vrijdag 21 april t/m Vrijdag 5 mei 2023**

Hospitaleros: **Donald Ajibola, Martin van Rooijen, Wim Menheere, Rosi Sanfutos -Ubeda, William Agelink, Shirley van Dishoeck-Sinfield, Frans Hogewoning, Martje Bont, Etienne Claes**

Aantal pelgrims   **3.372**

Vrijdag 21 april

Vandaag hebben we de overdracht met drie personen van de vorige periode. Ze bevestigen de indruk dat het op dit moment erg druk is. Dat merken we. Onze Jefe heeft een nieuw logistiek systeem uitgedacht. We gaan dat vanavond evalueren. Het is even wennen aan de nieuwe manier maar op een gegeven moment loopt het goed. Sommige pelgrims hebben hun bagage laten bezorgen bij het Hotel, maar laten ons zoeken in onze bagageruimte. Gelukkig komt het allemaal goed. Ook kunnen we een Pelgrimspas en een paspoort weer bij de rechtmatige eigenaar bezorgen. Rosa heeft een leuke ontmoeting met een pelgrimsechtpaar. Het blijkt dat ze pas getrouwd zijn en op huwelijksreis.

Het is schitterend weer vandaag.

Zaterdag 22 april

De dag begint met een lichte regen en alle pelgrims vertrekken met of zonder cape. Er blijven altijd wat capes liggen. En ander materiaal dat ze vergeten hebben.

De vrouw die haar creditkaart kwijt was kunnen we ook weer blij maken. Die was even moeilijk te vinden maar kwam toch boven tafel. Ze is erg emotioneel dat we haar kaart weer hebben gevonden en ze bedankt ons uitvoerig. De eerste deel van de slopen is gewassen en weer op de kussens getrokken. Wat vandaag brengt, zien we wel weer. In de wasserij/drogerij zal het wel druk worden. Dat is het inderdaad. Eén van de centrifuges geeft het op maar gelukkig hebben we daar iemand voor. Hij kan een noodreparatie uitvoeren. Verder een goede dag. Druk, maar met het logistieke inzicht van onze Jefe Donald goed te doen. Ook lekker tomatensoepje gemaakt!

Zondag 23 april

Deze keer een verassing. Het computersysteem laat het afweten. Onder de lunch bedenken we allerlei dingen hoe we dat zo goed mogelijk kunnen opvangen maar Marisol komt terug en wil het toch weer op haar manier doen.

Het weer maakt de pelgrims gelukkig niet zo nat. Dat is te merken in de wasserij/drogerij. Er rest mij niet meer dan toch maar weer een soepje te maken met veel tomaten. We hebben een doos vuistgrote tomaten. We repareren een Wc-bril. Een nieuwe ligt op de Oekraïne-zolder.

We merken nu dat de moeheid gaat toeslaan en er allerlei irritaties ontstaan. Donald probeert dat in de groep te bepraten maar dat lukt nog niet zo gauw. Ook lekker tomatensoepje gemaakt!

Maandag 24 april

In de morgen doen we een poging om de persoonlijke irritaties te bespreken. Dat lukt slechts ten dele. Donald stelt voor om te proberen er in persoonlijke gesprekken uit te komen. Vandaag horen we van Marisol dat de moeder van Edurne (hoofd financiën) is overleden (het is ook familie van Marisol). Ze is gisteren begraven. Zij vraagt met klem of we haar willen helpen om boetes van de overheid te voorkomen. Dat hangt in grote mate af van het invullen van de formulieren. Ze legt uit hoe de overheid dit wil en dat de aantallen slapers en passanten moeten kloppen. We spreken af haar te helpen en nauwkeurig te zijn. Ja natuurlijk is er een pelgrim die haar paspoort niet kan vinden. We bellen met de vorige herberg en inderdaad had men een paspoort gevonden. Het zou in Roncesvalles bezorgd worden. Echter na de avondmis en de pelgrimszegen ontmoet ik de vrouw en ze had wonderbaarlijk haar paspoort weer gevonden in een zakje in haar rugzak. Jacobus was bij haar!! Het andere paspoort van de Canadese uit Ottawa, die haar pas en andere zaken hier had laten liggen is het ook komen ophalen. Vandaag verrichten we enkele reparaties, een toiletbril en twee lockers. We vinden de nieuwe toiletbril en nieuwe lockersloten op de derde verdieping in de Oekraïne opslag. Ook lekker uiensoepje gemaakt en paprikasoepje!

Dinsdag 25 april

Het weer is een beetje nevelig. Het regent niet. Eigenlijk een rustige dag. Bij de evaluatie spreken we af dat er mogelijk persoonlijke gesprekken worden gevoerd om alle strubbelingen te bespreken. Ook lekker tomatensoepje gemaakt!

Woensdag 26 april

Bij de ochtendkoffie bespreken we dat er met enkelen gesprekken worden gevoerd met een mediator. Dat gebeurt na de koffie en met goed resultaat. Er wordt goed uitgelegd wat de bedoeling van de opmerkingen is geweest die totrijving hebben geleid en dat wordt geaccepteerd. De dag wordt gekarakteriseerd door een te grote toeloop waarna we besluiten de inschrijving te stoppen. Dat leidt weer soms tot wat heftige taferelen. Enkele Duitse dames weigeren te vertrekken waarna Marisol de politie belt die snel ter plaatse is. Ook komt er een man met een verhaal dat zijn auto onderweg stuk is gegaan en vraagt om hulp. Hij heeft zijn telefoon verloren onderweg. We geven hem een mobiele telefoon en hij probeert inderdaad te bellen. Wat later meldt Marisol dat de politie een man zocht die hard van de berg was komen lopen. Het blijkt dat hij al hulp had gevraagd bij het Toerist Office en het klooster. Het toerist Office vertrouwde het niet en heeft de politie gebeld die op zoek is gegaan naar de auto en inzittenden. Uit de verhalen blijkt dat de man zijn zoon ontvoerd heeft uit het internaat waar hij het niet naar de zin had en met zijn auto in het bos was vastgereden. Hij is door de politie met de zoon en zijn tweede vrouw en handlanger meegenomen. Ze zijn ondergebracht in een hotel en zullen wel verder ondervraagd worden. Er wordt zo goed als mogelijk voor de pelgrims, die geen reservering hebben, naar een oplossing gezorgd door met taxi's naar de volgende herberg te

rijden. Natuurlijk zijn er ook pelgrims die een afwijzing niet accepteren en op de grond willen slapen. Dat mag niet van de Colegiata en ze lopen boos weg, roepende dat ze het viraal zullen zetten. (ergens op internet).

We zitten weer helemaal vol en hebben de indruk dat de toeloop steeds groter wordt. Er is ook een pelgrim die een de Credential van zijn hond laat stempelen.

Ook lekker uien-paprikasoepje gemaakt!

Donderdag 27 april

Het is vandaag Koningsdag. Alle ooit gedecoreerden worden overal feestelijk ontvangen. De ontruiming verloopt rustig en om 8 uur zijn ze allemaal weg. We gaan ontbijten en weer aan de slag. Bed overtrekken afhalen, afval verzamelen, bedden met een doekje afnemen, zwabberen overal en dweilen, afval wegbrengen naar buiten en even jezelf verfrissen. Deze groep heeft veel achtergelaten. Van lippenstift tot BH en trolley. We gaan om 11 uur koffiedrinken in La Posada en de vrije gift overhandigen. Donald mag misschien kussen? De volgende dag gaan we naar Casa Sabina. Het is weer erg druk en we moeten velen teleurstellen. Ook het hotel en La Posada zitten vol. Uiteindelijk blijken er 9 reserveringen niet te zijn gekomen. Wel kunnen we daardoor een Koreaan aan een bed helpen. Er zijn vandaag 3 pelgrims met tentjes.

Vrijdag 28 april

Het is weer een schitterende dag en het begint warm te worden. De toeloop is dit keer erg groot. We moeten daardoor erg veel mensen doorsturen. De centrifuge die met een noodreparatie nog werkend is gemaakt, moet nodig vervangen worden. Wellicht is het mogelijk dat Hans Perik, die hiernaartoe komt om de wijn te halen, enkele centrifuges meeneemt van de Kringloop. Is het een goed idee om hem dat eens te vragen?

Vandaag maakt Rosi een heerlijke tortilla Francesa.

Zaterdag 29 april

De pelgrims zijn vroeg op pad. Degenen die niet hebben kunnen reserveren willen een plaatsje hebben in de volgende herberg. Als ze er vroeg zijn is de kans groot dat ze een bed hebben.

De volgende reparaties zijn uitgevoerd:

- Bril van closetpot op herentoilet etage 1
- Contactdoos zoveel mogelijk op plaats 248.
- Afvoerpijp van wasbak op etage 3 bij heren
- Doucheslang van Hospitalero douche etage 2
- In het fietsenhok alle kartonnen dozen stuk gesneden en naar het afval gebracht

We wachten verder af. Er arriveert een groep slechthorende vrouwen uit Ierland. Ze zijn nog niet allemaal binnen maar hebben gereserveerd voor 14 personen. Door Marisol is in overleg met Don Valentin en de andere Don de oude herberg beschikbaar gesteld voor de pelgrims. Zeker vijftig hebben hiervan gebruik gemaakt. De pelgrims zijn er dankbaar voor. Ze moeten wel slapen op de grond maar het is redelijk schoon en droog. Deze dag is erg hectisch. We hebben eerst velen doorgestuurd met taxi's. Deze pelgrims moeten wel zelf regelen waar ze willen slapen.

Zondag 30 april

Nadat de pelgrims weg zijn ontbijten we en verdelen de taken. De oude herberg moet ook weer gereed gemaakt worden voor gebruik. Marisol is al bezig met de toiletten en er is een groot deel gestofzuigd. Er zijn stoelen neergezet in rijen waar de pelgrims hun slaapzak kunnen uitrollen en er is ruimte vrij gehouden voor een pad naar de WC's. Waarschijnlijk komen er deze dag weer zoveel dat we de oude herberg nodig hebben. In de herberg slapen ongeveer 50 mensen. Ze zijn blij dat ze warm en droog slapen.

Maandag 1 mei

We beginnen met de schoonmaak en ook de schoonmaak van de oude herberg. Het is een feestdag vandaag en er is een processie. De oude herberg kan vandaag niet gebruikt worden voor het onderbrengen van pelgrims omdat daar een aantal mensen gaat eten. We zien wel. We moeten de pelgrims die niet gereserveerd hebben allemaal doorsturen.

Het is vandaag een feestdag van de Heilige Maagd. Er arriveert een processie met gemaskerde mannen met kruisen en allerlei vaandels en hoogwaardigheidsbekleders.

We hebben de oude herberg weer schoon gemaakt. Vandaag konden we deze niet gebruiken voor pelgrims. Er is een heftige discussie met een Nederlandse dame die net geen bed krijgt. Ze is teleurgesteld. Ze beschuldigt Donald van omkoping. Ze had gezien dat hij 5 euro aannam. Hij legt uit dat ze dat voor haar gewisseld hebben. Ze biedt excuses aan.

Het volgende is uitgevoerd:

- Bril van closetpot op damestoilet etage 1
- Alle karton uit het fietsenhok, ook van de vorige groep, hebben we opgeruimd.

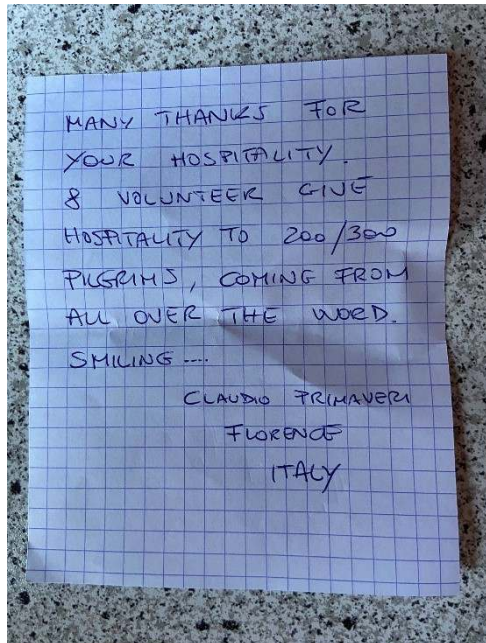
We moeten er toch weer een heel aantal wegsturen. De laatste groep gaat met een taxi naar Espinal naar een camping.

Dinsdag 2 mei

Het is een mooie dag. We ruimen alles weer op en we beginnen vroeg aan de koffie want Don Valentin komt ons om 11 uur halen bij Casa Sabina voor een rondleiding.

Gisteren hebben we nog wat QR codes gemaakt voor het bureau in St Jean. De QR code die ze daar hebben werkt niet. De QR code verwijst naar de reserveringspagina in het Engels, Frans en Spaans.

Een bedankje van een Italiaan!!

Vandaag na de koffie haalt Don Valentin ons op voor een rondleiding door het museum en de kerk en trakteert ons op koekjes en Patxarán! In de crypte gaat hij helaas niet zingen.

die de pelgrims hebben achtergelaten. Er zijn een heuse Eiffeltoren compleet met lichtjes.

Daar hadden we op gehoopt.

De pelgrims komen redelijk gelijkmatig binnen hoewel het om 2 uur even organiseren is voordat de rij weggewerkt is. Na 10 uur houden we een bingo met prijzen leuke prijzen bij. Onder andere

Woensdag 3 mei

Vandaag lijkt het er op dat het mooi weer wordt. We hopen dat we de pelgrims weer kunnen onderbrengen. Vandaag met Donald naar Burguete gewandeld en onderweg gepraat over onze gezinnen en ons werk ook hebben we pakjes kippensoep en echte kip gekocht voor morgenavond. Shirley en/of ik gaan dat maken. De pelgrims komen zeer gelijkmatig aan dus we kunnen erg rustig werken. Een slechthorende man komt binnen en deze helpen we keurig ook om de volgende reservering te maken. Wel vol maar niet hectisch. Een man heeft zijn telefoon laten liggen op de bank bij de schoenen en Rosie heeft het zien liggen en bewaard. Hij komt later vragen of iemand zijn telefoon heeft gezien en hij is ontroerd en dankbaar dat Rosie hem heeft bewaard. Zij krijgt daarna een flinke Donativo in de hand gedrukt.

Donderdag 4 mei

Een dag in Nederland waar stil wordt gestaan bij de slachtoffers van de oorlog. Overal worden herdenkingen gehouden en kransen gelegd bij monumenten ter gedachtenis. Dat gaat aan ons voorbij helaas. Het is een mooie dag en hopen dat de pelgrims weer gelijkmatig binnen komen.

Ons werk zit erop en gaan weer koffie drinken bij Casa Sabina.

Periode 5   Vrijdag 5 mei t/m 19 mei 2023

Hospitaleros: Henk Trimbach, Mieke Trimbach, Rudy Cornelis, Agnes Dubelaar, Henk Boender, Henk Oudenes, Annemarie Hens- Weenink, An Pikker-Salari, Annemieke Oost

Aantal pelgrims   3.403

Vrijdag 5 mei

We leven weer (of nog?)

Ach ja, dat weten we toch ... het zal opnieuw druk worden. Onze voorgangers hebben gelukkig nog voldoende adem om het overdrachtsformulier voor ons toe te lichten.

Na een voortreffelijke maaltijd bij Casa Sabina dan maar aan de slag! Tegen 15.00 uur vol! Pelgrims die niet gereserveerd hebben kunnen óf nog een bed in het hotel krijgen, óf moeten een taxi nemen naar ...? Vaak weten de taxistas wel waar nog plaats is. Een Braziliaanse pelgrim (oudere dame) heeft meer dan duizend vragen ... tot sluitingstijd en in de vroege ochtend weer. Maar een rechtgeaarde Hospitalero blijft antwoord geven toch?

Zaterdag 6 mei

Nieuwsbrief of liefdesbrief?

Laten we het idee van onze Hospitalero AO gaan uitvoeren,' zegt collega RC, een nieuwsbrief schrijven!' 'Een nieuwsbrief schrijven?' reageert AO verbaasd, 'Ik zei een liefdesbrief!' Vanwege de lachsalvo's die hierop volgen, ontgaat het de schrijver dezes wat nou de bedoeling van het voorstel is. We ontmoeten warempel een échte pelgrim. Hij is op de Camino terechtgekomen en loopt samen met zijn zus. Een Finse man van 75. Al heel wat kilometers heeft hij in zijn benen, alleen, samen met zijn vrouw en met zijn twee zoons. Hij is trots op zijn gezin en zuinig op zijn knieën! Wat een boeiende man en wat een heerlijk gesprek tegen het einde van een drukke dag.

Onze organisatie werkt! We gebruiken de midden deur en splitsen de pelgrims mét en die zonder reservering. De verdere uitleg bespaar ik jullie, beste lezers.

Wanneer we pelgrims door moeten sturen (naar hotel, met de taxi naar andere dorpen) dan is daar eerst de teleurstelling, maar al gauw de blijdschap wanneer er een bed elders gevonden is! We ontmoeten veel dankbare pelgrims; ondanks het feit dat ze soms lang moeten wachten voordat ze aan de beurt zijn bij de Mostrador. Wij blijven rustig en vooral vriendelijk en dat werkt!

Komen ze nou echt állemaal?

Kijk eens naar wat we in en buiten de bagagekast aantreffen ... En nagenoeg alles is van onze vrienden uit Zuid Korea! Ze zijn van harte welkom hoor, maar de communicatie verloopt niet altijd even vlot! 'Hebt u het transport van uw bagage al betaald?' 'Aaaah, tenk joe.! 'Misschien moet u geld in het enveloppe doen?' 'Aaaah, tenk joe.' 'Zal ik het dan maar even nakijken?' 'Aaaaah, my, my, my, tenk joe!' En dan is er gelukkig die Koreaan die de Engelse taal wel machtig is ... pfff, dat scheelt! 'Thank you!'

Zondag 7 mei

'Amai meneer, waar is dan toch mijn kamer?'

Lieve mevrouw, ik breng u erheen.' ... voor de derde keer wordt ze nu naar de winterherberg begeleid. De Vlaamse mevrouw op leeftijd met een tas op wieltjes heeft er zo op gerekend in een 'bedje tussen de schottekies' te kunnen gaan slapen, maar helaas. Als ik haar de eerste keer daarheen breng en haar toon waar de douches zijn, kijkt ze me aan en zegt: 'Da blijft morgenvroeg bij een plonske water door mijn gezicht, meneer!' Waarop ik antwoord: 'Ik begrijp u; zou ik ook doen.'

'You tell them ...?'

We houden het aantal vrije bedden goed bij - elke dag. We plaatsen de pelgrims zonder reservering zodra ze arriveren bij elkaar en weten al vrij snel aan te geven voor wie we nog een bed hebben. Ze gaan dan gewoon op volgorde van aankomst tussen degenen die wel gereserveerd hebben naar binnen. Er komt een groep van 8 bicigrinos. Ze zeggen gereserveerd te hebben en als ze bij de Mostrador staan zegt Zuriñe dat nu alle bedden uitgegeven zijn. Als ik het op 'ons lijstje' nakijk, blijkt dat dat niet kan kloppen. Er wachten nog pelgrims zonder reservering die wij een bed hebben toegezegd. Verkeerd geteld? Zuriñe zegt me dat ze de reservering van de fietsgroep niet kan vinden en dat ze de acht een bed wil geven in de winterherberg. Ik zeg dat dat niet eerlijk is ze zouden achteraan moeten sluiten en dan . ja dan zijn er geen bedden genoeg meer. Zuriñe vraagt mij nog eens met een van de fietsers in zijn telefoon te kijken naar de 'reservering'. Jawel ... er is gereserveerd en er staat 'Albergue de Peregrinos',

maar wel in ... Belorado! 'Do you mind sending them way?' vraagt de overigens zeer aardige medewerkster. Vooruit dan maar. De teleurstelling is van hun ogen af te lezen, gelukkig geen boosheid. Ik adviseer hen nog even te vragen of in het hotel nog plekken vrij zijn. Een uurtje later zie ik de leidster van de groep. Ze komt lachend naar me toe en zegt: 'Twee kamers, elk voor 4 personen, en de fietsen kunnen ook in de garage van het hotel!' Oef ... dat was een lastige. Dank 'Jacobus'.

Uitstelling

Op de eerste zondag van de meimaand is er een uitstelling van het Allerheiligste in de kerk. De wat oudere katholieken onder ons zullen nog wel weten wat een uitstelling is, anders effe googelen.

Uitstalling

Ja, ik snap waar de blik van de lezer/kijker het eerste op gericht is ... gedraag u! Deze pelgrim heeft na één dag ontdekt dat het gewicht in haar rugzak toch niet helemaal goed verdeeld is. Dus de boel maar even uitstallen op de bank en opnieuw inpakken. Alles kan mee, zo zwaar wordt ie niet en ze draagt de rugzak goed op de heupen ...!

Maandag 8 mei

Pubers?

Deze Hospitalero wil de keuken/huiskamer van de Hospitaleros even vegen en daarna moppen. Hij draait de stoelen om met de zitting op de tafel. Toch ook de onderkant van de zittingen maar even schoonmaken; daar treft hij enkele hard geworden bolletjes kauwgom aan

Pubers!

Negenenzestig Spaanse scholieren in de puberleeftijd met 5 leraren/leiders op Piso 1. Om 10.00 uur allemaal boven, maar in bed ... ? tuuuurlijk niet. Ach nog heel even keten dan en wanneer een Hospitalero dan langs de bedden loopt, hoeft ie niks te zeggen en sterft het geluid al snel uit. ¡Muchisimas gracias queridos adolescentes!

Dinsdag 9 mei

Moppen en moppen

Maandagavond – moppenavond. Nou ja ... meestal komen er elke avond wel een paar voorbij. Soms wat 'laag bij de grondse moppen, maar met een goede Patxarán komen die dan niet zo 'laag' over.

Normaliter is het donderdag moppen met mop en dennengeursopje. Onze collega AO wil graag op dinsdag 'ondergronds moppen'. De Sótano moet nodig een goede beurt ondergaan.

Even 'langs onze Toine'.

Deux chevaux

Eén en twee paardenkrachten: een Fransman die van Lourdes komt met zijn middelmaat Arabische hengst en een tourrit van 'lelijke eendjes' die in Frankrijk en ook elders 'deux chevaux' genoemd worden. En onze Annemieke wordt verliefd ...! Dat was ze al op haar timmerman, maar nu ook op de schimmel. Met weemoed neemt ze afscheid van hem!

Donderdag 11 mei

Procedures andere schrijver

"Wees maar niet bang, het gaat niet over jou"
(Paulien Cornelisse)

We, de een al wat meer dan de andere, hebben er sterk over nagedacht hoe die overweldigende stroom pelgrims(?) op een ordentelijke en uitlegbare manier naar de receptie krijgen. Want geef toe, als je dergelijke massa volk ongecontroleerd naar de Mostrador laat lopen krijg je gegarandeerd ongenoegen, geroep, geduw, getrek, (slaande) ruzie, iemand die van zijn stokje draait en noem maar op. Allemaal gebeurtenissen die je niet wilt als je je dag of ganse verblijf niet wilt vergallen.

Maar niks van dat, alles wordt gegoten in een perfect werkende procedure. Met dank aan, zoals ik al schreef, wij, maar dan meer, een bepaalde HO.

Het loopt dus goed, weliswaar druk, maar goed. Bagages worden gehaald, fietsen weggebracht, pelgrims naar de Winterherberg begeleid en diverse keren geantwoord op dezelfde vragen.

Maar, je snapt het al, het kan niet blijven duren. Boosdoener is de regen, de line up van de toestromende massa kan niet langer buiten gebeuren maar moet binnen georganiseerd worden.

En terwijl ik, de Belgische eend in de bijt, me er van bewust ben dat er iets moet gebeuren, zie ik het niet. En weer terug is het HO dat klaarheid brengt in de situatie en, een mogelijke, chaos wordt vermeden.

De wil om te slagen, niet te klagen is een troef. We hebben beslist ons er door te slaan en met dank aan ons allen lukt het ons.

*"Logica brengt je van A naar B,
Verbeelding brengt je overal"*
(Albert Einstein)

Vrijdag 12 mei

Vuur ... vurig

Eigenlijk moeten we medelijden hebben met de Spaanse mevrouw-met-pet. Een schoolvoorbeeld is ze van de Zuid-Europese vurigheid. Een reservering, dus ze mag volgens haar meteen de receptie in. 'No madam, everybody ...' 'Espanol, somos en España!'; het is bijna geblaf. Ze krijgt bijval van drie Spanjaarden die het maar niks vinden dat er maar één incheckpunt is. De mannen negeren de vrouw als al gauw blijkt dat ze blijft tieren. Ik blijf bij de Mostrador staan als Zuriñe haar gaat inchecken. Zuriñe is bescheiden, ik adviseer haar niet te veel te zeggen. Dat lukt zonder al te veel gedoe. 'Señora, las Botas en ...' 'No!' 'Pero si senora!' 'No! Hai ladrones en este Albergue!' Ik denk nu dat er wel een draadje bij haar los moet zijn. Ik leid haar, tierend en wel de schoenenkamer binnen, wacht tot ze klimmend op de onderste schappen haar schoenen op het bovenste schap zet. Een half uurtje later zit ze op de grond onder de boog bij 'het gat in de muur'. Onze Hospitalero AO vraagt of haar iets scheelt en opnieuw begint ze te schelden en te tieren.

Ze komt terug van de avondmaaltijd, salueert naar mij en gaat de schoenenkamer in. Ze komt weer naar buiten, draait zich om en salueert voor een tweede keer. Ik beantwoord haar 'groet' maar met een saluut!

Zondag 14 mei

Nat van buiten en vanbinnen

Tjonge ... p5 treft het niet met het weer! Maar het zijn toch vooral de pelgrims die met de gestaag vallende regen te maken hebben en als verzopen katjes aankomen. De Hospitaleros zijn eerder nat van het zweten, want er moet gewerkt worden. Schrijver dezes heeft een eerder team, waarin hij vier keer zat de eretitel 'dreamteam' gegeven; deze ploeg, p5, mag minstens 'dreamteam 2.0.' zijn! En dan kan elke andere ploeg een – andere - eretitel bedenken.

Het is maar hoe je het bekijkt *andere schrijver*.

Ze komt door het poortje het plein voor de herberg opgelopen. Met een zwaar bepakte rugtas strompelt ze mijn kant op. Ze is verscholen onder een grote poncho en achter een beslagen bril. Het regent al een aantal dagen in de Pyreneeën. Sterker nog, het komt met bakken uit de hemel vallen. De wind erbij maakt het ijsig koud. De temperaturen zijn extreem laag voor de tijd van het jaar. Hierdoor hangt er een dikke laag mist over de bergen. Waar je normaal gesproken grandioze vergezichten hebt, is het zicht nu beperkt tot de natte paden vlak voor je voeten.

Niet de beste omstandigheden voor de (onervaren) pelgrims die hun voettocht beginnen vlak voor de Pyreneeën in Frankrijk. De weg over de berg naar de klooster-herberg hier in Roncesvalles is dan hun eerste ervaring met het lopen op de Camino. Extra spannend en uitdagend dus, want het staat sowieso al bekend als één van de zwaarste etappes op de route.

Zij heeft het geweten. Onderweg verliest ze de gele pijlen en andere pelgrims uit het oog en raakt letterlijk van het padje. Na een omweg van bijna 10 extra kilometers weet ze de originele, bewegwijzerde weg weer te vinden. ze vervolgt de etappe. Vanaf daar nog 17 pittige kilometers te gaan met aanhoudende wind en regen.

Ze vliegt me nog net niet in mijn armen. Waterlanders rollen over haar wangen. Ze is duidelijk opgelucht dat ze na dit avontuur haar eindbestemming heeft bereikt.

Ik zie dat ze er goed doorheen zit en ontvang haar met geruststellende woorden. Eerst maar even buiten op een bankje zitten en bijkomen van de schrik.

Het is al laat in de middag en ik weet dat bijna alle bedden vergeven zijn. Voorzichtig stel ik haar de vraag of ze een bed heeft gereserveerd. 'Nee', antwoordt ze. 'Ai', denk ik. Deze pelgrim wil je echt niet afwijzen en door sturen. Maar vol is vol. We hebben tenslotte al onze noodvoorzieningen reeds in gebruik vanwege de extreme drukte.

Aarzelend vertel ik haar over deze situatie en dat ik er niet zeker van ben of we haar een bed kunnen bieden.

In tegenstelling tot wat ik verwacht, veert ze op. Ze droogt haar tranen, herpakt zichzelf en zegt monter:

‘Het is wat het is. Dit is de Camino. Als ik nog verder moet buffelen vandaag, dan is dat wat ik te doen heb!’

Ik zie duidelijk dat deze jonge vrouw wel vaker voor uitdagingen heeft gestaan in het leven. Ze is kennelijk gewend om haar schouders er na tegenslag weer onder te zetten. Het siert haar en tegelijkertijd gun ik haar meer zachtheid voor zichzelf.

Net als ze opstaat om weer verder te gaan lopen komt mijn collega Hospitalero aangesneld. Ik had hem eerder ingeseind om te kijken of er niet toch een mogelijkheid was om haar te ontvangen.

Het geluk is met haar. Een eerdere boeking is zojuist afgezegd.

Ik vertel haar het goede nieuws dat ze kan blijven overnachten. ‘Maar wat als er nog een pelgrim komt die het bed hard nodig heeft?’, zegt ze nobel.

‘En wat als het geluk vandaag nu eens aan jouw zijde mag staan?’ antwoord ik. ‘Wanneer heb jij zelf genoeg gebuffeld en ben ook jij dit bed waard?’, voeg ik er aan toe. ‘Dit bed is voor jou!’, zeg ik stellig.

Ze is duidelijk geraakt. Weggeven en iets aan je neus voorbij laten gaan is voor sommige mensen makkelijker dan ontvangen en er vol van genieten. Fijn dat ze dit patroon vandaag doorbreekt en zichzelf een plek in onze herberg gunt. Vol overgave laat ze nu eindelijk haar backpack op de grond vallen en ploft met een zucht weer terug op het bankje. Haar ogen klaren op. Ze trekt haar poncho uit en opent de rits van haar jack. Er verschijnt een tatoeage met een wel heel toepasselijke boodschap voor vandaag:

‘No rain,
no flowers’
Het is maar hoe je het bekijkt!

Woensdag 17 mei

Nazareth of Roncesvalles ... geen plaats in de herberg?

Het zal toch zo zijn dat Maria en Jozef met hun pasgeborene vanuit Egypte, waarheen ze moesten vluchten, op een gegeven moment – Jezus was een maand of zeven denk ik – terug naar huis, naar Nazareth, reizen.

Ze moeten zijn verdwaald, gisterenavond laat komen ze in Roncesvalles aan. Het is 21.30 uur. Uitgeput zijn ze. De jonge moeder heeft het kind (dochtertje) op haar buik, een rugzak aan de andere kant. De vader – je gelooft het niet – rijdt een kinderwagen voor zich uit en draagt een nog zwaardere rugzak. Het verhaal wordt nog ongeloofwaardiger: twaalf uur onderweg waren ze en ze kiezen de afdaling ... door het bos! Huilend zakt de jonge moeder op de stoel in de receptie. Haar man geeft haar een zoen op haar voorhoofd en zakt neer op de trap. Bekaf! En dan moet die cruciale vraag nog komen. We weten dat er heel Roncesvalles geen bed meer vrij is! ‘Haben Sie eine reservierung?’ Jonge Duitsers zijn het dus. ‘Reservierung? Nein, haben wir nicht. Aber wir haben ein zelt.’

Geen plaats voor Jozef en Maria in de herberg? Waar hebben we dat eerder gehoord? Je laat verkleumde mensen nu toch hun tentje niet meer opzetten?! Ik stel voor nog een kwartiertje te wachten; dan nemen we het ‘risico’ hen een no show bed te geven. Er zijn nog 4 bed tickets niet opgehaald, een bed op p2, een bed op p3 en een stapelbed op p2 helemaal links achteraan, dicht bij toiletten en douches. Een van de collega’s gaat de pelgrims die in hetzelfde compartiment slapen even inlichten wat er staat te gebeuren. Zij komt van een koude kermis terug: een stuurse Engelsman wil geen huilende baby naast zich, hij heeft ook zijn rust nodig. Ik ga met een andere Hospitalero naar boven. Hij blijft mopperen en zegt dat hij met het gezin vanaf London in een vliegtuig heeft het gezeten

en dat het kind voortdurend heeft liggen krijsen. Dan neemt de jongeman die het bovenbed met de Engelsman deelt mijn collega Hospitalero even apart. Hij zegt dat hij in het vliegtuig vanaf Köln naast het gezin heeft gezeten en dat de baby heel lief was!

De baby heeft bij haar moeder geslapen als een roosje! Papa en mama, de Duitse jongeman en ook pelgrims in de compartimenten ernaast sliepen minder goed door het gesnurk van de Engelsman! Gesponsord op pad, voor Oekraïense vluchtelingen. Nobel? Ja! Slim? Nee!

Donderdag 18 mei

We ronden af ...

met vandaag de allermeeeste pelgrims sinds het begin van onze periode. Velen krijgen taxivervoer naar volgende beschikbare bedden. Sommigen teleurgesteld, de meesten blij dat het toch goed geregeld wordt, een enkeling boos. En wij ... wij gaan, alsof er niets aan de hand is de verjaardag van onze junior Hospitalero vieren; 45 is ze geworden.

Periode 6   Vrijdag 19 mei t/m Vrijdag 2 juni 2023

Hospitaleros: Stef Lankveld, Tonnie Klein Hemmink, Jan Kamphorst, Ronald Struys, Co van der Werf- Hahury, Heleen Gansekoole, Claartje van Well en Herman Terhalle

Aantal pelgrims: 2.774

Vrijdag 19 mei

Hospitaleren in Roncesvalles voor de eerste keer. Spannend. Slapen met velen in de Winterherberg. Is wel wennen met al die menselijke geluiden. Wakker gemaakt worden om 6 uur. Fel licht op onze gezichten, onbekende geluiden, geritsel van plastic zakjes in de rugzakken, vertrekkende pelgrims en erg koud. Hoe gaan deze weken verlopen, schiet door me heen. We komen aan op Hemelvaartsdag. Veel pelgrims bij de herberg die al snel vol is. Taxi's worden gebeld. Iedereen loopt door elkaar heen. Even denk ik "waar ben ik aan begonnen". Introductie door de vorige werkgroep en na de middag begint mijn klus. Het wordt snel duidelijk en

overzichtelijk wat er verwacht wordt. Pelgrims komen uitgeput of nog zeer fit de bergen over. Eigen Camino ervaringen komen terug.

Aan het einde van de shift komt een vrouw strompelend en een beetje daas aan. Ik heb gereserveerd, zegt ze. Ok, alleen niet in Roncesvalles maar 3 kilometer verderop. Ze kan hier overnachten maar besluit toch nog door te lopen. Ook al is het donker en koud. Zou ze het redden, vragen we ons af?

Met een glaasje sluiten we de dag af. De gekleurde bordjes en niet werkende machines zijn de woorden die me uit de discussie begeleiden de nacht in. Moe schuiven we in een lekker bed. De nacht kan beginnen.

Zaterdag 20 mei

De dag begint ontspannen. Toon en Stef zwaaien de pelgrims uit met een heerlijke kop thee. Het mooiste zijn en blijven de bedankjes die ieder van ons krijgt voor al het werk dat we voor de pelgrims doen. Marisol maakt ons blij. De tweede computer en scanner is er. De vreugde duurt helaas tot twee uur.

Een extra scanner ?? Niets blijkt er meer te werken. Pff ook de hoofdschanner valt uit door een storing in de verbindingen. Alles moet met de hand worden ingevuld. Dat lijdt soms tot discussies met pelgrims. Duidelijk uitleggen waarom een en ander zo lang duurt scheelt uiteraard. Bijna alle pelgrims snappen de situatie en tonen werkelijk geduld. Wat een positieve benadering. Vandaag hebben we echt een vol huis. Werkelijk alle bedden worden vandaag belegd. Er is er niet één over. Voor Marisol en voor ons allen schieten de pauzes er bij in. Claartje zorgt wel voor de innerlijke verzorging met koffie, thee en koekjes. Na 22 uur keert de rust weder in de Albergue en kunnen wij Hospitaleros eindelijk onze benen rust geven in onze keuken op de 1e verdieping. Onder het genot van thee, een glaasje bier of wijn wordt de dag, ondanks vele tegenslagen en oponthoud, met een tevreden gevoel door ons allen afgesloten.

Zondag 21 mei

De scanner werkt weer en we hebben maar 137 reserveringen. Een makkie? De dag zal het ons leren. Aan het eind van de dag komt er een grote paardentrailer die maar liefst negen paarden uitlaadt. Na enig heen en weer gebel, blijkt dat ze in la Posada slapen en de paarden in de net door Pablo afgerasterde wei bij de beek worden gestald. Aan het eind van de avond daalt de rust weder. Alle pelgrims gedragen zich voorbeeldig. Er wordt door ons veel gelachen en het is echt een gezellige groep om mee samen te werken. Geeft een goed gevoel.

Maandag 22 mei

De dag begint met een vochtig gevoel buiten. De wolken hangen rond de gebouwen alsof ze ons de wereld nog niet willen openbaren. Met een kop thee zwaaien we de pelgrims uit. Ieder in zijn of haar eigen ritme lopen ze uiteindelijk weg tussen de wolken. Ook worden er vele transport zakjes gevuld en ook voorzien van een bestemming. Een Australische met een echt Duitse naam Baumgartner wil haar koffer naar Pamplona laten transporteren. Ze is hier aangekomen, na al twee maanden onderweg te zijn, van Jordanië via Egypte Marokko, Parijs en St. Jean Pied de Port naar Roncesvalles om 14 dagen de Camino te gaan wandelen.

En JA !!!! de tweede scanner en computer moeten werken zegt Marisol. Ze gaat eerst vandaag en morgen test draaien. Daarna ga ik de pelgrims een plek geven, die niet gereserveerd hebben.

Als inschrijfplek kiezen we links naast Marisol. Dan is de communicatie het snelst.

Oeps, Marisol belt om 22.30 uur. Er zijn twee dames die via het hotel vragen of we de deur open willen maken. Ik heb ze gewezen waar de bel zit en

dat men toch verwacht wordt om voor 22 uur binnen te zijn. Vele pelgrims zijn moe en willen van hun nachtrust genieten.

Dinsdag 23 mei

Nog steeds is het erg mistig, niet alleen in onze hoofden, maar ook daarbuiten. Ron onze Belgische Hospitalero is erg verkouden en zegt dat ie gaat sterven . Hij besluit na de lunch in bed te kruipen en daar de rest van de dag en avond in door te brengen.

Er is een primeur vandaag. We hebben de beschikking over twee invoerplekken aan de receptie. Een extra tafel met scanner is naast Marisol geplaatst met een bord op de voorkant van de Mostrador met twee pijlen, gereserveerd (Marisol) en niet gereserveerd, die vandaag door Stef onze Jefe wordt bediend. Het loopt als een zonnetje. Een mooie test voor het op handen zijnde weekend waarin het weer druk zal worden.

Op dit moment kunnen we met 163 bezette bedden het goed aan. Tegen zes uur komt de politie met een tot op de bot verkleumde jonge pelgrim die verdwaald was en in uiterste nood de politie gebeld heeft. Volledig over de toeren hebben we haar samen met Marisol gekalmeerd en een heerlijk bed op de 3^e etage gegeven. Vanmorgen is ze zo fit als een hoentje weer op pad gegaan.

Woensdag 24 mei

De dag bij onze groep Hospitaleros begint met het feit dat er bij 3 Hospitaleros Covid is vastgesteld.

Ziek, koorts, hoesten, proesten, transpireren, in bed blijven, uitgeschakeld voor de werkzaamheden in de Albergue. Lichte paniek in de groep, de 5 anderen moeten dit allemaal opvangen. Fantastisch hoe ze dat allemaal voor elkaar krijgen. Een pelgrim van Cubaans Amerikaanse afkomst is onderweg gevallen, gewond aan hoofd, knie en schouder komt hij aan bij de Albergue. De dokter wordt erbij gehaald en behandeld in onze medische post. Hij moet zich morgenvroeg melden bij de medische post in Burguete. Voor mij is het eerste keer dat ik als Hospitalero in Roncesvalles ben. Na een voor mij spannende en indrukwekkende periode is dit weer een lichtpuntje waar ik naar uitgekeken heb. Wat komt er op mij af en kan ik het wel aan?

Vanaf het begin voel ik me thuis bij deze groep en op mijn gemak. Het is er druk maar ook gezellig. Vele pelgrims- en levenservaringen aanhoren. Intensief en leerzaam. Hoe KLEURRIJK kan het leven zijn, zo prachtig en af en toe ook emotioneel. Zo is het leven zo is de Camino. Kleur het leven met al de kleuren die je lief zijn.

Donderdag 25 mei

Feest!!

Voor de tweede keer een jaarwisseling op de Camino. Elf jaar geleden versierd bed en rugzak dankzij de meelopende vriendin. Nu als Hospitalera in Roncesvalles. Slingers op tafel en stoel, vlaggetjes aan het plafond, ik op de stoel zoals vroeger waarna de collega's Hospitaleros me enthousiast toezingen. Ik voel me echt jarig. Dansend op de muziek van Bruce Springsteen wordt de bovenverdieping schoongemaakt. De dag zelf is mistig. Weinig te zien voor de pelgrims. Een vrouw

vertelt dat ze na veel zoeken het pad weer vond. Het was best eng, zegt ze. Raad haar aan de app Alert cop te downloaden waarmee je als pelgrim altijd bereikbaar bent, informatie kunt opzoeken en zo nodig contact kunt maken met hulpverleners. 's Avonds groet ze met een brede glimlach en een opgestoken duim terwijl ze naar haar mobiel wijst. Het verjaarsfeest wordt doorgebracht in de wasserij waar het erg druk is en de machines hun best doen. Na een gezamenlijk wijntje rol ik 's avonds een jaartje ouder in bed.

Vrijdag 26 mei

Onze eerste zonnige dag. Wat ziet de wereld er dan ineens anders uit! De pelgrims gaan vrolijk op pad; na het ontbijt lekker poetsen en dan voor het eerst naar Casa Sabina. Erg lekkere lunch, goed klaargemaakt, vriendelijk geserveerd. Een topper. In de middag even een lange rij wachtenden, sommigen beetje knorrig, de meesten begripvol. Er valt een jonge vrouw flauw in de rij (niet meer dan twee bananen gegeten sinds St. Jean Pied-de-Port. Komt allemaal goed als we het tweede inschrijfstation openen. De Jefe heeft met een uitklaptafel en een tweede laptop een balie naast Marisol gecreëerd, waardoor het lekker vlot doorloopt. De pelgrims geven het gebruikelijke beeld; eerst de kwieken, dan de wat minder geoefenden, rond vijf uur meer mensen in de war, zeer moe of uitgeput. Maar eigenlijk alles op rolletjes. Een dame van 80 loopt met fikse rugzak binnen en na vriendelijke ontvangst met glaasje water verschijnt ze weer kwikfit beneden. Er zijn echt kanjers bij. In de avond meldt zich nog een Duitse in verband met een zieke vriendin. Zij wordt per taxi naar het Centro de Salud afgevoerd en keert in de nacht terug. Om 10 voor 10 vier vrolijke jonge Spaanse mannen, verbaasd dat ik zeg dat ze moeten haasten omdat we om 10 uur het licht uit doen. Als sluitstuk om 2 voor 10 nog een Noorse jongedame, met hoed en lange jurk, zonder cash. Dat haalt ze nog even bij haar vader die op de parkeerplaats bivakkeert. We hebben weer aan een bont gezelschap

onderdak kunnen bieden en sluiten gezamenlijk en eenstemmig de dag af. Fijn dat iedereen weer beter is. Het gaat druk worden in het Pinksterweekend!

Zaterdag 27 mei

In het weekend overvalt je als Hospitalero regelmatig de gedachte, waar doe ik het voor. Veel mensen waarvan weinigen in onze ogen iets op hebben met het pelgrim zijn. Lekker goedkoop overnachten om een weekendje wandelen en fietsen. We hebben dan ook heel veel mensen met koffers en fietsen. Vaak ongeduldig en veeleisend. En wij maar sjouwen, poetsen, wassen en vooral vriendelijk blijven. We laten ons het plezier er echter niet door vergallen en gaan onverdroten door.

Veel plezier hebben we met 3 dames uit Uden, allen werkend in de thuiszorg of aanpalende beroepen. De dames op de e-bikes, gestart in St. Jean Pied-de-Port hadden er niet op gerekend dat ze een steile pas over moesten en kwamen er als snel achter dat de accu's wel heel erg snel leeg raken tijdens zo'n klim. Van vooral de mannelijke Hospitaleros wordt veel aandacht gevraagd. Ze kamperen in tentjes op het grasveld, slapen lekker uit en vertrekken pas rond elf uur voor hun volgende etappe. Voor hen is Santiago nog heel ver weg.

Zondag 28 mei

Starten met gezamenlijk ontbijt met gebakken ei, gebakken spek, vers sinaasappelsap, geroosterd brood en alles wat op tafel komt. De nodige grappen en anekdotes worden zelfs

al in de ochtend uitgewisseld. De ene nog smeuïger dan de ander. Belgische en Nederlandse moppen, anekdotes door mekaar. Heerlijk! De sfeer zegt wat van het team. De uitdrukking "een dag niet gelachen is een verloren dag" is tot nu toe niet aan de orde. Er wordt elke dag véél gelachen! In de wasserij gewerkt met Heleen. Als we het systeem aanhouden zoals is voorgeschreven dan kan bijna niets misgaan. Gisteren was "sokken dag" bv. pelgrim kwam met een licht/middelblauwe sok terug, was niet van haar. Speculerend van welk kratje deze

sok bestemd was kwamen we er gelukkig achter. Twee kratjes naast mekaar zaten dezelfde sokken in, kratjes gecheckt. Het verloopt verder voorspoedig met aanneming van de was. Doordat het mooi weer is wordt er veel met de hand gewassen, daarna door ons gecentrifugeerd en vervolgens hangt men de was buiten. Helaas het weer slaat om en het wordt steeds drukker met handwasjes om vervolgens door ons te centrifugeren. Alle waslijnen binnen hangen vol.

De centrifuge is voor de jongere generatie een ontdekking als je ze uitlegt wat de machine doet. Het neemt wel veel tijd in beslag. Op een gegeven moment staat een rij om de handwasjes te centrifugeren! Heleen en ik hebben het bij toerbeurt gedaan. Voorgesteld om per centrifuge-beurt €1,- te doneren, want er zijn enkelen die doneren.

Een Koreaanse jongedame heeft speciaal voor de Camino haar teennagels laten lakken. Een kunstwerk op zich. Fijn gewerkt in prima werksfeer

Maandag 29 mei Wasdag en stank

Goed wandelweer. Tijd voor een wandeling naar de Salto de Roldan. Het bos en de natuur is fris groen met veel planten en bloemen. Gevolg van veel regen. In de verte laten wilde zwijnen zich horen en zien we ook nog sporen van overstekende herten op het pad. Vandaag komen in de wasserij

nogal wat Koreanen die voor het eerst hun was gaan doen. Ze kijken een beetje hopeloos en hulpeloos naar ons. Eigenlijk weten ze niet hoe ze een handwasje moeten doen. Een Koreaanse vrouw besluit al snel om het uit te besteden en haar was door ons te laten doen. Een jonge man vraagt ons of we een foto van hem willen maken die hij aan zijn moeder wil sturen. Met een brede glimlach staat hij vervolgens te wassen. Op onze vraag of hij de was nu ook thuis gaat doen, lacht hij nog harder. Echt niet, hij heeft een moeder en een wasmachine. Vrij laat in de avond komt een uitgeputte jongeman binnen. Vanmorgen is hij om 10.00 uur met de trein uit Bordeaux vertrokken. Rond 15.00 uur is hij zonder eten of iets op stap gegaan vanuit St. Jean Pied-de-Port. Een stokbrood en een appel helpen hem er snel bovenop. De uitsmijter van de dag is de klacht van een vrouw over een stinkende man in haar cabine. Het is er niet uit te houden en ze wil graag een andere slaapplek. De Jefe en sous-Jefe gaan met haar mee. Even later komen ze lachend terug. Het is Franse kaas in de rugzak van de man die voor een verstikkende stank zorgt. De kaas brengt de nacht door in de kelder. Met een beetje luchtverfrisser wordt het toch een aangename nacht.

Dinsdag 30 mei

De dag begint droog, fris en zonnig. Iets over achten is alle te versturen baggage opgeslagen en zijn de pelgrims vertrokken. Na het ontbijt en onze poetsronde spoeden we ons naar Casa Sabina voor koffie, thee en Cola. Lekker om buiten te zitten. Elf uur stipt meldt zich de onvermoeibare Don Valentin voor een tweede rondleiding deze periode; vorige week waren we pas op de helft. We bekijken de resterende bijzonderheden (kapel, silo, de rustplaats van Sancho el Fuerte, de kerk en crypte) maar het absolute hoogtepunt is toch wel het beklimmen van de klokkentoren. Om 11u59 zijn we boven, net op tijd om onze oren dicht te houden. Maar tot onze verrassing klept de grote klok ook nog het Angelus, juist wanneer Toon zijn hoofd in de klok heeft gestoken! En hij was die ochtend nog wel zijn oor gaan laten uitspuiten bij de dokter. Gelukkig kan hij er zelf ook smakelijk om lachen. Als afsluiter mogen we zelf ook nog even klokkenluiden. Beter dan een glaasje Patxarán!

In de middag loopt het gestaag door en vol tot halverwege de Sótano. Enkele kleinigheden waaronder een teleurgestelde Italiaan die niet kan blijven omdat zijn rijbewijs niet wordt geaccepteerd als geldige legitimatie. Hij vertrekt per taxi naar elders.

In de middag verschiet het weer van zon naar fikse regen. Een groep Amerikanen komt totaal verregend binnendruppelen. Het blijken er 16 te zijn, op studierondreis vanuit de Universiteit van Tennessee. Drie teachers en studenten. Ze bestuderen in het kader van het Honours programma het Chanson de Roland en maken in Europa een rondreis langs bijzondere gebouwen: Kathedraal van Chartres, Sagrada Familia en kathedraal Santiago de Compostella. Enkele etappes lopen hoort er ook bij. Hun baggage oogt als een volksverhuizing; je vraagt je af wat ze allemaal bij zich hebben. Afijn, dat is hun zaak.

Woensdag 31 mei

Vandaag zitten we al lachend aan het ontbijt. De afgelopen twee weken passeren in vele facetten de revue. We hebben, hoewel qua karakter zeer verschillend, een hecht team gevormd deze twee weken. Iedereen stond voor elkaar klaar en of viel in daar waar nodig. 's Morgens rond 10 uur wandelen we allen naar Burguete om daar koffie te gaan drinken. De wandeling is een welkome afleiding van de dagelijkse bezigheden in de Albergue. Als we terug komen is er een Australische filmploeg die de keukenruimte in beslag neemt met allerlei kamera's en verdere attributen om een stukje Camino beleving vast te leggen. Ook is er een 10-jarige Amerikaanse jongen, die met zijn oma onze harten vertedert. Het waren mooie

weken samen, Ik wens allen een Buen Camino.

Donderdag 1 juni

Het venijn zit hem in de staart

De laatste dagen hebben wij en de Camino gangers genoten van het mooie weer. Hoe snel went dat. De eerste week veel mist, kou en regen, de tweede week mooi weer. Genieten dus.

Vandaag alweer onze laatste dag. Goedgemutst zwaaien we de pelgrims uit en na ons ontbijt, waar het altijd lachen geblazen is, beginnen we aan de schoonmaak. Nu met extra veel aandacht en zorg om vooral alles netjes voor de volgende ploeg achter te laten.

Net voor onze lunch pakken donkere wolken samen en begint het ontzettend hard te regenen.

Na de voortreffelijke lunch bij Casa Sabina spoeden we ons terug naar de herberg. Drijf en drijfmat stromen de pelgrims binnen. Zelfs hagelstenen zijn hun deel.

Door de grote toestroom moeten we al snel overschakelen op het labelsysteem en plaatsen we de mensen in de wachtruimte. De wasmachines en drogers in de kelder draaien op volle toeren. Het is frustrerend dat de capaciteit van de drogers onvoldoende is en we aan het einde van de middag nee moeten verkopen.

Tot slot: We hebben met ons allen genoten van twee fantastische weken, een gezellig en goed samenwerkend team onder leiding van onze Jefe Stef. Organisatorische punten ter verbetering zijn er zeker. Graag willen we die in een evaluatiebijeenkomst inbrengen om het verblijf van pelgrims nog beter te maken.

Periode 7**Vrijdag 2 juni t/m Vrijdag 16 juni 2023**

Hospitaleros:

Willem van de Wiel, Marian van de Wiel, Jack Poel, Ger Beijers, Ans

Hermelink - Vogel, Rineke Maarse, Netty Huiberts, Joost Knoester, Anneke Knoester-Groenewolt

Aantal pelgrims:

2.433

EEN NIEUW TEAM AAN DE SLAG, ALHOEWEL...

Een nieuwe periode dient zich aan en dan komen er weer andere artiesten op de vloer. Na het succes van het vorig jaar werd nog in het najaar van 2022 de wens uitgesproken om nog een keer met ons team aan de slag te gaan als dat mogelijk was. En dat bleek mogelijk. Een drietal nieuwe gezichten, verversing van het team, een korte kennismaking met elkaar in Nederland, alle vertrouwen om er samen opnieuw te staan voor onze gasten. Ons team bestaat uit 9 personen met twee nieuwkomers in het Hospiteleren en zeven ervaren Hospitaleros, dat alles onder de bezielende leiding van Jefe Willem van de Wiel. Zijn vrouw Marian is ook weer voor de zevende maal erbij en staat Willem en het team bij met raad en daad met al haar ervaring. Ans is er voor de tweede keer bij en is vanuit Saint-Jean- Pied-de-Port samen met Rieneke naar de Albergue in Roncesvalles gelopen. Ook Rieneke is voor de tweede keer van de partij. Datzelfde geldt voor Jack en Ger die samen met de eerdergenoemde collega's in 2022 deel uitmaakten van een team. Joost is voor de derde maal Hospitalero, hij brengt de nodige ervaring en routine met zich mee. Zijn vrouw Anneke komt voor het eerst, evenals Netty. Aan ons de opgave om er weer een team van te maken en alles

op rolletjes te laten verlopen. Wij hebben er allemaal erg veel zin in en hebben lang naar de komende twee weken van Hospitaleren uitgekeken.

VRIJDAG 2 JUNI

Tegen kwart voor elfen zaten we met de Jefe en een aantal leden van team 6 in de bibliotheek samen voor de overdracht van de relevante zaken uit de voorafgaande periode. Er waren toch weer een aantal vermeldenswaardige zaken, die onze aandacht vooraf vroegen. Hoewel er enkele nieuwe machines in de wasserette waren aangeschaft, bleken er meerdere machines kapot of niet te functioneren. We konden onze lol vast weer op in de wetenschap dat het repareren ervan op zijn Spaans zou gaan. Er is een uitbreiding van de bagageruimte gekomen, er zijn nu twee aparte hokken voor extra transporteurs. Verder werden de gebruikelijke dingen uitgewisseld: nieuw voor de nieuwkomers en bekend voor de recidivisten. Enkele specifieke dingen werden nog op locatie getoond, waarmee de kennisoverdracht werd gecompleteerd. Het inchecken kon beginnen en enige tijd later zaten we bij Casa Sabina aan een heerlijke lunch, het laatste moment van rust want om twee uur zou het losbarsten: de deur van de Albergue zou open gaan! De Jefe had onder het eten het aanvalsplan uiteen gezet, we konden aan de slag. Bij aankomst op de binnenplaats waren er al best wat pelgrims. Het goede weer zorgde ervoor dat de instroom vloeiend verloopt, de pelgrims worden snel langs Marisol geleid om de tickets voor bed, avondeten en ontbijt te bemachtigen. Het spel komt weer als vanzelfsprekend op gang en de nieuwkomers leren snel hoe dingen lopen en werken. Ook de vragen in vele talen zijn er weer, we kunnen ze naar tevredenheid beantwoorden de soms wel erg vermoeid uitziende pelgrim fleurt weer helemaal op bij het horen van het bericht dat er voor hem of haar een slaapplek is. Het is druk, de kelder moet ook open. De wasserette kan de vraag niet aan, er functioneren maar drie drogers. Er wordt volop gewerkt om toch aan de vraag te voldoen, men hangt de was elders te drogen voor zover haalbaar. Bij het wassen komen allerlei zaken aan het licht. Zo zaten er in een was een aantal stenenvorst, enkele wasstukken vertoonden een stonewashed uiterlijk. Een Italiaan komt zijn fiets ophalen, maar in het depot staat geen fiets. Paniek in de tent, totdat na enig overleg over en weer (met handen en voeten Italiaans) blijkt dat de fiets nog moet worden opgebouwd en in een kartonnen doos zit die ergens achteraan verscholen staat. De goede man is ruim anderhalf uur bezig geweest om zijn karretje in elkaar tesleutelen.

Het is even na half negen als op de binnenplaats onze Don Valentin bij een geknielde pelgrim staat. De jongeman had de pelgrims mis gemist en had de Don gevraagd om een pelgrimszegen. In alle sereniteit voltrok dit tafereel zich voor onze ogen.

Toen om tien uur de deuren voor de binnenkomers dicht gingen en we even napraatten over het verloop van onze eerste dag, kwamen we tot de conclusie dat het nog niet zo verkeerd was gegaan.

ZATERDAG 3 JUNI

Om kwart voor zes staan drie Hospitaleros op, het licht moet aan en de kapel moet open. De eerste pelgrims verlaten de Albergue op weg naar Zubiri, de volgende pleisterplaats voor de voetgangers. Een “Buen Camino” zijn de laatste woorden die we uitwisselen, af en toe aangevuld met een woord van dank aan het adres van de Hospitaleros. Het doet ons goed, vriendelijke wandelaars en fietsers, het onderlinge respect. De weersverwachtingen zijn niet verkeerd, later in de namiddag is regen voorspeld, we zien het wel. Er komen twee dames binnen, die onderweg een stevige regenbui moesten doorstaan. Ze waren met zijn drieën, maar een van hen was uitgegleden en bleek haar been te hebben gebroken. Via het alarmnummer 112 komen de Bomberos te hulp die voor verder transport naar het ziekenhuis hebben gezorgd. Op de terugweg van de onheilsplek hebben de redders ook nog een Koreaanse pelgrim meegenomen en afgeleverd bij de Albergue. Breed lachend, een voldaan gevoel, vrijwilligers met beroepstrots, ze doen het maar even: klasse!

De voorspelde regenbui is ook gekomen en zorgde even voor de binnenkomst van een aantal natte poncho's en natte kleren. De wasserette draaide op volle toeren, buiten kon geen was drogen, kortom enkele werkende wasdrogers blijven welkom. Aan het begin van de middag arriveerden twee Nederlandse pelgrims (broer en zus uit Bergen op Zoom) en ze ontdekten dat ze onvoldoende cash geld bij zich hadden om te kunnen betalen voor de reserveringen. En dan lijkt goede raad duur, maar dat is niet zo! Ger schoot een bedrag voor en via Tikkie werd het bedrag weer teruggestort. Een kwestie van elkaar willen helpen, toch.

Een Fransman wilde inchecken zonder identiteitspapieren bij zich te hebben. Hem moest helaas de toegang worden geweigerd. Hij vond ons een zielig stelletje, waarvan akte. Hij verliet zonder verder te morren de binnenplaats.

Om kwart voor tien komen twee onderkoelde Amerikaanse pelgrims binnen, vader en dochter van 18 jaar. Ze waren opgepikt door van het avondeten terugkerende pelgrims. Er was gelukkig nog plek vrij in de kelder, ze kregen thee en wat te eten van ons en waren opgelucht en dankbaar voor hetgeen ze zo laat op de avond nog hadden kunnen vinden.

ZONDAG 4 JUNI

Het is mooi wandelweer, wel een kans op regen. Het vertrek van de pelgrims, het ontbijt, de ochtendschoonmaak, het koffietje, even voor jezelf en de lunch, dan start het binnenstromen van de pelgrims. De ervaring leert dat op zondag een ander soort pelgrim komt, de gemiddelde leeftijd is hoger en het aantal Spanjaarden is groter. En die dan maar meteen vooraan willen staan, voorrang nemen en verwijtend sneren dat wij ook Spaans moeten spreken. Soms worden er grenzen bereikt, gelukkig zegeviert de ratio.

Via de achterdeur komt een Koreaanse man binnen, gehuld in een regenpak en met een bepakking die de dertig kilo benadert. Zijn postuur doet denken aan een Sumoworstelaar, we zijn blij dat hij door de smalle deur naar binnen kan. Jack en Ger gaan meteen naar hem toe, hij is er slecht aan toe, is kortademig en zijn zware lijf en slechte conditie zitten hem danig in de weg. We laten hem water drinken en ontdoen hem met grote moeite van zijn knellende regenpak. Hij is drijfnat en flink oververhit: het lichaamsvlees is vermoedelijk deelsgekookt...! Nu het regenpak uit is, zijn de vetrollen van de man duidelijk te zien. We helpen hem verder en hij gaat naar zijn gereserveerde bed op de derde etage. Gelukkig kan hij nog wat praten en vertelt hij dat hij voor de derde keer onderweg is naar Santiago. Grote bewondering voor deze doorzetter. Enkele uren later zit hij buiten genietend van de zon keurig gedoucht aan een sigaret te trekken, hijgend na elke trek die hij deed...Het kan verkeren.

Een pelgrim, die enkele jaren geleden ook in Roncesvalles had overnacht, vroeg of er 's ochtends nog steeds van die mooie Gregoriaanse liederen werden gezongen. Je hoort wel vaker deze vraag, Jozef heeft indertijd lopend door de gangen een onuitwisbare indruk achter gelaten. We constateren dat de afhandeling van binnenkomende pelgrims en de vraag om een stempel in de Credential soms voor het nodige gewoel kan zorgen in de hal. We gaan dat anders aanvliegen en duidelijke scheiding van stromen maken. We merken dat er te veel Hospitaleros zijn voor de werkzaamheden en in overleg met de Jefe worden er vrije middagen ingepland voor een of twee Hospitaleros. We bekijken hoe dit werkt.

MAANDAG 5 JUNI

De frisse ochtendlucht stroomt door de openstaande deur: de vroege vogels staan al gereed voor vertrek. Bij de deur hebben we een tafeltje geplaatst waarop we de gevonden voorwerpen van de aanwezige pelgrims leggen. Omdat er 's morgens vroeg al begonnen wordt met afhaken van matras- en slopenhoezen, komen er soms nogal wat spulletjes tevoorschijn. Een telefoon met oplader, een portemonnee, brillen, sokken, stokken, noem maar op. Gelukkig komen de eigenaren er op tijd achter en kunnen de spullen retour naar rechtmatige eigenaar. Een pelgrim komt er bij die tafel achter dat zijn rugzak wel erg veel overbodigheid bevat en laat een aantal zware kledingstukken achter op het tafeltje. Zijn wandelmaat vraagt belangstellend of er wel genoeg uit gegaan is, waarop er nog een flinke hoop wordt achtergelaten. Een tengere Belg staat ook voor zijn vertrek. Hij bindt zijn schoenen en pakt zijn rugzak. Ger maakt aanstalten om naar het bagagedepot te gaan en draait zich om, om te zien of de man hem volgt. Deze hijst zich in allerlei kronkels in de rugzak, wankelt en weet zich staande te houden met een hand aan de muur. Ger snelt terug om hem te helpen, maar dat is niet nodig, dit hoort bij zijn opstart. Na een 'Buen Camino' verlaat de man het gebouw en Ger kijkt naar de gestalte van een lopende rugzak die verdwijnt door het gat in de muur. Zou hij zijn schoonmoeder in de rugzak meedragen? Vandaag vroeg een zestal Amerikanen om extra aandacht: opa, oma, zoon, schoondochter en twee kleinkinderen van 8 (jongen) en 11 (meisje). Ze kwamen uit Pennsylvania en leefden in de directe omgeving van een gelovige gemeenschap. Opa en oma hadden al vier keer een Camino gelopen en wilden dat de kinderen en kleinkinderen dat ook een keer meemaakten. Ook de wereld buiten Amish laten zien. Het was mooi om te zien hoe hun ouders en grootouders bezig waren met het uitleg geven over dagelijkse dingen zoals wassen van kleren, gebruik van machines versus met de hand wassen, enz. Het zal vast een ontdekkingsreis worden voor de twee kinderen in dit kleine stukje Europa.

Soms krijgt een gesprek een andere wending. Joost en Ger zitten buiten op een bank in de zon, alles lekker rustig, er komt een Nederlandse pelgrim naar buiten en er ontstaat een gesprek zoals alle

ander gesprekken. Dan stelt Joost de vraag hoe de man er bij gekomen is om de Camino te gaan lopen. De man twijfelt even met het geven van een antwoord, maar barst dan los. Hij is ICT-er en is buiten zijn comfortzone terecht gekomen, hij zegt van zichzelf dat hij tegen zijn grenzen aan loopt. Dan vertelt hij dat hij samen met zijn vrouw eerder een stuk van de Camino Francés heeft afgelegd. Zijn vrouw herstelt momenteel van zware burn out en eigenlijk wil hij zijn en hun leven weer op de rails zien te krijgen. Tot zichzelf komen, wat is nou echt belangrijk in het leven, waar doe je alles voor. De ontmoetingen met andere pelgrims, de stilte van de natuur, het weg zijn uit de jachtige wereld, hij hoopt dat dit alles hem zal helpen. Joost en Ger geven aan dat hij naarmate de tocht vordert hierbij verbetering zal voelen. Met een lach en 'dankjewel voor het gesprek' gaat hij de Albergue binnen.

DINSDAG 6 JUNI

Afgelopen dagen is de samenstelling van het pelgrims best wel wisselend geweest. De eerstetwee dagen waren het vooral medio twintigers/medio dertigers, nu zijn het de wat oudere pelgrims die weer een ander patroon van aankomen en gedrag hebben. Aankomen en doorstromen langs Marisol zijn twee verschillende zaken. Dat merken we vandaag weer, waarbij aankomende pelgrims buiten in de hitte moesten wachten. Dan is het even improviseren en er voor zorgen dat de ordening in afdoening zo goed mogelijk overeind blijft. Vanwege de brandveiligheid moet de achterdeur ook open blijven waardoor de drukte tijdelijk kan oplopen. Geen nood, ook dat is in control. Vandaag komen de eerste honden logeren, twee stuks. De een ligt bij zijn baasje in een tent op de buitenweide, de ander bivakkeert in het fietsenhok. Zijn baas is solidair met hem en gaat bij hem liggen en zijn gereserveerde plaats op de derde etage te laten voor wat deze was. Van je maatje houden heet zoiets! In de wasserette was er even paniek: een kratje met gewassen spullen was er niet en er stonden drie wachtende Italianen. Er stonden twee kratjes gevouwen en al klaar, de derde ontbrak. De Italianen snapten er niks van, totdat Ans met het derde kratje kwam aanzetten. Ze was net aan het opvouwen en zag daardoor het derde kratje niet. Kan gebeuren.

WOENSDAG 7 JUNI

Het vertrek van de pelgrims kwam maar moeizaam op gang, of dat nou samen hing met de lage temperatuur en de ontbrekende zonnestralen, het blijft een raadsel. Maar de harde regel dat om acht uur iedereen de Albergue moet hebben verlaten, wordt door eenieder moeiteloos geaccepteerd. Het is iedere keer heerlijk om te zien hoe wij aansluitend een gedekte tafel aantreffen en tijdens ons gezamenlijke ontbijt de dag- en taakverdeling doornemen. Om kwart voor negen gaan we aan de slag: bedden afnemen, vuilniszakken verwijderen en vervangen, bedden schoon maken en draaien, zwabberen, stofzuigen, nat afnemen, vloeren desinfecteren, enz. Het team op zijn best, vanzelfsprekend en met plezier.

In de wasserette krijgt een jong meisje was les van Ans: ze had nog nooit een handwasje gedaan en wilde met enkele krampachtige handomdraaien haar wasgoed zuiver krijgen. Dat was iets anders dan machinaal wassen. Een Chinese vrouw had zojuist haar opgevouwen en gedroogde was gehaald, maar zij kwam terug naar de wasserette omdat ze twee sokjes miste. Ans zocht nog even, maar kon geen sokjes vinden. Daar komt de Chinese echtgenoot aanzetten met een plastic zakje en haalt er de twee vermiste sokjes uit. De vrouw vliegt op de man af en geeft hem een klap tegen zijn hoofd. Korte tijd later verlieten beiden lachend de wasserette. In de late namiddag komt een Duitse pelgrim aan, zwaar bepakt en zeer slecht ziend. Hij is blij dat hij er is en gaat zitten om zijn documenten te verzamelen. Hij is zichtbaar nerveus, lijkt kortademig en dat alles vanwege zijn gezichtshandicap. Om te kunnen lezen, moet hij een loep met verlichting gebruiken en ligt hij met zijn hoofd op tafel. Hij krijgt zijn stukken niet snel gevonden tussen al zijn paperassen dus Ger en Jack helpen hem waar mogelijk. Uiteindelijk

kan hij naar de derde etage worden begeleid naar zijn bed. Je vraagt je af of er niemand is die hem op andere gedachten kan brengen: de voetreis naar Santiago is helaas niet voor hem weggelegd gezien zijn gezichtsbeperking.

DONDERDAG 8 JUNI

Het is kil, bewolkt, geen zon, maar droog: echt jassenweer en lange broeken aan om te starten. De dag trekt zich langzaam op gang, pelgrims verlaten de Albergue en onze 'BuenCamino' vergezelt hen op het pad. Jack is door de slechtiende Duitser benaderd voor info over de Flixbus vanuit Pamplona. De goede man wil terugkeren naar Frankfurt, hij is tot het inzicht gekomen dat dit in de gegeven omstandigheden het beste voor hem is. Jack heeft hem geholpen om binnen de chaos van papieren die hij met zich meedroeg in zijn teveel aan bagage, orde te brengen en heeft het retourticket voor de Flixbus gevonden. Met een andere gemoedsrust kan de man de reis voortzetten, zijn nerveuze gehijg is voorbij. We hebben vanmorgen het fietshok schoongemaakt en dat was nodig ook. Alles blinkt, stoffen rommel verwijderd, het ziet er pico bello uit. Er kunnen nu meer fietsen in en dat blijkt nodig ook! De bediening van Casa Sabina heeft van ons een enveloppe gekregen als dank voor de zorgen bij de middaglunches. Tussen alle werkzaamheden door die een restaurant hier met zich meebrengt, zijn we prima bediend, voorzien van heerlijke gerechten en steeds op tijd weer terug op onze posten in de Albergue.

Tegen vieren komt een jong meisje uit Quebec (Canada) vragen of we even een schaar te leen hebben. Ze komt even later terug met een kommetje geknipte brandnetels en kruiden waarmee ze thee kan maken. Fijn als je weet wat moeder natuur zo maar voor jou heeft voortgebracht!

Een Belg trekt de aandacht: hij komt aanzetten met een Cube-bakfiets, de Hummer onder de fietsen.

Ger vroeg zich af of hij ook voorgesneden frites en een fritesketel met gasfles mee vervoerde.

De enorme plastic bagagekist had er genoeg ruimte voor.

Hem wachten ongetwijfeld nog enkele uitdagingen verderop in Galicië.

Willem zit in de Mostrador als er een meisje naar hem toekomt. “Ik denk dat ik niet betaald heb toen straks: “ ik heb mijn geld nog dat ik daarvoor bestemd had, maar wel de tickets gekregen”. Willem controleert de ontvangen biljetten en inderdaad het meisje heeft gelijk. De afrekening wordt vervolgens verder afgewikkeld. Een volle glimlach en een goed gevoel bij deze eerlijkheid: wat fijn dat zo iets nog bestaat! Er arriveert een groep jongeren van rond de vijftientig jaar in een bus, gevolgd door twee grote vrachtauto's met fietsen en een grote aanhanger met bagage. Zij zijn afkomstig uit Valencia, hebben ruim vijf uur gereisd, vijftientig in getal in het gezelschap van enkele oudere begeleiders. In een vlekkeloze orde wordt er ingecheckt en gaan allen naar hun bedden op de eerste etage. Enige tijd later komt het hele gezelschap naar beneden en worden de luiken van de vrachtauto's geopend: deze zitten vol met fietsonderdelen waaruit fietsen moeten worden samengesteld. Als professionele fietsmakers gaan de begeleiders aan de slag en de ene na de andere fiets rolt het gras op waar de jongens deze uitproberen en verder laten afstellen. Geen onvertogen woord, geen geschreeuw, alles met een geordende vanzelfsprekendheid. De fietsen gaan de stalling in, de rest van de dag is aan hen. Mooi te zien hoe het door de volgers bereide eten buiten op de binnenplaats gezamenlijk wordt verorberd. Deze dag komen heel wat leuke mensen met een leuk praatje en er zijn veel handwasjes. Omdat het buiten goed droogt, hangt er 's avonds geen was meer aan de waslijnen. De eerste werkweek zit er bijna op, de vermoeidheid sluipt er een beetje in bij de hospitaleros. Het nieuwe is er af, verrassingen zijn er niet (meer), iedereen weet wat te doen, het loopt als vanzelf, goede stemming en we wisselen van werk als dat wordt aangegeven.

VRIJDAG 9 JUNI

Het is nog redelijk bewolkt als de poort van de hemel deur open gaat. De stroomvertrekkende pelgrims komt een beetje moeizaam in beweging. Alleen de fietsers uit Valencia zijn op tijd paraat en hoe. Gedisciplineerd en als een geoliede machine maakt het gezelschap zich gereed voor vertrek, hun karretjes worden zo goed mogelijk ingericht op hetgeen komen gaat. Een groepsfoto en dank voor de goede zorgen en ze zijn vertrokken op weg naar Santiago.

De jeugd: we kunnen er soms nog wat van leren.

Een Italiaan komt in de wasserette met zijn was en in het kratje liggen ook een paar schoenen. De was doen wij graag, maar schoenen wassen zit er niet bij. De man raakt in discussie met Marian en zoals een goed Italiaan betaamt worden de vocale registers opengetrokken. Neen is neen en dat kan hij maar niet accepteren. Ondanks zijn lelijkdoenerij blijft Marian bij haar standpunt: hier worden geen schoenen gewassen. De goede man ziet in dat hij niet kan winnen en vertrekt met de schoenen onder zijn arm om later die dag zijn gedroogde was op te halen. De bedden worden per etage uitgegeven in dit geval tot en met etage twee. Bij een laatste rondgang op de derde etage trof Jack een man aan, die blijkens zijn ticket op de tweede etage zou moeten verblijven. Jack sommeerde de man naar de juiste etage te gaan en sloot voor alle zekerheid de toegangsdeur tot de derde etage. Eenmaal beneden wordt Jack er op geattendeerd dat er een vrouw uit een van de dakvensters van de derde etage hangt en hardom hulp roept. Samen met Willem snellen ze naar boven en openen de deur van de derde etage. De vrouw

bleek ook op de verkeerde etage te vertoeven en was zo vrij geweest om de lange wachtrij voor het douchen op de tweede etage te ontlopen door op de derde etage te douchen. Maar toen was de deur dicht.

Je kunt het soms treffen. Ger is een regelmatige bezoeker van café St. Jacques in de regio Zuidoost-Brabant. Bij het café van april kon hij niet aanwezig zijn, maar een nieuwe pelgrim was door hem naar het café verwezen om daar allerlei info te krijgen over de tocht. Hans Blanksma was zijn naam, afkomstig uit Helmond, trof een groot enthousiasme aan in het café en plande om in juni Santiago te gaan doen. En wie komt er vandaag de Albergue in: juist ja Hans! We hebben natuurlijk erg veel uit te wisselen zeker omdat we gemeenschappelijke kennissen hebben. Leuk dat je bij het uitwisselen van informatie in het café St Jacques mensen zo enthousiast kunt krijgen om aan de uitdaging te beginnen.

Een grote familie uit de USA (o.a. opa, vader, dochters en neef) afkomstig uit de Bible Belt USA komen midden op de middag aan.

Streng gelovige katholieken, geen vlees op vrijdag, drie generaties en dames in rokken, ze vormen een hechte gemeenschap.

Een onweersbui verstoort even behoorlijk de rust,

Het water komt met bakken uit de lucht, gelukkig niet van lange duur. Hoe dan ook, het aantal handwasjes neemt even flink toe.

Maar de teruggekeerde zon zorgt er toch voor alle lijn was droog is. Er zijn van die momenten dat je even twijfelt aan jezelf. Anneke heeft last van een stramme nek en Rieneke zegt dat ze goede crème bij zich heeft die daarvoor helpt. Dus gaat Anneke met Rieneke mee, zodat deze haar kan behandelen. Vol enthousiasme opent Rieneke de tube, verdeelt de crème over haar handen en begint driftig te smeren. Rieneke vindt dat de crème wel raar ruikt en controleert de inhoud: het blijkt tandpasta te zijn, die ze die middag had gekocht.

ZATERDAG 10 JUNI

Jack heeft om zes uur 's morgens de deur van het kapelletje geopend en loopt over het binnenterrein terug. Bij de muur van de Winterherberg treft hij een en een vrouw aan, liggend op de grond onder een regenzeil. Ze blijken hier de hele nacht te hebben doorgebracht.

Hotel Roncesvalles had geen plaats meer toen ze gisteravond rond half elf aankwamen en ze

hadden wel aangebeld bij de Albergue, maar niemand deed open. Ze bleken aan de achterzijde van het gebouw te hebben gebeld waar privé bewoning is!

Jack heeft hen meegenomen naar de Albergue waar ze hebben kunnen douchen en zich verzorgen op de derde etage, daarna hebben ze hun tocht voortgezet. Stipt om kwart over acht is er het telefonische contact tussen de Werkgroep en Jefe Willem. De gebruikelijke zaken worden doorgenomen. Willem laat weten dat wij als team hebben besloten om een nieuwe centrifuge aan te schaffen en deze te schenken aan de organisatie. Dit is gebeurd op de tweede dag van ons Hospitaleren, we konden het getreuzel en gezeur met de was drogerij niet langer aanzien. Het belooft vandaag mooi wandelweer te worden met oudhollandse temperaturen. Gelukkig blijven de pelgrims de hoge temperaturen vanuit Nederland bespaard.

Aan het begin van de middag komen twee Françaises binnen, ze willen graag een bed. Echter ze hebben geen identiteitspapieren bij zich en dus helaas.... Er volgt een korte discussie, maar dat verandert niets aan het standpunt. Teleurgesteld verlaten ze het terrein.

Er komt een man strompelend de binnenplaats op in het gezelschap van een meisje, het blijkt een fitte opa met zijn kleindochter van ca. 18 jaar te zijn uit de USA. Hij had zijn enkel verzwikt. Netty heeft eerste hulp verzorgd door een ice pack aan te brengen. Omdat er maar een ice pack beschikbaar was, heeft er nog een samengesteld door maandverband in water te dompelen. Onze Florence Ice pack had er voor gezorgd dat de pijn verlicht werd, morgen zien we wel verder. Korte tijd later vraagt een Nederlandse pelgrim om even te kijken naar een kleine ontsteking aan haar vinger. Netty constateert dat hier gaat om een splinter in haar vinger, ze verwijdt deze vakkundig met een veiligheidsspeld, de pijn is meteen voor een groot deel verdwenen. Fijn dat er in het team deze vaardigheden aanwezig zijn. Twee Franse meisjes maken het tot sport om zonder geld de Camino af te leggen. Ze zijn al drie weken onderweg zonder geld uit te geven. Ans geeft hen twee euro, waarna ze zich opweg begeven naar Burguete om daar te vragen of ze bij de kerk mogen kamperen.

Om vijf voor tien 's avonds komt er een Nederlands meisje aan, Amber, leeftijd ca. achttien jaar, huilend doet ze haar verhaal. Ze heeft gereserveerd om te overnachten en haar moeder gebeld om te melden dat ze later zou aankomen. Ze is tot drie keer toe verdwaald, draagt een veel te zware rugzak en eigenlijk ongeschikte kleding om in dit deel van Spanje en op dit late tijdstip nog op pad te zijn: een luchtige open blouse met een kort rokje. Bij het afdalen zou ze - naar eigen zeggen - enkele malen verzwikt zijn. Ze had niets gegeten en was veertien uren onderweg geweest. Jack heeft haar opgevangen, haar begeleidt naar haar slaapplek en thee en stokbrood met kaas en yoghurt gebracht. Dankbaar en gerustgesteld was zij, blij dat wij dat op de valreep nog konden doen.

Zondag 11 juni

De deuren gaan op tijd open en de eerste pelgrims gaan op weg, een frisse ochtendlucht met opkomende zon begeleidt hen richting Burguete. Wij hebben nog twee aandachtspersonen in huis en daar wordt ook direct actie op uitgezet. De opa uit de USA kan vandaag samen met zijn kleindochter nog even in de bibliotheek verblijven en blijft een tweede nacht bij ons in de Albergue. Morgen reist hij verder naar Burguete om daar medische hulp te vragen. Netty – onze Florence Ice pack – verzorgt hem ondertussen voor zover nodig. Amber blijkt in de buurt van Jack te wonen. Jack doet haar het voorstel om een deel van debagage mee te geven als Jack volgende week vrijdag naar huis terug keert, haar ouders kunnen deze dan bij hem ophalen. Prima idee, contactadressen uitgewisseld, overvloedige bagage geselecteerd en Amber kon weer verder met haar tocht. De ouders hebben Jack bedankt voor zijn meedenken. Een oplossing kan

soms dichtbij liggen. Een pelgrim zat op de muur van het binnenplein een beetje afwezig er bij. Toen Joost een gesprek met hem aanknoopte, vertelde hij dat ie 's nachts om vijf uur door de Bomberos vande berg was afgeplukt, hij was verdwaald en via het whatsapp signaal opgespoord. We hebben hem vervroegd binnen gelaten om zich te douchen en zijn achterstallige nachtrust in te halen.

Verder zou het een typische zondag worden, weinig pelgrims die bleven overnachten, wel veel toeristen die een stempel kwamen halen of zo maar even kwamen kijken hoe het hieruitzag in deze Albergue. Al met al heel wat wirwar. De apotheose van de dag kwam midden op deze zondag. In de wasserette meldde zich een klant met was, niets bijzonders maar de persoon was afkomstig uit het nabijgelegen La Posada, waar hij een kamer had gehuurd. Hij was dus een hotelgast en we konden dan ook niet voor hem gaan wassen, teleurgesteld verliet hij de wasserette. Korte tijd later komt een tweede hotelgast met een zak vuile was, ook zij krijgt te horen dat wij niet voor haar wassen. Als vervolgens de receptioniste van La Posada komt om duidelijk te maken dat er afspraak is met de Werkgroep dat de Hospitaleros de was voor hen moeten doen, komt de Jefe tussenbeide. Hem is niets bekend van deze afspraak, hij zal dit eerst verifiëren. Tot die tijd wordt er niet gewassen voor hotelgasten.

Marisol geeft aan weet te hebben van deze afspraak, de Werkgroep kent deze afspraak niet. Standpunt blijft: er wordt niet gewassen voor hotelgasten, wij zijn Hospitaleros voor de pelgrims in de Albergue en alleen voor hen wordt er gewassen. Later op de avond (bij de evaluatie van de dag) is dit natuurlijk onderwerp van gesprek. Diverse steekhoudende argumenten komen op tafel en unaniem neemt het team het standpunt in dat wij als vrijwilliger niet wassen voor gasten van een hotel. Mocht het zo zijn dat er toch een afspraak bestaat en Hospitaleros dit toch moeten doen, dan gaat het team meteen naar huis. Duidelijke taal in een zaak, die ongetwijfeld nog een vervolg zal krijgen. Een verlaat onweer sluit de zondag op een passende wijze af, de stemming in de Albergue blijft echter zoals ie was: opgewekt, positief en vrolijk!

MAANDAG 12 JUNI

De pelgrims druppelen gaandeweg de voordeur uit op weg naar hun volgende etappe van hun Camino. Het is droog en redelijk goed wandelweer. De vooruitzichten zijn niet bijzonder rooskleurig, afwachten wat er komt. In elk geval geen zomers Spaans weer. Opa uit de USA is inmiddels vertrokken in spanning afwachting op het medisch advies.

Deze dag kent eigenlijk maar een hoogtepunt: een buslading vol scholieren uit de omgeving van Barcelona, drieënzestig in getal (incl. de begeleiders). Een hele organisatie om elke persoon te registreren, dat lukt en de eerste etage wordt volledig voor hen gereserveerd. S Avonds is een heel restaurant gereserveerd voor hen, de andere pelgrims kunnen elders terecht.

We waren even benieuwd of de meute stil zou zijn.

DINSDAG 13 JUNI

Droog, maar toch een beetje kil, in de loop van de ochtend breekt de zon door, wandelweer zolang het droog blijft. Om zeven uur gaat de groep scholieren beginnen aan hun deel van de Camino, een eerste stap op hun nieuwe levensweg, onderdeel van hun vorming op de weg van hun loopbaan. De Albergue stroomt leeg, de andere pelgrims volgen.

Vertederend, zo moet je het noemen. Tijdens haar tocht vanuit Saint-Jean-Pied-de-Port ontdekt een jonge vrouwelijke pelgrim tussen het groen een jong hulpeloos katje. Zonder zich verder te bedenken, pakt ze het diertje op, plaatst het op haar schouder en neemt het katje mee naar onze Albergue. Uit alle hoeken is er belangstelling, er wordt een doos gevonden als woning voor het katje en samen hebben ze de nacht doorgebracht in de tent van de vrouw.

Midden op de dag komt er weer een school met ruim dertig leerlingen. Ook zij starten in Roncesvalles aan een driedaagse pelgrimstocht, gedisciplineerd en zonder te veel aan geluid, samen avondeten en daarna naar bed. Het is een onderdeel van het pelgrimeren geworden, ook hier in Roncesvalles.

Rond zessen gaan de regenkleppen open, aanvankelijk als motregen beginnend, maar al snel een aaneenschakeling van buien. We hebben de zijdeur geopend om de pelgrims zo snel mogelijk naar binnen te loodsen. Er komt een tengere vrouwelijke pelgrim aan beladen met een enorm pak bagage: een tent, complete huisraad om te koken, reserve kleren, bedenk het maar. Vanuit Roncesvalles zou ze twaalf dagen gaan lopen. Ze had het advies in de winkel gekregen om als waardig pelgrim onder andere heel wat op de rug mee te dragen tijdens haar pelgrimstocht. Allemaal nieuwe spullen die haar waren aangesmeerd. Ze kon nauwelijks de deur binnen komen met het geval op haar rug. Rineke is toen met haar op haar bed gaan zitten en samen hebben ze een selectie gemaakt van de spullen die morgenvroeg meedingen in de rugzak en de spullen, die achter zouden blijven in de Auberge om nadien te worden opgehaald door haar moeder of door haarzelf. Wat was ze blij en opgelucht met deze actie!

WOENSDAG 14 JUNI

Don Valentin is vandaag 80 jaar geworden, een gezond ogende beminnelijke priester, altijd open voor een gesprek en zich bewust van de plaats van de kerk in het Hospitaleren. Wij wensen hem nog vele jaren in goede gezondheid toe. Vanwege de verwachte drukte op zijn verjaardag zullen we hem onze gelukwensen en onze attentie morgenochtend overbrengen en overhandigen. Het zou de dag van het grote wonder worden: na lange tijd wachten, werden vanochtend de twee defecte wasdrogers gerepareerd. Hoewel nog niet alles is opgelost, we kunnen in iedergeval weer wat extra capaciteit voor de pelgrims inzetten. En dat is nodig ook. Al

vroeg in de middag begon het weer te regenen, werd het kil en weinig uitdagend om lekker te wandelen. Afgekoeld, soms verkleumd komen de pelgrims binnen op zoek naar een bed en een warme douche. En daarna de spullen weer in orde maken voor morgen door deze te (laten) wassen en drogen.

Donderdag 15 juni

Als je dan aan het einde bent gekomen van twee weken Hospitaleren en er nauwelijks iets spannends is te melden, kijk je gewoon terug op de hoofdlijnen van ons werk. Het is opnieuw een heel fijne tijd geweest waarin het team in een andere samenstelling er in geslaagd is de gasten van de Albergue met raad en daad bij te staan. De complimenten, de lachende gezichten, de oplossingen in schier onmogelijke situaties, de vanzelfsprekendheid: ze kenmerken afgelopen twee weken. Wij dragen de werkzaamheden over aan het volgende team en hopen en vertrouwen dat ook zij zoveel zullen genieten van het Hospitaleren in Roncesvalles.

Onze limerick

Twee groentjes en zeven met routine
Wilden weer de pelgrims bedienen
Op naar Roncesvalles
Lekker werken met zijn allen
Zonder ook maar een cent te verdienen

Meteen aan de bak ze komen er zo aan
Je ziet ze al in een lange rij staan
Zijn al ingecheckt bij Marisol
De felle zon schijnt op hun blote bol
De Albergue zal zo open gaan

De wasserette lijkt wel een milieustraat
Waar bijna elke machine op non-actief staat
Even op internet een dealer gezocht
En in Pamplona een droger gekocht
Geen pelgrim wordt meer kwaad

Rolkoffers, bakken vol bagage komen

Aan het nieuwe pelgrimeren valt niet meer te ontkomen
Telefoontjes, wifi en wachtwoord
Nooit hebben ze hoger gescoord
Zo wordt pelgrimeren zijn charme wel deels ontnomen

Een zestal tentjes bij de Albergue in de wei
Enkele met een hondje erbij
Ook dat is pelgrimeren
Rust en ruimte in je hoofd creëren
O Camino, wat maak je hen blij

De Lunch, wat wil ik vandaag eten
De vertaling van de kaart ben ik weer vergeten
Ik bestel en weet niet wat
Het Menu del dia bevat
Had ik het opgeschreven, had ik het wel geweten

Je kunt het werk nog zo goed verdelen
Maar als je bent met te velen
Dan is de job zo geklaard
Ook al ben je licht bejaard
En daarna loop je je gewoon te vervelen
Oh Albergue alom bekend
Die met jouw kwaliteit de pelgrims verwent
Weet de Hospitaleros te lokken
Zonder ook maar een euro er voor te dokken
Jouw financieel resultaat is ongekend
Jouw honger naar meer is de nieuwe optie
Honderdvijftig bedden erbij en zie
Nog meer Hospitaleros voor het gewin
Zeg ons: wat heeft dat voor een zin

Het pelgrimeren wordt gewoon commercie

Ik, de Jefe, heb pijn aan mijn duim

Als ik nu nog langer verzuim

Begint dat ding nog harder te kloppen

Dus vraag ik Netty om dat te stoppen

Gelukt, dus voor haar een vette pluim

Elke dag werden we verwend

Op een manier die zijn weerga niet kent

Een eitje, een soepje, alles perfect

De tafel was steeds mooi gedekt

Dames voor jullie een vet compliment

Periode 8	Vrijdag 16 juni t/m Vrijdag 30 juni 2023
Hospitaleros:	Gerard van de Werf, Rinus Riemens, Inge Egmond, Thea Kanters, Henk Verschoor, Ria Verschoor-Adema, Betsy van Midwoud-te Rietstap, Paula van Overveld
Aantal pelgrims	1.807

Deze groep startte op 15 juni met 'chillen' op het zonnige terras van Casa Sabina. Om 16 uur was de groep compleet (op Thea na, die maandag zou arriveren). Er volgde een diner in Hotel Roncesvalles en een gezamenlijke overnachting in de winterherberg, zodat we ons niet aan het pelgrims-ritme hoefden te houden van vroeg naar bed en vroeg op. De vorige groep heeft ons voorzien van flessen wijn en zakken chips. Zo attent!

Vrijdag 16 juni

Was de overdracht met de voorgaande groep, die moe maar voldaan terugkeken op hun 2-weekse periode. De 'nieuwe' Hospitaleros werden door de oude garde rondgeleid en kregen her en der uitleg over de werkzaamheden.

Bijzonderheden van deze dag: een dame die zonder blikken of blozen vroeg of haar rugzak in de wasmachine kon. Er was paniek om 1 sok in een mand, omdat het leek dat het bijbehorende wasgoed foetsie was. Maar dat werd opgelost. Trouwens de centrifuges trekken echt de aandacht; er werden zelfs foto's van gemaakt. Veel pelgrims hadden dit soort witgoed nog nooit gezien, maar maakten er dankbaar gebruik van voor een sneller drogend wasje.

Inge werd geraakt door het verhaal van een Amerikaan die voor zijn blinde vriend, nu een jaar vooruit, deze Camino loopt om te checken wat de (on)mogelijkheden onderweg in de herbergen zijn voor zijn vriend. Ze gaan in 2024 samen deze tocht maken. Is bijvoorbeeld een blindengeleide hond toegestaan? Handig om te weten: hier mag zo'n hond binnen en naast het bed van zijn baasje slapen. Ria kreeg de vraag van een jonge Nederlandse knul die zijn armen en benen flink verbrand had of wij misschien een oplossing voor hem hadden voor de volgende dagen. Hij had alleen korte broeken en T-shirts bij zich. Hij dacht: Het is juni, dusss... Gelukkig bood de 'gevonden-voorwerpen-shop' uitkomst.

De slogan: 'Henk vragen, altijd slagen' passeerde de revue. We gaan zien of hij deze claim ook waarmaakt de komende periode, ha ha. Een Amerikaanse pelgrim hing in ieder geval lange tijd aan zijn lippen om alles te weten te komen over het reilen en zeilen in de Albergue. En dat was de volgende dag weer het geval.

Met 127 pelgrims was het volgens Jefe Gerard een rustige dag en een mooie start voor de nieuwkomers.

Zaterdag 17 juni

Het begon goed met rond 24 uur geklop op de deur. Een pelgrim kwam klagen dat er enorm gesnurkt werd om hem heen. Hij had geluk dat de herberg niet vol lag en mocht een rustiger plekje uitzoeken.

's Ochtends kwam een Koreaanse dame hevig zwetend en een beetje paniekerig aangelopen met een rugzak waar ze bijna onder bezweek. Die was van haar dochter, een working Nomad, die superveel spullen in die backpack had zitten, waaronder haar laptop. Ze moest nog ff werken en had haar moeder verzekerd zeker voor 7.45 uur klaar te zijn. Hun spullen waren om 8 uur in ieder geval nog niet helemaal ingepakt. Tja.

Verder hadden we deze dag: een backpack die niet aangekomen was. Nee, die was afgeleverd in het hotel. En weer scoorde de centrifuge hoge ogen. Betsy, "het hoofd van de wasserij" liet twee Italianen hun ogen uitkijken, ze zeiden in het Nederlands 'dankjewel' en ze kreeg van hen een dikke zoen op de wang.

Hoe handig Google Translate is, bewees deze app deze dag ook weer, omdat zelfs het Chinees (met die prachtige tekens) feilloos vertaald werd.

Volgens Gerard was er niks nieuws onder de zon, een gewone dag met 127 gasten.

Zondag 18 juni

Er waren wat uitzonderlijke gevallen, waarvoor Marisol toch echt geen uitzondering kon maken. Zoals een Franse knul die zijn ID niet bij zich had; wel een kopie ervan op zijn telefoon. Dit is geen uitzondering. We hebben intussen wel 5 van zulke gevallen meegemaakt. Maar zonder een "echte" ID mag je niet toegelaten worden. Ook mensen die komen vragen om een bovenbed te wisselen voor een beneden bed krijgen in principe 'nee' te horen. Vooral nu de bedden op de 1^e en 2^e vollopen is dat niet te doen. Omdat het zondag is, waren er opvallend veel wandelaars die enkel om een stempel kwamen. We kregen te horen van de pelgrims dat het flink waaide en zelfs stormde boven op de berg, ondanks het zonnige weer met wat wolkjes in Roncesvalles.

Betsy en Inge hebben het met een 'wondermiddel' voor elkaar gekregen dat de bruine lekkage- of condens plekken op de 3^e etage als sneeuw voor de zon verdwenen. Echt super!!

Twee Nederlanders die gebruikmaakten van het toilet vertelden dat er een dode koe in de wei lag waar wel 100 gieren op af kwamen. Iets wat voor ons in ieder geval heel uitzonderlijk is.

Er was een prachtige kerkdienst, waarschijnlijk vanwege een processie waarvoor 10-tallen mensen op de binnenplaats aankwamen en hier broodjes en drinken kregen.

Maandag 19 juni

Maandag, wasdag!! Dat hebben we in de wasserij wel gemerkt. Door het regenachtige weer, is het wassen + drogen op volle toeren. Ook vandaag hadden we weer twee pelgrims zonder ID, die de toegang geweigerd moest worden. Hele bijzondere Australische gasten zijn de vader, moeder en 2 kinderen (van 6 jaar en 15 maanden). Ze zijn tot december onderweg. De moeder geeft haar oudste dochter onderweg onderwijs. Ze loopt met het grootste gemak en plezier de Camino. En na

het douchen had ze een prachtige jurk aan, waar ze heel trots op was. Zo bijzonder.

De ontwikkelaar van de Camino Nomad-app hadden we te gast. Hij wil van deze app zijn broodwinning maken. Zijn verdienmodel is een percentage van de boekingen via Booking.com.

Ook vandaag zijn hebben we 147 pelgrims over de vloer.

Dinsdag 20 juni

Vandaag begint de dag met heerlijk open weer. Het wordt niet echt druk met nieuwe pelgrims. Wel valt op dat er geregeld kinderen mee op pad zijn. Vandaag een Italiaanse en een Engelse knul van 13 jaar. Stoer hoor!

Vandaag krijgen we een speciale rondleiding van Don Valentin: door het museum en bibliotheek waar we boeken zagen en konden aanraken, waar dat in Nederland totaal onmogelijk zou zijn. Hij sluit heel gastvrij af met Patxarán en een Magdalena. We zijn echt onder de indruk. Vooral de 'nieuwbakken' Hospitaleros, die dit allemaal voor het eerst meemaken.

Verder is het een rustige dag. Het weer gaat op en neer: aan het einde van de middag begint het heel hard te regenen, na het opklaren, begint het zelfs op een bepaald moment te hagelen. Een Hongaarse dame zat daar middenin en kwam helemaal kapot, verkleumd en een beetje gedesoriënteerd aan. Ze had de hele dag niet gegeten, en kreeg van Thea en Inge een warm onthaal met een kop thee, broodje kaas, yoghurt en aardbeien. Het ging er allemaal in als zoete koek en ze knapte snel weer op.

Nieuws uit de wasserij: zonder dat we het wisten, hebben we vandaag geld witgewassen. Oogst: een superschoon briefje van 50 euro en een creditcard. Met een klein hobbeltje m.b.v. een verward bednummer, kwam het bij de rechtmatige eigenaresse terecht.

Vandaag echt een rustige dag, want er zijn maar 85 pelgrims in huis.

Woensdag 21 juni

De langste dag van het jaar. Daar hebben we niet zo veel van gemerkt vanwege het grijze, druilerige weer.

Een deel van de groep is naar de kerk geweest en kreeg aansluitend van Don Valentin nog een extra rondleiding in de kerk.

Donderdag 22 juni

Een dag die met mist en regen begint en eindigt met een zonnetje/wolkje.

Thea spreekt een Nederlander uit Limburg met gemeenschappelijke kennissen. Hij heeft een

hartverscheurend verhaal. Zijn enige zoon was beroepsmilitair en is naar diverse plaatsen uitgezonden. Hij had er veel heftigs meegemaakt, waardoor hij ptts had . Uiteindelijk heeft hij zich van het leven beroofd, terwijl hij en zijn vader het plan hadden samen de Camino te gaan lopen. Zes

jaar na dato kon deze vader het pas opbrengen om zelf op de fiets de Camino te fietsen. En... ons Ria is jarig. De keuken is versierd met zelfgemaakte slingers, een zelf geplukt bloemetje en een oranje jasje, geschonken door een Amerikaanse pelgrim en een gedecoreerde Sint Jacobsschelp. Verder heeft Marisol een prachtige taart geregeld, die we bij de koffie nuttigen in Casa Sabina. De serveerster van La Posada regelde dat het licht uitging en daarop kwam ze met een aansteker naar Ria toe, die het vlammetje mocht uitblazen. Ook in La Posada wordt ze van alle kanten gefeliciteerd, o.a. door Don Valentin die daar ook kwam eten.

Nieuws uit de wasserij: een Italiaan die zich

helemaal uitkleedt en slechts gehuld in een handdoekje zijn wasje doet. Hij had daar wel advies bij nodig, want blijkbaar had hij dat nog nooit gedaan .

Er komt een moeder met een jong zoontje (ca. 5 jaar) met een karretje aan bij de Herberg. De moeder was helemaal uitgeput. Het karretje had twee soorten stangen met haak , die zo in een tuigje haken, maar een ervan was afgebroken. Het was sowieso wat provisorisch gemaakt. Onze knappe handy mannen Henk en Rinus hebben zich over dit probleem gebogen en hebben de boel kunnen fiksen. Wel met het advies om in Pamplona dit karretje goed te laten repareren.

Vrijdag 23 juni

Even beginnen bij het einde: er zijn 142 pelgrims in huis. We zitten steeds te kijken/hopen dat we de 3^e etage gaan gebruiken. We hebben 2 kampeersers, want anders zaten we daar al aan. Dus in totaal hebben we 144 gasten.

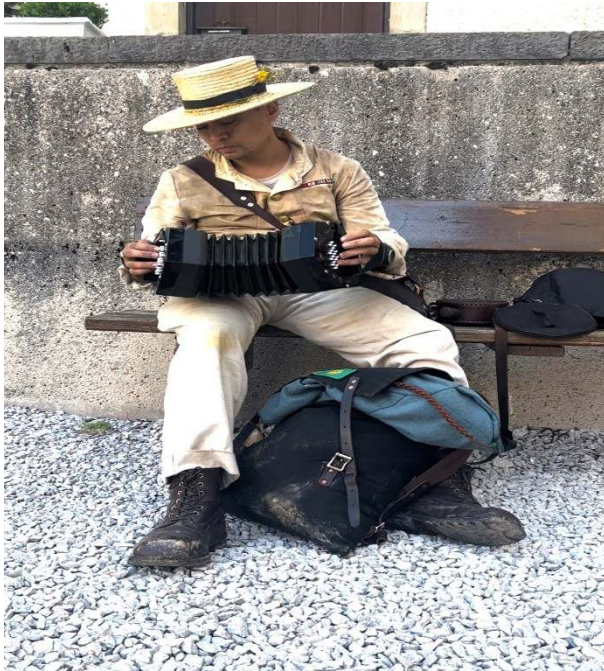
Een bijzondere gaste is een Duitse non, die zonder problemen op de foto wilde, en nog vroeg waar ze een biertje kon drinken.

De extra service van vandaag kwam van Ria, die bewapend met naald en draad, de binnenzak van een rugzak van een pelgrim wist te repareren.

Vandaag was de wasserij enorm in trek met 30 kratjes om te wassen en drogen. De wasserij heeft tot nu toe een record gebroken, ondanks dat het mooi weer was. Want ja, het was een heerlijke zachte, zonnige dag.

Zaterdag 24 juni

Deze dag is al meteen gedoopt als de zaterdag van de verdwenen man: een hele uitrusting is achtergebleven op een bovenbed, met alle spullen uitgespreid op bed en wandelschoenen in het schoenenhok. Zijn benedenbuurman van het onderbed – Jamie Leven een singer-songwriter uit Schotland – had de avond ervoor met hem gegeten en ontdekte dat hij helemaal niet was komen opdagen. De zanger had geen oog dichtgedaan. Het mysterie was al gauw opgelost toen hij aan de deur kwam. Hij had een laat feestje en zei dat hij aangebeld had. Omdat er niet werd opengedaan, had hij de politie maar gebeld, die hem naar een andere slaappleats had gebracht. Vanochtend kwam

hij dus zijn spullen ophalen. De zanger heeft overigens op verzoek nog wel beneden in de hal een mini-privé-optreden ten beste gegeven. Ook aan het einde van de dag was er een stel dat uit volle borst een lied zong.

Het is een vol huis vandaag. Om 17 uur kwam er een volle bus met 50 Spanjaarden. Het was een hele drukte bij het inchecken, maar het liep gesmeerd.

Er was wat verwarring rond een bed dat al bezet was, terwijl iemand zich daar eigenlijk had gesetteld. Gelukkig waren er nog enkele reserveringen die niet waren komen opdagen. Een smetje: iemand die meldde dat haar mini-slaapzak was gestolen. De slaapzak die we hier te koop hebben, is 2 x zo groot dus, nee die wilde ze dus niet.

Dagelijks zijn er pelgrims die om dekens vragen.

Tja... volgens de regels zou elke deken na gebruik gewassen moeten worden. Dus dat is te onpraktisch.

De 1^e, 2^e en 3^e verdieping liggen vol, er liggen 10 mensen in het souterrain en 4 personen kamperen. In totaal zijn dat 197 pelgrims. Ons record.

Zondag 25 juni

Vandaag is het een rustige dag met 130 pelgrims onder ons dak. En het is zonnig en warm. Dat sloeg aan het eind van de middag echter om naar mist en 'kou'.

In de wasserij was het betrekkelijk rustig en daar waren met name klanten voor (hand)wasjes die ze zelf in het zonnetje ophingen.

Een Mexicaanse pelgrim, die op het inchecken wachtte, speelde prachtig op zijn trekzak.

Vandaag 130 man in huis

Maandag 26 juni

Gisteravond werd er rond 23.00 uur nog aangebeld door 2 jongens. Ze waren doodop en kregen nog een bed toegewezen. De volgende ochtend vertelden ze dat ze niet door hadden kunnen lopen, omdat er een pelgrim – een meisje van 30 – overleden was op de Camino rond Orisson. Ze had een hartaanval gekregen. Daar kwam heel veel politie met helikopters aan te pas. Voor onderzoek werd de weg rond Orisson lange tijd afgezet. Vreemd genoeg hebben we er op het nieuws niets van kunnen terugvinden.

Dinsdag 27 juni

Vandaag kregen we een bijzondere rondleiding door Don Valentin in de kerk, tot aan de nok van de kerktoren. Vooraf werden we door Emma rondgeleid bij de opgraving .

Vandaag kwamen twee dames aangelopen in een uiterst traag tempo: de ene was gevallen, de andere had een ontsteking vanwege een insectenbeet. We hebben hun rugzakken naar hun bed gebracht en ze kregen een lift naar en van La Posada. Morgen gaan ze met de bus naar Pamplona en gaan ze bekijken of de Camino er nog wel in zit voor hen.

Aantal pelgrims vandaag: 92

Woensdag 28 juni

De dag begon weer heel mistig, oftewel volgens Inge: 'xirie mirie' (geen idee of dat goed geschreven is zo). Gerard was zo lief om de geblesseerde dames voor hun ontbijt naar La Posada te brengen. In de loop van de dag schijnt de zon. Een vrij normale dag met een vol huis en veel was. Op de 3^e liggen ook pelgrims. We hadden voor de grap een poll uitgeschreven over hoeveel pelgrims het zouden worden vandaag. We zaten er allemaal flink naast. Inge zat het dichtstbij met 122.

Een bezienswaardigheid is wel een gezin met 9 prachtige donkere kinderen in de leeftijd van 5 tot 15 jaar. De vader vertelt dat ze uit de hoofdstad van Kroatië komen. Hij is een drukbezet man en ziet zijn kinderen te weinig, vertelt hij. Nu zijn ze samen 2 maanden lang samen, onderweg naar Santiago.

Donderdag 29 juni

Vandaag was het grijs en miezerig met heel af en toe wat 'licht'. De temperatuur lag rond de 19 graden. Dus best wat killetjes. Het gezin met de 9 kinderen was keurig op tijd de deur uit. Respect!! We kregen in de middag 'geestelijk' bezoek: een groep jonge mannen uit Quebec met 2 priesters in wit gewaad. Dat ook na de lange wandeling nog redelijk wit was. Ze deden het verzoek om zelf een mis op te mogen dragen in de kerk. Don Bibiano gaf daarvoor het groene licht waarna ze voor zichzelf om 18 uur een mis in het Frans opdroegen. Ook morgenvroeg is de kapel vanaf 6 uur voor hen beschikbaar.

Het aantal pelgrims is geraden door Henk, die een extra flesje Patxarán kreeg van iemand die dat ter beschikking stelde. En trouwens, wat betreft de belofte over hem: 'Henk vragen, altijd slagen', heeft hij zeker waargemaakt! Rinus heeft dan nog geen slogan, maar hij is een echte Zeeuwse rots in de branding op alle fronten.

Vrijdag 30 juni

De wisseldag, dus er is veel te doen. Ieders taak + de schoonmaak van de slaapkamers, badkamers en de keuken. Voor een laatste keer samen aan het ontbijt en dan gaan ook de rode hesjes uit en in de was. Oh nee, nog even terug uit de wasmand voor de last-minute groepsfoto. Na de overdracht in de bibliotheek met de nieuwe groep, gaat ook de sleutelbos af. Dat voelt ineens best 'naakt'. We kunnen nu nergens meer in en lopen wat te dreutelen tot het tijd is voor de gezamenlijke lunch. Grappig om te zien dat ook voor deze groep de administratie van ieders bestelling van het menu, een uitdaging is. Daarna gaan de 'verse' Hospitaleros aan de slag en vertrekken wij richting huis.

Periode 9   Vrijdag 30 juni t/m Vrijdag 14 juli 2023

Hospitaleros: Jacob Hoogendoorn, Boukje Straatsma, Janneke Erenga, Daniel de Kramer, Jan van Bruchem, Siny Wolters, Theo de Vries, Willy Markese

Aantal pelgrims: 2.048

Zaterdag 1 juli

Onze groep met als Jefe Jaap, begint op vrijdag 30 juni. Siny, Jaap en Jan komen met de trein, dat ging allemaal voorspoedig. Daniel loopt de berg over en Boukje, Theo, Willy en Janneke (ondergetekende) komen met de Flixbus. Dat laatste ging echter niet zonder slag of stoot. In Utrecht vertrok de bus later en daardoor werd de aansluiting in Brussel gemist (5 minuten te laat). De volgende ging pas om 2.45 uur en het was pas 21.00 uur. Gelukkig mochten we in een luxe hotel zitten wachten in de lounge, we werden gedoogd. Vervolgens moest in Parijs bij vliegveld Charles de Gaulle iedereen de bus uit, alle bagage werd uit het ruim gehaald en bij een aantal passagiers werd alles gecontroleerd. Boukje vertelde een douanier dat wij als volontairs op weg waren naar Spanje en dat vond hij blijkbaar zo mooi, dat wij vieren de bus in mochten. Vaak wordt deze controle gedaan omdat er nogal eens illegalen in de bus zitten. In Bayonne ontmoetten we de anderen. Na een te lange busreis! Daar overnacht in hotel Côte Basques. Maar we zijn gelukkig compleet op de donderdag aangekomen en de slaapplek in de winterherberg is geregeld. 's Avonds in hotel Roncesvalles heerlijk gegeten. De temperatuur was wel even wennen. 12 graden en veel mist.

Vrijdag om 11 uur de overdracht en dan begint het echt. Nog even gezellig met de andere groep gegeten en daarna gaan we aan de bak. De taken zijn verdeeld en iedereen moet nog even wennen en zijn plek vinden, maar dat gaat toch redelijk snel. Jan moest de eerste dag helaas verstek laten gaan omdat er een schroefje uit zijn bril was. Om half 9 met de bus naar Pamplona, bril was in een mum van tijd klaar en wachten tot 17.00 uur om weer terug te gaan. De eerste nacht waren er 135 pelgrims. Jammer dat ze in de mist de berg over moesten. Erg bijzonder was de komst van 4 mensen met 2 paarden en 4 muilezels. Op weg naar Santiago. De paarden konden heerlijk genieten van het lange gras in het weiland en de mensen sliepen in tenten achter de herberg. De eerste dag zit erop en het lijkt erop dat we allemaal ons plekje een beetje gevonden hebben!

Zondag 2 juli

Gisteren kwamen weer bijzondere gasten. Twee poesjes, wier moeder gestorven was, twee maanden oud, pelgrimeerden met hun baasje richting Santiago. Al wandelend vonden de diertjes een warme plek onder de trui van de man uit Wuppertal. Op de binnenplaats kwamen ze

tevoorschijn. Ze kregen wat te eten en te drinken en konden hun pootjes even strekken. Om 21.45 uur werd een pelgrim van zijn bed gelicht. Hij dacht hier een nachtje voor niets te kunnen logeren. Dankzij de alertheid van Jan, die hem vanaf het begin al in de gaten hield, kon hij betalen of weggaan. Hij koos voor het eerste. Menig pelgrim denkt in stralende zonschijn over de Pyreneeën Roncesvalles te bereiken. Het is 9 gr. Verkleumd, nat en kil komen ze aan.

Maandag 3 juli

Helaas weer een koude dag, mistig en geen zon. Wij Hospitaleros snakken ernaar. Het is toch juli? Koffiedrinken op het terras is er dus ook nog niet van gekomen, steeds die miezerige regen. Ook vandaag weer veel verkleumde pelgrims, maar velen toch dapper in de korte broek. maar dan wel met poncho. En met modderige natte schoenen. Er werd daarom veel naar oude kranten gevraagd. In de wasserij was het weer flink aanpoten. Tot half 9 draaien de machines. Een meisje was haar onderbroek kwijt, die in een andere bak terecht was gekomen. De verdiepingen afgelopen om die andere pelgrim te zoeken met die onderbroek en ja, ze werd herkend en het meisje had het al ontdekt dat dat broekje niet van haar was! Vervolgens weer teruggegeven aan de rechtmatige eigenaar en ze was heel blij, toch mooi om zo'n klein klusje te klaren! Verder niet veel bijzonderheden vandaag. Bij de nazit nog even besproken wat er fout en wat er goed gegaan was. En natuurlijk de poll weer, wat wij iedere dag doen. Raden hoeveel pelgrims er de volgende dag komen met daaraan verbonden een klein prijsje. We kwamen wel tot de conclusie dat de lunch toch wel 1 van de hoogtepunten van de dag is! Wat een heerlijk eten.

Dinsdag 4 juli

Hoera, de eerste dag waarop het niet regent! Een man, die zijn stokken kwijt was kreeg van ons een natuurstok. Toen we hoorden, dat hij al meer verloren was, keken we toch nog maar eens in de schoenenruimte. En zie daar. Ze stonden er. Even een sprintje om hem in te halen. Hij blij en wij ook. Boukje voelde zich niet goed en werd deskundig behandeld door onze twee “ziekenverzorgers”. Ze schreven o.a. bedrust en paracetamol voor. Willy bracht regelmatig een kopje thee. Daniel ging voor een middagwandeling er op uit. Genietend van de prachtige natuur kwamen plotseling uit het struikgewas een stel koeien op hem af. Ze hadden het echt op hem voorzien. Hij moest rennen voor zijn leven! 's Avonds troffen we Don Valentin, die ons uitnodigde voor een bezoek. Een twijfelende pelgrim met een vol bepakte fiets trok onze aandacht. Moest het een bed of een plekje in de tent worden? Hij besloot te kamperen en wilde zijn fiets naast de tent zetten. Na overtuigend gepraat onzerzijds plaatste hij de fiets in de fietsenstalling en deed hem zelfs op slot. We hadden 145 pelgrims. Het exacte getal werd geraden. De prijs was een muisje om op te spelen.

Woensdag 5 juli

Vandaag de rondleiding van Don Valentin. Boukje was er helaas niet bij, die heeft de hele dag in haar kamertje gelegen. Voelde zich nog erg slecht. Hopelijk gaat het snel weer goed met haar want ze kan natuurlijk niet gemist worden met haar Spaans. Gelukkig is ze 's avonds wel bij de nazit geweest. Don Valentin liet ons de keus wat wij wilden; het museum en de kerk. De kerk blijft interessant, een miniatuur van de Notre Dame volgens Don Valentin. Bovenin geweest en in de

crypte. Daarna de afsluiting op de kamer van Don Valentin met een glaasje Patxarán en een koekje. Zo mooi dat hij dat altijd doet met de groep en er zo te zien zelf erg van geniet. Vandaag kwamen er 2 mensen zonder paspoort die onherroepelijk werden terug gestuurd. Later kwam er nog politie die deze mensen blijkbaar zocht.

Verder stonden er 2 tentjes en 2 (prachtige) honden. Zo bijzonder om te zien als je ze aan ziet komen. En dat ze de nacht doorbrengen in het natte gras naast de tent.

Over het algemeen zijn de pelgrims aardig, vriendelijk en ook dankbaar, maar soms zit er wel eens iemand tussen die wat minder

aardig is. Deze keer waren het 2 jonge vrouwen, uit Oekraïne en Brazilië. Het begon al dat ze de rugzakken niet buiten de receptie wilden zetten, die moesten in de receptie, vanwege persoonlijke spullen was het argument. Bij het opstaan de volgende dag, werd de Braziliaanse gewaarschuwd dat ze om 8 uur de Albergue moest verlaten, maar ze draaide zich doodleuk nog een keer om. De vriendin had de schoenen van beneden gehaald zodat het leek dat iedereen weg was. Jan ging er

naar toe en bleef bij de vrouwen staan, spoorde ze aan om te vertrekken, maar het ging er echt niet sneller door. De Braziliaanse maakte totaal geen haast en vond ons maar vervelend. Jaap erbij en toen moest ze nog tandenpoetsen en daarna zijn de dames na 35 minuten eindelijk vertrokken. Er was nog een gezin met 6 jonge kinderen. Wij vol bewondering dat zij de Camino liepen of fietsten, maar de volgende dag zagen we de hele familie met tassen naar de parkeerplaats lopen. Blijkbaar waren ze hier gewoon voor een goedkope slaapplek.

Er kwam een pelgrim met zijn hond die binnen in de hal wilde slapen, maar dat is niet mogelijk, dus hij moest buiten slapen. De hele groep, vooral de dames, had te doen met die man, daarom hebben Jan en Daniel hem een matje en een dikke slaapzak gebracht, waar hij heel blij mee was. De derde verdieping werd vandaag ook gebruikt en we hadden 178 pelgrims in huis.

Donderdag 6 juli

Drie Hospitaleros liepen naar Burguete om daar te gaan koffie drinken. Achteraf bleek, dat het niet alleen om de koffie ging. Er werden ook boodschappen gedaan. Voor het avondeten maakte Willy een heerlijke champignonsoep en ... om 22.00 uur was er dankzij Theo een kaasplank.

In het begin zorgde hij ook voor geroosterd brood tot dat de broodrooster het begaf.

De boodschappen zorgen soms voor een verrassing. De lijst wordt ingevuld en dan is het maar afwachten wat er komt. Als de gewenste producten niet geleverd worden, moeten ze uit Pamplona komen en duurt het wat langer. Vandaag beginnen de San Fermin feesten in Pamplona. Het rennen van de stieren op weg naar de arena vormt het hoogtepunt van deze week. Dat betekent, dat de herberg Municipal daar en in Larrasoaña de hele week dicht is. 147 pelgrims gingen van hier om op weg te gaan naar het graf van de apostel Jacobus.

Vrijdag 7 juli

Vandaag begon het zonnig tot er in de loop van de middag een stevige onweersbui uitbrak. Daarna was het een stuk frisser. Vandaag rustig met pelgrims. Er kwam een Duitser met een vol beladen fiets die deze zonder pardon naar binnen reed en in de hal neerzette. Hij had er bordjes op met "masseren voor 10 euro". Maakte stampij met Marisol, wilde zijn paspoort niet laten zien, gooide het geld naar haar i.p.v. geven, wantrouwend omdat er politie rondliep, m.a.w. obstinaat. Hij had ook een enorme was met handdoeken en dekens en dat allemaal op die fiets. De wasstraat is het domein van Theo, die doet dat met veel plezier iedere dag, bijgestaan door wisselende Hospitaleros. Er was nog een jongen die dacht zijn paspoort te hebben verloren op de berg. Hij is liftend terug

gegaan naar Saint Jean-Pied-de-Port en vond zijn paspoort daar in de auto, wat een geluk, toen liftend terug.

Zaterdag 8 juli

Het scheen eindelijk beter weer te worden. Scheen want op het einde van de middag kwam er weer een enorme lading regen naar beneden, vergezeld van donder en bliksem. Het gevolg was, dat we in het donker kwamen te zitten. Stroomuitval. Wat schakelaars werden recht gezet en het koken, wassen, drogen en centrifugeren kon verder gaan. Een groep van negen Deense jongelui waren op dat moment onderweg om af te dalen naar Roncesvalles. Onder hen was een jonge man, die niet kon lopen en in een karretje werd geduwd. Hij was de initiatiefnemer van deze Camino. De kleren van deze jongelui waren natuurlijk niet droog en schoon gebleven. De wasserij was op dat moment dicht, toch werd er na wat overleg besloten de was, de natte kleren een beurt te geven. Om 21.30 uur stonden er 5 kistjes schoon wasgoed klaar en kon de deur van de wasserij eindelijk dicht. 's Morgens was het feest voor de dochter van de minister van economische zaken. Ze trouwde hier in de met prachtige bloemen versierde kerk. De gasten, allemaal in mooie feestkleding, zorgden voor een volle kerk. Het koor gaf een extra feestelijk tintje aan deze viering. We zien mensen in witte kleding met een rood sjaaltje om de hals en een brede rode sjaal om de heupen. Ze gaan naar Pamplona om daar deel te nemen aan het feest rond San Fermin. Menig pelgrim wijzen we op het feest i.v.m. hun overnachting daar.

Zondag 9 juli

Rustige dag vandaan. Inmiddels is de temperatuur gestegen en komen de pelgrims verhit binnen. Er kwam in de loop van de avond een Italiaanse pelgrim met een rijbewijs als ID. Dat kan eigenlijk niet, maar in overleg met Jaap, die het rijbewijs van A tot Z heeft gecontroleerd, werd besloten het toch als ID te accepteren...gelukkig voor hem!

Maandag 10 juli

11 Pelgrims uit Schotland (een man in kilt) kwamen met loeizware koffers bij ons overnachten. Drie generaties waren op pad.

Dinsdag 11 juli

Vandaag rustig naar ik verneem van de andere Hospitaleros, behalve een man die onderweg in de bergen in de doornenstruik is gevallen en onder de schrammen zat, bloed in zijn witte broek en een zere knie. Siny en Janneke (moi) gingen namelijk een dagje naar Pamplona. Wij wilden graag een keer zien hoe het daar was i.v.m. de feesten van San Fermin en nu we hier toch zijn.....! Het was een enorm festijn, heel druk en iedereen liep in witte kleding met een rood sjaaltje en/of sjerp. Heel bijzonder om te zien. We hebben de straat gelopen waar de bulls 's ochtend om 8 uur losgelaten worden. Dit is iets wat ik persoonlijk echt niet hoeft te zien. Alleen was de hitte 's middags iets te veel van het goeie, 35 graden. Toen wij uit de bus stapten hier in Roncesvalles was het een stuk aangenamer.

Woensdag 12 juli

Na het prachtige weer overdag trokken flarden mist de hemel weer dicht. De wasserij had een topdag. Naast de gewone was kwamen tassen vol wasgoed van pelgrims, die bij La Posada sliepen. Niet iedere pelgrim, die zijn was buiten had hangen, had in de gaten, dat er mist kwam opzetten. Dus, deze was weer nat, natter. Ook deze was kreeg een extra droogbeurt in de wasserij. 21.30 uur werden hier de lichten gedoofd.

Gasten uit Taiwan kregen de schrik van hun leven, toen hun gereserveerde fietsen er niet waren. Na wat zoeken bleken ze bij het hotel te staan.

Acht mannen gingen pelgrimerend naar Pamplona om daar te feesten. Ze wilden overnachten bij ons en dachten, dat zonder Credential te kunnen doen. Helaas, niet mogelijk. Dan maar een Credential kopen. Waar zou je anders een overnachting hebben voor 14 (bed) + 3,50 (Credential) = 17,50 euro? Vannacht hadden we drie honden op bezoek. Een had zelfs een eigen Credential.

Donderdag 13 juli

Om 3.15 uur werden we “gewekt” door het alarm, dat afging. Twee van ons hoorden niets, de anderen gingen gelijk op de slaapzalen kijken, gelukkig loos alarm. Maar wat een kabaal! Bij controle bleek, dat er niets verdachts kon worden vastgesteld. Pelgrims stonden in een kluitje bij elkaar in de corridor en gingen, nadat het alarm was uitgeschakeld naar hun bed. Was wel even schrikken.

Verder een rustige dag met 103 pelgrims, dus een rustige dag. Alleen voor de hospitaleros die met de Flixbus gingen (Boukje, Theo, Willy en Janneke) was het vervelend omdat ze een mail kregen dat de terugreis gecanceld was. Met behulp van Jaap hebben ze het voor elkaar gekregen een andere reis met de Flixbus te boeken.

We kregen een rondleiding door de leider van de archeologiegroep in de Silo. Interessant was het om te horen wat er allemaal vastgesteld kan worden a.h.v. botten en andere

voorwerpen, die er gevonden worden bij de skeletten.

De laatste gast kwam om 22.00 uur aan. Haast had hij niet. Hij wilde nog iets warmes. Het werd een sandwich uit de automaat, die in de koekenpan werd opgewarmd.

Periode 10   Vrijdag 14 juli t/m Vrijdag 28 juli 2023

Hospitaleros : Wil Matti, Margriet te Morsche, Riek van Koevorden, Janine Verhaaf, Piet Verhaaf, Anita Hagen, Renée Raes, Adri Demouge, Karin Berkhout

Aantal pelgrims: 1.940

Vrijdag 14 juli

Van alle kanten komen ze donderdagmiddag aan, de Hospitaleros van periode 10, zelfs uit België. Vijf hospitaleros komen met de auto, vier komen met de Flixbus; sommigen hebben nog wel een aardig tukje gedaan onderweg, anderen niet zo zeer. Na een gezellig drankje op het terras van Casa Sabina en vervolgens een diner in het restaurant van het hotel zoekt ieder moe maar voldaan zijn/haar eigen bedje op. Drie Hospitaleros slapen op de derde etage tussen de pelgrims, twee in het hotel, twee in Casa Sabina en twee in La Posada.

Na een gezamenlijk ontbijt in Casa Sabina en een prima overdracht in de bibliotheek maakt ieder zijn bedje op. Samen met de groep van periode 9 hebben we een prima lunch in Casa Sabina en kunnen we 'aan de bak'. Dit is enigszins met een korreltje zout te nemen, want het is rustig, erg rustig. Een computerstoring met de paspoortscanner zorgt nog wel enige tijd voor een vervelend oponthoud maar verder verloopt de middag rustig.

Een Franse vader met een erg verlegen dochttertje met het syndroom van Down checkt in; zij hebben hier verleden jaar ook geslapen, maar toen was de kar gebroken waarin het meisje onderweg zat en eindigde hun Camino in Roncesvalles. Nu zijn ze terug, met een nieuwe kar, en vader en dochter gaan hun Camino dit jaar vervolgen.

Op deze laatste dag van San Fermin in Pamplona zijn kennelijk de koeien in de bergen ook in de stemming gekomen. Een Vlaamse pelgrima was samen met twee andere dames onderweg, toen op hun pad een paar koeien stonden, met hun kalfjes. De koeien wilden niet wijken en zij wilden vanzelfsprekend hun kalfjes beschermen. De dames van hun kant wilden toch wel hun Camino vervolgen en probeerden heel voorzichtig de koeien te omzeilen. Toch werd een van de dames door een koe op de horens genomen en in het prikkeldraad geworpen. Gelukkig geen ernstig letsel, maar de schrik zit er goed in en de dames zijn blij dat zij bij ons hun verhaal kwijt kunnen.

Na een zeer rustig verlopende avond komen tegen tien uur toch nog een paar late gasten binnen. Een Rus met een rugzak van twintig kilo zet zijn tentje op, en een Braziliaan op de fiets komt op slag van tien uur binnen. De Hospitaleros die met de Flixbus zijn gekomen hadden hem donderdagmiddag in de trein en in Saint-Jean-Pied-de-Port gezien; het is een raadsel hoe het komt dat hij op zijn fiets zoveel tijd nodig heeft gehad om van Saint-Jean-Pied-de-Port naar Roncesvalles te fietsen en het voor elkaar te krijgen om pas om 10 uur te arriveren. Dat was ook vast niet zijn plan, want hij had het diner om 19.00 uur gereserveerd. Zonde van zijn geld ...

's Avonds installeren wij ons weer op ons befaamde P10 terras

Zaterdag 15 juli

Een paar Hospitaleros lopen tijdens de koffiepauze naar Burguete om in de supermarkt van Inaki wat boodschappen te halen; de vorige groep had tijdens de overdracht al aangegeven dat lang niet alles wat besteld was is binnengekomen. Toen de Hospitaleros aan Inaki vroegen of hij de rekening naar het Colegiata wilde sturen bleek dat geen probleem.

Onze keukenprinses Riek kan de heerlijkste soepjes maken van restanten met drie keer niks, maar bij vier keer niks zijn ook haar mogelijkheden uitgeput.

Aan het eind van de ochtend begint het te miezeren en zo zal het de hele dag blijven. De pelgrims komen nat en verkleumd binnen, heel anders dan vrijdag toen het zo lekker zonnig was.

Een oude Italiaanse man kan nauwelijks meer lopen, kan zijn rugzak niet meer dragen vanwege een schouderblessure die hij waarschijnlijk heeft opgelopen door een verkeerd afgestelde rugzak. Doorlopend is hij alles kwijt, en hij spreekt Italiaans, maar ook niet meer dan dat. Gelukkig ontfermt een jongere Italiaanse man die wel Engels spreekt zich over hem. Het is gelukkig wat drukker dan gisteren, een beetje reuring in de tent is wel fijn.

's Avonds is het te koud en te nat om ons befaamde koffie-terras op te zetten op de binnenplaats, dus hangen de Hospitaleros gezellig rondom de Mostrador.

Zondag 16 juli

Het is gelukkig weer droog; bijna alle pelgrims verlaten het pand keurig op tijd, op één man na: hij had begrepen dat hij tot 10 uur in de Albergue mocht blijven ... Ach, er hangen toch nergens briefjes hoe laat iedereen weg moet zijn, hoe moest hij dat nou weten? Na fors aandringen en onder luide discussie met Karin en Adri kiest hij toch eieren voor zijn geld en vertrekt om 8.10 uur.

In de middag loopt er een man rond de herberg, zo te zien met een drankje te veel op. Af en toe zit of ligt hij op de binnenplaats, en we houden de voor- en achterdeur angstvallig in de gaten om te voorkomen dat hij binnen komt. Als het begint te regenen ligt hij in het gras op de binnenplaats onder een zeiltje. Toch lukt het hem op enig moment om de herberg binnen te komen, hij zit te schreeuwen op een bankje in de hal. Wij ontfermen ons over hem, hij is duidelijk in de war. Het schreeuwen wordt huilen ... Marisol belt de Guardia Civil; zij komen al snel maar ook zij weten niet goed wat ze met hem aan moeten. Een Italiaan die zowel Spaans als Duits spreekt had zich al enige tijd over hem ontfermd, en ook nu blijft hij bij hem. In de telefoon van de Duitser staat onder de contacten 'mama', en zij wordt gebeld. Als de Duitser de stem van zijn moeder hoort begint hij hartverscheurend te huilen. Desgevraagd vertelt de moeder dat hij methadon slikt. De Duitse verzekering van de man wordt gebeld, die geeft aan dat zij alleen in actie komen wanneer er een verklaring van een medicus kan worden overlegd dat hij medische hulp nodig heeft. Uiteindelijk wordt de man, die inmiddels als een hoopje ellende op de stenen vloer ligt te huilen meegenomen door de Guardia Civil. Margriet en Anita gaan ook mee, om te vertalen en om toe te lichten wat er aan de hand is. De man wordt naar het Centro de Salud gebracht waar hij door een arts is gezien, en zou daarna met een ambulance worden vervoerd naar het ziekenhuis in Pamplona. Margriet en Anita worden weer keurig bij de herberg teruggebracht door de Guardia Civil.

Ook hebben we een Deens stelletje in huis, waarvan de man blind is. Zijn vriendin (vrouw?) geeft aan dat ze erg moe is; dat is wel te begrijpen omdat hij toch volkomen afhankelijk is van haar en zij dus overal goed moet uitkijken waar ze loopt en wat ze doet. Marisol geeft ze een bed op de derde etage, dat is toch de mooiste plek, vlak bij de douches en toiletten en allebei een beneden bed.

Alweer veel vragen om dekens; er staat een koude wind en met name de avonden en nachten zijn best wel fris.

Maandag 17 juli

Een prachtige dag, niet te warm, niet te koud, de pelgrims komen moe maar voldaan binnen. Om de Tour-de-France liefhebbers blij te maken buigen Karin en Anita zich 's morgens gedurende enige tijd over de vraag: 'Hoe krijgen we de TV aan de praat?'. Ze duiken onder het bureau, volgen de handleiding, zoeken in de 'Wat zoek je' op de laptop, proberen van alles uit maar helaas, het mag niet baten.

's Middags pakt Riek de afstandsbediening en warempel: de TV doet het! Weliswaar op – zo te zien – een Indonesische zender, maar dat is slechts een kleinigheid. Er kan TV worden gekeken! Na nog wat proberen met de afstandsbediening komt er een gigantische rij radiozenders voorbij, maar helaas: gewoon NPO 1 is nog een brug te ver. Na de heerlijke paprikasoep en eiersalade van Riek bemoeit ook Janine zich met een en ander, en ja hoor, ook NPO 1 blijkt in het pakket te zitten.

Vanaf vandaag gaat weer het zomerrooster in: Oyer komt om 5 uur om Marisol af te lossen in de Mostrador; hiermee is de Mostrador dagelijks van 10 tot 10 bemenst. Marisol gaat voor de lunch niet naar huis, dus om 14 uur hoeft zij maar 20-30 minuten te worden vervangen. Als blijkt dat in de bus uit Pamplona 54 mensen zitten blijft Marisol wachten tot de bus er is, zij sluit de tweede

paspoortscanner aan en gaat naast Oyer meehelpen om ze in te checken. Het is voor hem weer de eerste dag dat hij dit werk weer doet, hij is nog wat onzeker.

Dinsdag 18 juli

Voor vandaag is een warme dag voorspeld. Terwijl de rest van de groep om 11 uur met Don Valentin meegaat op de mooie ronde door het museum en de bibliotheek die hij altijd doet voor de Hospitaleros, gaan Riek, Piet en Janine naar het monument van Roldan bij de Col de Ibañeta. Bij dat monument heeft Annie, de weduwe van onze vorige penningmeester Toine van Moorsel, samen met haar drie dochters, verleden jaar de as van hun man/vader verstrooid. Toine was een ongelooflijk lieve man met veel humor en was zeer geliefd onder de Hospitaleros. Riek heeft een aantal malen met hem gehospitaliseerd en dan was zij zijn 'draagmoeder': als Toine de bovenbakken van de bedden uitzoog (en dat was nog in de tijd van voor de rugzakstofzuigers) was de slang van de stofzuiger te kort als die op de grond stond. Riek droeg dan de stofzuiger terwijl Toine de bovenbedden deed.

En weer zijn er problemen met mensen uit Frankrijk die geen paspoort bij zich hebben. Zij krijgen geen bed. Een Frans echtpaar: hij heeft een paspoort, zij een rijbewijs. Als Janine zegt dat ze niet met een rijbewijs naar binnen mag vertelt de Franse dame dat ze wel een paspoort heeft, maar dat ligt in de auto. Dat lijkt simpel, ga het paspoort even halen toch? Maar neen, hun auto staat in Saint-Jean-Pied-de-Port, helaas ...

Een andere Franse dame wordt door Marisol de toegang geweigerd; zij weet niet goed wat te doen, vooral omdat Marisol haar erbij vertelt dat ze ook in het hotel niet zal worden toegelaten en ook niet in andere Albergues.

Als vervolgens een Franse priester zich meldt zonder paspoort, met alleen een verklaring dat hij priester is, wordt ook hem de toegang geweigerd. Toch blijkt dat de kerkelijke macht van Don Bibiano wellicht nog boven die van de Guardia Civil uitstijgt (of Don Bibiano denkt dat dat zo is ....) want na enige tijd belt Don Bibiano naar Marisol dat hij er wel in mag, zonder paspoort. Marisol is woedend, maar de regels van Don Bibiano zijn ook voor haar heilig.

Als hij even later zijn pij op de hand gaat wassen in de wasserij wordt het buiten nat weer, dus zijn pij moet in de machine gedroogd worden. Piet ontfermt zich over de pij.

Om 22.00 uur als we willen afsluiten arriveert een jonge Australische vrouw; ze is erg moe en nog totaal gedesoriënteerd door de jetlag. Ze verontschuldigt zich wel honderdmaal dat ze zo laat binnenkomt. Ze heeft een reservering ... maar helaas, die is niet te vinden. Om te bewijzen dat ze een reservering heeft wil ze dat op haar telefoon laten zien, maar haar batterij is leeg. Eerst even een snoertje in het stopcontact in de Mostrador, en daar komt haar reservering: in het hotel.

Woensdag 19 juli

De dag begint in dichte mist. Het vertrek van de priester levert een mooi, mysterieus plaatje op. Tijdens het ontbijt komt Marisol ons melden dat Maribel ziek is, zij vraagt of we het sanitair op P1 en P2 willen schoonmaken, en ook het schoenenhok en het toilet beneden. Geen probleem, we hebben het rustig met de pelgrims dus al met al weinig schoonmaakwerk. We gaan lekker aan de slag, alles wordt Spic & Span gemaakt en ook de keuken en de eetzaal wordt 'Schipholschoon' gemaakt, zodat de nieuwe pelgrims vanmiddag weer netjes ontvangen kunnen worden.

Van de afgelopen maandag bestelde boodschappen is nog steeds het meeste niet binnengekomen; zo is er totaal geen groente of fruit gebracht en hebben we al een paar dagen geen sinaasappels voor ons glaasje vitamine bij het ontbijt. We hebben besloten voortaan een kopie van de bestellijst te maken voordat we die inleveren bij Marisol, zodat we kunnen afstrepen wat wel en wat niet is binnengekomen.

Bij gebrek aan groente voor een lekker soepje bakt Riek 's avonds pannenkoeken, die erin gaan als koek. We moeten de deur goed dichthouden, anders komen de pelgrims aan de deur met hongerige blikken.

Het is en blijft erg stil; Marisol heeft verteld dat het volgende week wellicht wat drukker wordt, dan beginnen de schoolvakanties in Spanje. Laten we het hopen; te veel is niet fijn, maar zo rustig als dit is ook niet fijn, een beetje reuring in de tent zou wel fijn zijn.

In de wasserij vertelt een jongeman dat hij ergens een shirtje is kwijtgeraakt; waarschijnlijk niet eens bij ons, maar al eerder. Hoe dan ook: erg vervelend als je maar weinig kleding bij je hebt. Karin kijkt eens naar zijn postuur om de maat te schatten en gaat naar de derde etage. Zij komt terug met drie nette shirtjes, waaruit hij een keuze kan maken, als een volleerde verkoopster van een kledingzaak geeft ze advies: 'Nee, deze past net niet, maar die staat je heel goed!'. De jongeman vraagt beleefd

of hij ze mag passen in de wasserij, geen probleem. Wat kun je met een kleinigheid iemand toch dolgelukkig maken! 's Avonds om 21.30 uur komen er twee Koreaanse jongens en een jonge vrouw uit Berlijn; alle drie hebben geen contant geld bij zich. Goede raad is duur? Of eigenlijk niet zo heel duur: Taxi Matti is bereid om kosteloos even heen en weer te rijden naar Burguete om ze geld te laten pinnen. Eind goed, al goed.

Donderdag 20 juli

De dag begint alweer met veel mist maar het is gelukkig niet koud. Maribel is nog steeds ziek, dus we kunnen weer flink aan de slag. Wil, Margriet en Piet bekommeren zich om de douchegoten op de eerste en tweede etage; die zijn erg vies maar worden weer helemaal netjes gemaakt. Ook beneden maken we wat uitgebreider schoon dan alleen 'Schipholschoon'; de bovenste planken van het schoenenhok zagen er niet uit of ze nog onlangs zijn gepoetst.

Vandaag eten we voor het laatst in Casa Sabina; unaniem is besloten vanaf morgen bij La Posada te gaan eten, wisseling van restaurant en ook van menukaart.

Wil heeft Don Bibiano uitgenodigd om ter kennismaking met onze groep een keer bij ons koffie te komen drinken en Don Bibiano heeft deze uitnodiging aanvaard; de afspraak is bepaald op morgenochtend om 12 uur. We hebben nog stroopwafels om deze bijeenkomst een feestelijk tintje te geven.

's Avonds komt nog een dronken Ier binnen; hij was 's middags al ingecheckt, liep de hele tijd al rond in de herberg, was ook geruime tijd in de bar van het hotel geweest en had daar kennelijk flink

ingenomen. Omdat het niet verstandig leek hem op zijn eigen bed te laten slapen in een donkere slaapzaal waar iedereen al op een oor lag, hebben we hem naar de derde etage gebracht, zodat hij niemand zou storen. Ook arriveert een Duitse vrouw met dochter. Op hoge toon vraagt ze 'Sinds wanneer is deze Albergue niet meer Donativo?' Nou, dat is toch al zo'n twintig jaar ... 'En waarom is het zo duur?' Tja, dat is nu eenmaal de prijs, daar kunnen wij niets aan doen ... Na de uitleg dat de prijs een paar jaar geleden € 12,00 was, maar dat er sinds corona € 2,00 bij komt vanwege de wegwerplakens gaat ze helemaal los. Milieu, afval, plastic, de hele rimram werd erbij gehaald. Later op de avond blijkt dat moeder en dochter allebei twee lockers in gebruik hebben genomen. Op de mededeling van Renée dat het de bedoeling is dat iedere pelgrims slechts een locker gebruikt, reageert ze met veel gemopper.

Vrijdag 21 juli

De dag begint eindelijk wat minder mistig. Laten we hopen dat het weer in de loop van de dag verder verbetert.

Ook vandaag is Maribel in geen velden of wegen te bekennen, dus we gaan – ongevraagd – ook weer aan de slag met het sanitair op P1 en P2, en de eetzaal/keuken/toilet en Mostrador beneden worden ook weer onderhanden genomen.

We gaan niet koffiedrinken bij Casa Sabina, omdat we om 12 uur Don Bibiano hier op de koffie krijgen. Piet vraagt aan Janine in welke tas zijn nette pak en stropdas zit.

Prompt om 12 uur komt Don Bibiano; wij zitten al helemaal gewassen en gestreken klaar, de koffie wordt ingeschonken, een stroopwafel erbij ... Het gesprek verloopt in een bijzonder goede sfeer. Alle Hospitaleros stellen zich voor, met naam en aantal jaren Hospitalero zijn - en bij sommige Hospitaleros is dat een indrukwekkend aantal jaren - Don Bibiano vertelt dat hij nog maar vier jaar hier prior is. Ook maakt hij duidelijk dat hij graag met de Hospitaleros in contact komt, maar dat hijzelf - vanwege het feit dat hij alleen Spaans spreekt – het moeilijk vindt om contact te maken met de Hospitaleros. Wanneer de groepen hem echter uitnodigen zoals Wil gedaan heeft, zal hij graag tijd vrij maken. Hij heeft het op het moment erg druk; Don Valentin gaat het wat rustiger aan doen, en Don Alfonso is momenteel in Pamplona vanwege een schouderblessure (gebroken?); hij moet naar verwachting nog een of twee maanden revalideren.

Een aantal pijnpunten worden besproken; onder andere de vraag van één van de Hospitaleros waarom de binnenplaats niet wat kan worden opgeknapt en het gevaarlijke afstapje bij het 'gat in de muur' niet wordt aangepast. Het antwoord daarop is dat er vanwege het Gobierno de Navarra hier niets mag worden veranderd, wellicht kan de binnenplaats worden aangepakt als de oude zijvleugel te zijner tijd wordt gerenoveerd. Zelf noemt Don Bibiano het voorbeeld van de ingang van de kerk: die is niet toegankelijk voor minder validen en rolstoelen. Daarover komen veel klachten, maar ook daar mag vooralsnog niets aan worden veranderd, helaas.

Maribel is nog steeds ziek; zij heeft nu antibiotica gekregen. Hij vertelt dat het erg moeilijk is om aan vervangend personeel te komen.

Ook roert Wil de vraag naar de mogelijkheid om pinbetalingen te doen aan; een diepe zucht: tja, dat is moeilijk, moeilijk ... 'Maar de mensen kunnen altijd in het winkeltje betalen', aldus Don Bibiano. Wil legt hem uit dat dat 's avonds, na sluitingstijd, niet kan, en dat hij afgelopen week met drie pelgrims 's avonds naar Burguete is gereden om de mensen de kans te geven daar geld uit de automaat te halen. Ook heeft Wil een Australische geholpen door haar te vragen het geld op zijn rekening over te maken, zodat hij haar overnachting contact betaalde. Dat gaat dan allemaal in goed vertrouwen, maar een pinautomaat zou het toch allemaal veel eenvoudiger maken. Piet oppert of het wellicht mogelijk is dat mensen na sluitingstijd van het winkeltje in het hotel afrekenen. Dat vindt Don Bibiano een prima idee, hij zal met Edurne opnemen tot hoe laat de receptie van het hotel 's avonds open is. Bij het afscheid krijgt hij nog een extra pakje stroopwafels mee, zodat ook Don Valentin en Don Jesus mee kunnen snoepen ...

De lunch in La Posada bevalt prima; een enkeling heeft iets besteld wat toch wat tegenvalt, maar we hebben een week om ook die kaart goed te leren kennen .

's Middags komt er een Italiaan met een vogel; ook de vogel slaapt vannacht in Roncesvalles, maar die moet wel buiten blijven.

De Italiaan komt later in de wasserij om een handwas te doen; als hij besluit ook het T-shirt wat hij aan heeft te wassen, vraagt hij aan de aanwezige dames of ze er bezwaar tegen hebben dat hij zijn T-shirt uittrekt. Neen hoor, ga gerust je gang

's Avonds, als alle pelgrims op een oor liggen en wij aan ons welverdiende glas wijn beginnen is er een verrassing van onze Belgische collega Renée. Geen chips en pinda's vanavond, maar blokjes kaas met druiven en membrillo, dit alles voorzien van Belgische vlaggetjes. Een feestelijke traktatie ter ere van het feit dat het vandaag een nationale feestdag is in België. Die vieren wij natuurlijk graag met haar mee, wij vermoeden dat de Belgische koning jarig is, dus net zoiets als onze koningsdag.

Maar neen, de reden is van geheel andere aard .... Enigszins pijnlijk voor ons, Nederlanders ... De Belgen vieren hun Onafhankelijkheidsdag, de dag waarop zij zich in 1831 afscheidden van Nederland. Maar goed, Renée mag in ons midden blijven en wij laten ons de lekkernijen desondanks goed smaken.

Zaterdag 22 juli

Een zevental Spaanse jonge mannen maken een hoop herrie: zij mopperen dat ze zijn gewekt met vreselijke muziek, dat hun vrienden beter kunnen zingen. Ook beweren ze dat ze iedere vijf minuten waren aangespoord om op te staan en zij vinden het onzin dat zij om 8 uur het pand moeten hebben verlaten. Toevallig komt op dat moment de Guardia Civil langs; Wil vertelt een van de Spanjaarden dat hij ze gebeld heeft en dat ze speciaal zijn gekomen om hen mee te nemen. De Guardia Civil vertellen Margriet dat ze bijvoorbeeld ook paspoorten of andere waardevolle spullen die per abuis zijn achtergelaten naar een volgende Albergue kunnen brengen. Goed om te weten!

De weekend-schoonmaakster van La Posada is er weer voor de algemene ruimtes en het sanitair op de eerste en tweede etage, dus het schoonmaakwerk is snel gedaan.

's Middags wordt het gezellig druk, de derde etage is al snel in gebruik.

Er komt een uitbundige Amerikaanse binnen; moe maar vrolijk, met een aanstekelijke lach. Als zij later in de wasserij komt met haar wasgoed wordt haar gevraagd of ze het op de hand wil wassen of in de machine. Weer klinkt die vrolijke lach: 'Op de hand wassen? Ik ben een Amerikaanse, ik ben lui, natuurlijk ga ik dat niet zelf wassen!'. Dan bedenkt ze dat ze de kleding die ze aanheeft ook mee wil laten wassen en hup, daar verdwijnt ze achter het douchegordijn om - gehuld in een jurk met afbeeldingen van Barack Obama - weer te verschijnen. Even later zit ze op de binnenplaats, lekker in het zonnetje, haar gezicht afgedekt met plakaten ter bescherming tegen de zon, te wachten tot haar was droog is. Gelukkig is dat op tijd het geval, ze kan weer decent gekleed om 6 uur naar de mis. Zulke vrolijke paradijsvogels zien wij graag!

Don Bibiano komt naar Wil toe met de boodschap dat voortaan 's avonds zo nodig in de receptie van het hotel tot 12 uur middernacht gepind kan worden wanneer er pelgrims zonder contant geld na sluitingstijd van het souvenirwinkeltje, binnenkomen. Hoewel de mogelijkheid om met een creditcard of pinpas te betalen in de herberg zelf natuurlijk nog veel beter is, is dit een goede tweede.

Zondag 23 juli

Het is een stralende dag, eindelijk! De pelgrims kunnen genieten, maar wij Hospitaleros natuurlijk ook. Als we terugkomen van La Posada staan er twee mannen van de Guardia Civil bij de Mostrador: ze zoeken een persoon die hier heeft geslapen, ze hebben een belangrijke boodschap voor hem. Later in de middag komt er een Frans stelletje met een baby van drie maanden binnen; de baby heeft geen ID-kaart, maar mag van Marisol toch hier slapen?!?! De strenge regels gelden dus niet alleen niet voor priesters, maar ook niet voor baby's. Het stel slaapt op de derde, daar hebben zij het rijk alleen en kan de baby vannacht als hij/zij gaat huilen geen andere pelgrims storen. Wij geven ze nog de tip mee om – als ze de baby in bad willen doen – even naar de Sótano te gaan, daar hebben we diepe wasbakken en plastic teiltjes.

Maandag 24 juli

De dag begint mooi, lekker zonnig en we gaan flink aan de slag. Maribel is er weer, en zij bedankt ons allerhartelijkst voor onze schoonmaakwerkzaamheden tijdens haar ziekte. De oudjes doen het weer best. Twee bejaarden heren werpen zich op het uitzuigen van de bedbakken, het is ze toevertrouwd en ze zijn volkomen op elkaar ingespeeld.

Tijdens de koffie hebben we een heerlijke verrassing: slagroomtaart met aardbeien. Deze traktatie is ons gebracht door Hans Olthof, een oud-Hospitalero waarmee Wil jarenlang heeft samengewerkt. Hij slaapt vannacht bij ons, gaat morgenochtend vroeg met de taxi terug naar Saint-Jean-Pied-de-Port en vandaar met de TGV en Thalys naar Amsterdam, waar hij morgenavond aankomt.

Na de koffie komt Don Valentin naar het terras van Casa Sabina voor het vervolg van zijn rondleiding: kerk, crypte, Claustro en de klokkentoren. Tussendoor volgt een rondleiding in de Silo, waar Emma e.e.a. uitlegt over de werkzaamheden van de archeologen.

Na de lunch begint het te miezeren en deze miezer wordt langzamerhand erger totdat de regen met bakken uit de hemel valt. Als de bus uit Pamplona arriveert zet Marisol de tweede incheckplek klaar, het inchecken verloopt als een speer. Ondertussen staan in de hal vier politieagenten toe te kijken hoe een en ander hier toegaat. Wij voelen ons wel veilig met zoveel bewaking.

Een groep jongeren uit Frankrijk die onderweg is naar de wereldjongerendagen in Lissabon waar ook de Paus verwacht wordt, bereidt 's avonds in de keuken een uitgebreid diner. In de eetzaal worden allerlei heerlijkheden uitgesteld. Ook maken zij van paddenstoelen die zij onderweg hebben geplukt een lekker hapje, waarvan de waaghalzen onder de Hospitaleros gretig proeven, het smaakt overheerlijk.

Dinsdag 25 juli

Vandaag is het een nationale feestdag in Spanje; de naamdag van de heilige Jacobus. Maribel heeft een vrije dag, maar gelukkig komt Sonja, de medewerkster van La Posada de algemene ruimtes schoonmaken. Er is een mis om 12 uur en om 6 uur.

Nadat de twee jongere oudere heren van onze groep zich gisteren op de helft van de bedbakken op de tweede etage hadden gestort, wilden de jongedames uit onze groep zich natuurlijk niet laten kennen.

Zij besluiten met elkaar dat zij de tweede helft van de bedbakken voor hun rekening gaan nemen. Chapeau voor deze powervrouwen!

Het regent vandaag pijpenstelen; het geplande uitstapje van Wil, Piet, Riek en Janine naar de munitiefabriek wordt gecancelled vanwege de regen. Wij drinken koffie in onze keuken, voorzien van een heerlijke taart die Riek gisteren heeft besteld omdat het vandaag een feestdag is. Naar aanleiding van het gesprek wat wij afgelopen vrijdag hadden met Don Bibiano hebben wij een lijst opgesteld van alle noodzakelijke reparaties; de ervaring heeft ons inmiddels geleerd dat doorgeven aan Marisol niet afdoende is. Deze lijst wordt door Jefe Wil vertaald in het Spaans en wordt daarna door voorzitter Henk van de werkgroep naar Don Bibiano, Edurne en Marisol gestuurd. Veel was in de wasserij, waaronder twee verzoeken om schoenen te wassen/drogen ... 's Avonds om 20.30 uur arriveren Martien van Diesen en Annemiek de Jongh, Hospitaleros van de volgende groep. Zij slapen in de kamer in het klooster en hebben ons beloofd ons niet lastig te vallen voor de overdracht om 11 uur vrijdagochtend; we gaan het zien.

Woensdag 26 juli

De herberg begint vandaag een beetje op een jeugdherberg te lijken: er is een Frans gezin met zeven jonge kinderen in huis, en daarna komt er een Spaans gezin met vijf jonge kinderen. Reuze gezellig, en het geeft meteen weer een andere sfeer in de herberg.

Vanmorgen poetsen we snel, want vandaag is de langverwachte dag van het 'schoolreisje' voor de jonkies onder ons; om half tien komt de taxi om Margriet, Karin, Anita, Adri en Renée naar de Foz de Lumbier te brengen. Het is gelukkig goed weer. De 'oudjes' drinken op hun gemak hun koffie op het terras van Casa Sabina en genieten van een rustige lunch in La Posada.

Donderdag 27 juli

De dag begint stralend. Om 8 uur staan we voor een raadsel: alles is leeg, maar er hangt nog was en er staan nog twee schoenen, hoe kan dat nou? Later blijkt dat de twee pelgrims die in een tentje achter de herberg heel goed - te goed - naar de instructies 'schoenen uit' hebben geluisterd ... Ook de was die er hing was van hen. Als we op het muurtje zitten bij La Posada horen we een luide toeter en ja hoor, daar komt Anton, de man van Anita. Anton heeft onlangs een oude auto gekocht, (een 50 jaar oude Peugeot 404) daarin een bak getimmerd voor de hond Truusz en via binnenwegen is hij al een paar dagen onderweg naar Roncesvalles om Anita op te halen. Hij zet zijn tentje op achter de kerk, Truusz slaapt in de auto.

In de loop van de middag komt de aflossing druppelsgewijs binnen; ze hebben geluk: omdat er in Itzandeguia een huwelijksfeest is, zijn de archeologen verbannen naar de winterherberg, dus krijgt de aflossing een prima bed op de derde etage. Aanvankelijk hebben ze het rijk alleen, samen met Karin van periode 10, maar in de loop van de avond komt daar een Frans gezin met zes kinderen bij .

Een Italiaan vraagt aan zeker vier vrouwelijke Hospitaleros of wij een föhn hebben; neen jongeman, die hebben we niet, voor een föhn moet je in het hotel zijn, wij zijn een pelgrimsherberg. Hoe ijdel kun je zijn ... Na de mis komt Don Bibiano de aanwezige Hospitaleros een hand geven, en als we gaan afsluiten komt Don Valentin nog even naar de herberg om van iedereen persoonlijk afscheid te nemen, heel attent.

De langverwachte 'bonte avond', met polonaise, verkleedpartijen en toneelstukjes wordt iets anders. Wij hebben met elkaar een mooie evaluatie van de afgelopen twee weken. Anita vertelt, aan de hand van een aantal symbolen, waaraan een goede Hospitalero toch wel moet voldoen; flexibiliteit (een 'rekje' aldus Renée), olie (smeerolie), het rode jasje waarmee je herkenbaar bent, het Handboek. Vervolgens benoemt Margriet met enkele goedgekozen steekwoorden de verschillende eigenschappen van alle Hospitaleros in deze groep, Adri maakt een enkele opmerking over het

rooster, Wil neemt op de hem zo kenmerkende beschouwende wijze met ons door waar we wellicht tekort zijn geschoten. Met elkaar komen we tot de conclusie dat we in principe het Handboek volgen, maar dat er ook met gezond verstand en in ieder geval met gevoel voor de pelgrim af en toe moet worden afgeweken. Een mooi einde van een mooie laatste dag ...

Vrijdag 28 juli

An alles komt een eind, zo ook aan deze mooie hospitaleerperiode. We kwamen van alle kanten, van verschillende landen zelfs; we waren vogels van diverse pluimage, met verschillende karakters, verschillende accenten, verschillende ideeën ook soms, maar desondanks waren we een geoliede machine die met veel plezier de pelgrims heeft ontvangen en nooit te beroerd was om net even dat ene stapje extra te zetten om de pelgrims van dienst te zijn.

We hebben gewerkt en gepoetst in de ochtenduren, we hebben gastvrijheid getoond in de middag- en avonduren, en na tien uur 's avonds niet alleen veel gelachen maar ook mooie serieuze gesprekken gehad met elkaar.

Wij wensen de volgende groep net zo veel voldoening en plezier als wij deze twee weken hebben gehad!

Periode 11   Vrijdag 28 juli t/m Vrijdag 11 augustus 2023

Hospitaleros: Hans Perik, Ali Barendrecht-Quak, Rem Jonker, Jan Jonker, Martien van Diessen, Hilly Kamminga, Annemiek de Jongh, Joke de Bakker

Aantal pelgrims: 2.696

Vrijdag 28 juli

De zon zakt van de daken, de wind speelt losjes door de bladeren, als we schoorvoetend naar de groepsoverdracht in de bibliotheek wandelen. Groep 11 begint aan haar zware, doch zoete taak. Gisteravond heeft opperhoofdman Hans ons op een pelgrimsmenu getrakteerd (nou ja, het zou geen Tukker zijn, als we die niet zelf hoefden te betalen). Een bijzonder goed idee, om daarmee, aan tafel met enkele pelgrims, in de sfeer te komen van ons werk. De wijn was goed, de kip en de forel smaakten voortreffelijk, jammer dat de kok de soep met het afwaswater had weggegooid. 's Avonds in de bibliotheek zat de stemming er al prima in.

De overdracht dus. Uitstekend voorbereid door Will, Jefe van groep 10. Alleen is de akoestiek van de bibliotheek niet bepaald geschikt voor een groep van twaalf hospitaleros. Soit. Groep 10 had alle obstakels op onze weg mooi weggewerkt.

Het bleek prima wandelweer te zijn: zon, wind en een uitdagend landschap. We verpletterden meteen het record van groep 10 met 21 pelgrims. Daarvan waren er diverse gedehydrateerd: wankelend en bleek kwamen ze binnen. Sommigen zelfs wartaal uitslaand. Onder deskundige behandeling van onze verpleegkundigen Ali en Joke knapten de meesten vrij snel op. Alleen Hans werd geconfronteerd met een man, die met het sleuteltje van locker A wanhopig probeerde binnen te komen in locker B, waarna zijn spullen deels in locker C bleken te liggen, terwijl hij zelf bed D had ingenomen. Het kostte enige moeite om de situatie op orde te krijgen. Bij de man lukte dat niet, die zwierf de andere morgen al voor zessen doelloos rond op het plein.

Zaterdag 29 juli

Als of er een blik werd opengetrokken, nee eerder tien blikken. Vandaag kwamen er minimaal zestig Italianen de herberg binnen. Tegen maffiatarieven overgevlogen door Al Italia. Aardige mensen overigens. Niet corrupt zoals Berlusconi of onecht zoals Gina Lollobrigida. Zelfs bereid om hun taal even in te ruilen voor het kosmopolitische Engels. Niet dat zulks nodig was, want bij de ingang stond ons aller romanist, de vloeiend Italiaans sprekende Hoogwouder Jan. Vriendelijk als altijd, blij weer eens zijn in de jaren tachtig opgedane kennis van het Italiaans te kunnen tonen. Soms fronste er wel eens iemand haar Bolognese voorhoofd, als Jan zijn woordenschat wel heel archaïsch was en eerder verwees naar Garibaldi dan naar Giorgio Armani.

Aangenaam bezoek dus, al was er rond vier uur wel iemand die toch naar de Siciliaanse cosa nostra verwees, toen buiten de vlammen uit een asbak sloegen. Nee geen smeulende sigaret noch een gebroken hart, doch meer een in brand gevlogen barbecue op een uit de hand gelopen tuinfeest. Gelukkig was Hilly zo alert het water uit de centrifugelekbak (Scrabblewaarde!) over het danteske inferno uit te storten. Hilly overigens die eerder die dag al in een identiteitscrisis geraakt was: was zij het wel, of was zij het niet. Wat was/is namelijk het geval. Op een gegeven moment liepen er twee Hilly's door de herberg. Beide nog meer op elkaar gelijkend dan een Siamese tweeling. Toen

uiteindelijk een van beiden vertrokken was, bleef de vraag, wie is nou eigenlijk gebleven. Ook de Hilly die 's avonds bij ons aan de borrel zat, kon op die vraag geen afdoend antwoord geven.

Ze wist het zelf ook niet meer.

Bij die borrel waren we het wel met ons allen eens over de positie van Pieter Omtzigt in de Nederlandse politiek, de instelling van een kiesdrempel en de wenselijkheid van een groter asielzoekerscentrum in Almelo.

Als afsluiter van vandaag werden we rond elf uur nog onaangekondigd geconfronteerd met drie Bomberos die een gevallen vrouw van de berg hadden afgehaald. Annemiek heeft zich liefdevol en kordaat over haar ontfermd. Zoals Joke die middag gedurende vijf uur geen krimp gaf voor een Franse oma, wier kleinzoontje van zeven geen identiteitsbewijs had en derhalve het vroegere wereldrijk Spanje niet in mocht. Waar er in de Europese Unie dus toch wel degelijk grenzen bleken.

De weggeeftafel is weer terug !

Zondag 30 juli

Op zo'n zondag, waarop er geen bus rijdt die een horde pelgrims uitspuwt, is er weinig te beleven in Roncesvalles. Zeker als de hele dag een laaghangende mist elke trek tot actie de kop indrukt. Zoveel mogelijk binnen blijven. Natuurlijk was er die pelgrim die onze herberg vijf sterren gaf, maar ja er waren vandaag geen lastige pelgrims, geen Koreanen of rolkofferpelgrims. Verder was Marisol gekleed alsof ze naar een galafeest ging. Even waren alle grote werken van Pablo vergeten op dezelfde manier als Pablo ze allemaal vergeten was. Een enkeling bezocht de eredienst.

Maar de beste samenvatting van deze dag is daarom een blanco pagina: No pasó nada hoy en el tercer día del reinado pacífico de Hans el Fuerte.

Maandag 31 juli

Groen van jaloezie waren we al een paar dagen. De groep die aan ons voorafging, had er ook al twee weken verkikkerd naar gekeken: twee gifgroene fietsen, prijsklasse rond de 3500 euro. “Als die er volgende week nog staan, gaan die in mijn camper”, fantaseerde een van ons al. Helaas kwamen vandaag twee Franse pelgrims ze opeisen. Lieve oudjes die we het zeker gunden. Maar jammer voor de Twentse camperbestuurder.

Maar dan die drie Spanjaarden, jonge kerels, die van alles weigerden te doen: de rugzak afleggen, het formulier invullen. Ongelooflijk eigenlijk, want de eerste dagen was uit de mond der Spanjaarden geen onvertogen woord genoteerd. Het zal wel niet aan het Spanjaardzijn gelegen hebben, maar aan het individuele egocentrisme van deze coños. Volgend jaar maar mee laten lopen in de encierra van Pamplona. Vlak voor de stieren uit. Dan kunnen ze jammeren.

Nu we het toch over verre volkeren hebben. Het ontbreken van een wezenlijk aantal Koreanen schijnt te maken te hebben met de sterk verhoogde prijzen van Corean Airlines. Wij vinden het prima dat de ecologische voetafdruk sterk verkleind wordt, al zijn het dan maar met kleine Koreaanse voetjes. Het is natuurlijk wel vervelend dat we al die rotkoffertjes missen moeten, al die ongelooflijk verwonderde ogen als we iets anders dan Koreaans spreken. Jammer voor ons.

Niets zo slim als een mens. Twee juveniels betaalden voor een tent, om binnen te kunnen douchen, maar uren later was er nog geen de Waard in het weiland te bekennen. Wel lag de kelder vol met de spulletjes van de jongelieden. 's Morgens ontdekte Annemiek, dat de rommel uit de Sótano verdwenen was en dat beide slueriken hun auto aan het inpakken waren. Toch minstens een tiental euro misgelopen. Jammer voor het Colegiata en zeker voor Rem die daar ook kansen voor een vette Donativo door de vingers zag glippen.

Tenslotte was er de jaarlijkse excursie in de krochten van de Silo de Carlomagno, waar leerling archeologen onder leiding van de immer enthousiaste Emma, promovenda in Oxford, een stukje geschiedenis van Spanje boven water trachten te krijgen. Figuurlijk maar ook letterlijk, want hun werk wordt bedreigd door het grondwater. De achttiende eeuw en vroeger zouden daardoor beschadigd, dan wel uitgewist kunnen raken. En dat zou jammer zijn.

Dinsdag 1 augustus

Laaten we ons vandaag beperken tot de afsluiting van de dag, de lieve Duitsers vergetend, evenals de chaotische Italiaanse scouts. Enkel van ons bezochten de pelgrim mis, die werd gecelebreerd door de aartsbisschop van Pamplona. Dat wekte een blijvende indruk, omdat de man blijkbaar preekte vanuit zijn hart. Dat gevoegd bij de ontroering die de orgelmuziek en Latijnse zang bij onze collega's opriepen, leverde dat een nostalgische sfeer op die meegedragen werd door de drieselige mist naar onze avondbijeenkomst in de keuken. Ook de aanwezigheid van de bijna doorzichtige Don Jesus droeg bij aan een breekbaar gevoel, dat zo kenmerkend is voor dat redeloos verlangen naar een voorbij tijd.

Donderdag 3 augustus

Het weer (regen, wind, koude) tast de pelgrim tot in zijn diepste wezen aan. Dat leidt soms tot onbedoelde reacties. Joke vroeg een neergezegen pelgrim, hoe ze zich voelde. "Praat niet tegen mij", bitste de Française. Ook Jan werd tot het uiterste gedreven in zijn geduld. Een Spaanse fietser wenste een voorrangbehandeling: zijn fiets moest eerst naar het hok gebracht worden. Toen Jan hem maande te wachten tot een andere fietser meekon, wilde hij zijn gram halen bij Marisol. Het ging zo ver zelfs, dat de altijd geduldige Jan onder zijn nagels getroffen werd en bijna weigerde Don Quichot voort te helpen. Man boos, Jan gekwetst. Een uur later kwam de man, geheel uit eigener beweging, zijn excuus aanbieden. Hij was zo vermoeid geweest, dat ie de controle had verloren. Jan blij, de man opgelucht. Kijk zo kan het ook.

Of de Donativo van een kampeerster die terug wilde naar Frankrijk. Voor de hulp die de Hospitaleros haar boden bij de organisatie van de terugreis, stopte ze liefst dertig euro in de Donativopot. Dan vergeef je ook de vrouw met hond die (de vrouw, niet de hond) minimaal ADHD had en waarschijnlijk nog een tiental andere spektakel verwekkende aandoeningen, waardoor we geen touw konden knopen aan datgene wat ze wilde of niet wilde.

En het lag echt niet aan al die fietsen die we nog niet terug hadden na de wereldoorlog, of aan de verloren WK-finale voetbal uit 1974, dat we een Duitser vervloekten. Hij kwam zijn verhaal halen na de was teruggekregen te hebben. Die zou niet de machine in geweest zijn en nog stinken naar dood en verderf. Ja, misschien hing er nog de geur in van de veldtocht naar Rusland. En dat, terwijl die dag ons Palthe-team meer dan vijftig wasjes er door gedraaid hadden. Dat zouden ze ook graag gedaan hebben met die Duitser.

Goed, 99% van de pelgrims is gelukkig van suikerwerk. Een drietal heren vrolijkte ons leven op in de kerk. Een aantal loslopende geestelijken trad 's avonds op in de pelgrims mis. Ze hadden zich, met overduidelijk wit boordje, vervoegd bij opperhospitalero Hans, die als vaardig koppelaar, het contact tot stand gebracht had met Gods vertegenwoordiger op deze aarde, Don Bibiano. Dientengevolge stond het altaar die avond vol met jubelende concelebranten.

Een ander drietal trok ook de aandacht. De Spaanse politie voelt zich steeds meer geroepen te surveilleren langs de Camino.

Vandaag bezochten drie agenten Roncesvalles, een Spaanse, een Italiaanse en een Franse zoon van Hermandad. Zij waren verantwoordelijk voor het traject St.-Jean – Pamplona. Dat deden ze heel grondig aan de bar in Casa Sabina. Ze hadden 's avonds nog een aardige vangst kunnen doen, als Hans en Rem gelijk hadden gekregen. Bij de voordeur stond namelijk een drietal (alweer!!!) te blowen. In de discussie die daarover bij de Hospitaleros ontstond, werd al heel snel een tweedeling duidelijk tussen de generatie van voor de oorlog, die pertinent een melding aan het gezag voorstond en hen die in de jaren zestig het juk van het gezag hadden afgeworpen en pleitten voor de eigen verantwoordelijkheid. Beide partijen kwamen niet tot elkaar. Gelukkig konden de opposanten zich wel vinden in de goedkeuring naar een pelgrim die onderweg paddenstoelen had gevonden en deze 's avonds in de keuken stond te bakken. Want wij houden allemaal van paddo's.

Zo kwamen de dag en het team weer tot rust en daalde vredigheid neer over Roncesvalles.

Zaterdag 5 augustus

Herman Vuijsje omschreef in de negentiger jaren de Camino als “de huiskamer van Europa”. Mensen van verschillende herkomst en afkomst lopen samen op, praten, eten en slapen met elkaar. In die zin is de weg naar Santiago een soort melting pot. Alleen kom je zo nu en dan dissonante elementen tegen, die de harmonie dreigen te verstoren. Soms ongemerkt, maar ook wel eens met vooropgezet plan. Zo liep vandaag een man rond met de Hongaarse vlag. De hele dag, niet alleen bij binnenkomst. Wie hem daar vragend op aansprak (de vlag lijkt natuurlijk veel op de Italiaanse, dan wel Mexicaanse vlag), kreeg een stevig nationalistische boodschap in de sfeer van Orban te horen. Het leek wel of hij persoonlijk door deze ultrarechtse staatsheer op pad was gestuurd. Maar al was het een eigen initiatief, dan nog vind ik het meedragen van een nationale vlag op de Camino even abject als de stroom rolkoffers die we zo verafschuwen. Nationale symbolen splijten de mensheid. Ook bij voetbal.

Ik moet wel glimlachen bij een ander verschijnsel. De Chinezen die tot dusver op de Camino pelgrimeerden, kwamen allemaal uit Taiwan. Deze week troffen we tot drie keer een Chinees in ons bestand aan uit het land van oude Xi Jinping zelf. Zou de Camino nu hun infiltratiedoel zijn, zoals al die Afrikaanse en Aziatische staten die we in de documentaire “De wereld van de Chinezen” (van Ruben Terlou) leeggeroofd zien worden. Maar wat komt de Volksrepubliek China hier dan zoeken? Saamhorigheid, broederschap en verdraagzaamheid? Prima.

Over nationaliteiten gesproken: nog steeds ontbreken de Koreanen op de Camino, hetgeen zich ook manifesteert in de verliezen van de transporteurs. Van zes rugzakken per dag kunnen ze niet leven natuurlijk. Gemiste inkomens voor Bourricot, Trans Jacob en Baskische Post. Terwijl we elke dag gemiddeld zo'n tweehonderd pelgrims binnenhalen. Zonder bordjes, fluitjes en meestal ook zonder dubbele scanner.

De toewijding van Hospitaleros neemt soms absurde vormen aan. Aan het einde van de dag ontbraken er in een wasmandje twee onderbroeken. Een van de verantwoordelijke hospitaleros liep drie kwartier door het gebouw op zoek naar de ontbrekende lingerie (herenondergoed). Zonder resultaat. Dat trokken zich de overige medewerkers van de wasserij zo aan, dat er bij de avondzitting nog zeker 25 minuten gepalaverd werd over de verdwenen stukjes textiel. Liever dan over het werkschema van de volgende dag.

Maandag 7 augustus

Voor ons gemak (bespaart denktijd) catalogiseren we mensen graag. Naar nationaliteit, geslacht, uiterlijk e.d. Marokkanen zijn crimineel, vrouwen besluiteloos en katholieken lopen met hun voeten naar buiten. Wanneer we ze dan als individu tegenkomen, raken we een beetje van ons apropos af. Wat te doen met die ene Rus die vandaag langskwam? Meteen aanspreken op de oorlog in Oekraïne? Of die Mongool, sorry Mongoliër, spontaan omhelzen, omdat ie door de Chinezen onderdrukt wordt? Of wat te doen met dat echtpaar uit Hawaï, dat meisje uit Tórshavn (Faeröer), moeder en dochter uit Syrië? Ongelooflijk wat een singulariteiten (of rariteiten?) kwam er vandaag langs. En dan vergeet ik nog de pelgrim uit Hoogwoud. Geen enkele moeite, lieve mensen, beminnelijk. Maar het werd plotseling anders toen er zestig (=60) Italianen binnenstormden. Ineens meenden we de o zo kenmerkende eigenschappen van de Azzurri te zien: luidruchtigheid, aanstellerij, ijdelheid, hoogmoed, katholicisme. Ja, natuurlijk was de eerste verdieping een orgasme van geluid. Ja, natuurlijk, waren ze met geen geweld te bewegen ergens anders te gaan palaveren dan voor de toegangsdeur. En ja, natuurlijk dromden er dertig toeschouwers omheen toen een van hen in onmacht viel. De knaap werd op een bank buiten neergelegd, iemand wierp zich op als dokter (naar later bleek in de weg- en waterbouw), en het eerste half uur werd des patiënts gezondheid onderwerp van heftige gesprekken, zonder dat er iets gedaan werd. Uiteindelijk hakte Ziruñe de knoop door en belde 112. De beide noodartsen hadden drie kwartier nodig om de bleke knaap weer enigszins op kleur te brengen, zulks (dachten wij) tot teleurstelling van de omringende zuiderlingen, die nu hun bed moesten opzoeken. Maar ze bedachten een list en meldden bij onze medische staf (Lia en Joke), dat er een vrouw onwel was geworden op de eerste verdieping. De diagnose van onze paramedici was kraakhelder: aanstellerij. De rust in de herberg weer hersteld.

Mezelf bestraffend toesprekend, dat ik me had laten verleiden tot stereotypen, liep ik de winterherberg in, waar in het voorgeborchte vier pelgrims hun matrassen hadden neergelegd. Ze hadden last van een dronken Duitser en een snurkende Nederlander in de stapelbedden. Ik nam een kijkje. De Germaan droeg een slaapmuts met veertje erop en de Nederlander een oranje T-shirt met de tekst "Vrouwen kunnen niet voetballen". Ik zuchtte en deed het licht uit.

Dinsdag 8 augustus

De gemeentelijke herberg in Zubiri is na een plaatselijke fiesta van 5 dagen weer open. Opluchting alom: vandaag hadden we namelijk volle bak. Helaas moesten we twaalf pelgrims doorsturen. Gelukkig allemaal aangevoerd door de bus uit Pamplona. Die konden dus best nog een wandeling naar Burguete maken, na een etmaal lamballen in het openbaar vervoer. Morgen weer 72 bedden meer beschikbaar in Zubiri.

Donderdag 10 augustus

Tijd om terug te kijken en naar huis te verlangen. De lunchpakketten voor morgen onderweg zijn al besteld: zes Hospitaleros zullen voor elf uur de terugtocht aanvaarden. Zo graag willen ze blijkbaar hier weg.

We hebben veertien dagen hard gewerkt. Ook aan zaken die buiten onze competentie vallen. De voegen tussen de tegels in de badkamers van de Hospitaleros zijn gereinigd en aangevuld. Een aantal kranen op de derde verdieping, die elke dag een overstroming veroorzaakten, is gerepareerd. Rem kreeg de tweede grote droger weer aan de praat. Wel erg luidruchtig (de machine), maar gelukkig weer bruikbaar, voor zolang het duurt. Joke heeft een vlieg uit het oor van een Hongkong-Chinees gehaald en Annemiek heeft Jan een klap voor zijn kop gegeven, om te voorkomen dat ie aangevreten werd door een onduidelijk insect. Hans heeft diverse pelgrims gelukkig gemaakt door wat te rommelen met creditcards en tikkies. Er bestaat het vermoeden dat ie daar zelf weer wat cash aan overgehouden heeft. Merel uit Leuven heeft haar pasjes weer terug en Hospitalero Martien is zijn zelfvertrouwen kwijt geraakt. Een meisje, Jan en Martien naast elkaar ziende, constateerde namelijk dat beide heren heel erg op elkaar leken. Maar ze vond Jan toch wel de knapste van de twee. Slechte inschatting.

Maar de belangrijkste constatering na veertien dagen werken is toch wel, dat acht individuen die uit alle windstreken bijeengeschaapt werden door ene Hans Uut Twente en hier in Roncesvalles elkaar ad random tegen het lijf liepen, een geoliede machine vormden, en ook nog eens geweldig met elkaar konden opschieten. (Dat Jan en Rem elkaar blijkbaar al eens ergens anders waren tegengekomen, verzwijgen we gemakshalve even).

Periode 12   Vrijdag 11 augustus t/m Vrijdag 25 augustus 2023 – versie 23/08/2023

Hospitaleros: Gerard Veldhuis, Marietje Veldhuis, Leo van Eechoud, Tiny Gijsbers, Ben Bunink, Aafke Wagenaar, Liesbeth Eugelink, Ylonga Arets

Aantal pelgrims: 2.545

Donderdag 10 augustus

Vandaag, donderdag 10 augustus, komen we met de nieuwe groep samen bij La Posada. Gerard, Marietje, Leo en Tiny hebben al eerder samen gehospitaliseerd en maken er met de gezamenlijke heen- en terugreis een kleine vakantie van. Liesbeth en Ylonga zijn nieuw en hebben vandaag gelopen van St. Jean Pied-de Port naar Roncesvalles. Ben en Aafke hebben al eerder gehospitaliseerd in een andere groep.

Na gezamenlijk eten, slapen in de winterherberg, overdracht en lunchen met de nieuwe groep gaan we beginnen. Groep 11 heeft de herberg piekfijn achtergelaten, jammer genoeg hebben zij andere verplichtingen zodat we niet gezamenlijk kunnen lunchen.

De eerste dagen verlopen goed; we moeten onze kennis weer even opfrissen en elkaar leren kennen. En zijn druk met het welkom heten en uitzwaaien van de pelgrims. Er is een mooie aanloop bij mooi weer, dus de meeste pelgrims zijn blij. Na drie dagen hebben we het gevoel dat we hier al weken zijn!

Enkele gedenkwaardige gebeurtenissen en bijzondere mensen zijn inmiddels gepasseerd. Zo is zaterdagavond door een groepje pelgrims 112 gebeld, met hulp van een vriendelijke Spaanse pelgrim voor de vertaling. In Orisson waren de pelgrims samen met een 81-jarige Amerikaanse. Toen ze 's avonds nog niet was binnengekomen en de groep al enige tijd ongerust was en haar niet kon bereiken, zijn de Bomberos ingeseind. Rond 21.00 uur zijn de Bomberos gaan zoeken en ze vonden de mevrouw betrekkelijk snel. Zij was nog aan het wandelen, vlak vóór de steile afdeling naar Roncesvalles. Onder luid applaus is zij binnengehaald. Iedereen opgelucht. En zij, betrekkelijk fit en vooral 'embarrassed' dat ze door de Bomberos opgehaald moest worden: 'Today I didn't walk fast enough,' zegt ze bijna in tranen. 'Don't tell my children at home!' Vanmorgen is ze weer doorgelopen.

Zondag 13 augustus

De dag erop (zondag 13 augustus) hebben we opnieuw een 80- en 81-jarige binnen, maar deze zijn al rond vier uur binnen. In de avond, rond half tien, komt er nog een sympathieke Taiwanese fietser binnen. Omdat hij geen cash bij zich heeft, moet hij in het donker op de fiets naar Burguete om geld te pinnen. In het donker ziet hij de geldautomaat niet. Pas na tien uur is hij weer terug bij de herberg. Oier is vanwege de zoektocht naar de Amerikaanse dame nog aan het werk in de Mostrador en kan hem gelukkig nog inboeken.

De bagage van een Engels sprekend meisje is niet aangekomen. Omdat haar bagage naar de herberg gebracht zou worden en ze eventueel twee dagen in Roncesvalles zou blijven, is ze toch gaan lopen. Een half uur later al wordt haar rugzak gebracht. Tranen van opluchting. Ontroerend.

Dinsdag 15 augustus

Een pelgrim uit Korea is erg goed voorbereid op pad gegaan op zijn Camino en heeft zelfs klerhangers meegenomen om zijn was te drogen. In onze goed uitgeruste waskelder ziet hij in dat dit wat overtollige bagage is en hij heeft ze dan ook 'gedoneerd' aan de herberg; de volgende ochtend hangen ze netjes aan het wasrek in de gang.

Twee Amerikaanse jonge mannen komen berooid aan uit Saint-Jean-Pied-de-Port; de ene is zijn portemonnee kwijtgeraakt en de ander heeft alleen een creditcard op zak. Ze komen net van de Wereldjongerendagen in Lissabon waar ze zelf twee weken als vrijwilliger gewerkt hebben. Ze hebben veel was bij zich, maar verder geen geld om deze door ons te laten doen, dus ze zouden nogal wat werk hebben met de handwas. Maar ja, deze sympathieke pelgrims die zelf ook als vrijwilliger inzet hebben getoond, raken onze gevoelige snaar, en dus hebben we de machines voor hen in werking gezet. Donativo, maar dan de andere kant op. De heerlijke linzensoep die één van onze Hospitaleros heeft gemaakt, hebben we ook nog gegeven. Gevoed en gepoetst kunnen ze de volgende dag weer verder op hun Camino.

Een Spaans gezin met drie kinderen - waarvan de jongste van zeven maanden nog in de kinderwagen zit - komt vanuit Saint- Jean-Pied-de-Port over de bergpas en heeft de nacht in de Sótano doorgebracht. Dit is de jongste pelgrim die we tot op heden onderdak hebben geboden.

Een groot gezelschap van 52 pelgrims is in het weekend te gast op de derde verdieping. Het betreft een groep parochianen uit Madrid die, begeleid door een aantal geestelijken, vanuit Roncesvalles gaat starten op de Camino. In de ochtend, als Gerard de wekronde doet in zijn bruine paters pij, staan de gasten allemaal naast hun bed, het hoofd gebogen en een kruisje slaand als hij met zijn belletje voorbij komt, het Camino lied uit volle borst zingend.

Als er voldoende capaciteit is, begeleiden we de pelgrims bij ontvangst naar de etage en hun bed. Dit wordt door de pelgrims gewaardeerd en ook belanden er hierdoor bijna geen pelgrims meer in de waskelder, op zoek naar de doucheruimte.

Een andere service die de pelgrims zeer waarderen, is dat we de gewassen en gedroogde was afleveren op hun bed. Ook dit uiteraard alleen als er voldoende Hospitaleros zijn.

De Jefe en zijn vrouw hebben een voetmassage-apparaat meegebracht, waar volop gebruik van wordt gemaakt. Bij het bankje tegenover de schoenenkamer nemen ze eerst wat schoorvoetend plaats, maar al snel verschijnt er bij iedereen een brede glimlach. Hun waardering laten de pelgrims blijken door hun gulle bijdrage aan de Donativopot.

Woensdag 16 augustus

Op woensdag (16 augustus) hebben wij met Emma een afspraak om in de Silo te komen kijken naar de vorderingen van 'haar' archeologengroep. De groep is, na vijf jaar graven, inmiddels op twee meter diepte aan het werk: de Napoleontische tijd. Over nog weer vijf jaar hebben de archeologen, naar verwachting, de bodem van het ossuarium bereikt. Al het onderzoek gaat leiden tot een promotieonderzoek van Emma en een boek. We zien er naar uit!

Op donderdag 17 augustus zijn we, na het schoonmaken, op bezoek bij Don Valentin. We krijgen een rondleiding door de bibliotheek en door het museum. Een verborgen culturele schat, wat voor Don Valentin bijna de gewoonste zaak van de wereld lijkt maar, zeker op de nieuwelingen, grote indruk maakt. De Patxarán na afloop is een vast ritueel, waar niet alleen wij ons op verheugd hebben.

In de herberg merk je dat het drukker wordt; er zijn veel Koreanen, en ook pelgrims uit Zuid-Afrika en Zuid-Amerika.

Vrijdag 18 augustus

Na het schoonmaken en de koffie bij Casa Sabina maken drie Hospitaleros voor de broodnodige ontspanning een wandeling naar de Ibañeta-pas. Het weer is prachtig, het vergezicht fenomenaal. Na een iets te snelle lunch bij La Posada gaan we zonder ons toetje naar onze posten. Maar goed ook, want er komen twee groepen Koreanen die we, per groep, door één iemand, laten inschrijven. Alles loopt gesmeerd en de twee groepen zijn zeer gedisciplineerd. Voor de Hospitaleros in de wasserij is het volle bak; door de lange doorlooptijd voor de drogers loopt het aantal wasjes al snel hoog op. Om kwart over acht is alles uiteindelijk netjes gewassen, gedroogd en weggebracht.

Zaterdag 19 augustus

Een Spaans gezinnetje met twee zonen van zes en negen jaar komen een stempel halen, morgen gaan ze op pad naar Pamplona, verdeeld over drie dagen. De zoon van zes vult heel serieus het formulier in. En zo ook de jongen van negen jaar en natuurlijk de ouders. Stempel gegeven en Buen Camino gewenst. Het zoontje van zes ondergaat het allemaal met grote ogen. De vader zegt tegen hem: 'Dit is nu de eerste keer dat iemand je Buen Camino wenst.' Erg leuk!

Zondag 20 augustus

Een heel leuk Nederlands echtpaar is vandaag in de Albergue. De man heeft zijn bagage niet gekregen na zijn vlucht. Hij loopt op slippers van de lost and found van een Duitse man die zijn bagage ook niet had gekregen en in Saint Jean-Pied-de-Port nieuwe slippers had gekocht. De man komt de Duitse man tegen die zegt: 'Hé dat waren mijn slippers!' En het toeval wil dat ze elkaar ook al op de luchthaven hebben getroffen omdat ze allebei hun bagage niet hadden ontvangen. Hoe kan het gaan! Het komt regelmatig voor dat de bagage niet aankomt op de luchthaven. Wij helpen de pelgrims dan met de gevonden en achtergelaten spullen, ook van de derde etage.

Vandaag hebben we ook een zelfstandige jongedame met paard en muilezel te gast. De wei is net gemaaid; aan een touw staan de twee dieren de hele middag te grazen van het malse gras in het weiland ernaast. De zadels en andere spullen voor het paard bergen we veilig op in de schuur waar ook de fietsen staan. Zelf slaapt de vrouw in een tentje, dichtbij haar paard en ezeltje. Het lijkt wel dierendag vandaag, want later op de dag komt er ook nog een gezin van vader, moeder en twee kinderen met hond. Vanwege de hitte buiten op het plein mag de hond even naar binnen, in het hoekje in de schaduw. 's Nachts slaapt de hond in de auto, geeft de moeder aan.

Dinsdag 22 augustus

Don Valentin heeft ons uitgenodigd voor een bezoek aan de voormalige herberg, het klooster, de kerk en de crypte. In de kapittelzaal begint hij zachtjes te zingen, een voor een vallen we spontaan in: Glory Glory Halleluja, het Urbi-caritas. Acht man, die samen klinken als een volledig koor. Magisch moment!

Geen Patxarán deze keer, we gaan direct door naar de lunch om op tijd weer op onze plek te staan. 's Avonds bij de borrel worden we gebeld door Marisol: de Bomberos hebben een Braziliaanse man van de berg geplukt. Hij is gevallen en vond het verstandiger om niet verder te lopen. Maar overnachten in een tentje – niet meer dan een windscherm! - . Hij is behoorlijk verward, en spreekt bovendien alleen maar Portugees. Na een cola, een banaan en een appel komt hij een beetje bij en geven we

hem een slaappleats op de derde etage. Hij voelt zich zo in de watten gelegd, dat hij de hele week wel wil blijven. We geven aan dat dat echt niet kan en verwijzen hem door naar andere overnachtingsplaatsen in de buurt.

Woensdag 23 augustus

Een meisje voelt zich erg depressief en vraagt 's ochtends of ze nog even mag blijven liggen. Na overleg met Maribel mag ze in de Sótano. Na twee uurtjes zien we haar vertrekken, een stuk opgewekter en dankbaar voor het respijt dat haar gegund is.

Vandaag wordt het veertig graden. We verwachten dat het minder druk zal zijn, maar niets is minder waar. De wasserij draait op volle toeren, in de gang blijven de pelgrims maar binnendruppelen, bekaf na de loodzware etappe. Buiten wordt het een gezellige boel met drie tentjes, volle waslijnen en de vele pelgrims die bijkomen op het gras. Klokslag tien uur gaat de poort dicht.

Donderdag 24 augustus

De laatste volledige dag. Nog even flink aanpoten, en dan zit het er voor groep 12 bijna op. Een jongeman komt binnen, blijkt met vader te zijn. De vader reageert niet op het verzoek de rugzak neer te zetten. Op mijn vraag of hij zich wel goed voelt knikt hij. De zoon vult de formulieren in. De vader blijft afwezig staan en reageert amper. Ik ben vanwege de hitte een beetje ongerust over hem. Dan komt hij naar me toe en zegt een beetje houterig: "I have Alzheimer". Een zeer aangrijpend moment.

Gevestigde records deze veertien dagen:

Hoogste aantal pelgrims: 236

Grootste aantal wasjes: 26

Hoogste temperatuur: 40 graden

Jongste pelgrim: 7 maanden

Oudste pelgrim: 81 jaar

Iedere avond is er door verschillende Hospitaleros met de door Pablo (wel) geleverde boodschappen heerlijk gekookt. Ter inspiratie: paprikasoep, tortilla, linzensoep, ovenschotel met courgettes, tomatensoep, pasta met speksaus, gebakken champignons met knoflook en Patxarán, gegrilde groenten met Iberico ham, tonijnsalade, enzovoort, enzovoort.

Periode 13	Vrijdag 25 augustus t/m Vrijdag 82 september 2023
Hospitaleros:	Sjaak Sies, Willy Sies, Joke Verbaak, Thijs Horijon, José de Heer, Rient Ploeger, Francine van den Bergh, Diana Quanjer,
Aantal pelgrims :	2.987

De teamleden van Equipe 13 zijn op eigen wijze naar Roncesvalles gereisd en ontmoetten elkaar op vrijdag de 25e vlak voor de overdracht van team 12. Vier ervaren Hospitaleros en 4 nieuwe, verse krachten die ook wel eens willen meemaken hoe het is om 2 weken Hospitalero te zijn in Roncesvalles.

De overdracht van team 12 was gezellig, duidelijk, problemen werd benoemd. En daarna samen eten in La Posada. Knelpunten in de wasserij, the Laundry, waren niet erg bemoedigend voor het enthousiasme van het eerste koppel dat daar mocht werken. Voor de drogers werd gewaarschuwd: "Niet te doen..." Een uitdaging dus. Na een eerste hectische dag was een eigen aanpak ontwikkeld, zodat het grote aantal wasjes op de 3^e dag met een glimlach kon worden verwerkt.

Veel frustratie over niet werkende grote droger en wasmachine.

Ook de drogers blijven een bottleneck en alleen drogen is daarom geen optie.

Het is jammer dat de weergoden ons de eerste dagen niet gunstig gezind zijn. Aanvankelijk nog even af en toe een zonnetje maar dat was dus snel over en boven werden de sluizen open gezet. Je denkt

dan al snel dat is flink balen voor de pelgrims, doornat aankomen en het prachtige uitzicht tijdens de tocht gemist. Maar bij de pelgrims is daar niets van de merken, blijmoedig, vrolijk en sommigen erg opgelucht worden ze door ons met open armen verwelkomd. 's Avonds zie je alle natte zooi op de droogrekken en via "kunstzinnige constructies" op en rond de bedden. Helaas zijn er geen kranten voor de natte schoenen. Het lijkt er op dat de Spanjaarden ook hier de krant digitaal lezen. Onze taakverdeling verliep al snel soepel. Een goed functionerend team!

"Angel of the Camino" een eretitel voor hulp aan een Amerikaanse mevrouw die 2 brillen was vergeten mee te nemen na een koffiestop in Orisson. Telefonisch contact gehad met de herberg in Orisson, maar die weigerde om kledingstuk (was duidelijk van haar) mee te geven met bagage vervoer. Ook Marisol was verbaasd dat er zo werd gereageerd. De optie die overbleef was met een taxi naar Orisson en weer terug (€ 80). En dat heeft zij gedaan.

De hele wereld is hier verenigd. En dan heb je opeens weer een leuk gesprek met een Limburger. Hij bleek een zakenman met verstand van kaas die om persoonlijke redenen een paar jaar geleden naar Estland is vertrokken en er daar achter kwam dat de Estlandse kaas wel een upgrade kon gebruiken. We hebben hem een stukje van onze Spaanse Queso de mezela laten keuren en hij vond de smaak goed maar iets te droog.

De avond voordat ik me hier vervoegde, nam ik nog even – nou ja, even – het Handboek Soldaat door. Den beving mij opnieuw een diepgevoelde verbazing: Hospitaleros investeren twee weken van hun tijd, betalen hun eigen reis, zijn een dag onderweg en accepteren vervolgens opgewekt dat ze zelf bepaald geen pelgrimsontvangst krijgen! Geen avondeten op de dag van aankomst, geen ontbijt op de dag van de overdracht. Zit daar iemand achter met zo weinig topografische kennis dat hij/zij/hen verwacht dat je 's morgens na het ontbijt vertrekt om je een uurtje later in Roncesvalles te melden? Geen tijd om het me af te vragen, want bevoorrechte ik kon me na een nachtje lekker slapen en een goed ontbijt op de camping in Espinal naar Casa Sabina begeven. Daar was het meteen raak: de overdracht, na een paraafje een zware sleutelbos omhangen, hesjes ophalen (in het mijne trof ik een theezakje aan dat het niet meer deed!) en de eerste instructies in ontvangst nemen. Mijn hersenen maalden op volle toeren maar hadden daardoor ook iets van een centrifuge*: allerlei details zochten een weg naar buiten.

Op deze wijze min of meer toegerust en goed gevoed - tijdens een gezamenlijke maaltijd met onze voorgangers - gingen we in kippendraf richting de voordeur waar zich al een flinke hoeveelheid pelgrims bevond. Onmiddellijk viel alles op zijn plek: niet zozeer in die overvolle hersenpan, maar wel overal waar een blij gevoel kan ontstaan. Ja, dit is waar je het voor doet: pelgrims uit alle windstreken, in alle staten van blijdschap, beproeving, opluchting, verbazing en noem maar op. En die mag je ontvangen, in al je onnozelheid (want hoe omvangrijk het Handboek Soldaat ook is, pelgrims kunnen meer vragen bedenken dan je bij elkaar kunt verzinnen) maar met al je gastvrijheid, aandacht, begrip. Wat een feest!

*centrifuge: wonderapparaat waar je was zoveel droger uitkomt dan je verwacht. Voor bejaarden en iets

jongeren uiteraard volstrekt normaal, voor generaties daarna een volkomen onbekend fenomeen, hoewel ... Twee Poolse jongedames staan te wachten tot het apparaat is uitgeslingerd en intussen legt de een aan de ander uit wat daar binnen in die cilinder-met-klep aan het gebeuren is!

n dan is het de volgende (donder) dag opeens wel droog. Na het “pledgen” voor het eerst de Ewelverdiende koffie op het terras van Casa Sabina kunnen drinken. Weliswaar nog niet in de volle

zon maar toch op zijn minst een ski-terras. Goede voorbereiding voor de verwachte drukte: 180 (!) reserveringen. Het huis is al vol terwijl er nog geen pelgrim is. Dus meteen naar de ‘Sótano’ en de winterherberg zal ook wel vol raken. Zet de taxi’s maar klaar, het wordt Complet. Gaat de Camino nog eens aan het eigen succes ten onder? Je wilt je Camino ervaring graag delen, je gunt iedereen een Buen Camino maar waar zijn de grenzen? Uiteindelijk bepaalt elke pelgrim dat voor zichzelf. Lijkt me. We gaan ons best weer doen iedereen met gastvrijheid, vriendelijkheid en aandacht te ontvangen.

En de verhalen weer te horen: Hoever gefietst, hoeveel nattigheid, kou en wind. En ook de aanleiding om te gaan: een plotseling overleden schoonmoeder (al die slagroom wordt nog eens je dood, en de volgende dag ligt ze opeens dood in haar huis) en daarna een vriend die een fataal verkeersongeluk krijgt.

Dan denk je na, waar ging het ook alweer om in dit leven. Neem tijd, zoek de stilte. Mijn leven gaat niet om moeten, mijn leven gaat om willen, eigen keuzes maken. Dank je wel voor het mooie gesprek. Ik had alleen maar geluisterd.

en logboek, wat is een logboek vroeg ik me af als primo Hospitalera ? Opeenvolgend de dagen Ebeschrijven, maar wat te beschrijven over de Hospitaleerervaringen?

Centraal staat de pelgrim. In Roncesvalles zijn er dat ruim 200 plus als er full house is. Wat doen we als Hospitaleros voor de pelgrim?

Het ontwaakritueel:

De kapel op het Roncesvalles -complex (ongeveer 200 meter vanaf het gerenoveerde hoofdgebouw) openen. In de vroege donkere morgen “groet” het beeld van Jacobus iedere pelgrim die vertrekt uit Roncesvalles. Geen pelgrimszegen: deze kan ontvangen worden tijdens de mis onder meer geleid door Don Valentin in de abdijkerk van Roncesvalles.

De lichten gaan aan, de muziek gaat aan en gezongen gregoriaanse klanken galmen door gebouw, waar ongeveer 200 pelgrims ontwaken. Althans zo ging het de afgelopen 6 dagen. Dag 1 was de gewenste usb-stick met muziek nog niet gevonden en klonk na een stemmig gezang plots keihard rock en roll muziek door de gangen: in ieder geval is iedereen wakker.

Helpen bij bagagetransport: het helpen bij invullen van labels, het meelopen met de pelgrim naar het 20 meter verderop gelegen bagagedepot met een de tijd doorstane deur, waarvan het openen na ontelbare malen nog steeds een uitdaging blijft. Als Hospitalera zie ik naast rugzakken ook rolkoffers XXL voor transport klaar staan.

Meer dan 200 pelgrims: plots zijn er twee incidenten, een pelgrim die zijn schoenen niet aantreft en een pelgrim die zijn geld en paspoort kwijt is. De eerste pelgrim vindt zijn schoenen niet terug in het “schoenendepot”, hij neemt het allemaal gelaten op ; als Hospitalera ben je machteloos om dit probleem op te lossen anders dan de gebruikelijke adviezen over eventuele melding bij autoriteiten en nieuw schoenen kopen na bus transport naar een plaats met een wandelschoenenwinkel: op je slippers verder gaan past op het strand maar niet op de Camino.

Bij de deur vertrekken de pelgrims: hoe vroeg ook veel pelgrims bedanken voor gastvrijheid, hoe leuk zijn deze dankbare blijde gezichten die over het soms nog lege court van Roncesvalles onder de volle maan hun weg zoeken: hun Camino, voor ieder een eigen weg.

Als alle bedden zijn gereserveerd zijn altijd een aantal no-shows. Tot vandaag was ons niet duidelijk of verteld dat om ca 9:45 deze lege bedden uitgeven worden. Ook de vervanger van Marisol wist dat blijkbaar niet. Wij hebben dus om iets na 10 uur een mevrouw een bed gegeven. De Jefe werd om ca 00.15 gestoord door de bel en er stonden 2 voor de deur. En die konden we een bedje geven.

n ook vandaag weer 180 reserveringen. En slecht weer. Gisteravond en vannacht onweer met Esteve buien. Vanmorgen even droog maar het gedonder begon alweer en vooral weer regen. Er komen kletsnatte pelgrims, de wasserij wordt weer druk en de ook rest van het team kan weer veel voor de binnenkomende gasten betekenen. Onze eerste zorg: gedisciplineerd en duidelijk optreden om in de eerste minuten de pelgrims in de door ons gewenste opstelling te persen. En proberen duidelijk te maken dat dat het beste is voor iedereen. Want zij die geloven haasten niet. Een mooie boodschap voor een noodzakelijk voornemen. We zijn benieuwd, ook naar onszelf....

Zomaar een gesprekje ... het lijkt alsof dat hier niet bestaat. Een enkele vraag, een enkel vriendelijk woord en voor je het weet raak je in een gesprek dat 'echt ergens over gaat'; het verlies van een kind, een CVA die je half verlamd achterlaat maar je voornemen om een Camino te doen niet aantast. Zoveel verhalen die je sprakeloos achterlaten.

En zoveel momenten van uitbundige pret. Ik ben melig en als na vijf dagen regen de zon zich weer eens laat zien, raad ik pelgrims aan rustig op hun beurt te wachten en toch vooral te genieten van die gloednieuwe, net door en door schoongewassen zon. De vrolijke lach die er bijna altijd op volgt, heeft het effect van een snel lader op mijn best wel pittig aangesproken batterij.

Bij drukte geven we gekleurde plaatjes uit zodat we de vele pelgrims in groepjes en in volgorde kunnen afhandelen. Als stellen vragen of ze samen aan 1 gekleurd plaatje genoeg hebben, adviseer ik ze vooral om niet te scheiden voordat ze beiden een bed hebben. Sommigen barsten meteen in lachen uit, bij anderen zie je het kwartje langzaam vallen, maar altijd volgen er tekenen van pret.

De regen kan dan heftig zijn, de spraakwaterval van vooral Brazilianen, Portugezen en Italianen overtreft alles. Niet-begrijpende blikken, een 'ik begrijp het niet' in vier of vijf talen ... het mag niet baten. Met als vrolijke klap op de vuurpijl het Italiaanse iets oudere

echtpaar dat werd bijgestaan door een landgenoot die vloeiend Engels sprak. Probleemloos vertaalde hij steeds bijna dezelfde vragen en mijn dus ook steeds bijna dezelfde antwoorden. Totdat er een korte stilte viel en hij me breed lachend toefluisterde: 'go away before they start again!'

oor mij was dit de eerste keer als Hospitalero in Roncesvalles. Doordat ik in 2014 en 2017 in deze herberg een onderkomen heb gehad wil ik energie terug geven aan dit fantastische project van het Jacobs genootschap.

Fijn om de vele pelgrims van over de hele wereld een rustmoment te bezorgen na, voor de meeste, een lange intensieve wandeldag met onderweg veel bijzondere views door de Pyreneeën. Hiermee help ik mee om deze bijzondere herberg in stand te houden voor de toekomst.

Alle energie die we verbruiken krijgen we keihard retour door de vele fijne reacties en motivaties van de pelgrims.

Parallel zorgt de teamspirit van de Hospitaleros voor een fijne samenwerking.

Mijn motto: WE GEVEN DOOR TE ONTVANGEN.

En dan komen er na 20.00 uur toch nog een paar pelgrims. “Welcome ! Do you have a reservation? No? We are complet! Sorry!” Na de teleurstelling van een enkele seconde kunnen we sinds een paar dagen zeggen: “But we have a bed for you. Some people make a reservation and don’t show up. You are late, now we can give you that reserved bed. You are lucky”. En daar worden wij dan ook weer ‘lucky’ van. Dankzij het aandringen van onze Jefe kunnen we nu gereserveerde no show bedden na achten weggeven.

En dan vind je een achtergelaten, tamelijk zwaar groen hoeslaken. Je wast het en legt het bij ‘Found, to take away’ En je denkt, wie neemt nu zo’n zwaar hoeslaken mee. Twee uur later komt een pelgrim met een groen hoeslaken in de wasserij. Wassen graag. Had u dit laken bij ‘take away’ gevonden? Ja ! Dit is vanmorgen gewassen. Het is schoon. Dus de plakker verwijderd en de €7,- weer terug gegeven. Pelgrim blij en wij geen €7,- en toch blij....

en paar drukke dagen later. Steeds vol geboekt, alle 180 reserveringen en veel inzet van de Jefe om Etoch iedereen een bed te bezorgen. Kamer delen in La Posada of Hotel of met de taxi verderop. Uiteindelijk heeft iedereen een bedje. Twee Hospitaleros inmiddels naar Nederland in verband met sterfgevallen. Jammer, ze hebben hard gewerkt en dus een diploma verdiend en dus ook gekregen! Toch een feestelijk tintje aan een te vroeg afscheid, maar we zien elkaar weer bij de reünie.

Na een erg drukke dag met soms chaotische situaties wordt de aanpak wat strakker georganiseerd, een onderbezetting betekent een aangepaste inzet. Dan moet er maar 1 Hospitalero in de wasserij staan, het is tenslotte mooi weer geworden na een eerste regenachtige week en dat betekent vooral veel handwasjes met een vrolijke stimulatie voor de Donativopot. Dat is ook weer leuk.

En de pelgrims voor de winterherberg mogen op het linker bankje wachten tot er genoeg zijn, en dan worden ze alsnog persoonlijk naar hun onderkomen begeleid. De stempelaars en ‘transport’ mogen op het rechterbankje wachten tot ze aan de beurt zijn. Zo gaan de aanloop (van een kleine 300? pelgrims) zo vriendelijk, efficiënt en snel mogelijk naar hun bedje dirigeren met dus te weinig Hospitaleros. Jacobus staat ons bij.

Periode 14   Vrijdag 8 september t/m Vrijdag 22 september 2023

Hospitaleros: Kees Ebbenhorst, Ineke van Hattem, Maarte van Hattem, Joop van Essen, Hermien van Essen, Gerhard Surink, Nico van der Steen, John Fox, Betsy van Midwoud

Aantal pelgrims: 3.476

Vrijdag 8 september

Door omstandigheden is groep 14 dit jaar met een andere samenstelling aan de slag gegaan. In Vaassen waar onze voorbespreking was, hebben we al kennis gemaakt met Betsy. Deze dag ontmoeten we Nico. Morgen komt John er nog bij. Alle drie zijn in het voorjaar ook al in Roncesvalles geweest en dus weten zij de laatste nieuwtjes over het werken met wasmachines en drogers. Om 11.00 uur nemen wij de sleutels van groep 13 in ontvangst en om 14.00 uur hebben we allemaal onze posities ingenomen. Onze werkzaamheden gaan beginnen! Eigenlijk loopt alles zeer gesmeerd. In het begin is het aanbod van wasjes gering en ook de pelgrims komen geleidelijk binnen dus alles is vertrouwd en overzichtelijk. Kees kruipt in de rol van Marisol en al snel draait de intake machine. Ook onze gefaseerde opschuifprocedure werkt weer. De pelgrims kunnen zitten en zien de voortgang van de rij. Vandaag is een Baskische feestdag waarbij een dank mis wordt opgedragen. Helaas, daar hebben we geen tijd voor. Deze eerste middag hebben we te maken met pechgevalletjes, een dame die gevallen is en met de ambulance naar Pamplona wordt gebracht, een dame bij de WIFI-spot op de berg wordt opgehaald door de Bomberos haar rechterbeen functioneert niet meer en “dokter Gerhard” helpt een jonge dame met een schaafwond. Ondertussen draaien de wasmachines en drogers, voor zover ze het doen. Betsy, Hermien, Ineke, Nico en Maarte raken goed ingewerkt. Het wachten is op 35 wasjes uit La Posada. Gelukkig blijkt dit een vergissing te zijn. Zonder bijzonderheden gaan we het avondprogramma in.

Een 51-jarige middelbare-school lerares uit Gujan City, gestart in Lourdes, denkt over 35 dagen in Santiago aan te komen. Ze heeft geen reserveringen gedaan. Bij elkaar is ze 60 dagen in Spanje, maar heeft een jaar vrij genomen. Ze zal heilige zaken bezoeken. Ze is van mening dat de meeste Koreanen op de Camino ontslag hebben genomen om de Camino te lopen. In Korea kan je maximaal een periode van 7 dagen vrij nemen. Zij is Katholiek en denkt dat de meeste Koreaanse Pelgrims katholiek zijn. Ze loopt alleen. Haar familie is erg trots op haar dat ze dat doet maar ook wel ongerust.

De Europeanen vindt ze vriendelijke mensen. Europa is voor haar artistiek met mooie oude plaatsen. Korea is helemaal nieuw. Ze is op zoek naar haar inner self. Het leven in Korea is erg lastig en mensen zoeken rust. Zelf heeft ze ook een religieuze reden om de Camino te lopen.

Zaterdag 9 september

Ons “werkrooster” meegekregen uit Zoetermeer werkt weer perfect, zodat we om 10.30 uur alweer klaar zijn. Waar we op alle werkplekken tegen aan lopen is het gebrek aan goede hardware. Op elke locatie is maar 1 schuierborstel, 1 veger en 1,5 zwabber in zeer matige staat van bruikbaarheid. Desondanks zijn we tevreden over het resultaat. We maken kennis met Anna van La Posada en Zuriñe. Anna poetst als de beste en houdt van Zuid-Amerikaanse muziek. De Samba's klinken door de beneden hal. Zuriñe werkt hard en blijft kalm. Ook als Kees in de Mostrador klimt en we met 2 scanners werken, is er een goede harmonie. De lange wachtrij is snel tot normale proporties teruggebracht. Om 16.00 uur maken we kennis met John die door wat ABS problemen een dagje later arriveert. Bijzonderheden van deze dag. De wonderbaarlijke ontmoeting met Acacio, de herbergvader van Refugio Acacio y Orietta uit Vitoria de Rioja. Hij is een fietsproject vanuit Roncesvalles gestart. Acacio is de vriend van Paulo Coelho. Toeval? 's Middags arriveert Ross, een Australiër die ondersteund wordt door enkele Spanjaarden. Een Belg heeft al eerder de Bomberos gebeld die juist arriveren als Ross zit uit te hijgen. Voor de zekerheid gaat hij mee voor controle naar Centro de Salud. Alles OK. Als we ons om 22.00 uur opmaken voor het “werkoverleg”, worden Nico en Kees aangesproken door een Koreaan die zich zorgen maakt over zijn vriend die samen met een Amerikaanse en Japanse vrouw ergens rond Orisson lopen. Geen werk voor de Spaanse Bomberos, het is Frans grondgebied en de vriendin zou ondertussen omgekeerd zijn, terug naar St Jean. Om 23.00 uur worden we opgeschrikt door geroep vanaf buiten. Het blijken de omgekeerde Koreaan, de Japanse en Amerikaanse vrouw te zijn. Alle tickets zijn uitgereikt. We leggen de 3 op oude matrassen in de bibliotheek waarna de rust in de herberg wederkeert.

Ham Cho, 33 jaar uit Seoel, is gestart in SJPD en loopt in 34 dagen naar Santiago. Totaal 44 dagen in Europa. Geen pre-boeking. Hij loopt alleen, maar heeft een vriendin in Korea. De familie is een beetje ongerust, de vrienden vooral jaloers. Dit was het moment, omdat hij toch al van plan was om ontslag te nemen. Hij noemt zich een business man en heeft de universiteit doorlopen. Hij weet niet of hij terug gaat naar zijn oude werkgever. Koreanen houden van wandelen, vinden het leuk om dingen te onderzoeken en om onderweg te zijn. Een belangrijke aanjager om de Camino te lopen was een programma van ongeveer 8 jaar geleden waarbij grote sterren van een bekende TV show de Camino deden. Op YouTube worden ook veel verslagen over de Camino verspreid. Zelf is hij niet religieus, maar de Camino stond op zijn bucket list. Hij vindt het geweldig om buitenlandse mensen te ontmoeten. Europa waardeert hij vooral om zijn oude gebouwen. De Europeanen vindt hij vriendelijke mensen en niet direct of onbeschoft.

Zondag 10 september

Al vroeg in de ochtend bereidt Hermien van de overrijpe tomaten een heerlijk ruikende tomatensoep. Als we na la Comida aankomen bij de Albergue lopen we direct tegen een lange wachtrij op. Gelukkig hebben de pelgrims een nette rij geformeerd. 186 reserveringen, het wordt een drukke zondag. We verplaatsen de rij naar de hal en zo krijgt iedereen een plaatsje op een bankje. We draaien ook deze dag met een tweede scanner. Kees en Nico werken afwisselend met Zuriñe. Langzaam wordt de rij wachtenden weggewerkt. Sommige pelgrims, met gereserveerde plaatsen, kiezen er voor om eerst een terras op te zoeken. Hoe vergaat het met “onze” Amerikaanse en Japanse dames? In overleg met Zuriñe heeft Kees een extra verblijf dag in de kelder voor hen geregeld. Op maandag moeten zij vertrekken. Tegen een uur of vijf zijn alle bedden bezet en wordt de eerste taxi voor gereden. De camping van Espinal biedt uitkomst. Tussendoor kunnen we ook nog

hotelbedden in de aanbieding doen. De toeloop van pelgrims blijft. Als Zuriñe een taxi wil regelen, blijken die deze avond niet meer voor handen te zijn. In deze hectiek krijgen we bezoek van Don Valentin. Hij maakt een praatje met de wachtenden op zijn charmante manier. Met nog enkele ritten van Maarte komen alle pelgrims alsnog op de camping terecht. Het laatste uur wordt er gezamenlijk aan de Mostrador naar Ierland – Nederland gekeken.

Drie jonge Koreaanse mannen waarvan er twee goed Engels spreken horen niet bij elkaar, maar hebben elkaar vandaag ontmoet. Afkomstig uit City of Seoel/Sowon. Gestart in SJPD maar ze vonden de route naar Roncesvalles redelijk lastig.

De vraag waarom wij veel Koreanen in slechte toestand binnen krijgen: In Korea is wandelen een belangrijke hobby. Er zijn veel hoge bergen die worden beklommen. Het verschil is dat die redelijk makkelijk zijn, omdat er trappen zijn en de paden zijn geëgaliseerd. Dat is een heel groot verschil met de Route Napoleon. Mensen hebben het idee: we kunnen het wel.

Ze zijn alle drie langere tijd in Europa. 44 dagen, waarvan 35 voor de Camino. Ze hebben nog geen vaste plannen voor de resterende tijd. Ze reisden in 2 dagen via Parijs en Bayonne. Dat vonden ze mooie oude steden. Vooral de landmarks in Parijs maakten indruk (Eiffel toren)

Zij vinden Europeanen aardige mensen. Different but not wrong. De directheid hier vinden ze niet lastig. De Europeanen hebben een open mind. De reden dat Koreanen op de Camino verschijnen is een soort escapisme voor het harde leven in Korea. Zelf willen ze graag een ander leven.

De ene man/jongen zit op de universiteit (27 jaar) en heeft een lange vakantie gepland. De ander werkt bij Samsung is naar hij zelf zegt de eerste die zo'n lange vakantie mag doen. Ik ben een legende binnen het bedrijf, zegt hij.

Waarom zijn er zo weinig geboortes in Korea: Het toenemende individualisme. Vrouwen willen graag zelfstandig zijn. Vrouwen willen niet stoppen met hun werk omdat ze dan weer lastig aan de slag komen. Kinderen zijn heel duur in Korea (=>schoolgeld bijlessen)

Maandag 11 september

In de morgen gaat Kees bij Maribel vragen om een WC borstel. Triomfantelijk komt hij terug met een zwabber. Helaas iets te groot. Na het poetsritueel nemen we de brandalarmprocedure door. Het blijft goed om dit, na een jaar en met een veranderde samenstelling van de groep, door te nemen. In tegenstelling tot gisteren staan er, na de middagmaaltijd, slechts enkele pelgrims te wachten. We vragen ons af hoe dat kan komen? Toch hebben we 166 reserveringen. Geleidelijk aan druppelen de pelgrims binnen. Er arriveert een Engels gezin, vader, moeder en dochtertje van 10 jaar. Zij lopen ter nagedachtenis van moeder/oma die recent overleden is. Zij liep 16 maal de weg naar Santiago! Ook vandaag zijn er weer wat kleine en wat grotere fysieke probleempjes. Oververmoeidheid, blaren .....maar ook een nare voetverzwikking bij het afstapje bij de wasruimte. Waarschijnlijk het einde van een lang gekoesterde wens, een Camino naar Santiago. Elke dag proberen bezoekers een kijkje te nemen in de Albergue. Wij blijven onverbiddelijk nee verkopen. Toch maken we één uitzondering voor een Nederlandse man die velen malen de Camino liep maar nu moet lopen met twee beenbeugels. Aan het einde van de dag zitten we toch weer praktisch vol.

Dinsdag 12 september

Een dag als de andere dagen dus geen extra bijzonderheden.

Woensdag 13 november

Na de ochtendkoffie worden we door Don Valentin meegenomen naar het congrescentrum. Een aantal groepsleden is nieuwsgierig naar de voormalige herberg. Kees en Gerhard vertellen over de opstelling van de 120 bedden en enkele belevenissen uit het verleden worden gedeeld. Het blijft jammer dat deze prachtige ruimte niet meer beschikbaar is als onderkomen van de pelgrims. Hiermee zou het doorsturen van pelgrims met taxi's niet nodig zijn. Natuurlijk sluiten we de rondleiding af met een beker Patxarán. We lopen er nog wel eens tegen aan, dat pelgrims verblijf boeken en betalen maar geen bevestiging ontvangen, dat levert nog wel eens discussie aan de balie op. Uiteindelijk komt de check-in van de pelgrim voor elkaar. We krijgen te horen dat het beleid van het Colegiata is dat eerst alle accommodaties binnen Roncesvalles bezet moeten zijn voordat de taxi's ingeroepen kunnen worden. Dit betekent veel geloop met pelgrims naar het hotel, La Posada en Casa Sabina. De spanning bij de hospitaleros loopt deze avond hoog op als blijkt dat Pamela Anderson op de reserveringslijst staat. Helaas ze komt niet opdagen.

Donderdag 14 september

Rond Lepoeder blijft de mist lang hangen maar in Roncesvalles breekt de zon snel door. Het wordt een zonnige dag. Een dag waarop opnieuw enkele confirmations niet zijn doorgekomen. Het aantal reserveringen ligt op ongeveer 175. Het aantal wasjes loopt elke dag wat op. Het uitgeven van het laatste bed aan een pelgrim zonder reservering blijft altijd weer spannend. Ook het aantal beschikbare bedden in het hotel, La Posada en Casa Sabina loopt op. Veel pelgrims zonder reservering komen stik moe aan en kiezen snel voor deze duurdere bedden. Vandaag kampeert een Duits gezin met 2 kleine kinderen (1 en 3 jaar) en een hond achter de kerk.

Zelfs de hond krijgt een Cello in zijn Credential. Maarte heeft met alle uien een heerlijke soep gemaakt. Op deze manier slinkt de opgebouwde voorraad.

Een Koreaanse vrouw van rond de 30 jaar, gestart in SJDP, gaat de gehele Camino lopen en verwacht er 35 dagen over te doen. Ze heeft haar baan opgezegd, omdat ze niet verder wilde op de ingeslagen weg. Dit gaf haar de gelegenheid om de Camino te doen. Ze is eerst in Londen geweest en vloog daarna naar Bayonne/Biarritz. Het moment dat ze Bayonne bereikte was emotioneel. De tranen kwamen op en ze had het gevoel dat ze nu al haar doel had bereikt. Ze is in haar eentje gestart in SJDP maar heeft snel aansluiting gevonden bij andere Koreanen. Ze hoopt gedurende de Camino ook andere nationaliteiten te kunnen ontmoeten, maar vindt die vooralsnog niet erg open. Ze zeggen hallo, maar dat is het dan ook. Ze had verwacht dat Europeanen wat meer open minded zouden zijn. (note: dit was een heel knap meisje. Wellicht was dat de reden). Europa zelf vindt ze kalm en vredig, vergeleken met Korea.

De reden dat Koreanen naar de Camino komen (in general) is om te ontsnappen aan de druk in Korea. Dit begint al op school waar per dag van 9:00u tot middernacht moet worden gestudeerd. De reden dat Koreanen (zoals zichzelf) stoppen met hun werk is dat ze in eerste instantie bij hun beroepskeuze hun ouders hebben gevolgd. Als ze wat ouder worden gaan ze toch hun eigen idealen ontdekken. Op de Camino hopen ze hun droom te ontdekken (find their dream). Zijzelf heeft een jongere broer die de Camino heeft gelopen en die flink heeft aanbevolen.

De Camino is populair in Korea omdat er in de media veel aandacht voor is en vooral omdat er populaire boeken over zijn geschreven. Waarom Koreanen samen klonteren en weinig contact maken: Koreanen zijn van nature verlegen, bovendien is de communicatie met andere wandelaars lastig. Als er al Engels wordt gesproken, dan is het accent/uitspraak een sta in de weg. Toch heeft de Camino in Korea het stempel, dat je daar veel mensen ontmoet. Zelf hoopt ze heel erg op contacten met andere nationaliteiten. Haar familie is verontwaardigd en ongerust dat ze in haar eentje de Camino gaat doen. Dat geldt zeker voor haar verloofde. Zelf hoopt ze haar nieuwe leven te ontdekken.

Waarom zijn het vooral oudere Koreanen die problemen krijgen op de route: Koreanen op leeftijd zijn niet gewend aan tegenspraak (eigenwijs????) en doen wat ze zelf willen. Ze verwachten de flexibiliteit vooral van een ander. Het zijn vooral gepensioneerd en oudere echtparen die de Camino doen. Starting a new life. Haar schoonmoeder, die als onderwijzeres langere vakanties had, heeft hem 2 keer gedaan.

Waarom het geboortecijfer zo laag is in Korea? Voor haarzelf: ze wil zelf dingen blijven ervaren. Voor een kind moet je minimaal 10 jaar zorgen en daar ziet ze tegenop. No time left. Haar moeder pusht een beetje en zegt dat bij de geboorte van een kind, je leven verandert en mooier wordt. Ze weet het nog niet!

Vrijdag 15 september

In de ochtend krijgen we de komst door van 29 Koreanen. Samen met Marisol smeden we een plan van aanpak. Helaas testen twee groepsleden een positieve Covid. Kees consulteert de werkgroep over de eventuele procedure. Beiden kunnen terughoudend blijven meedoen. In de middag valt er regen. Gelukkig is de herberg om 16.00 uur helemaal vol. Ook hebben we weer 2 hotelkamers kunnen verhuren en rijden er 3 taxi's naar Espinal. Met Marisol hebben we ook afspraken gemaakt t.a.v. het uitreiken van niet opgehaalde reserveringen na 19.00 uur. Wat ook weer opvalt, is dat jongeren zowel in de overloop als in de kelder hun lage bed afstaan aan de oudere pelgrim. Veel tijd gaat zitten in het helpen van 2 dames (Koreaanse en Amerikaanse) waarvan de rugzak door een gewijzigde vlucht niet in Roncesvalles arriveert. Beide dames hebben geen spullen en zijn blij met de geboden hulp. 's Avonds wordt 1 van de vermiste rugzakken alsnog gebracht.

Zaterdag 16 september

Vroeg in de ochtend meldt een pelgrim zich bij de balie. Hij is zijn kleine rugzak kwijt met waardevolle spullen. John zoekt met hem op en onder zijn en andermans bedden. Nunca! We sturen de man door naar de Policía in Burguete. De Amerikaanse van de verloren rugzak laat een envelop met geld achter zodat we de rugzak kunnen nasturen. Er is enige consternatie over het gebruik van de spullen voor het schoonmaken van de overloop. Vele jaren gebruikten we de ruimte van Pablo waarbij de sleutel op de rand van de deur lag. Bij de overdracht met groep 13 hoorden we dat de werkwijze veranderd is. De voorraad staat nu achter de toegangsdeur naar het klooster. Eurne komt er aan te pas om uit te leggen dat oude afspraken nog steeds gelden. Ze zorgt voor de sleutel op de deur.

Als we aan de ochtendkoffie gaan, lopen we, bij de entree naar het klooster, zo een processie in.

's Avonds tegen een uur of acht arriveren 14 jeugdige Koreaanse jongens en meisjes. De begeleiding is niet veel ouder. De herberg is vol en taxi's zijn niet voorhanden. Maarte en Joop brengen zodoende het 16-tal naar de camping en Hostal Haizea tegen taxi-tarief.

Zondag 17 september

Als we voor de lunch naar La Posada lopen begint de eerste regen te vallen. 's Middags komt het met bakken uit de hemel. Op de 3^e verdieping zien we eerste sporen daarvan, lekkage bij bed

338. Niet iets nieuws. Andere jaren is dit ook voorgekomen. Tegen 3-en staan we oog in oog met een geestelijke uit Zug, Zwitserland. Hij is dit jaar gestart in Cahors. Hij draagt een witte pij en loopt op bloten voeten. Als we in gesprek gaan, blijkt dat hij toch wel op bergschoenen loopt alleen deze waren nu zeik en zeik nat. Hij vertelt aan de Mostrador dat hij nergens heeft hoeven te betalen waarop een pelgrim roept "ik betaal graag voor deze man". Een mooi gebaar. Of hierover afspraken zijn met het Colegiata is ons niet helemaal duidelijk. De wasploeg draait op volle toeren en krijgt veel sympathie. Het nette opvouwwerk dwingt respect af. Zelfs wordt dit handwerk gefotografeerd. Met al die regen missen we de kranten. Nu de pelgrims met reservering op voorhand al gevraagd wordt de bevestiging te tonen, gaat de afhandeling aan de balie ook weer iets efficiënter. Weer volle bak. 's Avonds constateren we dat het weer behoorlijk goed verlopen is. We vragen ons wel af hoe de pij van de priester nog zo wit kan zijn terwijl hij geen wasje heeft afgegeven. Een mirakel. Helaas blijkt vandaag ook weer dat de EHBO niet op orde is. Een inventarislijst en een beetje registreren zou een uitkomst kunnen zijn.

Maandag 18 september

Al vroeg zijn pelgrims bezig de inlegzooltjes van de schoenen te föhnen. Het effect daarvan lijkt ons gering. Het is de dag van de bedbodems op de 2^e verdieping. Maarte en Kees constateren dat de voorgangers op P2 hun werk goed hebben gedaan. Geen oude papiertjes. Wij vinden dat de pelgrims toch weinig troep maken en dat ook na de zware regenval. Onze complimenten. Een groep Franse jongeren is gezamenlijk aan het koken en zit later aan een gedekte tafel. Ook worden de borden, bestek en pannen afgewassen. Chapeaux! Daar elke nacht de kelder vol ligt, stijgt ook de afname van WC papier op de eerste verdieping. We hebben om 18.00 uur een extra WC papier ronde ingelast op de 1^e verdieping. Als het 's avonds, om 19.00 uur regent en veel pelgrims aan de "cena" zitten, halen Hermien en Ineke de hand over hun hart, halen de natte was binnen en laten de centrifuges draaien.

Dinsdag 19 september

Vandaag koffie drinken in Zubiri. Elk jaar brengt groep 14 een bezoekje aan dit plaatsje. We maken een tussenstop op de camping en zien waar we onze pelgrims heen sturen als de herberg en alle andere mogelijkheden in het klooster vol liggen. Een goede plek om te slapen met een keurig restaurant. Ook deze dag hebben we protesterende pelgrims die geweigerd worden omdat ze geen paspoort of ID kaart kunnen tonen. Dit leidt af en toe tot felle discussies tussen pelgrim en Marisol. Vol bewondering kijken we naar een oudere Française die een eigen gemaakt karretje met wandelstokken en poncho ombouwt tot een waar tentje. Vol trots poseert ze voor de foto

Als er rust heerst rondom de herberg worden we opgeschrikt door een heftig lawaai, we zien Pablo op de grasmaaier langs scheuren.

Woensdag 20 september

Geleidelijk loopt de herberg vol. De Credentials van 120 jonge pelgrims, op doorreis naar Burguete worden geruisloos verwerkt. 's Avonds staan er 5 tenten op onze camping. We zien een zeer schuin lopende pelgrim binnenkomen. Het is hem in de rug geschoten bij het afdalen richting Ibañeta pas. Hij is er van overtuigd dat het morgen beter zal zijn. De juiste spirit. Hij wil wel zijn te zware rugzak doorsturen naar Zubiri. We moeten het nog gaan zien. Enkele moeilijk functionerende spieren worden met Voltaren weer op de juiste spanning

gebracht. Ook deze avond rijdt taxidienst "van Essen & van Hattem" weer.

Donderdag 21 september

Vanochtend wordt er hard gepoetst, gesopt en gemopt. Om 11.00 uur krijgen we Don Bibiano op bezoek. Pablo brengt bij verrassing een heerlijke diepgevroren appeltaart. Zodoende hebben we iets lekkers bij de koffie. In ons gesprek hebben we het over; - zijn hospitalero ervaringen in Coronatijd, - uitbreiding capaciteit van de herberg, - de mogelijkheden omtrent digitaal betalingsverkeer met bankpassen, - zijn zienswijze op de hedendaagse pelgrimage, - de inzet van taxibedrijven, en hoe zou je de pelgrim meer kunnen betrekken bij de avond-/pelgrimsmis? en de goede samenwerking met Marisol en Zuri. Als Betsy en Nico terugkomen van de mis horen we dat een Spaanse pelgrim de lectura heeft voorgelezen. Door ons gesprek met de Don krijgen we toch een ander beeld van deze man.

Door veel regen en harde wind op de Route Napoleon hebben de pelgrims het zwaar. Een Joods gezin wordt door de Bomberos van de berg gehaald, zo ook een Koreaanse moeder en haar 2 dochters. We zetten ze zo snel mogelijk onder de warme douche. Het weer heeft ook invloed op het aantal wasjes. We komen uit op 43 wasjes. Moesten we de afgelopen dagenlang wachten op taxi's, vandaag komen de taxi's snel en rijden ook weg zonder vol te zitten.

Zou Don Bibiano hier achter zitten? Alleen Jacobus weet het.

Vrijdag 22 september

Om 11.00 uur treffen we groep 15 in de bibliotheek. Gisteravond hebben ze al een inkijsje gehad in de wasserij. Het zijn 2 drukke en mooie weken geweest waar we met plezier op kunnen terugkijken.

Voor iedereen die volgt: Buen Camino!

Periode 15   Vrijdag 22 september t/m Vrijdag 6 oktober 2023

Hospitaleros: Peter Stoks, An Pikker-Salari, Angelique van Aken, Klaas Aaij, Cor van Kaam, Peter Ballemans, Mark Vermaat, Pauline Seijffert

Aantal pelgrims: 2.700

Vrijdag 22 september

Gisteren zijn vier groepsleden, die een dag eerder in SJDPD met de trein gearriveerd waren, door weer en wind de berg over gelopen, eentje is helemaal wezen fietsen vanuit Amsterdam en ander is met de motor gekomen en weer eentje met de sportauto. Dat belooft wat voor de eerstkomende periode. Energie plenty zo te zien.

Gisterenavond hebben we in Burguete met elkaar gedineerd in “il Fronton”. Reuzegezellig en uitermate smakelijk. Bijtijds is de groep weer met de taxi vanuit Burguete naar Roncesvalles weggebracht om hun oren te rusten te leggen in de Winterherberg. Alhoewel een aantal oren, door een onophoudelijk luid gesnurk van een paar mede hospitaleros, nauwelijks rust konden vinden.

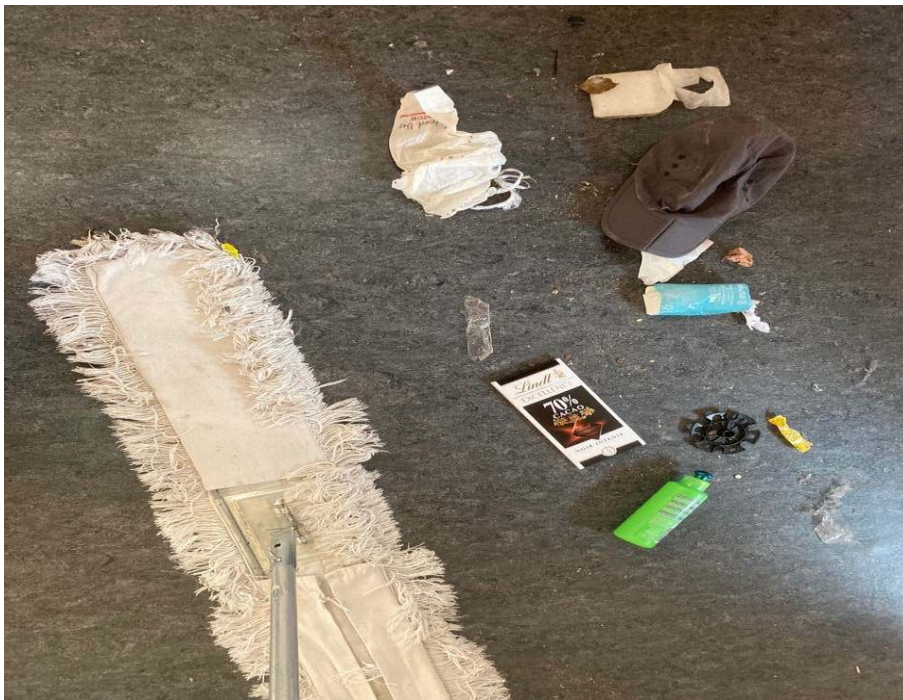
Zo’n overdrachtsmoment is altijd een vreemde situatie. De nieuwe club vol verwachting, energie en zin om meteen aan de slag te gaan en de oude club, die alleen maar vermoeid de laatste uren doorworstelt om te beginnen met de trip naar huis of gewoon even uitrusten.

Trouwens groep 14 heeft alles uitstekend geregeld en spic en span achtergelaten. Prima stel. Ook de Jefe van deze groep heeft tijdens de overdracht op een uitgebreide wijze ons geïnformeerd waar mogelijke knelpunten zijn en wat je daaraan zou kunnen doen. Ook de dubbel-incheck mogelijkheid werd belicht.

Na de gezamenlijke lunch dus meteen aan de slag. Het gekke is dat het lijkt of de vijf nieuwelingen dit al jaren hebben gedaan. Als een perfect gesmeerde machine werden de pelgrims langzaam een voor een de Mostrador binnengeleid, waardoor zij door of Marisol of door onze snelle boekhouder Peter B bediend werden van stempel, bedden en etensbonnen.

Al snel werd duidelijk dat alle bedden al vergeven waren en dat zowel de Winterherberg als de Sótano vol waren. Maar er zijn nog reserveringen die wellicht niet komen opdagen. Eén pelgrima liep maar te dralen, had gereserveerd in Espinal en was te moe om door te lopen. Had weinig geld en vond het jammer haar gereserveerde kamer in Espinal te moeten laten glippen. Mark bood aan haar met de auto naar Espinal te brengen. De Jefe vertelde dit aan Marisol, die terstond vuur begon te spuwen. Daarbij gelaardeerd met een blik die dodelijk was. Met andere woorden was zij hier niet van geporteerd. Wat blijkt? Mocht een ongeval gebeuren dan is het Colegiata de sjaak. Dus Hospitaleros – hoe goed ook bedoeld – mogen geen pelgrims meer vervoeren. Heldhaftig heeft de Jefe in een gesprek aangegeven niet blij te zijn met haar openlijke actie, omdat geen enkele Hospitalero hiervan op de hoogte is en dat gebrek aan communicatie met de hospitaleros vanuit het Collegiata hier de oorzaak van is en niet de perfecte houding van de Hospitaleros om datgeen te doen wat goed is voor de pelgrims. Enfin, dit zal nog wel een staartje krijgen. In ieder geval een goede warming-up voor het “Omgaan met Marisol”.

Vondst onder de bedden.

Nadat de avondronde was gedaan en deze eerste dag werd geëvalueerd blijkt alweer dat dit een topcluppie is. Nu al goed op elkaar ingespeeld, loyaal, collegiaal en vol met humor.

Een punt van zorg was nog de was. Die was pas klaar vannacht om 0.30 uur. Dat gaan we dus morgen anders regelen.

Zaterdag 23 september

Ja hoor, meteen is het de eerste nacht weer raak. Een rokende nachtwandelaar heeft de Jefe uit de slaap gebeld. De wandelaar kon niet meer naar binnen omdat de buitendeur achter hem was

dichtgevallen. Maar goed, daarna heeft de Jefe zich de gehele dag kranig geweerd en het volle pakket aan werkzaamheden met zin afgehandeld.

Het schoonmaken verliep deze dag vlotjes. Ondertussen wordt een nieuw werkrooster voor morgen gemaakt en daaruit blijkt dat eenieder al een voorkeurselectie maakt gebaseerd op de aanwezige talenten. De een spreekt vloeiend Frans en wil de pelgrims ontvangen, de ander heeft de voorkeur vanuit zijn professie voor de Mostrador en het boekhouden, weer een ander wil graag stempelen en dan heb je nog iemand die de was geen probleem vindt en ook nog eentje die het geen probleem vindt om heen en weer te lopen om rugzakken op te halen.

De drukte stapelt zich op en de piek is nadat de bus vol met pelgrims uit Pamplona arriveert. Maar ook dat hebben we keurig afgehandeld. Misschien zo hier en daar een mopperende Spanjaard of een drukke Italiaan, maar over het algemeen verliep het goed en snel.

Er kwam een Engels stel binnen dat zo aan het wankelen was dat een van onze Hospitaleros te hulp schoot. Zij kon echt niet verder meer. Stapje voor stapje werd zij naar binnen geleid. Na een bak thee en wat zoets, kon ze verder naar de slaapzaal. Natuurlijk met de lift.

Tot laat hebben we moeten wachten op een Slowaak die in het donker de berg was afgelopen en in La Posada aan kwam sukkelen. Hij bleek total-loss, kon geen pap meer zeggen en nadat hij dik na sluitingstijd was ingeschreven is hij met kleding en al op bed geploft en meteen in slaap gevallen.

Zondag 24 september

Vroeg in de ochtend stond weer een rokende Koreaan te bonken. Aangezien het super-koud was heeft de Jefe voor hem de deur geopend. Dit keer deerde de Jefe dat niets, omdat hij toch vroege dienst had en zo de tijd had om in een rustige pas het kapelletje te openen.

Wat leuk al die complimenten die je van de overnachters ontvangt. En voor je het weet is het al 8.00 uur en tijd om de laatste pelgrims met zachte hand de uitgang te wijzen. Alhoewel de ietwat zachte hand wordt langzamerhand een harde stem die niet mis is. Maar die eenling wilde eerst zijn pap opeten. We hebben het maar zo gelaten.

Om 11.00 uur hebben we een meeting met Marisol. Een nieuwe vorm van communicatie. Niet achteraf pruttelen, maar meteen zeggen wat er verbeterd kan worden.

Een paar dingen dat zij onder onze aandacht wil brengen. De voordeur bij de Mostrador moet altijd open blijven en ook de deur naar de Mostrador ook graag open, omdat zij het anders te benauwd krijgt. Te veel lawaai prefereert zij boven het gebrek aan frisse lucht. Zuriñe, degenen die haar vervangt, daarentegen wil dit juist niet en wenst graag te werken met dichte deur. Flexibel zoals de groep is, zullen zij hier rekening mee houden. Er wordt niet consequent omgegaan met de formulieren die ingevuld moeten worden voor de statistieken. Dat had zij goed gezien, omdat de nieuwelingen hierover niet goed waren geïnformeerd, is dat in het begin niet goed gegaan. Verder vroeg zij ons nederiger te gedragen naar de Spanjaarden. Haar uitleg ging gepaard met spastische bewegingen, alsof jij je broek moest uitdoen. Dit schijnt een Spaanse folklore te zijn. Grappig om te zien en haar voorstelling was uitermate goed bedoeld, maar kon niet voorkomen dat de in eerste instantie gniffelende groep 15 het uitbarstte van het lachen. Maar goed, de boodschap was duidelijk en we gaan daar aan werken. Maar houden onze broeken aan.

Nadat we de drukte aardig hebben weten te kanaliseren, was er even tijd om met elkaar de belevingen van deze dag door te nemen. Er was een groep van 24 Koreanen die voor veel last en

lawaai zorgde. De leider was een ietwat dwingende man, die alles deed behalve de groep in toom houden. Er was een Duitser op de fiets die zijn ID-kaart in SJDPD had laten liggen. Een van onze Hospitaleros spreekt vloeiend Frans en heeft ervoor gezorgd dat deze ID-kaart morgen wordt gebracht. De man was reuze blij en wij hebben hem zonder ID-ingeschreven en een bed voor hem geregeld. Er kwamen late gasten binnen. Twee Duitsers die het wel hadden gehad. 32 kilometer gelopen en afgedaald door het pikkedonkere bos. Feitelijk hadden we geen plek meer, maar hebben hun de plekken gegeven van twee gereserveerde personen die niet zijn op komen dagen. Gezien het tijdstip, het was inmiddels 21.50 uur, kon dat wel, zo besloten wij. Maar, ... nog geen vijf minuten later kwamen de personen die hadden gereserveerd binnen. Snel werden de vorige personen aan wie de bedden gegeven waren nog net op tijd geïnformeerd over deze impasse. Door zoek, geschuif en creativiteit is door onze boekhouder en Mostrador-eigenaar een oplossing gevonden. Ook zij kregen een bed. Dus deze drukke dag werd met een gezellig avondrondje afgesloten.

Maandag 25 september

Buiten die Koreanen hebben we een hele rustige en gezeglijke groep pelgrims in huis die tijdens het vertrek vele complimenten uitdeelde. Eén van de Hospitaleros ervaaarde al die complimenten als balsem voor je ziel. Tijdens onze koffiepauze in Casa Sabina zagen we de fietsende Duitser die op zijn ID-kaart uit SJDPD aan het wachten was. Hij bood ons spontaan een drankje aan dat wij natuurlijk hebben afgewezen. In ruil daarvoor zal hij een kaarsje voor ons gaan branden in Santiago. En dat kun je natuurlijk niet weigeren. Je weet maar nooit waar het goed voor is.

De poets ging snel en voordat wij het wisten zaten we alweer op het terras in het zonnetje bij Casa Sabina.

We hebben bijzondere talenten binnen de groep, Mark die forensisch rechercheur is geweest, poetst alles brandschoon alsof hij overal het DNA wil verwijderen. Dan hebben we ook nog ene Klaas, landbouwingenieur en allesdoener, die met zijn bijzondere humor en scherpe geest iedereen bij de les houdt. Ook hij is een toppertje, houdt alles in de gaten en is service-minded.

De middag verloopt gesmeerd, behalve als de bus uit Pamplona komt. Dan is het even aanpezen. Maar generaal lijkt het alsof het minder druk wordt, waardoor het inchecken van pelgrims vlot verloopt. De tweede incheckbalie is vandaag niet gebruikt.

Er komt een leuke groep Nederlandse VWO-ers binnen. De school heeft het zo georganiseerd dat er elk jaar een stukje gelopen wordt. Ze zijn zeven jaar geleden begonnen in Vezelay en elke keer met andere leerlingen. Een rustige spontane groep die benieuwd is wat wij hier allemaal doen.

Vandaag kwam een pelgrim met zijn zus en een rolstoel inchecken. Door een sterk Italiaans dialect was niet meteen duidelijk wat hij bedoelde. Hij had het maar over zijn moeder die in deze rolstoel had gezeten. We waren bang dat zij tijdens de tocht naar boven uit die rolstoel was gekukeld en nu ergens in een ravijn lag. Maar gelukkig bleek dit niet het geval. Ter herinnering aan en uit respect voor hun moeder, die jarenlang in die stoel gezeten heeft, maken hij en zijn zus nu samen de tocht vanaf Italië naar Santiago met deze rolstoel.

Het gezellige samenzijn ter afsluiting van de dag was weer veel te gezellig en eigenlijk te lang voor degenen die de volgende dag vroeg op moeten.

Dinsdag 26 september

Omdat de Sótano en de Winterherberg niet zijn gebruikt, waren wij bijtijds klaar om in het zonnetje te wachten op Don Valentin. Het is vandaag de dag waarop wij een rondleiding krijgen door het museum en de bibliotheek. Leuke spontane verhalen in een rijk historisch bedeed museum. Dan naar de bibliotheek. En nu kom ik bij een ander talent in onze groep, Pauline. Met haar brede kennis van veel corrigeert zij ons op een zeer sympathieke manier. Omdat zij onder andere bibliothecaresse is, begrijpt ze niet goed waarom al die historische boeken niet beter worden bewaard en beschermd. Ze gruwelt als zij ziet hoe Don Valentin, zonder handschoenen, oude perkamenten boeken beduimelt. Zelf zou zij in staat zijn het hoofd van Valentin te pletten met een van die zware boeken met grote leren kaften, maar zij beheerst zich gelukkig.

De middag verliep eigenlijk zonder bijzondere gebeurtenissen. Dit keer kwamen wel alle reserveringen opdagen. En een jong gezin met twee kinderen van vier en zes kwamen binnen. Elke keer is dit weer imponerend om mee te maken.

Woensdag 27 september

Vandaag na de poets de brandoefening gehouden. Eenieder uitgelegd wat zijn of haar taak is en wat er van ons wordt verwacht. We hopen dat nooit mee te maken, maar het geeft wel een rustiger gevoel dat wij dit goed hebben doorgenomen. Daarna op de foto met Marisol. Zij doet haar naam eer aan, Mari-sol. Ons zonnetje in huis staat prachtig op de gezamenlijke foto. Ik vraag me af hoe vaak zij dit al heeft gedaan. Ik denk zo'n 300 keer.

Het is weer een middag waarin de pelgrims mooi geleidelijk – net alsof ze het hebben afgesproken – binnenkomen. Makkelijk te beheersen. En aangezien de Hospitaleros allemaal weten wat ze moeten doen is het voor de Jefe een eitje. Over eieren gesproken. We stoppen even met het voorschotelen van eieren tijdens het ontbijt. Vanaf het begin hebben we al meer dan 66 eieren genuttigd. Dus even geen cholesterolverhoogde versnaperingen meer.

Een ander talent is onze Cor. Veeltalig, gaat zeer behendig met pelgrims om, voorziet hen van de nodige informatie en helpt ons met het oplossen van ingewikkelde problemen waarbij het goed spreken van een buitenlandse taal meer dan evident is. Daarbij is hij een super-kok en schotelt ons telkenmale de meest lekkere hapjes voor. Buiten dat is het gewoon een prettig mens en een teamspeler pur sang.

Het enige opwindende dat vandaag is gebeurd is de binnenkomst van twee monniken in ambtskleden en een rolstoel die de tocht naar Santiago aflegt. En ook nog een Zweedse mijnheer die in het donker door het bos naar beneden is gekomen en tijdens de afdaling 3 keer was gevallen. Een bloedende knie tot gevolg, die goed door ons werd verzorgd.

O ja, door een onhandige manoeuvre tijdens het openen van de deur, waarachter de rugzakken liggen, is de hele deur eruit gevlogen. Extra werk voor Pablo, de conciërge, landbouwer, schoonmaker, boodschappenjongen, klusjesman en nog veel meer.

Donderdag 28 september

We zijn gezegend met de moppentrommel. Onvoorstelbaar hoeveel - nog relatief keurige moppen - de ronden doen. De helft van onze Hospitaleros zouden komiek kunnen zijn. Zeker gezien hun uiterlijk dat soms lijkt op een slechte tekening van Albert Uderzo, bekend van Asterix en Obelix.

De ene mop lokt de ander uit en voordat je het weet zitten we, maar nu met spierpijn in de buik van het lachen, weer in de Mostrador om de stroom pelgrims te bedienen van een bed.

We zijn er nu precies een week en de tijd vliegt. Er wordt een planning gemaakt van taken die ons volgende week te wachten staan.

Even nog over de talenten in onze groep. Dit keer Angelique. Een goed ogende Hospitalera met een zeer sprekend gezicht. Niets blijft bij haar geheim. Wat zij denkt niet te kunnen zeggen hebben haar ogen al verklapt. Ook zij is een oprechte en loyale teamspeler, scherp van geest, kritisch op verbeterpunten, maar realistisch genoeg in te zien dat bepaalde zaken te complex zijn om daar aan te beginnen. Een warm persoon, bourgondisch, verzorgend en met oog voor een ander. Een Amsterdammer zou zeggen; “Een tof wijf”.

De middag verloopt als alle voorgaande middagen. Een rustige inloop, geen gekke dingen, dus eigenlijk gewoon een mooie middag met wederom uitstekend weer. Wel hebben we soms wat problemen met de bovenbedden. Te veel oudere personen of personen met een stevige obesitas willen graag wisselen met onderbedden. Maar door de reserveringen zitten deze gewenste transacties vaak op slot. Dus het wordt een gesleep met trapjes en andere attributen om hen een “kontje” te kunnen geven zodat ze veilig in het bovenbed belanden.

Vrijdag 29 september

Vandaag slopen-dag. De hele eerste etage is voorzien van schoongewassen slopen. Morgen doen we de rest. Vandaag ook een rondleiding van Don Valentin in de krochten van dit gebeuren. Knekelhuis, crypte en nog meer ondergronds spul.

Wat hebben we toch een mazzel. Elke dag stralend weer, gezeglijke pelgrims en een topteam. Daarover wil ik even het volgende kwijt. Natuurlijk heeft elke nieuwe groep zo zijn eigen identiteit, ritme, eigenaardigheden, loyaliteitsgehalte, empathisch vermogen en acceptatiegehalte. Elke keer weer vormen verschillende individuen met elk een eigen levenservaring, wensen, verlangens en verwachtingen een team. De ene keer gaat dat makkelijker dan de andere keer. Zelden lukt dat niet. Over het algemeen gaat dat goed. En als het goed gaat heb je voordat je het weet er een familie bij.

Ons team zit goed in elkaar. Niemand is te bedonderd om veel te doen of taken van anderen zonder maar iets te zeggen over te nemen. De onderlinge sfeer is top. Daarbij wordt er veel gelachen en ook op een constructieve manier met elkaar samengewerkt. Maar het belangrijkste is dat elk lid van het team oog en hart heeft voor de pelgrim.

Verder met de bijzonder talenten binnen ons Team. Klaas, een prototype van een ruwe bolster en blanke pit. Gepolijst door het leven, iemand met een duidelijk en oprecht standpunt, een helper en charmeur eerste klas. Daarbij heeft hij een vlijmscherp mensbeeld. Maar zijn humor is wel het meest opmerkelijke aan hem. En die brengt de sfeer binnen het team op een nog hoger niveau.

Er kwam een vraag van een pelgrim of haar medicijnen bij ons in de koelkast kunnen liggen. Natuurlijk doen we dat. Op de vraag of het zware medicijnen zijn gaf zij een antwoord, waarvan wij even stil waren; “Ik ga nu nog niet dood, maar wel binnen drie maanden”.

Twee meiden uit Israël kwamen, nadat zij bedden hadden toegewezen gekregen, weer obstinaat terug. Zij sliepen naast twee bonken van ruwe kerels die overal – en ook op hun bed – spullen hadden uitgestald. En eerlijk is eerlijk, die heren stralen nou niet echt een sfeer van genoeglijkheid uit. De twee dames voelden zich niet veilig en wilden weer weg. Aangezien wij niet in staat waren te ruilen, wilden zij hun geld terug om hun slaappleats elders te zoeken. Dat werd het hotel waar zij in een gerieflijke kamer kunnen slapen met een deur waarop twee dikke sloten zitten. Wij zijn benieuwd hoe zij de rest van de Camino gaan ervaren.

Een jong stel met een kind van twee jaren, waren vandaag met de kinderwagen de berg over gewandeld. Dit blijft mooi om naar te kijken.

De avond verloopt zoals gewoonlijk met een gezellige nadronk. Alhoewel, de dames zijn terecht vroeg op stok gegaan. Dan is het toch ietwat anders.

Zaterdag 30 september

Na de vlotte uittocht van de 155 pelgrims hebben wij ons gestort op de nog resterende slopen. Zo'n 170 stuks. Met vereende krachten zaten alle slopen gewassen en al na de koffie er al op.

Het blijft saai, maar vandaag is het weer mooi weer. Het belooft zelfs boven de 30 graden te worden. We gaan het zien en zullen extra waterkannen klaarzetten voor de oververhitte pelgrims.

En opeens werd het druk. De bus uit Pamplona zat overvol met pelgrims die hier allemaal wilden overnachten. Line-up en gestroomlijnd binnenlaten bij de Mostrador zorgden voor een effectieve incheck en tevreden pelgrims.

Ook kwam een 16-tal Taiwanese pelgrims binnen. Moe van de wandeling, wilden meteen een bed en zo snel mogelijk douchen en natuurlijk een wasje doen. De bedden werden snel toebedeeld. En opeens was er een probleem in onze geoliede machine. Een bed was bezet door iemand die daar niet thuis hoorde. Alle spullen lagen mooi gedrapeerd op dat bed. Door iedereen werd naar de dame gezocht die ten onrechte het bed bezette. Zelfs een intensieve speuractie van onze forensisch rechercheur leidde tot niets. Dit speelde zich allemaal af omstreeks 14.30 uur. Uiteindelijk maar een ander bed aan die Taiwanese gegeven. Maar nu komt het gekke. De hele dag hebben we dat bed in de gaten gehouden, maar niemand te bekennen. Ook niet tijdens de laatste avondronde, lag daar niemand op. We hebben een spookbed. Dik na tien uur, als de deur dicht is, nog eens gekeken. Niemand lag op dat bed. De volgende dag werden wij door de Taiwanese groep gewezen op de vrouw die daar kennelijk toch op heeft gelegen. Hoe kan dat? Ach, zo af en toe stuurt Sint-Jacob ons een raadseltje, zodat wij ons niet vervelen.

Even verder met onze talenten. We hebben het nu over Mark Vermaat, die forensisch rechercheur. Eerder is al gemeld dat hij zijn taak meer dan serieus neemt. Hij poetst alle DNA-sporen in de douches en toiletten op de derde afdeling weg. Consciëntieus zoals hij is doet hij ook andere klussen die er allemaal piekfijn uitzien of uitstekend worden uitgevoerd. Hij past goed in het team, heeft zo zijn eigen humoristische inbreng, heeft een brede kennis van veel en op technisch gebied heeft hij groep 15 al diverse keren uit de brand geholpen. Ook de manier hoe hij omgaat met de pelgrims is top. Elke Jefe zou blij zijn met zo'n groepslid.

Na sluitingstijd kwam toch nog in het pikkedonker een Pelgrim aanlopen. Een Poolse jongeman die pas om 14.00 uur uit Saint Jean-Pied-de-Port vertrokken was. Geen geld op zak maar wel een creditkaart, dus snel met hem naar het hotel waar hij nog net op tijd aldaar zijn overnachting in de herberg kon betalen.

Zondag 1 oktober

Vandaag is het plintjesdag. Dus alle plinten een extra schoonmaak-likje. Ondertussen zijn de bedbakken op de eerste etage al gedaan en op de derde is alles na het moppen van de vloer, spic en span. Zeker door het extra poetswerk in de toiletten door Mark. Ook zijn er al voorzetten voor het overdrachtspapier gemaakt.

Alom, alles loopt op rolletjes. Ook het financiële gedeelte. Dit komt door ons andere talent, Peter Ballemans. Een vrolijke vlerk die tijdens zijn werkbaar bestaan veel ervaring heeft opgedaan in de financiële wereld. Daar plukken wij nu de vruchten van. Hij boekt als geen ander en is daarin bijzonder creatief, punctueel en maakt alles kloppend. Hij is constructief kritisch bij het aandragen van verbeterpunten. Daarbij is het een prettig persoon die een top team-player is. Altijd de helpende hand, zowel voor de pelgrims als voor de hospitaleros. Door zijn bourgondische inborst zorgt ook hij voor de gezelligheid binnen de groep. Hij sluit zijn ogen bij de eerste slok koel bier. Dat zegt genoeg.

Vanochtend een bijzondere ontmoeting met een Duitse pelgrim vol tatoeages. Een bonk van een kerel. Op zijn ene arm had hij aan de buitenkant een klok met het jaartal 2015. Daaronder een fles wodka en weer daaronder draden die leiden naar een marionet. “Kijk”, zegt hij, “die marionet ben ik. Afhankelijk van 2 flessen wodka per dag”. Hij draait zijn arm om en we zien daar een naam Birgit staan. “Dat is de naam van mijn vriendin, die nooit heeft gezegd dat ik verkeerd bezig was. Wel heeft zij gevraagd hoe zij mij kan helpen. Door haar steun ben ik sinds 2015 van de alcohol af. Dat is pas echte liefde”. Niet alleen zijn ogen worden vochtig maar ook die van onze Hospitalera die hij even stevig omhelsde. “Ja, dat is pas echte liefde”, herhaalde zij.

Vandaag de halve Marathon naar Zubiri. Veel drukte en na het startschot liepen 400 personen, met weinig aan, over het loeihete asfalt richting de finish, zo'n 22 kilometer verder.

Vandaag tikken we de 31 graden weer aan. Maar het is anders warm en ook het licht is anders. Scheller, kennelijk omdat de zon lager staat. Het is net alsof de zon niet meer zo enthousiast is als in april.

De pelgrims komen allemaal bezweet binnen. Er wordt water uitgedeeld en sommigen worden extra in de gaten gehouden. Er komen twee Spanjaarden binnen die alleen gebruik willen maken van de douches. Gezien hun miserabele fysieke lichamelijke conditie, hebben wij dit maar toegestaan. Daarna gingen zij met de auto naar huis. Naar Toledo.

Een pelgrim was helemaal aan zijn eindje en in onze huiskamer hebben wij hem weer kunnen oplappen met bananen, kaas en een heleboel water. Hij had te veel van zichzelf gevergd door mee te lopen met zijn vrienden, die allen een voor hem veel te hoge tempo hadden.

Een dame vol met rode pukkeltjes. Bedbugs? Die pukkeltjes worden grondig onderzocht en nee, ze lijken niet op een bedbugsbeten. We denken aan muggenbeten of vlooiën? De rugzak wordt binnenstebuiten gekeerd en alles wordt nog eens grondig onderzocht. Haar bed, nummer 138, maken we morgen extra schoon.

Maandag 2 oktober

Vandaag is het de verjaardag van An. Zij mocht daarom langer blijven liggen en ondertussen werd de huiskamer versierd met slingers en andere curiositeiten. Zichtbaar verbaasd werd zij in het zonnetje gezet. Ze kreeg een passend kadootje en daarna gingen we snel aan de poets. Dit omdat de groep een uitje heeft en om 9.30 uur wordt opgehaald. Behalve de Jefe, die blijft het fort bewaken.

Laten we het meteen maar hebben over het talent van An; Zij is een probleemoplosser, alert en spits. Ze schat de mens achter de pelgrim uitstekend in. Altijd biedt zij de helpende hand en als teamspeler is zij een super teamgenoot. Zij bekijkt alles vanuit de positieve kant en is een optimist die kleur geeft aan de groep.

De groep is mooi op tijd terug. Snel aan de bak, omdat er een dikke bus vol energieke pelgrims aankwam. Meteen line-up en maar regelen, stempelen en zorgen dat ze netjes op de banken blijven zitten, zodat ze klaar zijn om de Mostrador binnen te komen. Op de vraag of de tweede check-in geregeld mag worden ingezet, zei Marisol dat dit nog niet nodig was. Een half uurtje later weer

gevraagd en het antwoord was datzelfde. Ondertussen de meute maar rustig houden. Maar alles is weer gelukt en na twee uur was de gang weer zo goed als leeg.

Een geld loze pelgrim vroeg hier onderdak. Maar zonder poen, kunnen we dat niet doen. Dus maar doorverwezen naar Don Valentin en die heeft een plekje vrij weten te maken in de winterherberg. Wel hebben wij deze jongeman gebruik laten maken van de douchefaciliteiten. Voor nop. Hij blij en wij natuurlijk ook een beetje. Later kwam er nog een jonge dame ook zonder geld zodat de jongeman gezelschap kreeg in de winterherberg.

Dinsdag 3 oktober

Vandaag nemen we afscheid van onze Jefe, die helaas om een verdrietige missie eerder naar huis vertrekt. Hij heeft aan de groep voorgelegd wat er speelt en ieder begrijpt dat hier geen andere optie is dan doen wat je hart je ingeeft. Voor hem jammer en zeker ook voor ons!

Dat brengt ons bij het benoemen van het talent van onze Peter Stoks. Wij proberen hem ieder in één woord te vatten. Voor ons is hij zorgzaam, empathisch, behulpzaam, een teamspeler, relaxed, onopvallend coachend, kortom een lieve man, een Jefe naar ons hart! Vertrouwen is het sleutelwoord.

Er gebeurt zoets grappigs, een prachtig voorbeeld van onderlinge verbondenheid bij Hospitaleros. In verband met het verjaarscadeau voor An worden er tikkies verstuurd. In de contacten staat 'Klaas Camino', Klaas krijgt ook een tikkie, maar hij reageert vreemd met ????. Apart, maar goed er wordt nogmaals uitgelegd waar het voor is. Er komt een reactie: "O wat leuk, is An jarig? Ik heb ooit met haar gehospitalerd, nou ik betaal mee hoor, doe haar de groeten!" Oeps, hier is iets fout gegaan: twee mannen die Klaas heten in één contactenbestand. Natuurlijk wordt zijn bijdrage gestorneerd, maar het feit dat iemand zomaar, out of the blue, meebetaalt, is hartverwarmend. Overigens bleek deze Klaas, Sjaak te heten.

In de wasserij komen een broeder in vol ornaat en een zuster in burger binnen. Hij heeft zijn soutane jammer genoeg zelf gewassen, de rest mogen wij doen. De zuster is niet zijn zus maar een medereligieuze. Ze laat haar paspoort zien om te tonen hoe ze er in tenue uitziet. (We zien in de gauwigheid dat ze veertig is, zou je niet zeggen!). Ze hebben bij Don Valentin aangeklopt en hij heeft ze voor een bed naar ons verwezen. De pater mag wel mee voorgaan in de mis vanavond. Zo gaat dat.

Op het kampeerveldje staat een leuke jongeman met volle baard en zés honden. Eén van de bordercollies is blind en een klein boerenfoxje helpt hem. De baas roept de honden bij elkaar voor een foto en de kleine sprint naar de grote hond toe en duwt hem min of meer naar de baas. De grote hond zal ook op zijn oren vertrouwen, maar het is evengoed mooi gedrag. We hebben geen blafje gehoord!

In de wasserij komt een Nederlandse vrouw die net gehospitalerd heeft in St. Jean. Ze is heel enthousiast over 'haar' herberg daar. Gite de la porte de St. Jacques. Het moet een prachtige herberg zijn. De prijs is dan ook 27 euro met ontbijt. Misschien een leuke tip voor weer een keer logeren daar, in ieder geval een enthousiaste hospitalero!

Paniek! Klaas is meel wezen kopen om pannenkoeken te bakken. Tijdens eten is hij stil, hij hoort ons duidelijk niet. Wel verdraaid, is hij zijn gehoorapparaat weer kwijt. Gelukkig heeft hij 's middags vrij, dus hij stapt op de motor en ja hoor! Op de parkeerplaats, waar hij zijn helm heeft afgedaan, vindt hij het terug. Mazzelaar? Antonius? Jacobus? Of gewoon geluk en goede ogen?!

Overigens was hij het al eerder kwijt, maar toen had Pablo het doosje aangezien voor een muis van de computer....

We eten lekkere appelpannenkoekjes van Cor, het is koud geworden, truien en kousen aan, er druppelt af en toe nog iemand binnen, weer de bekende vraag om een dekentje...

Het blijft zó rustig dat er best een paar van ons naar boven kunnen om PSV tegen Sevilla te zien spelen, gezellig. Het kijkt lekker weg! Wijntje erbij, de koelkast koelt amper dus een biertje smaakt nu niet. De dag is bijna om, weer een mooie dag!

Woensdag 4 oktober

Kwart voor zes, Roncesvalles in de nevel, een prachtig verstild gezicht. Onderweg naar de kapel roept de uil, een enkele pelgrim is zijn spieren aan het losmaken en wij starten de muziek.

Alle Hospitaleros zijn bezorgd over een echtpaar uit Chili dat gisteren helemaal uitgeput bij ons binnenkwam. De vrouw (73) was vooruit gekomen om slaapplekken te regelen en daarna ging ze haar man (78) zoeken. Hij kón niet meer en kwam strompelend, ondersteund door haar en een 'angel van de Camino' binnen. Ze mochten hun schoenen aan houden, de backpacks werden voor ze naar boven gedragen, de gang door was een opgave, maar dan gelukkig de lift. Tja en dan nog weer naar het restaurant strompelen. Vanmorgen zaten ze toch weer min of meer monter op de rand van het bed, hij met een zak vol medicijnen, maar die waren in case of... Ze zijn klokslag acht uur vertrokken met het plan om de bus te pakken. Wij zijn opgelucht dat ze toch weer op de been zijn.

Nadat vensterbanken, plinten, hoekjes en gaten gesopt zijn, arriveren we nog steeds vroeg bij Casa Sabina. Koffie op het terras waar de tafeltjes nog nat zijn van de ochtenddauw maar waar de zon alweer volop schijnt. Een groepje van vier Hospitaleros wandelt door het heksenbos naar Burguete voor wat boodschapjes, postzegels en om geld te trekken. De herfst dient zich aan, we fotograferen de prachtigste paddenstoelen, wat een variatie! En dan alweer naar Casa Sabina voor de zoveelste overdadige, heerlijke lunch. Wat hebben we het goed!

Waar wij heel voorzichtig tussen de paddenstoelen door stapten om ze maar niet te beschadigen, ziet één van ons 's middags twee mannen uit het bos komen met manden vol met de grootste en mooiste exemplaren. Een krat vol cantharellen, eekhoortjesbrood, kastanje boleten zo groot als een alpinopet schuiven de auto in. Eet smakelijk!

Het was vanmiddag even kort heel druk, Marisol complimenteerde met ons adequate optreden. Gisteren hadden Klaas en Mark een gezellig gesprek met haar. Fijn dat het zo ook kan.

Een Franse jongen meldt zich zonder paspoort, Klaas vertelt hem al dat hij dat echt nodig heeft en ja hoor, Marisol is onverbiddelijk, hij mag niet hier blijven.

Er is ook geen staat op te maken; gisteravond hadden we maar drie bedden bezet op de derde en nu loopt de Sótano alweer vol. Stiekem hopen we dat we de winterherberg niet nodig zullen hebben. Het is vanmiddag druk geweest en nu is het gezellig in huis. Mensen staan buiten in groepjes bij elkaar te genieten van de mooie roze lucht, overal zitten mensen te praten, binnen bij het zitje boven zit een mevrouw haar yogaoefeningen te doen, een mevrouw met een hondje staat bij de deur, ze slaapt met man en hond in een tentje en zegt tevreden: "Meer heeft een mens niet nodig!" Peter knoopt nog maar eens een praatje aan, Klaas zeult nog weer een zware backpack weg, Cor ontfermt zich weer over een uitgeputte man, en ook dat komt weer goed. Helaas geldt dat vanavond niet voor Feyenoord.

Uitje naar de kloof met de gieren.

Om vijf voor tien komt er nog een clubje binnen; ze hebben iemand begeleid die hartklachten had. Via een omweg hebben ze een ambulance kunnen bellen die de patiënt heeft meegenomen. Van de weeromstuit zijn ze ook nog zes kilometer omgelopen, en dat allemaal op hun eerste Caminodag. Ze slapen vast lekker.

Donderdag 5 oktober

Weer een strakblauwe hemel, zomers weer en goede stemming. Om acht uur zijn alle 199 pelgrims weer vertrokken, ook de jongen die vroeg of hij tot twaalf uur mocht blijven liggen omdat hij om één uur de bus wilde pakken. (Dat gaat niet gebeuren jochie!)

Na het ontbijt met grote glazen vers sinaasappelsap en lekkere eitjes, aan we aan het werk. Tjonge jonge, is het hier ooit zo schoon geweest? (Dat vragen alle Hospitaleros zich natuurlijk af nadat ze zich de sterretjes voor de ogen hebben gesopt). Na het stofzuigen worden alle vloeren gemopt, er is geen richeltje meer te vinden waar wij niet gepoetst hebben. Mark moet vier keer schoon water pakken voor de derde verdieping en Cor blijft emmers water verversen voor het trappenhuis. Schóón!

We maken een enveloppe voor Maite (de aardige serveerster van Casa Sabina), want de laatste maaltijd breekt aan.

Na de lunch zwaaien we Peter B. uit, hij gaat helaas een dagje eerder weg. Jammer, want we hebben het ook met deze Peter erg gezellig gehad.

Het betekent dat An nu ook nog de financiële verplichtingen om zich neemt. Nou daar draait An haar hand niet voor om.

Op het veldje buiten staat nog steeds een tentje. Ze willen nog een nachtje blijven, het meisje wil haar knie rust geven, maar het mag niet van Marisol. De politie komt om ze te sommeren op te

stappen. De jongen had een mooie tekst in het Thai op zijn lijf getatoeëerd staan, in het Engels: Don't value your life at the money you have. Een sympathiek stel, met een lieve hond.

Cor maakt een geintje in de wasserij. Hij zegt tegen de vrouw die net binnen is dat de laatste die op het wachtbankje gaat zitten een liedje moet zingen. Een oudere meneer bromt "Doe maar de sekspistols dan", ze zingt de sterren uit de hemel. Even later zelfde geintje en een vrouw uit Nieuw Zeeland zingt in het Maori een Marialied. Ontroerend! Later horen we dat ze in de crypte na de pelgrims mis Amazing Grace heeft gezongen!

Don Valentin komt afscheid nemen, wat attent!

Wat zijn er toch veel hartelijke pelgrims. We zitten rond half tien 's avonds op het bankje buiten de klok vooruit te kijken en de een na de ander die terugkomt van het eten komt Buenos noches wensen of bedanken voor "all the trouble". De sfeer is gemoedelijk en we merken op dat het echt maar een enkeling is die chagrijnig of boos reageert. Dat dát nou net de persoon is die we onthouden is iets waarmee we onszelf tekort doen. Dus: complimenten ontvangen!

Uiteindelijk is maar twee keer de bel gegaan na tien, dus dat valt reuze mee!

Vrijdag 6 oktober

Weer een kraakheldere ochtend. Vanochtend allemaal druk met opruimen, schoonmaken en opleveren.

Wij hebben zo ongelooflijk geboft; met het weer en met elkaar, twee topweken gehad samen. Voor iedereen die volgt: Buen Camino!

Periode 16   Vrijdag 6 oktober t/m Vrijdag 20 oktober 2023

Hospitaleros: Tijmen Stoof, Corry Janse, Margreet de Vries, Hans van Hinsbergh, Marc Koch, Bert de Slijter

Aantal pelgrims: 1.706

Vrijdag 6 oktober

Vandaag is Equipo 16 aangetreden, verkwikt na een rustig nachtje bij hotel Burguete, hadden we er zin in! Lekker wandelingetje, stralend zonnetje, heerlijke temperatuur... Thuiskomen, zo voelde het. Toch is het elk jaar ook weer anders. Wat doen al die was rekjes in de gang? En de tafel met weggeefspullen... mag die hier ineens weer staan? Leuk! Meteen een soort minibibliotheek. Zodra we het rijk alleen hebben worden de rekjes naar de kelder gebracht. Weg ermee, oordelen we, geen gezicht! En dan zitten we meteen midden in het werk. Een grote groep Koreaanse pelgrims,

heel veel was, een storing bij een van de drogers, pelgrims die dingen kwijt zijn, op het verkeerde bed liggen, hun locker niet kunnen gebruiken, de schuurdeur die er volledig uit blijkt te liggen, het deurscharnier van de huiskamer dat ernstig versleten blijkt, de zure melk in de koelkast en de verrotte sla...

Heerlijk dat er zoveel verschillende dingen zijn om ons druk over te maken.

181 pelgrims bieden wij die nacht een slaapplek. Op het veld staan ook nog een paar tentjes.

Zaterdag 7 oktober

Een fris begin van de dag, heerlijk temperatuurtje. Niet iedereen is nog gewend aan de geluiden van de nacht in Roncesvalles. Paarden met rinkelende bellen, (of waren het toch koeien?) de uil in de verte, maar duidelijk hoorbaar, de snurkende buurman, het doorspoelen van het toilet: het is allemaal weer nieuw. Het werk zit nog wel in ons geheugen. Voor het eerst in de toch al 5-jarige carrière van Hospitalera Margreet lag ook Planta 3 vol! Dus moest het sanitair ter plaatse ook schoongemaakt worden. Een aardig klusje dat bepaald werd door heel veel Koreaanse haren en de nodige eierschalen op de grond. Rare jongens die .... 's Middags weer heel veel pelgrims, heel veel was, heel veel nationaliteiten en vogels van diverse pluimage. Gasten die het slapen in hun auto bij nader inzien verkiezen boven een bed in de herberg: Nee sorry dames, het geld wordt niet terug gegeven.... Jonge mensen die ergens een "vriend/in" achter gelaten hebben die nog steeds niet gearriveerd is, terwijl het nu toch donker is. Hoe doen we dat? Do we make a swipe?? Nee lieve dames, geen swipe, we kijken eerst even of het gereserveerde bed misschien toch al door haar beslapen wordt. En ja hoor, ze is weer opgedoken en met behulp van een lift van een aardige Spaanse familie bij de herberg belandt. Jonge kerels uit Kroatië die hun ondergoed aan het wassen zijn en vragen of er even een foto gemaakt kan worden. Die wordt naar mams gestuurd: kijk mam, het komt allemaal goed! Er is veel vrolijkheid in de herberg, de luchtige gemoedelijke sfeer valt ons allemaal op. Tot 1 minuut voor 10 wordt er buiten gebabbeld en gerookt en gelachen. Maar om 10 uur is het schluss en ligt iedereen al gauw rustig in z'n bedje. Morgen weer een dag.

Zondag 8 oktober

De strakblauwe hemel kondigt alweer een warme wolkeloze dag aan. De pelgrims worden door Marc en Hans uitgezwaaid, de ontbijt sinaasappels door Tijmen geperst, het lijkt een ochtend als alle andere. Maar aan de ontbijttafel worden we snel bijgepraat: er was alarm vannacht om 3 uur. Bert werd als eerste wakker, moest Tijmen wreed wegrukken uit zijn zoete dromen, Marc stond ook meteen in de startblokken en Hans werd door lichtflitsen en veel lawaai uit zijn slaap gehaald! De brandweer belde, het alarm moest uit, hoe ging het ook alweer? Alles moest gecontroleerd worden, er stonden intussen 20 gasten buiten. Iets in de kelder bleek de oorzaak. Een verbrande vlieg dachten de deskundigen. Daar zou genoeg rookontwikkeling door kunnen ontstaan om deze heisa te veroorzaken. Gelukkig was er geen echte brand. Allen gingen weer naar bed. Maar het slapen ging toch niet meer zo goed. En onze arme Jefe werd daarna ook nog eens door de bel gewekt. De mannen waren vandaag niet zo vitaal als de dagen er voor. De dames van ons Equipo hadden nergens last van. Zij sliepen dwars door alles heen. Omdat het slot op de deur van het schuurtje nog steeds zo klierig is, de deur van het bagagehok verdwenen is en de sleutel van de deur van het andere hok gewoon weg is, zijn er regelmatig problemen. Een Belgisch meisje heeft ruim een uur moeten wachten omdat Marisol een reservesleutel zou kunnen hebben. Dat bleek het geval. Gelukkig bleef ze Belgisch gemoedelijk. Vandaag veel minder gasten dan de laatste 2 dagen, het zijn er 125. Verdieping 3 wordt niet gebruikt, jammer, net nu Marc morgen het sanitair zou poetsen.

Maandag 9 oktober

Bij de ochtendrituelen hoort het klaarmaken voor het bagagevervoer. Er zijn dit jaar veel meer vervoerders dan we gewend waren. Ze hebben allemaal hun eigen gewoontes. Er wordt online gereserveerd, er bestaan bagagetickets, er kan een QR code gevraagd worden en het hangt van de vervoerder af in welk hok de bagage moet staan. En zeker nu een van de hokken op slot zit en wij geen sleutel hebben, is er enige frustratie onder de Hospitaleros. Tijmen zet z'n charmes in als Marisol arriveert. Het hok gaat niet meer op slot. Dat wordt de afspraak. Dus we hebben een schuur

met twee hokken, een zonder deur en een met deur, beiden open. De twee dames die gisteravond luid lachend en pratend (om 20 voor elf) op de bel drukten omdat ze naar binnen wilden, boden vanmorgen deemoedig hun excuses aan en wierpen een flinke bijdrage in de Donativo pot. Ze snapten het!

In de waskelder krijgt een Amerikaan "wasles". De Hospitalera van dienst doet de handwas voor met een sok en adviseert hem de rest precies zo te doen. Dat gaat helemaal goed en ze wordt later op de dag omstandig bedankt voor haar actie. De afgelopen dagen zijn al diverse mensen blij gemaakt met een attribuut van de weggeeftafel. Wat de een geen dag langer mee wil sjuwen, is een groot cadeau voor

de ander. Vooral Marc en Bert doen hun best de spullen te matchen met een pelgrim en klimmen daar ook graag voor naar het verwarmingshok op verdieping 3, waar nog een hele winkelvoorraad aan kringloopspullen ligt. Zo vinden slippers, boeken, jackjes en handdoeken snel weer een nieuwe eigenaar. Wel af en toe de tafel opruimen!

's Avonds om bijna 10 uur wordt er nog een pelgrim door de Bomberos binnen gebracht. De noodknop werd gebruikt om gered te worden van de berg. Maar ervaren Hospitaleros twijfelen over het toneelstuk dat opgevoerd wordt. Wij hebben wel ernstiger uitgeputte pelgrims gezien: die konden echt geen pap meer zeggen.

Dinsdag 10 oktober

Appen noch bellen hielp om Margreet vanmorgen wakker te krijgen. Gelukkig stonden de anderen hun mannetje en ging alles gewoon door! Weer een dag zonder verdieping 3. Op tijd klaar dus! Heerlijk buiten in het zonnetje een beetje aan keutelen, na de koffie wat relaxen of bijslapen en deze middag weer lekker aan de slag. Tijmen wordt gemaïld door "De werkgroep": waar de totalen blijven? Oei, snel ingevuld en klaar. We snappen het weer en zien meteen dat er op dezelfde datum van vorig jaar nog meer pelgrims waren. Vandaag zijn dat er weer veel uit Azië. Mensen uit Korea en mensen uit Taiwan. Een aantal van hen blijken yogabeoefenaren te zijn. Binnen de kortste keren is er overal yoga: op het plein voor de herberg, op het veldje bij een tent, in de gang en zelfs voor de deur van de huiskamer zijn onze gasten hun oefeningen aan het doen. Ontspannende muziekjes klinken her en der, evenals diepe ademhalingen. Als we 's avonds met een drankje aan de huiskamertafel zitten, wordt er van buitenaf geroepen, daarna gaat de bel, het is half elf geweest. De deur wordt geopend en twee verkleumde Oostenrijkse pelgrims van een jaar of 50 rollen de herberg

in. Natuurlijk is er een bed vrij voor deze stoere dames. Ze worden opgelapt met thee en koekjes, en willen zo snel mogelijk naar hun bed. De fooi van 12 euro (wisselgeld) werd geweigerd door de helpende Hospitaleros, maar de volgende dag doneerden ze die alsnog in de Donativo pot.

Woensdag 11 oktober

Morgen is het een nationale feestdag in Spanje. Veel mensen nemen er een paar vrije dagen bij en gaan een lang weekend op stap. Dat is te merken. Er zijn meer dan 80 reserveringen, vooral van Spaanse vriendengroepjes en families. Alle “gewone” pelgrims zijn er ook, dus het is lekker vol. De derde verdieping weer in gebruik. Ook een pelgrim in een rolstoel komt daar terecht. “Zou dat gaan?” vragen wij ons af. We hopen het maar. We hadden met een paar erg ongelukkige Koreanen te maken. Nr. 1 had voor gisteren gereserveerd maar kwam niet opdagen. Zijn vlucht was 30 uur vertraagd, dus kwam hij vandaag. Moest hij opnieuw voor zijn bed betalen? Dat had hij immers al gedaan. Oké streek Marisol met de hand over haar hart. Je krijgt een bed, maar de tickets voor het eten moet je opnieuw betalen. Nr. 2 kwam aan en vroeg of hij zijn bagage kon krijgen. Normaal gesproken geen punt, hoewel het slot van het hok een crime is. Echter, deze pelgrim had niet betaald voor het vervoer en de vervoerder had zijn bagage daarom niet afgeleverd. Om 5 uur vanmiddag zou hij terugkomen en als de pelgrim dan alsnog betaalde kreeg hij zijn bezittingen terug. Het betaalverhaal was niet begrepen, de pelgrim had dit niet opzettelijk gedaan en o o, wat duurde het wachten lang! Alles kwam goed en de les is geleerd.

Nog een ongelukkige pelgrim moest op zoek naar een ander onderkomen omdat zijn prachtige Dalmatiër hier niet mocht slapen. Gelukkig stonden daar heel veel blij, tevreden, gelukkige en probleemloze pelgrims tegenover.

Donderdag 12 oktober

Als we terugkomen van de lunch staat er al een grote groep mensen te wachten op inschrijving. Marisol had ons al gewaarschuwd: nationale feestdag! In Spanje hebben veel mensen een lang weekend, vandaar veel reserveringen en een grote groep kinderen. Er ontstaat zowaar een rij in de gang! En wat leuk is: diverse mensen vertellen toch en passant een mooi verhaal aan de Hospitaleros. Een gezin van 5 personen wil graag een compartiment voor zich. Er wordt in het naastgelegen compartiment ook een bed toegewezen, maar dat vindt moeder niet nodig. De kinderen kunnen bij elkaar in bed slapen. De prijs voor 5 wordt zonder morren betaald. Het bed wordt niet gebruikt. Een gezin van 4, vader Spaans en moeder Grieks, 2 kinderen rond de 10 jaar, heeft zin in de overnachting en ook aan de wandeling met Credential. Moeder vertelt dat ze morgen jarig is en dat haar cadeau is dat ze dit als gezin gaan doen. Ze krijgt met deze tocht wat ze het liefst wilde hebben.

Een Koreaanse, gekleed in het zuurstokroze met citroengeel, zocht haar bagage en vond die met behulp van een Hospitalera in het bagagehok. De bagage bestond uit een enorme rolkoffer die daar mocht blijven staan en een rugzak van enige afmeting. De vervoerder had duidelijk gemaakt dat hier twee keer voor betaald moest worden. Ze had er dus nog een extra bagageticket voor nodig. De spraakverwarring die dit opleverde werd creatief te lijf gegaan met een speciaal voor dit doel door haar aangeschafte “machine”. Zij sprak Koreaans in “de machine” en de Hospitalera hoorde de vraag in het Engels. Bij het antwoord ging het omgekeerd, precies zo. Ze waren beiden heel blij met de soepele communicatie die het gevolg was. “152 languages”, riep ze blij! Wat een mogelijkheden. De groep kinderen was intussen ook gearriveerd, de hal stond vol met tassen en rugzakken. Echter, omdat er 4 ID kaarten ontbraken, konden ze niet geregistreerd worden en dus konden de spullen niet naar boven. De kinderen gingen verder met hun programma: ze deden de lezingen in de kerk, ze gingen eten en wie weet wat nog meer. De tassen stonden daar maar en wij werden een beetje bezorgd over de afloop: zouden ze op tijd binnen zijn? Hoeveel gedoe en lawaai zou dat teweeg

brengen? Hoeveel klachten van andere pelgrims zou dat opleveren? Wanneer zouden wij dan eens klaar zijn na deze extreem drukke dag?? Om 5 voor 10 kwam alles goed, ze waren er, de ID kaarten ook, ze mochten naar boven, probeerden stil te zijn en slapen al snel als rozen. Nee, dan de Spaanse vriendengroepjes...op tijd binnen, dat wel, maar wijntje op en luidkeels communiceren en dollen en sorry zeggen en toch doorgaan ..... Het is feest!

Vrijdag 13 oktober

Vandaag hebben we de rondleiding door het museum en de bibliotheek met Don Valentin. Bert is "the new one" dus de informatie richt zich speciaal op hem. En ook al zien sommige Hospitaleros dit alles al voor de 5de keer, het blijft prachtig en interessant. Het glaasje Patxarán na afloop glijdt

gladjes naar binnen. Zelfs het traditionele Baskische koekje valt in de smaak. We nu eten bij La Posada. Daar zien we tot ons genoeg Siham terug, we kennen haar nog van vorige jaren, toen ze in Casa Sabina werkte. En zij is heel blij om ons te zien. In La Posada is ze het absolute zonnetje in huis. Ze vindt het leuk om Duits met ons te spreken. En wij werken braaf mee. Het grote aantal jonge pelgrims valt op! In totaal zijn er 158, we verheugen ons op het poetsen van het sanitair op Planta 3.

Zaterdag 14 oktober

Marisol had ons aan het begin van deze periode verteld dat ze er alle dagen zou zijn. Maar zaterdag werden wij verrast door de komst van Zuriñe (Baskisch voor Sneeuw witje), die haar kwam vervangen. Ze was dus een weekendje vrij en daar was ze heel blij mee. Wij moesten even wennen aan Zuriñe, maar zij misschien ook aan ons. Gaandeweg brak het ijs. Vandaag beginnen we met het wassen van de kussenslopen. Best veel werk! Maar vooral het mannelijke deel van ons Equipo ziet dit als een uitdaging en aan het eind van de dag is dat werkje al voor het grootste deel gepiept. En iedereen heeft nog voldoende energie om alle pelgrims die arriveren te woord te staan, te helpen, raad te geven en gerust te stellen. Toch valt dat niet mee als er pelgrims zijn die ineens beginnen te schreeuwen. Zoals een Italiaanse, wier paspoort niet gescand kon worden, oud model, veel te dik, geen echtheidskenmerken. Nadat ze al een kwartiertje uitgeteld op een stoel had gezeten en moest huilen van vermoeidheid, kwam de klap dat haar paspoort het "niet deed" hard aan. Arme Hans in de Mostrador (die haar alleen maar vroeg even te wachten op Zuriñe) kreeg de volle laag. "Jullie spreken geen Italiaans en geen Spaans en met het paspoort is niks mis!!". Midden in deze tirade verscheen Zuriñe en had het in een klap opgelost. Later op de avond bleek deze Italiaanse toch Engels te spreken: "Good night", wenste ze ons.

De pelgrims die naar de mis waren, werden bij het verlaten van de kerk verrast door een hoosbui! REGEN! Dat was even nieuw voor ons. De capes kwamen van alle kanten en werden nat en wel aan de bedden gehangen. We adviseerden de gasten ze naar het washok te brengen dat we speciaal voor dit doel hadden geopend. Jammer genoeg waren er maar een paar pelgrims die hier gehoor aan gaven. Wij zagen de waterplassen op de vloer voor onze ogen ontstaan. De meeste van de 118 pelgrims hadden kennelijk geen last van de benauwde en klamme atmosfeer die ontstond door dichte ramen en vocht op de slaapzalen. De Hospitaleros trotseren de weersomslag met pannenkoeken. Heerlijk Marc!

Zondag 15 oktober

Het is ineens een stuk kouder. Een graad of 12 is toch een heel andere temperatuur dan de 30 graden die het steeds nog was. Vanmorgen verlaten de pelgrims de herberg in een dikke mistwolk. Duisternis en mist, hoe zou dat op de berg gaan vandaag? “Koud”, zeggen de binnenkomende pelgrims. Jammer dat je zo weinig kon zien. De voettocht ging van pijn naar pijn. En alle mooie uitzichten en monumenten werden gemist. Dit was extra zuur voor een jonge Fransman die namens een dierbare iets achter had willen laten bij het beeld van de Madonna. Nu legt hij het steentje ergens in de kerk. Een Braziliaanse pelgrim reist van Fatima (op verzoek van zijn oma, zij komt uit Portugal) naar Lourdes naar Roncesvalles en Santiago met een rozenkrans die hij na bezoek aan al deze plaatsen aan zijn moeder wil geven. De gasten vragen om dekens. De Hospitaleros moeten hen teleurstellen. Soms leidt dit tot vreemde situaties: een Frans koppel besluit hier uiteindelijk niet te slapen omdat ze geen slaapzak hebben. Ze kunnen in La Posada terecht, waar ze gelukkig ook de rugbywedstrijd tussen Frankrijk en Zuid-Afrika kunnen zien.

Maandag 16 oktober

Blue Monday zou je zeggen: het was blauw wat de klok sloeg. De blauwe matrassen stonden vanmorgen na het ontbijt in no time naast de compartimenten. Afnemen met een vochtige doek, de lattenbodems optillen, de bedbakken uitzuigen en daarna alles terug leggen, de matrassen liefst gekeerd... Het is een hele klus, maar samen sterk en verdieping 1 ligt er weer blinkend bij. Om 11 uur hebben we de tweede afspraak met Don Valentin. Vandaag zijn de Silo, de oude herberg, het klooster en kerk aan de beurt. Weer interessant. Aardig detail: de zuilen onder het baldakijn boven de maagd van Roncesvalles zijn van een bijzonder gesteente. De ene zuil is groen, het andere beige en bij nader inzien blijken ze vol met fossielen te zitten: allemaal schelpen en kleine zeedieren. Foto gemaakt, lekker vergroot en je weet niet wat je ziet. Bijzonder!

Dinsdag 17 oktober

Al vroeg hebben we in de gaten dat het stevig waait. Een bulderende wind doet de luiken klapperen en meteen na het middageten zien we dat er slachtoffers gemaakt worden op de berg. Een ouder echtpaar (Iers, maar wonend in Nieuw-Zeeland) zit op een bankje voor de herberg. De man met een erg bebloed been. Hij bleek gevallen door de wind en naast de opgelopen wonden was hij ook zijn bril kwijtgeraakt. Samen de omgeving afgezocht maar geen bril gevonden. Dokter Hans raadt hem een douche aan om de wond schoon te spoelen. Daarna wordt de gewonde toch meegetroond naar de verbandkamer, waar Hans een professioneel verbandje over de wonden legt. Een Belgische uit Wallonië vertelt ons dat ze nog nooit zoiets meegemaakt heeft als vandaag. Het uitzicht was schitterend maar de wind was afschuwelijk. Ze zei:” Ik ben niet religieus maar ik weet nu

dat God uit twee mensen bestaat: een Fransman en een Braziliaan. Ze hebben me gered.”

We komen tot een aardig aantal overnachtingen omdat een groep van 20 Duitse pelgrims van de Paderborn Verein op de derde etage verblijft. Ze zijn naar Bilbao gevlogen en vandaar met de bus naar Roncesvalles gereden. Morgen starten ze met hun pelgrimage onder leiding van Ulli. Dat levert nog wel enige frustratie op. Op het laatste moment besluiten ze met z'n allen bij La Posada te willen eten. Daar horen ze dat ze voor een pelgrimsmaaltijd een ticket

nodig hebben. Op naar Marisol dus. Zij zucht: Edurne heeft “this man”, Ulli, alles uitgelegd. En nee, ze hoefden geen maaltijd te reserveren. Ze zagen wel... En nu, als niemand op zo’n groep rekent gaan ze toch eten. Als dat 3 mensen betreft is dat geen punt, maar 20...!” Het geld voor de maaltijd wordt ter plaatse ingezameld. En blijkbaar is het goed gekomen. Het verblijf verloopt verder uitermate “punktlich”.

Een vreemde snuiter (sorry, maar even voor het begrip: type dakloos en verslaafd) komt een stempel halen en moet daarvoor een formuliertje invullen. “I can’t read this”, zegt hij, “Can I use your glasses?”. De Hospitalera geeft haar bril (waar hij niets mee ziet) en krijgt hem heel snel terug. Ha, ha! Gauw het blaadje ingevuld, tijd voor de volgende vraag, in het Duits nu: Ich wol etwas kaufen, ist hier auch ein Supermarkt? Ja zeker, zeggen we, in Burguete, dat is 3 km verderop. Oké, dan liet hij z’n spullen liggen, hij ging naar de winkel. Hij wilde naar de mis, dus hij kwam zeker terug, ook al ging hij hier niet slapen. Na anderhalf uur was hij er weer, bloedverontwaardigd en met een paar pilsjes in zijn handen: de supermarkt was dicht en wij hadden hem 6 km voor niets laten lopen, was dat nou Christelijk? Het leek nergens op Zwalkend verdween hij richting kerk. Bij de vredewens wankelde hij door de kerk en gaf iedereen een hand. Daarna kwam hij ons nogmaals vertellen hoe onchristelijk we hem behandeld hadden. Om 10 uur sloten we de deur. Zigzaggend taaide hij af. Geen idee waar hij gebleven is, of waar hij overnacht heeft.

Woensdag 18 oktober

Soms is de wasserij bijna een toevluchtsoord voor pelgrims. Vandaag kreeg Marc bezoek van een Duitse man die al lang in Frankrijk woonde. Eerst werd er een beetje over God in Frankrijk gepraat, al snel vertelde de man dat het echt niet overal zo “douce” was in La Douce France. Uiteindelijk zat hij na anderhalf uur nog steeds in de wasserij. Met z’n schone sokken in de hand begreep hij dat het tijd werd om een andere plaats te zoeken. Toen Marc zichzelf wilde belonen met een lekker stuk chocola, slikte hij niet alleen dat door, maar ook een flink stuk van zijn kies. Vandaag vergat een pelgrim al z’n spullen in de taxi uit Pamplona. Hij had geen geld en geen Credential en geen telefoon.... Ja, dan sta je wel even te kijken! Marisol wist raad, ze belde de taxichauffeur. Een andere, hem totaal onbekende pelgrim betaalde genereus een bed voor hem. Wat een geluk! En toen daarna de taxichauffeur z’n kostbaarheden alsnog afleverde bij de Auberge, zijn deze mannen samen gaan dineren op kosten van de (on) geluksvogel. Vriendschap is geboren.

Het gaat niet altijd goed met het zoeken van het juiste bed. Soms ontstaat er een ware beddendans! De man van 114 trof zijn bed beslapen aan. Vervelend, de eigenaar van de spullen was verdwenen. Dus vroeg hij om hulp. Een Hospitalera vond het vreemd, vooral omdat er ook geen ander bed leeg was. Dit moest uitgezocht worden. Om 5 voor 10 werd duidelijk dat iemand met bed 141 z’n kaartje verkeerd had gelezen. Maar toen lag de pelgrim met van bed 114 allang te slapen op 208. Bedden genoeg gelukkig.

Donderdag 19 oktober

We dweilen vandaag en Planta 3 wordt helemaal winterklaar gemaakt. Corry heeft wel drie dagen op het sanitair van 3 geschrobd om er voor te zorgen dat de schimmel in de winter niet weer de kop opsteekt. We zijn trots op het resultaat. Maar de blijdschap is van korte duur. Het waait heel hard en de regen komt met bakken uit de lucht! Daar gaat onze vloer. En als Equipo 17 dan ook nog eens arriveert en graag op die winterklare derde etage wil slapen, leggen wij het hoofd in de schoot.

Om kwart voor 11 deze ochtend hadden we een korte ontmoeting met Don Bibiano. Hij kwam naar de herberg, troonde ons mee naar de bibliotheek en er werd met behulp van tolk Corry een gesprekje georganiseerd. Hij bedankte ons en haalde nog even het jaar aan waarin hij een poosje de

nachtdiensten had gedaan (omdat de Hospitaleros niet meer mochten reizen in verband met Covid).
Onvergetelijke
herinnering.

Vandaag bood de ober van restaurant La Posada ons na de maaltijd “een shot” aan. Waarschijnlijk omdat we zojuist het enveloppe met inhoud hadden overhandigd en zo vriendelijk als we konden bedankt hadden voor het eten en de service. Zomaar midden op de dag dronken we een Patxaránnetje met sinaasappelsmaakje. Lekker! Een Koreaans meisje arriveert erg moe en erg ongelukkig: haar bril is afgewaaid. Ze kon hem nergens meer vinden. Aha, haar kunnen we helpen! We duiken eerst in het brillenwinkeltje van Marisol. Geen passende bril. Dan gaan we naar het verwarmingshok op 3 waar de gevonden voorwerpen worden bewaard. Tjonge wat een bende! Er staat een hele doos met brillen, de opticien zou jaloers worden. Uiteindelijk vindt het meisje een mooi exemplaar waar ze prima mee kan zien. Blij!

's Avonds genieten we na met een wijntje. Het zit erop! Gonny, de vrouw van Bert die even aanschuift maakt nog een huiskamerfoto, we bespreken gauw de werkzaamheden voor vrijdag en dan is het KLAAR! Wauw!! Moe en tevreden, het was erg leuk dit jaar!

Periode 17   Vrijdag 20 oktober t/m Vrijdag 3 november 2023

Hospitaleros: Hans Perik, Luc Holsters, Jan Bernard Koolen, Rosi Sanfrutos, , Agnes Hofsté.

Aantal pelgrims: 851

Donderdag 19 oktober

S' Middags om ca 4 uur rijden 2 auto's Roncesvalles binnen en parkeren hun auto's achter de Albergue. Er stappen 5 personen uit, een heel internationaal gezelschap, 1 persoon, Luc uit België, 1 jongedame uit Madrid Spanje Rosi, 1 mijnheer uit Kaatsheuvel Jan Bernard, 1 mevrouw Agnes uit Twente en 1 persoon Hans ook uit Twente.

Deze personen zijn van plan om de eerstkomende dagen RV onveilig te maken maar het ook gezellig te maken voor de onbekende pelgrims die binnen zullen wandelen en fietsen.

De donderdagavond wordt gebruikt om elkaar een beetje te leren kennen, het slapen op een schoongemaakte 3^e verdieping is heel rustig en het blijkt dat niemand geluiden maakt tijdens het slapen.

Vrijdag 20 oktober

Om 11 uur de goed verzorgde overdracht door Periode 16, alles staat klaar, de "problemen" zijn op papier verzonden per mail en het is een perfecte overdracht uit het boekje. Om 1 uur de gezamenlijke lunch en dan gaat het beginnen, we zijn met ons 5 en, gaat het lukken? Komen we er

niet 1 of 2 tekort? Hoeveel pelgrims komen er? Nu we konden heel rustig beginnen er zijn er vandaag maar 53 die komen logeren maar wel enkele die aandacht nodig hebben en veel energie vragen.

Zoals meestal gebeurt ook nu komen de aandachtspunten in de avond, 1 mevr. gaat 5 kamers verder op liggen in een onderbed, 2 dames uit 1 ruimte moeten boven slapen maar willen een onderbed, deze worden allemaal tevreden gesteld maar kost weer praten en energie, vlak voor 10 uur horen we tijdens onze sanitaire ronde veel lawaai uit de toilet op de B.G. komen, er is iemand bezig om de hele grote toiletrol leeg te trekken en deze in haar natte schoenen te proppen en deze proberen droog te laten worden voor morgen, dat ze al het papier voor de volgende toilet ganger opmaakt komt niet in haar op. Ze wordt dan ook hier op aangesproken maar snapt het niet, haar schoenen moeten toch droog zijn morgen.

Oké, dit is ook weer opgelost door de toiletdeur maar op slot te gooien tot de dame naar bed is gegaan en dan openen we de deur weer.

De 1e dag is voorbij en we genieten een klein momentje van gezellig samen zijn.

Zaterdag 21 oktober

De wekker staat op zes uur. Zoals gewoonlijk ben ik vóór de wekker wakker. Wassen, scheren en tanden poetsen en met Hans naar de Mostrador = receptie. Maar eerst de muziek aan. In onze huiskamer zet ik de versterker aan, daarna de geluids USB met Gregoriaanse monnikenzang. Daarna naar de Mostrador voor de verlichting in de gang, de keuken en op de eerste verdieping. De voordeur openen, de wasruimte openen, de kapel openen en weer terug naar binnen om de pelgrims Buen Camino te wensen. Prachtig ritueel. Voor acht uur is iedereen weg. Sommigen vragen nog ontbijt, de vouwfiets wordt in elkaar gezet en de bagage wordt gelabeld. Er is veel drukte en bezigheid. We ontvangen veel bedankjes, ik check de wasruimte of alle kleding is afgehaald en ik loop een rondje over de eerste verdieping om mogelijke laatslapers te verzoeken op te staan. Kort na acht uur sluiten we de deur en trekken we ons terug voor ontbijt. Agnes en Luc hebben de tafel gedekt, koffie gezet en een eitje gekookt. Gezellig bij elkaar wisselen we onze eerste ervaringen uit en maken een schema voor de schoonmaak. Van negen tot tien uur poetsen we gezamenlijk de eerste verdieping mét de instructies van Rosi en Hans. Zij kennen de procedures, het gebruik van de schoonmaakmiddelen en de juiste volgorde. Ook onze huiskamer en keuken poetsen we, en natuurlijk ook onze toiletten, badkamers en slaapvertrekken. Om elf uur drinken we samen koffie bij Casa Sabina, na eerst het brood voor ons te hebben afgehaald en de menukeuzelijst voor de lunch hebben ingevuld. Dan is het pauze. Ik heb er inmiddels een halve 'werkdag' opzitten. Rustig aan, even rusten, de dag is nog lang. Hans wil me vanmiddag in de receptie van 14 tot 15 uur voor het inschrijven en registreren van de pelgrims. Deze tijd lossen wij de Spaanse receptioniste af. Kan zij lunchen. Ook vanavond zullen we dat van 19 tot 22 uur doen.

Gisteravond na 22 uur hebben we nog een wijntje gedronken, mét een blokje kaas. Een mooi moment om de eerste ervaringen en inzichten van de dag te bespreken. Spanjaarden bepalen zelf wat ze doen, Nederlanders hebben geen impact op hun gedrag. Mét schoenen naar de slaapzaal, rugzak niet mee willen nemen naar het restaurant en zo nog meer.

Ik vind het mooi te ontdekken dat ik nu vanuit een hele andere plek (andere kant van de tafel) met dezelfde ogen naar de pelgrims kan kijken (vandaag 101).

Om 19 uur boterhammetje gegeten en me verbaast over alle verschillende nationaliteiten, talen, gewoontes, gezinnen en vriendengroepen. Het akkedeert.

Het is de tweede werkdag. Heel anders dan de eerste. Morgen weer anders. Leuk en dankbaar. Straks drinken we samen nog een drankje. En sluiten we de dag weer gezamenlijk af.

Het is steeds de regels volgen en toch flexibel zijn. Bijvoorbeeld. Het is de regel de wasserij om 19 uur te sluiten. Twee Koreanen komen om 19.15 uur aan en zij vragen of hun vuile was nog kan worden gedraaid en gedroogd. Nee, kan niet, we zijn gesloten. Ja, kan wel zegt de ander van ons team, ik ben er nu toch en heb tijd. Ook dat lossen we samen op. Daarom zijn we een team. Met verschillende ervaringen en kwaliteiten. Oh ja, de was is gedraaid gedroogd en de pelgrims uit Korea gaan morgen schoon weer onderweg.

Á demain.

Zondag 22 oktober

Het begint vandaag al heel vroeg, een man uit de Filipijnen loopt, na ja, lopen kun je het niet noemen, over de binnenplaats, later blijkt dat hij met de taxi vanuit Val Carlos is gekomen en hij wil om half 10 al een slaapplek hebben. Dat kan dus nog niet, de hele dag loopt hij een beetje om ons heen, gaat naar binnen maar heeft geen cash, alleen een creditkaart. Dus naar het hotel om daar te pinnen.

Om het verhaal niet te lang te maken, hij loopt en ligt de hele dag in de Albergue, Maandag komt ie bij ons om een taxi te regelen naar Zubiri, hij heeft ook geen telefoon bij zich. Alles geregeld en hij kan nu om half 10 worden opgehaald, Snappen jullie of snappen wij het, ik in ieder geval niet. Wat doet z'n iemand op de Camino en wie laat hem gaan uit zijn eigen land?

Agnes is nu samen met Hans de ochtendronde doen. Ieder van ons leert van Hans de gebruiken en routines. Ik besluit ook van bed af te gaan en de frisse ochtendkou te voelen. Luc en ik maken het ontbijt klaar. Een paar pelgrims hebben een duwtje nodig om 'de zaak te verlaten'. Bij uitleg van waarom - poetsen opruimen bedden schoonmaken en ontbijten - snappen ze het. Om 8.20 gaat de laatste pelgrim het ochtendgloren tegemoet en sluit de deur. Deze ochtend poetsen we ook (weer een deel van) de tweede etage, de trappenhuisen en de gehele eerste etage. Vanochtend hebben we na het zwabberen ook de stofzuiger erbij voor de plinten en hoeken. Ruim ná 10 uur zijn we klaar. Hans gaat met zijn bezoek (dochter met haar twee (klein)kinderen van de vorig jaar overleden penningmeester van de werkgroep) de berg op. Later lunchen zij met ons mee. De reden dat zij hier zijn is omdat de as van de overleden man hier bovenop de berg is uitgestrooid. Één jaar geleden en dat moment willen zij hier herdenken. Mooi.

Om 12 uur gaan we naar de heilige mis. Een vierstemmig koor uit Zaragoza zingt. Prachtig, uit volle borst. Na de dienst lunchen we. Salade, vis van de dag en walnotenijs. Lekker. Om twee uur gaat de Albergue open maar de eerste gast was hier vanochtend al om 10 uur.

En dan tot slot. Met de drie gasten van Hans aan de lunchtafel. Twee van deze gasten is een twee-eiige tweeling van 21 jaar. Hij werkt in Waalwijk, zij werkt in de Efteling.

De middag begint heel rustig, de pelgrims komen geleidelijk binnen maar wel vermoeid omdat er een straffe wind staat op de berg. Tegen 5 uur komt 1 dame uit Amerika binnen die heeft gereserveerd en wil wachten op haar vriendin die nog onderweg is, even later gaat de telefoon en deze dame krijgt te horen dat haar vriendin Julie niet verder kan, ze is bij een kerkje met een spits dak horen wij. Dus de auto gepakt en haar opgepikt bij de Ibañeta pas, in de auto naar de herberg. Omdat ze beide heel erg vermoeid zijn regelen we ook nog 2 onderbedden voor hun. Vanmorgen gingen ook deze 2 heel langzaam richting La Posada voor een ontbijtje, hoe gaat het verder met die 2?

Na een rustige avond, we tellen de verwisselingen van de bedden niet mee en ook niet het geschreeuw van kinderen op de zaal, kunnen wij onze discussie verder vervolgen over de politieke besprekingen die vanavond op de TV waren.

Ik kom net terug van de nazit. Evaluatie van de dag. Elke avond, na sluiting om 22.00 uur. Hans complimenteert ons. Op onze bereidheid snel alles op te pakken en zelf veel initiatief te nemen. Hans vindt ons ook (soms te) sociaal. Nu kan het. Met 80 gasten. Met 200 lukt dat niet. Het is goed zo, dit team.

De brandweer bracht nog twee pelgrims naar de herberg. Zij pikten hen op van de berg, in het donker, nadat ze 112 belden.

Wat ik meemaak is geweldig. Altijd aanstaan, mijn taak doen en ook mijn eigen vrije ruimte bepalen. Dat lukt goed. Ik ben blij met Jefe Hans. Jefe = teamleider. Luc vertelde dat hij dit werk heeft onderschat. Heel eerlijk van Luc. Fijn dat in dit team ruimte is om ook wat je als minder ervaart te delen. Ik kan zo veel anekdotes vertellen. Verhalen die ik eerder meemaakte. Onderweg naar Santiago of in mijn werk. Ook dat is erg leuk.

Om 11 uur is het rustig, vandaag 80 personen onderdak gegeven. Weer een bijzondere dag en weer heel veel ervaringen rijker.

Maandag 23 oktober

Ik kom net terug van de lunch. Elke middag, althans deze eerste week, in La Posada. Voorgerecht, hoofdgerecht, dessert. Alles lekker vers klaargemaakt. Ik neem elke dag Pesce del dia. Voor de derde keer is de dagvis tonijn. Morgen maar iets anders proberen. Even uitrusten nu. Hans geeft me tijd voor een middagdutje waar ik graag gebruik van maak.

Hier is alles weer aan de kant. Ik had samen met Luc de vroege dienst. We zwaaiden 80 pelgrims uit. De eerste wake-up start met muziek om half zeven. Monnikenzang. Een van de pelgrims komt op een 'holletje' naar de Mostrador en vraagt ons 'where can I find the monks?'

Wij wandelen nu naar Burguete. 3 km heen voor koffie en weer terug. We zijn in exact dezelfde bar als op 2 september 2010. Grappig. Ik maak het goed, een mooie wandeling retour. Ik zie Roncesvalles nu vanaf de andere kant. Mooi.

Later in de middag haal ik alle slopen van de kussens voor de was en gaan er nieuwe slopen om. Samen met Hans til ik de bovenste matrassen uit de bedden. Kunnen we morgen onder deze matrassen stofzuigen. Tja, huishoudelijke werkzaamheden om ervoor te zorgen dat de netheid en kwaliteit goed blijft.

Hans bakt voor ons pannenkoeken met kaas en spek. Lekker. Het was weer een fijne dag. Om 20 uur naar de pelgrismis en de pelgrimszegen. Afsluiten om 22.00 uur en dan een wijntje. De routine neemt het over van het wennen. Morgen rondleiding in het klooster. Ook weer leuk.

Dinsdag 24 oktober

Vanochtend om half zeven lopen Agnes en ik de openingsronde. De klokken met gezangen van de eucharistieviering vinden we minder. We houden meer van monnikenzang. Het kost wat moeite om de juiste balans in geluid te vinden. En bovendien, na het serene gezang van de monniken ramt Golden Earring Radar Live over de luidsprekers. We hebben er plezier om maar vragen Hans vanavond toch om de stick met de kerkklokken klaar te zetten. Sommige pelgrims schrijven hun ervaringen in het libre d'or van deze Albergue. Veelal positief met complimenten, soms ook kritisch vanwege de door sommige pelgrims minder ervaren spirituele omgeving. Welke verwachting heb je als pelgrim van Roncesvalles? Dat is voor iedereen zeer verschillend. Ik kan me nog heel goed herinneren dat ik in 2010 in elk dorp in Frankrijk een koffiebar verwachtte voor mijn eerste kopje ochtendkoffie. Op enig moment raakte ik gepikeerd omdat mijn verwachting groter bleek dan dat er

in elk dorp een koffie te koop was. Achteraf een kleinigheidje, maar ik leerde dat je beter kan openstaan voor alles wat je onderweg ontmoet in plaats van te leven op verwachtingen.

Enfin. We hebben het goed, met leuke pelgrims, jong en oud en vele nationaliteiten. Het weer is fris zonnig, beetje wind maar best lekker. Vanochtend werden we door Don Valentin, priester in dit klooster, rondgeleid in het kloostermuseum en een deel van het klooster zelf. Ook waar de (bejaarde) priesters wonen. Prachtig. Alles is middeleeuws gebleven. Hij belooft ons deze week nog een keer rond te leiden. In de kerk, de crypte en de oude herberg waar ik in 2010 overnachtte. Vanavond maakte ik tonijnsalade. Heerlijk. Mijn collega's hebben er van gesmuld, alles is op. Dan maar weer pinda's bij de nazit. Of nee, wacht even, we hebben chips besteld en gekregen. Goede dag met heel veel leuke mensen. Ook een schoolklas uit Australië. Heel gedisciplineerd met 15 leerlingen van 15 jaar. Een tweetal Duitsers en twee Argentijnen. Jonge Koreanen en Japanners, een oudere man op de fiets en nog veel meer nationaliteiten. Elke avond gaat een briefje met nationaliteiten naar het Colegiata voor de statistieken. En nu slapen, van 6 uur tot 22.30 uur is meer dan genoeg.

Woensdag 25 oktober

Uitslapen. Agnes en Hans zwaaien deze ochtend de pelgrims uit met toepasselijke muziek, met de groet Buen Camino, met het verwijzen naar de ontbijtruimtes La Posada, Casa Sabine of Hotel Roncesvalles. Wat een luxe eigenlijk, zoveel keuzes voor slechts €5,-. Ik besluit naar La Posada te lopen en ook zelf eens te kijken - mét koffie - hoe het ontbijt is voor de pelgrims. Goed om ook even met hen aan tafel te zitten. Het geheel begint op de automatische piloot te geraken. Althans wat betreft de dagindeling. Ontbijt, poetsen en winterklaar maken (tweede verdieping is ook bijna zover), koffiedrinken bij Casa Sabina, lunchen bij La Posada en dan Marisol aflossen tot 15 uur. De wasserij open om 14.30 uur en verder. Ieder van ons loopt elke dienst, flexibel vullen we elkaar aan. Rosi is wat langer bij de ontvangst vanwege haar Spaanse taalvaardigheid. We lachen wat af. Ieder van ons heeft zijn en haar eigen humor, Vlaamse, Twentse, Spaanse en Brabants. Vooral de dialectische- en taalgrapjes zorgen voor lach op onze gezichten en pijn van in de broek. Af en toe met een windje. Mét de ondertiteling 'beter in de wijde wereld, dan in een te nauw gat.' Vanavond maak ik soep van de komkommers, aardappel en juinen. Ik bestel 3 komkommers, dan krijg je er 8. Sommige boodschappen (bestelling op maandag en donderdag) krijg je in meervoud geleverd. Levert soms wat hilariteit op. Vandaar de komkomersoep. Zo maken we de aanwezige voorraad kleiner, worden de kasten leger en werken we gezamenlijk naar Le fin de saison / el final de la temporada. Hans gaat naar de mis van 20 uur, ik volg hem; met vele anderen ontvangen we de pelgrimszegen. En maakt Hans een afspraak met de prior. Morgenochtend om 10.30 uur, hier in de huiskamer. Interessant om met hem kennis te maken en van hem te horen hoe hij naar de toekomst van het Colegiata Roncesvalles kijkt met ook de relatie naar de Nederlandse Hospitaleros-werkgroep. Fijn dat Rosi erbij is, het beheersen van de Spaanse taal is erg belangrijk. Rosi zal Hans goed gaan helpen met tolken.

Rosi en Agnes sluiten de dag af met de laatste ronde, de inspectie van de toiletruimtes op voldoende toiletpapier en of er nog rariteiten te melden zijn op de eerste verdieping met 49 pelgrims. Hans sluit de poorten, dooft het licht en zet de wijn met nootjes en chips op tafel. Muziekje aan, de gezellige afdrank van deze dag kan beginnen. Luc telt de centen, hij is de penningmeester van Groep #17 en dat doet hij perfect. Steevast roept hij zo rond 22.30 uur: ...en weer dat het klopt... Oeps, en dan blijkt mevrouw van 123 op 161 te slapen. Zonder overleg met ons. Hoe los je dat op? Door haar te spreken en haar vriendelijk doch dringend te vragen naar Waarom? Tja. Soms zijn er regels om te breken maar altijd in overleg met de Jefe. Belangrijke ervaring. À demain.

Donderdag 26 oktober

Ochtendritueel. Met het geluid van de kerkklokken wek ik de pelgrims. Sommigen zullen blij zijn te kunnen gaan omdat ze al heel lang wakker zijn of zelfs geen oog hebben dicht kunnen doen van de regen. Hoewel, dat geldt niet voor iedereen. Rosi en ik zien een aantal pelgrims onbekommerd naar buiten gaan en dan pas ontdekken hoe hard het regent. Hup weer naar binnen, rugzak open en het regenpak aan met de beschermhoes over de rugzak. Drie Fransen op de fiets nemen alle tijd vanwege de reparatie van een lekke band. Alle soorten mensen, plezieren, noden, bedankjes en verrassingen komen voorbij. Luc zei het vandaag nog, de Camino is een microkosmos van de echte wereld. Toch bijzonder om vandaag er weer een onderdeel van te zijn.

Gisteravond nog een akkefietje met een Frans sprekende dame die zonder ons te bevragen besloot van 123 te verhuizen naar 161. Hans maakt ze vriendelijk doch indringend wakker. Ze heeft last van 'vertige', zegt ze ons. Niet zonder ons van bed verwisselen en van 'vertige' hebben we nog nooit gehoord. Houdt ze ons voor de gek? We zullen het nooit weten, dat hoeft ook niet omdat we de veiligheid van alle pelgrims als uitgangspunt nemen. Concreet: dat we bij calamiteiten altijd via de combinatie bednummer en persoon weten hoeveel pelgrims, welke pelgrims op welke locatie in de Albergue te vinden zijn. Overigens maakte een andere pelgrim gisteravond op dat moment dankbaar gebruik van Hans en mijn aanwezigheid op de eerste verdieping. Hij had zijn knie bezeerd en met een pijnlijke knie een bovenbed beklimmen en de volgende ochtend verder moeten lopen is geen pretje. Mag ik alsjeblieft een laag bed? Kijk, dat is wat we bedoelen met overleg en communicatie. Natuurlijk, dan vinden we een oplossing en geven de man een nieuw bed(nummer).

Vanochtend tijdens het ochtendritueel ontmoet ik beide personen. De Franstalige dame biedt haar verontschuldiging aan en de man is hartelijk dankbaar. Beiden verlaten met positieve gevoelens de Albergue. En ik ga met dezelfde gevoelens naar het ontbijt (warme chocolademelk van Hans) en later aan het werk.

Agnes en ik kopen koekjes voor bij de koffie. De prior, Don Bibiano, komt op bezoek. Hans heeft een aantal vragen opgesteld en Rosi gaat tolken. De ontvangst is hartelijk, hij is op zijn gemak en toegankelijk.

We hebben een goed en mooi gesprek. "De realiteit is", zegt hij, "dat er eigenlijk een tweetal pelgrims zijn. Zeer veralgemeniseerd, maar ik wil het wel zo duiden", vervolgt hij. "De externe pelgrim geniet van de omgeving, maakt foto's met zijn telefoon en stuurt ze onmiddellijk naar het thuisfront. Daarnaast de interne pelgrim die geniet van zijn innerlijke ontwikkeling en die zijn ervaringen toevertrouwt aan het papier, of aan de mede-pelgrim, aan Maria, Jezus of de priester. Ik maak geen onderscheid naar de mens, maar ik maak wel een onderscheid in de doelstelling van het Colegiata, namelijk voornamelijk gericht op de ondersteuning van de interne pelgrim". Dan valt bij mij 't kwartje. "Precies daarom ben ik hier", zeg ik, "vanuit die interne motivatie en gedrevenheid om pelgrims in hun Camino te ondersteunen. Gelijk zoals ik het zelf in 2010 gevoeld heb." En de anderen aan tafel beamen dat. "En daarom Don Bibiano valt het ons op dat in de Albergue geen uiterlijke kenmerken te vinden zijn van deze ondersteuning aan de interne pelgrim. Zoals bijvoorbeeld een kruisbeeld of een intieme plek voor devotie en bezinning." Daar raakten we hem, daar gaat hij over nadenken, zegde hij ons toe.

De laatste lunch in La Posada, vanaf morgen lunchen we in Casa Sabina. De regen valt met bakken uit de lucht, we zetten droogrekken klaar in de grote ontvangsthal. We beperken hierdoor nattigheid op de slaapverdieping.

Langzaam verdwijnt mijn aanwezigheid naar de achtergrond. Ik heb pijn, ik vermoed kiespijn. Ik draai niet meer in de diensten mee en trek me terug. Morgen met Rosi in Hans' auto naar de tandarts in

Pamplona. Ik vertrouw erop dat het morgen om deze tijd beter met me gaat. Bedankt collega's! Geen zorgen thuis, ik word goed verzorgd en ik voel me in vertrouwde handen.

Vrijdag 27 oktober

Dankbaarheid.

Luc rijdt me naar St. Jean- Pied- de- Port. Tandarts Jacqueline belde me eerder op de ochtend terug naar aanleiding van mijn bericht op het antwoordapparaat. Zij verwacht me om 10 uur. Het ritje in Luc zijn auto verloopt voorspoedig, rustig rijdend over de bochtige weg naar de pas Ibañeta (1057m) afdalend naar St Jean -Pied-de-Port. De loofbomen tonen hun bonte schakering van herfstkleuren. We genieten ervan. De tandarts verwachtte me, adviseert me antibiotica te nemen en maakt de ontsteking zo goed als mogelijk schoon. Merci beaucoup! Met radio-foto en behandeling betaal ik haar €23,-. Daar kan je toch geen pijn voor lijden, toch?

Bij terugkomst zijn de collega's blij. Dat we compleet zijn en samen verder kunnen met ons verantwoordelijke werk.

Ik rust nu. Is nodig zeggen de anderen. Vind ik zelf ook. Rust heelt. Op de Camino ook. Ooit nam ik tijdens mijn Camino in 2010 een aantal rustdagen. Ik kan me nog heel goed herinneren dat ik er heel veel plezier aan beleefde. Het is als een vakantiedag waarop ik mede-pelgrims ontmoette die ik eerder voorbij liep. Voor vandaag staan 47 reserveringen genoteerd waarvan 30 met bagageservice. En zitten we nu toch weer op de tweede etage. Met 100 pelgrims. Het weer was goed, dat verklaart waarom velen niet gisteren maar vandaag zijn afgereisd.

Onderwijl in het washok heb ik vanmiddag met Agnes en Luc een onderonsje. Over hoe we elkaar 'karakteriseren'. Moeilijk woord voor 'de ander te kijk zetten'. Inmiddels kunnen we een ruim uur durend programma maken over elkaars kwaliteiten. Door deze kwaliteiten sterk te vergroten, te overdrijven, ontstaan parodieën. De parodie van Agnes staat als een huis. Ze lacht tranen als een waterval in de zon.

Hans kookt vanavond. Verse tomatensoep. Vergeet het brood uit de oven te halen. Zwartgeblakerd stokbrood. 'T is weer eens wat anders! Maar de soep is top.

Thomas meldt zich. Grote stevige Ier. Bezweet. Onze Jan zou zeggen: pannenkoeken onder zijn oksels. Hoe een grote stevige Ier klein, bescheiden en afhankelijk kan zijn. Hij heeft geen cash, en hij heeft voor het vinden van zijn bednummer het ticket van gisteravond gebruikt. En meldt dus in

paniek dat zijn bed bezet is. Ik stel hem op zijn gemak: ga eerst douchen, was letterlijk en figuurlijk alles van je af en kom dan weer. Je zult ervaren hoeveel frisser je zult zijn. "Come here", zegt hij, de grote Ier, "I'll give you a big hug". Nou hoeft dat niet per se maar is ontzettend begrijpelijk omdat ik ook zelf heb ervaren en gevoeld hoe het is om van lange stoere man een afhankelijk mens te zijn.

"Run through the jungle" zingt de radio. Precies dát. Buen Camino in alle vriendelijkheid maar soms ook Mal Camino.

Á demain.

Zaterdag 28 oktober

Onze schoondochter is zwanger. Uitgerekend op 24 oktober. Vanavond bij volle maan trekt de kracht van deze vriendelijke lichtbron maximaal. Wat een mooie gedachte om deze dag te beginnen met een wens hoe de dag zou kunnen eindigen.

5.50 uur. De wekker staat op 6.00 uur maar zoals gebruikelijk ben ik eerder wakker. De hele nacht goed doorgeslapen. De paracetamolspiegel werkt. Vandaag dag 2 van de antibiotica, volhouden zo. Rosi en ik verzorgen het ochtendritueel. Veel vriendelijke begroetingen en bedankjes. Tijdens deze Buen Camino-ceremonie denk ik aan het gezamenlijk ontbijt. Een van de weinige momenten dat we even rustig samen zitten en de dag doornemen. Met iedere keer weer een verrassing van degene die het ontbijt verzorgt. Eitje, warme chocolademelk of verse jus d'orange met citroensap. Vandaag verwachten we 45 pelgrims (reserveringen), het worden er uiteindelijk 86. Veel voor de tijd van het jaar. We verwelkomen een bont gezelschap van pelgrims, wandelaars, gelukzoekers en rolcontainers - pardon, rolkoffers -. Ieder met zijn eigen Credential, de stempelkaart. Ieder met zijn eigen motivatie en planning om hier aan te komen én de volgende ochtend vóór 8 uur te vertrekken. In de wasserij heb ik tijd om te vragen naar deze motivaties en planningen. Omdat de pelgrims wel even bezig zijn met de handwas of na douche en opmaak van het bed wel even toezijn aan een praatje. Ottawa, Taiwan, Rome, Dillenburg Zaragoza en Californië komen allemaal voorbij. Op de Camino zijn verschillen uitnodigingen voor gesprek en belangstelling in elkaar. Soms ook niet. €14,- is voor sommigen ook een goedkope overnachting in een verder gezellig weekend met vrienden.

In de oude herberg Itzandegia is vandaag en morgen een Europees Congres. Ik maak kennis met de initiatiefnemers en ik voel me vrij mezelf uit te nodigen om een kijkje te nemen. Aan het einde van de middag stap ik weer door de deur van deze indrukwekkende Sala Itzandegia, een eeuwenoude herberg waar pelgrims zich konden laven aan goede verzorging na de barre tocht over de Pyreneeën. In 2010 was ik er ook. Niets veranderd, anders dan dat de 125 bedden zijn vervangen door 125 stoelen voor het congres. Mooi dat ik nog herinneringen kan ophalen, mooi dat hier in 2010 deze twee weken eigenlijk al begonnen zijn.

Het blijft verder vandaag overzichtelijk en rustig. Marisol van de receptie vertelt ons dat zij morgen de Pink Ribbon wandeling in Pamplona gaat doen. Samen met haar dochter, voor de intentie van haar nicht met borstkanker. Zij vertelt ook over haarzelf, haar besognes van een tweetal jaren terug en dat er soms nog momenten zijn dat zij liever in de Mostrador werkt dan alleen thuis te zijn. Zo geeft zij ook een inkijkje in haar leven. Maandag zullen we van haar horen hoe zij de wandeling voor het goede doel heeft ervaren.

Het stormt. De rivier is van kabbelen in een wilde stroom veranderd. We gaan met vertrouwen slapen. Benieuwd, zeer benieuwd wat de volle maan gaat brengen. In ieder geval 1 uur extra vannacht. Daar ga ik mooi van profiteren en misschien thuis in Kaatsheuvel ook!

Á demain.

Zondag 29 oktober

Een uurtje extra slaap. Maak ik graag gebruik van. Ik drink om 7 uur koffie bij Casa Sabina, waar de pelgrims ontbijten. Zoals eerder afgelopen week in La Posada. Het geeft mij een inkijkje hoe het ontbijt in Casa Sabina wordt verzorgd, maar belangrijker nog ik kan nog met de pelgrims praten. Zoals met Ronald uit IJsselstein. Pracht-mens, mét een nieuwe website: www.caminostories.nl. Ik film een interview met hem met mijn telefoon. "Zo", zeg ik, "je eerste video met je eerste verhaal. Dat kan zo naar je website". Ik neem afscheid van Ronald, wens hem Buen Camino en groet de andere pelgrims in de ontbijtzaal. Ik neem me voor hem dit verslag te sturen. Ben benieuwd of Ronald het zal gaan publiceren?

Naar verwachting minder pelgrims vandaag. Er zijn 4 reserveringen dus mogelijk kunnen we aan de winterbeurt gaan werken. Maar eerst de gebruikelijke schoonmaak. Routine slaat toe en is gevaarlijk: er dreigt "iets over te slaan" omdat routine lui maakt. Ik heb ooit eens een boek gelezen met de titel 'Always change a winning team'. Deze titel intrigeerde mij omdat ook ik altijd hoorde 'never change a winning team'. Het boek stelt in klare taal dat succes verblindt. Ik vergelijk onze routine met deze wijsheden.

We blijven goed opletten. We maken serieus werk van het afborstelen van de kussens én matrassen, we zwabberen en zuigen stof, we poetsen beide trappenhuisen en de wasserette. Tevreden zetten we onze pas richting Ibañeta en verder de berg op. Straffe wind met mooie uitzichten op het berglandschap met beneden in het dal Roncesvalles. Samen met Agnes en Hans werk ik me tegen de wind in.

Voelt goed, mét stok in de hand de berg op. En er weer van af om te lunchen bij Casa Sabina. Perfecte keuken met een heerlijke 3-gangen lunch. Bij terugkomst in de Albergue gaan we meteen aan de slag met het winterklaar maken van een deel van de eerste verdieping. De slopen van de kussens, de matrassen van de bovenste bedden eraf en de lattenbodems omhoog. Morgen onder de lattenbodems stofzuigen. Zo werken we gezamenlijk naar de wintersluiting aan het einde van de week. Af en toe 'druppelt' een pelgrim de herberg binnen. Aan het einde van de middag tellen we 29 pelgrims, 'n laagterecord. We investeren wat tijd in en aandacht naar elkaar.

Omdat we ruimer in de tijd zitten. Door elkaar verhalen te vertellen van onze Caminos, over onze gezinnen en ervaringen uit het leven. Een team met 5 lijkt mij anders dan een team van 9. Ieder van ons heeft een 'eigen' slaapruijnte. Een team van 9 in het hoogseizoen betekent met 2 op een kamer. Geen probleem lijkt mij, toch zal het een andere groepsdynamiek geven. Och, zegt Hans, het is dan ook beter weer, langer licht en zijn we vaker buiten. Hans spreekt uit ervaring, het is dit jaar zijn derde keer in Roncesvalles en ook als Jefe. Er is in de zomer maanden meer fysieke ruimte en zit je dus wat minder dicht 'op elkaar'. Toch is het fijn om met elkaar de dag in de Mostrador af te sluiten. Een van ons zet koffie en thee en met chocolade en koekjes op het dienblad en werken en buurten we tot het 22 uur is. Dan sluiten we gezamenlijk af, sluiten de deuren, doven de lichten en drinken we nog wat tot slot in de huiskamer.

Oh ja, Don Valentin klopte nog op de deur. Morgenochtend tweede rondleiding! Crypte, klooster en knekelhuis. Spannend, maar vooral, weér leuk!

Á demain.

Maandag 30 oktober

Deze week-start kon niet beter beginnen: kleindochter Fleur is geboren.

Vandaag 10 reserveringen, eigenlijk 11. 1 hond. Deze mag niet in de Albergue. De hond blijft buiten. Dat lijkt lastig voor de hond én voor zijn baas. Beiden zijn gehecht aan elkaar, zijn onafscheidelijk over de Pyreneeën gewandeld en vanavond en vannacht is het plots gescheiden van elkaar. Hoe zou jij het vinden om zo plots buitengesloten te worden? Doet me terugdenken aan mijn Camino in 2010. Een van mijn mede-wandelaars die dag zegt de volgende ochtend, voor mij helemaal onverwacht, ik loop niet met je, ik ga liever alleen verder. Het gevoel van te worden buitengesloten. Zoals de hond. Ik denk dat ik de hond vannacht stiekem binnenlaat.

We maken plannen voor de rest van de week. De weersverwachting voor morgen lijkt gunstig om de vallei van de gieren te bezoeken. De dagen daarna laten zich met regen en sneeuw voorspellen. Kijk, dan wordt het toch ook nog heel aantrekkelijk om juist in dit seizoen, in de laatste groep hier te zijn, want de foto's van Roncesvalles mét

sneeuw zijn prachtig.

De rondleiding met Don Valentin was indrukwekkend. De Silo, het klooster, de kapittelzaal, de kerk met crypte, steeds omlijst met de zingende woorden en gebaren van onze gids. En dankzij de vertaling van Rosi heel goed te volgen en te begrijpen. Wat een mooie inkijk in zoveel eeuwen historie. Het is toch de reizende mens, de eerste pelgrim, de kruisvaarder die besloot om hier deze nederzetting te stichten. Voor Karel de Grote en Roeland waren het enorme afstanden en grote overwinningen. Voor onze pelgrims vandaag niet minder. Koud, moe en voldaan ontvangen wij een

twintigtal gasten. We blijven er vriendelijk en vrolijk onder. Een van de gasten ontvang ik met: 'are you from Spain?'. 'Nó. Catalonië.' Oeps, die kreeg ik even terug. Ik voelde me bezwaard. Niet nodig, vindt Rosi. Prima zo.

Deze elfde dag, is voor altijd bijzonder. De veertiende verjaardag in ons gezin. Amazing grace. Zo komt de behoefte naar huis te gaan aan de oppervlakte. We maken plannen voor de laatste dagen. Ook dat doen we in goed overleg, met onze voorman, Jefe Hans. Maar eerst organiseert Hans nog het uitstapje naar de gieren in Foz de Lumbier. <https://www.navarra.es/es/web/cin-lumbier-irunberri>

Spannend! Á demain.

Gisteravond in de mis. Dios Amor en Projimo, predikt Don Bibiano. De liefde voor God en de liefde voor je naaste. Wat een geluk. Alles klopt. Op afstand en toch zo dichtbij. Daar zorgen ook mijn collega's voor. Met Hans, Luc, Agnes en Rosi proosten we mét Cava Brut op het geluk in Kaatsheuvel. De Camino is samenzijn in Roncesvalles én in Kaatsheuvel.

Dankbaarheid.

Deze elfde dag, 30.10.23, is voor altijd bijzonder door de geboorte van mijn kleindochter.

Dinsdag 31 oktober

One day ... een van de pelgrims vanochtend:

One day I was Sales Director and I realized that I was selling stuff that nobody needs. I decided to quit and to walk the coast path, took the ferry to St. Malo and walked the Atlantique to the Pyrenees. Then I decided to be a nomad. Life is about here and now, about people, only people.

Thank you, Philip. Thank you for sharing your mission. To be a nomad.

Zomaar, bij het ochtendritueel. Ontbijt, schoonmaak en dan snel mét lunchpakket en verse koffie in Luc's auto naar Foz de Lumbier. Klein uurtje rijden met onderweg een korte tussenstop bij het Romaanse kerkje Iglesia de Santa Maria de Arce aan de route van Navarra naar Bordeaux. Het weer is uitstekend, nauwelijks wind met veel zon. Hans is de initiatiefnemer voor dit uitstapje, goed gepland én goed getimed. Na de korte tussenstop rijden we door naar Lumbier. Op de P-plek drinken we koffie en volgen vervolgens de groenwit gemerkte route. Eerst 200 m smal en steil klimmend naar 600 meter en daarna dalend naar de canyon van de Irati Rivier. In totaal 6,1 km. In één woord: indrukwekkend mooi. Natuurwonder mét gieren in vrije vlucht cirkelend boven ons. Overigens loop ik door de canyon met de hulp van twee tunnels waarvan een behoorlijk onder water staat. Het is een mooie toer van ongeveer twee uur onderweg te zijn. Goed gedaan Hans.

Stipt 14.00 uur parkeert Luc zijn auto naast de Albergue en wisselt Hans met Marisol de Mostrador. Er zijn 25 reserveringen genoteerd. Best veel. We vermoeden dat meerdere pelgrims er rekening mee hebben gehouden dat morgen 1 november de oversteek van Saint-Jean-Pied-de-Port naar Roncesvalles formeel wordt gesloten. Luc zegt: niet dat ze daar een bareel neerzetten, maar wel dat mocht de pelgrim op de berg in problemen komen en noodhulp inroept hij toch een peperdure rekening mag verwachten.

Enfin. De Albergue is goed bezet. Altijd bijzondere mensen, nu een gezin met kind van 16 maanden en een 12-tal studenten uit Australië. Leuk hè, dat ruim 40 pelgrims spontaan en zonder reservering de berg oversteken. 21.25 uur. De ongein slaat toe. Het krijgt veel praat. Moeten we dubbelen voor de dienst morgen? Wie kent er nog een mop? Als jullie willen gaan slapen, ga dan nu, blijf ik hier en sluit af. Nee Hans, we doen het ook nu samen. Uit en thuis. En toch is het nu pas 21:53 uur. De eerste nazit die niet zal komen. Ik vind het heerlijk om de verticale stand in te ruilen voor de horizontale stand. De ochtendtaken zijn verdeeld en Hans sluit, samen met Luc.

Bij het tandenpoetsen zie ik nog twee antibioticapillen. Voor morgen, de zesde dag. Wat ben ik gelukkig goed weggekomen met de kiespijn, of ontsteking. Volgende week meteen door naar de tandarts. Naast de pannenkoeken van Hans, was er vandaag nog een mooi aanbod. Van Luc. Hij brengt me later in de week tot de voordeur thuis. Heel fijn.

Á demain! Oh ja. Wat zou ik het leuk vinden als we in het Libre de Oro Dag #13 gezamenlijk schrijven. Ieder van ons zijn en haar best-off van deze twee weken ... ik blijf benieuwd.

Woensdag 1 november

Vandaag een rustige dag, maar 15 reserveringen waarvan er ook nog 2 vooraf afgezegd hebben dus 14 pelgrims die minimaal komen. We staan met 3 man aan de deur, maar geen pelgrim komt binnen. Eindelijk komt er iemand en dat is een Nederlandse vrouw die komt "logeren". Wij zijn een heel mooi en fijn team geworden deze periode, we weten wat we aan elkaar hebben en iedereen heeft z'n eigen capaciteit.

Rosi, onze steun en toeverlaat bij de deur, ze spreekt vloeiend Spaans, wat je ook mag verwachten van een Spaanse dame, maar zet haar niet in de keuken, ze vindt het niet leuk en laat het echt aan ons over om 's avonds iets te bereiden, dat brengt mij bij Jan Bernard, hij maakt heerlijke soep, van alles wat er maar in huis is, en dat wordt steeds minder maar smaakt prima. Jan Bernard staat ook graag aan de deur en maakt snel contact met de Pelgrims, wat hij ook heel leuk vindt is om 's morgens even naar Casa Sabina of La Posada te gaan om daar nog even met de pelgrims koffie te drinken. Hij is ook overal te vinden, in de wasserij, bij de deur, op de verdiepingen en in de Mostrador bij Marisol, hij is echt een duizendpoot hier.

Ook Luc, onze Belg in deze periode staat graag aan de deur, weet heel goed met de binnenkomende pelgrims op te schieten, spreekt Frans wanneer het nodig is, stelt de mensen die binnenkomen gerust en wijst hun de weg in de Albergue, het liefst veegt hij 's morgens de trappenhuizen en die zien er dan ook schoon uit. Hij kuist de bedden en de vloeren, gaat mee naar de fietsenberging om de koffers te halen en te brengen, en is onze chauffeur bij ons dagje uit naar de Foz de Lumbier.

En dan hebben we Agnes, die vindt het werken zo fijn, niets is te veel en ze blijft maar werk zoeken, is blij in de wasserij en maakt met iedereen een praatje met haar Twentse accent. Ze neemt de bedden elke dag nat af, vind het fijn om de kussenslopen er af te halen, te wassen en weer op de bedden te doen, wandelen als het kan doet ze ook graag en heeft al veel kleine wandelingen hier in de buurt gemaakt.

We zijn dus een heel mooi afwisseld team en hebben ook veel lol met elkaar, elke avond hangen we met z'n vijven op de kist en maken gein, wachten op de vragen van de pelgrims en om kwart voor 10 maken we ons al klaar om te sluiten en naar onze avondzit te gaan, ook hier is het lekker kletsen over alles en nog wat maar ook serieus zijn.

Overmorgen vertrekken we weer, hebben de herberg keurig gekuist, en laten deze goed achter, de keuken is door Rosi en Agnes helemaal gecontroleerd en schoongemaakt, Hans heeft ook heel veel dingen opgezocht wat hier niet echt meer nodig is en neemt het mee naar Nederland om daar verder uit te zoeken, Jan Bernard sluit de buitenramen en de ramen in het hele gebouw, morgen onze bodywarmers wassen en de bedden verschonen, onze eigen kamers verzorgen en ons reisvaardig maken voor vrijdag. Dus nu gaan we eerst nog even slapen en morgen weer vroeg op.

Donderdag 2 november

Tegen de regels in.

Ieder van ons heeft zijn en haar eigen manier van aardig zijn voor de vertrekkende pelgrim. 't Wringt.

Een jonge, ietwat slungelige jongeman, in zwarte kleding met motorjack en helm in zijn hand meldt zich. Vriendelijk. Open. Direct. Uit Frankrijk. "Je ne suis pas un pèlerin, mais je veux un lit simple pour dormir ce soir." "Het is mijn wens om te ervaren hoe het is om hier te zijn en wat de betekenis voor mij kan zijn."

Tja.

Toerist óf pelgrim? Wie zal het zeggen en wie oordeelt? Mijn oordeel staat vast. Echter, ik geef het bed ticket niet uit, dat doet het Colegiata, Marisol. Rosi en ik ontvangen hem, Ronald, en wij openen de deur van de Mostrador: check met Marisol.

Het oordeel is nee. Rosi en ik adviseren hem door te reizen naar Burguete. En het daar opnieuw te proberen. En ik zeg hem bemoedigend en begripvol: iedereen is pelgrim, ook jij. Zeg dat je pelgrim bent en vraag om een bed én koop een Credential. De eerste stap is moeilijk, maar op moeilijke stappen volgen ook simpele. Bon Camino. Met een dankbare big smile stapt hij op de motor.

Vermoedelijk naar Burguete, in het slechtste geval terug naar Frankrijk, een illusie armer maar mét een hartelijk advies van ons voor zijn volgende keer.

De voorlaatste avond en nacht. Prachtig gesprek bij het sluiten van de Albergue. Ik tref een groepje van drie jongen mannen met drie nationaliteiten. Koreaans, Canadees en Engelsman. "Where do you go tomorrow?", vraag ik. De Canadees zegt "I take a coach/bus to Leon, walk a couple of days and next transport to Santiago de Compostela. I've only one week. I have to come back", zegt hij. "The Camino will bring you back", zeg ik hem. Het is geen kwestie van moeten, het is een kwestie van vertrouwen. De Engelsman reageert. "Is this the way the Camino works? It's my first day, I can't imagine how it's gonna work out for me." De Koreaan bevestigt door vriendelijk 'yes' te knikken en te lachen. Herkenning? Ik weet het niet. Wat ik wel weet is dat ik dit soort gesprekjes in 2010 talloze keren heb meegemaakt. Eens een pelgrim, altijd pelgrim.

't Is laat. Inmiddels 22.52 uur. Rosi en Luc wisselen ervaringen uit over Paella koken en Sangria maken. Een heel onderhoudend gesprek. Ik vertrouw erop beide te eten te drinken, morgen op onze laatste volle dag samen!
Á demain.

Vrijdag 3 november

Ik bedank Marisol, het Colegiata, voor het enorme pakket met Pacharán, kaas, koek en nog veel meer. Niets te danken, zegt Marisol, jullie doen zoveel voor ons én voor mij!

Ik bedank Hans als uitstekende Jefe en ik bedank Ria dat ik Hans voor twee weken heb kunnen meemaken. Wat ik van Hans leer is zijn oog voor detail, het houden van overzicht én ook het vermogen te relativeren. Verder heb ik Hans als lid van de werkgroep een mooie vraag meegegeven. Ik vertrouw erop dat dat volgende week zaterdag aan de orde komt én Hans weet ook dat ik daarvoor beschikbaar ben.

Ik bedank Luc, voor zijn onbaatzuchtige ruimte mij mee te nemen naar Roncesvalles. Voor zijn fierheid Vlaming te zijn. Ik vind het mooi hoe Luc zijn fierheid bescheiden inzet voor alle pelgrims en alle leden van dit fraaie team.

Ik bedank Rosi voor haar hartelijkheid, bereidheid tot openheid en inzet van de prachtige taal van het fraaie Spaanse land. Rosi windt pelgrims om haar vingers, zij bedanken haar Muchas Gracias en geven haar een hug bij het vertrek. Jouw levenservaring maakt je helemaal passend voor dit mooie werk.

Ik bedank Agnes voor haar humor, nuchterheid en op-en-top inzet voor de netheid en zuiverheid van het pelgrimshuis. De plezierige wandelingen rondom Roncesvalles heb ik erg gewaardeerd. Mocht ik ooit nog in Tubbergen komen dan kom ik jou en Gerrit opzoeken. Ik bedank alle pelgrims, zo'n 800, die we te gast hebben gehad. Voor hun verhalen, vragen, onwetendheden, voor hun ontluikende liefde voor de Camino en voor hun verzuchting van blijheid bij aankomst.

Zoveel heeft deze reis mij opgeleverd

Eens een pelgrim altijd een pelgrim. Ik was hier om mensen te inspireren, hun weg te gaan en dat heb ik met jullie samen optimaal kunnen doen.

Een van de hoogtepunten was de samenzang met Don Valentin, Amazing Grace. De zang én vooral de wijze waarop hij mijn spontaniteit om mee te zingen ondersteunde.

Het is juist dát soort ondersteuning dat hospitaleren voor mij zo bijzonder maakt. Ondersteuning voor de gast van je huis. Waarbij ik heb ervaren dat de grootte van het huis moet passen bij het kunnen blijven zien van je gast.

Naar huis !